

Karl May

Az olajkirály

Fordította: Vipa Aladár - Hegedűs Arthur

TARTALOM

ELSŐ FEJEZET.

A szemfülesek.

MÁSODIK FEJEZET.

A támadás.

HARMADIK FEJEZET.

Fornier ranchója.

NEGYEDIK FEJEZET.

Fogság és szabadulás.

ÖTÖDIK FEJEZET.

A petróleumtó mellett.

HATODIK FEJEZET.

Ketten - háromszáz ellen.

HETEDIK FEJEZET.

Az elveszett utalvány.

NYOLCADIK FEJEZET.

A Télivíz mellett.

KILENCEDIK FEJEZET.

Bűn és Bűnhődés.

BURKERS JOE, A FÉLSZEMŰ

I. Halálos tűz

II. Old Jack

ELSŐ FEJEZET.

A szemfülesek.

Ha El Paso del Norte-ból a Rio Coloradón át Kaliforniába akarunk jutni, mielőtt Arizona fővárosába, Tucsonba, érünk, át kell haladnunk a régi San Xavier del Bac misszió. E telephez kis falu símul, melyben történetünk idején papago-indiánok laktak. Szorgalmas, békés, a fehérbőrűek iránt jóindulatú törzs fiai voltak a papagok, de sokat szenvedtek a fehér söpredéktől, mely valósággal elárasztotta Arizonát. A fővárosban állomásozott ugyan két század katona, de ezek egyrészt kevesen voltak, másrészt maguk is örültek, ha a fegyveres csavargók békén hagyták őket.

A misszió melletti faluban a többi között letelepedett egy írországi ember, akit nem jó szél hozott Arizonába. Boltot nyitott, s azt állította, hogy különféle árut tart raktáron, de valójában csak pálinkát lehetett nála kapni, melyet ő maga kevert. Ezért egyszerűen csak »méregkeverő«-nek hítták.

Egy gyönyörű kora tavaszi napon, rosszkedvűen, egyedül üldögélt vályogból épített kunyhója előtt, az egyik asztal mellett. Üres poharával megkopogtatta a gyalulatlan asztalt, s midőn senki sem jelentkezett, dühösen bekiáltott a nyitott ajtón:

- Hollá, vén boszorka! Süket vagy? Brandyt akarok, brandyt!

Erre egy vén néger nő telt palackot hozott ki neki a kunyhó belsejéből.

- Egy szál vendéget se látni egész nap! - morogta az irlandi. - A vörös kutyák nem akarnak rákapni az ivásra.

- Nem egyedül ülni - vigasztalta az öreg asszony. - Vendégek jönni.

- Honnan tudod?

- Én látni a tubaci úton.

- Vajjon kik?

- Én nem tudni, öreg szem nem jól látni. Sok lovasok jönni.

A kocsmáros erre felugrott és a kunyhó mögé sietett. Majd hirtelen visszatért.

- Kivirult a szerencse! - kiáltotta. - A »szemfülesek« jönnnek. Hamar meg kell tölteni a palackokat.

Azután mindketten eltűntek a kunyhóban.

Néhány perc múlva tizenkét lovas jelent meg a kocsmá előtt. Leugráltak lovaikról, melyeket szabadjukra hagytak. Vad külsejű, elszánt arcú, tarkaruhás, kitünően fegyverzett fickók voltak. Külsejük csak bizalmatlanságot kelthetett. Nyers hangon kiabáltak, szitkozódtak, majd egyikük belőtt revolveréből a nyitott ajtón át a kunyhóba.

- Hallo, Paddy! - kiáltotta. - Itthon vagy, vén méregkeverő? Szomjasak vagyunk!

Paddy tudvalevően az irek gúnyneve. A kocsmáros megjelent, hóna alatt teli palackokkal és poharakkal.

- Itt vagyok, uraim! - mondta. - Üdvözöllek benneteket!

- Tartsd meg az üdvözlésedet, vén gazember!

- Hetek óta nem láttalak benneteket, Buttler uram. Azóta bizonyosan jó üzleteket csináltatok.
- Jókat? - felelte Buttler, legyintve a kezével, miközben fenékgig üritette poharát. - Oly nyomorúságosan ment az üzlet, mint még soha.
- Vajjon miért? Hiszen ti vagytok a híres »szemfülesek« és magatok is büszkék vagytok e névre. Már pedig én azt reméltem, hogy ma jó üzletet kötünk.
- Vagyis meg akartad tőlünk venni a remélt zsákmányt, és megint be akartál bennünket csapni, mint már annyiszor. Ma ebből nem eszel. De beszéljünk másról. Éhesek vagyunk! Van-e húsféléd?
- Egy fogadra is kevés, amennyi van.
- Tojásod?
- Egyetlen egy sincs, hisz a környéken mindent kipusztítottok.
- Kenyered?
- Kukoricamálé, de azt is meg kell előbb sütni.
- Hát süttesd meg. Húsról majd gondoskodunk.
- Ti? Hiszen mondtam már, hogy sehol se kapni.
- Lárifári! Mi mégis találtunk egy egész ökröt!
- Lehetetlen! Hol?
- Útközben a santa-cruzi völgyben. Az ökör egy karaváné, amely mellett ellovagoltunk.
- Talán kivándorlók karavánjáié?
- Valószínűleg. Négy szekéren utaznak. Mindegyik elé négy ökör van fogva. A Coloradón akarnak átkelni s ma itt fognak éjszakázni.
- Itt?... Hm! Remélhetőleg nem esik meg velük semmi olyasmi, ami községünk jó hírének árthatna?
- Ne félj! - felelte Buttler. - Mi tapintatosak vagyunk a barátainkkal szemben. A karaván a mienk lesz, de csak ha Tucsonon túl ért. Itt egyedül egy ökrüket szerezzük el.
- Azt gondolod, hogy talán eladják majd az igavonójukat?
- Ostoba vagy, Paddy! Jól tudod, hogy mi *viszünk*, de nem *veszünk*. Veled persze másként áll a dolog. Te orgazdánk vagy, és mi eltérjük, hogy megcsalj bennünket. Egyébként a karavánnal nem sok bajunk lesz. A négy ökörhajcsár és a két fiú nem számít, csak a *scout*.¹ Ebbe eresztjük majd az első golyót.
- Remélem, hogy engem nem hagytok ki az üzletből?
- Természetesen. Hallgasd meg a feltételeinket.

E pillanatban kilépett a konyhából a vén néger nő s a két férfi összedugta a fejét, hogy halkán tárgyalhassanak.

¹ Kibérelt vezető az útra.

Az ir »szemfülesek«-nek szólította vendégeit, így hívták azt a tizenkéttagú martalócbandát, mely egy idő óta félelmetes hirhedségre tett szert Dél-Arizonában. Majd itt, majd ott bukkant fel ez a banda, hihetetlen gyorsasággal, mert kitűnő lovai voltak, és így sohasem lehetett rajtaütni. A nevüket onnan kapták, hogy amire valamelyikük szemet vetett, az menthetetlenül az övék is lett.

Egyszerre csönd támadt a kocsmá előtt és mindnyájan csodálkozva fordultak három új jövevény felé, akik nem ok nélkül ejtettek bámulatba mindenkit. Az érkezők leszálltak lovaikról és látszólag ügyet sem vetve a nagy társaságra, letelepedtek a kocsmá előtt levő egyik üres asztal mellé.

Egyikük vastag kis emberke volt. Viseltes posztókalapjának széles karimája szomorúan lekonyult, s alóla, az őszbevegyülő szőrerdőből, mely arcát borította, nem látszott ki egyéb, mint egy rémitő nagy orr és két apró, élénk, okos szem, melynek kutató pillantása látszólag a kocsmának, de valójában a »szemfülesek«-nek szólt. Felső testét térdig érő szarvasbőr kabát fedte, csupa foltból összetoldva-foldva. Olyan volt benne a kis ember, mint egy gyermek, ki tréfából a nagypapája hálókabátjába bujt. Vékony lábain rojtos nadrágot és óriási indián-csizmát viselt, melybe belefért volna az egész emberke. Kezében hosszú puska volt, mely feltűnően hasonlított elhasznált porolópálcához. Hát még a hátasa! Nem is ló volt, hanem öszvér, amely valaha a vízőzön idejében születhetett. Hosszú, csupasz fülei, mint szélmalom lapátjai, fityegtek, sörénye rég lekopott, farka helyén meztelen csutak ágaskodott, és ijesztően sovány volt a szegény pára. De élénk, okos szemei a hozzáértő figyelmét nem kerülhették el.

A második jövevény végtelen nyurga, száraz, szóval szintén eredeti külsejű legény volt. Csontos alakja előrehajlott, mintha mindig óriási lábait szemlélné, melyeken erős vadászcipőt viselt, míg irgalmatlanul hosszú lábászárait bőrkamásli borította. Felső teste szűk ujjasba volt bujtatva, széles övét kés, revolver és a szükséges apróságok duzzasztották, szögletes vállára avult gypjutakaró volt vetve, míg fejét meghatározhatatlan valami fődte, ami akármi lehetett, csak kendő, sapka vagy kalap nem. Válláról hosszú puska lógott alá, olyanforma, mint pálcára erősített gumicső.

A harmadik jövevény is oly hosszú és száraz ember volt, mint a második. Sötét kendő volt a fejére csavarva, egyébként pedig - Isten tudja, honnan kerített - piros huszárdolmányt, vászon-nadrágot és hosszúszerű csizmát viselt, éktelen nagy sarkantyúkkal. Övéből revolver és kitűnő fajtájú kingfieldi acélkés kandikált elő, míg puskája amolyan igazi Kentucky-puska volt, aminő sohasem véti el a célt a gazdája kezében. Szája egyik fülétől a másikig ért. Arcáról a megtestesült becsületesség sugárzott.

A két utóbbi jövevény lóháton érkezett. Lovaikon látszott, hogy már sok viszontagságot állottak ki, de még sokkal többet is elbirnak.

A kocsmáros odament új vendégeihez.

- Milyen innivalód van? - kérdezte a kis vastag.

- Brandy van, uram - felelte az irlandi.

- Hozz három pohárral.

A kocsmáros kiszolgálta őket s visszaült a »szemfülesek«-hez. A kis vastag megízlelte az italt, azután kiöntötte pohara tartalmát a földre. Példáját társai is követték.

- Fúj! Ez az ir gazember minket is meg akar mérgezni, - mondta a huszárdolmányos.

- Yes, - felelt a kis vastag. - Csakhogy mi különb méreggel is megbirkózunk. De miért nevezed őt ir gazembernek?

- Well! Aki első pillantásra nem ismeri föl benne az irlandit, az tökfilkó!

- Helyes! De épp azért csodálom, hogy te fölismerted. Hihihhi! Különben mi a véleményed arról a tizenkét gentlemanről, akik oly kíváncsian pislogatnak felénk?

- Nincsenek ínyemre! Rajtad nevetnek, öreg Sam.

- Örvendek, Will Parker, örvendek. Rajtad csak siránkozhatnának, oly keservesen siralmas alak vagy, akárcsak egy *greenhorn*!² Hihihhi!

Így dévajkodtak egymás között a kis vastag, Sam Hawkens és Will Parker. Most a harmadik is megszólalt:

- Odaát, - mondta, - ugyancsak kíváncsiak reánk. Ez ugyanaz a tizenkét lovas, kiknek nyomára az előbb ráakadtunk.

- Úgy van, Dick Stone, - felelt rá Sam Hawkens, - ugyanazok. A karavánt követték eleinte, hogy titokban kikémleljék; majd egyikük a kocsikhoz lovagolt és kikérdezte a hajcsárokat. Nagyon gyanus eset! Hallottad a »szemfülesek« hírért?

- Hogy hallottam-e? Úgy látszik, - felelte Parker, - cserben hagyott az emlékezeted, vén medve. Hiszen éppen te beszéltél róluk.

- A vezetőjüket Buttlernak hívják. Majd megtudjuk: viseli-e valaki ez urak közül e nevet?

- Majd bizony megsúgják neked!

- Ne félj! Az orruk hegyén látom, hogy tudni szeretnék, kik vagyunk, és ki is fognak bennünket vallasni.

- Alaposan megfelelünk majd nekik, - vélte Dick Stone.

- Csak nem gondolod, hogy öltre megyünk velük? Eszem ágában sincs! »Trifolium«-nak hívnak bennünket és az a hírünk, hogy csalafintasággal és udvariassággal többre megyünk, mint mások erőszakkal. Ezúttal is így lesz.

- Well! De akkor azok odaát azt fogják hinni, hogy félünk tőlük.

- Csak higgyék, öregem! Könnyen meggyőződhetnek az ellenkezőről, hihihhi! Az ellenséget le lehet gyűrni, anélkül hogy nyakát szegjük. Old Shatterhand, Old Firehand és Winnetou, az apacsok híres főnöke, sohse ontanak vért, csak ha rákényszerítik őket. Mégis a Nyugat legnagyobb hősei. Majd végére járok én is annak, hogy ki ez a tizenkét fickó. Természetesen adni fogjuk az ügyefogyottakat. Nézzétek, hogy mulatnak Márin, az öszvéremen.

- Van is rajta mit mulatni!

- Csúf állat, de okos, tapasztalt és hűséges. Ezerszer megmentette az életemet.

- Akárcsak a Lidi, - vetette közbe Dick Stone.

- Óh, a Lidim, - bólított rá Sam, szerelmesen simogatva furcsa öreg puskáját. Lidi, Mári, Dick Stone és Will Parker! Egyedül ti négyen nőttetek a szívemhez. Kívületek senkim sincs a világon, de nem is kell senki.

Sam Hawkens szeme könnybe lábadt, miközben így beszélt. Nincs mit csodálni vagy mosolyogni azon, hogy Sam Hawkens becéző nevekkkel illetve a puskáját meg az öszvérét, és akkora szeretettel beszélt róluk. A Nyugat régi, ízig-vérig nyugati fiai egészen más anyagból

² Greenhorn = ujonc; zöld legényke.

voltak ám gyúrva, mint az utánok következő nemzedék, mondhatni - sőpredék. Amazoknak az élete szakadatlan, de lovagias harcban telt el, melyet az ellenséges körülmények, állatok és emberek ellen vívtak. A Nyugat e régi fiaival közül való volt Sam Hawkens is, aki alig fejezte be szavait, mikor máris elkövetkezett, amit megjósolt: Buttler felkelt a túlsó asztal mellől, gőgösen Samék asztala elé lépett és köszöntés nélkül, gúnyosan rájuk szólt:

- Nevetségesen eredeti figurák vagytok!

- Yes, - mondta Sam komolyan és szerényen.

E válasza a másik asztalnál ülők hahotázni kezdtek, majd Buttler kacagva kérdezte:

- Kik vagytok?

- Én vagyok az első, - felelte Sam.

- Én a második, - tette hozzá Dick Stone.

- És én a harmadik, - mondta Will Parker.

- Az első, a második, a harmadik? De a neveteket akarom tudni! Hamar, ki vele!

- Engem Grinellnek hívnak, - szólt halkán Sam.

- Engem Berrynek, - vallotta be félénken Dick.

- És engem White-nak, - nyögte ki remegve Parker.

- És mi a foglalkozástok?

- Tőrt vetünk, csapdákat állítunk, - magyarázta Sam Hawkens.

- Csapdákat? No, nem úgy festetek, mint akik hódót vagy szürke medvét tudtok fogni, - nevetett Buttler.

- Még nem is fogtunk, - vallotta meg szerényen Sam.

- Ah! Hát mit csináltatok eddig?

- Castorvilleben ruhakereskedésünk volt.

- Úgy! Tehát szabók vagytok és ügyefogyottan csődbe jutottatok?

Sam Hawkens, haragot színlelve, fölkiáltott:

- Ügyefogyottan? Maradt ám egy kis aprópénzünk is! - És bőrkabátját felhajtva, széles övére ütött.

Buttler olyan arcot vágott, mint egy ragadozómadár; de közömbösséget erőltetve, így szólt:

- Mennyi pénzetek maradt?

- Kétezer dollárunk.

- Miért nem teszitek takarékbba?

- Ezért megyünk most Prescottba.

- És aztán mi a tervetek?

- Vadászni akarunk.

- Mire?

- Hódra és szürke medvére.

Harsogó kacaj fogadta ezt a kijelentést.

- Szürke medvét akartok fogni? Hisz ez kilenc és fél láb magas és kilenc mázsát is nyom! Aztán indiánok is vannak ám azon a tájon, akik majd rátok rontanak.

- Tudunk védekezni, - felelte Sam.

- Talán bizony ezekkel a fegyverekkel? Az ördögbe is, mutasd csak azt a kapanyelet.

Buttler elvette Sam Hawkens és Dick Stone puskáját és odavitte társaihoz. Vaskos megjegyzések kíséretében mustrálták végig a fegyvereket. Azután visszaadta Buttler Samnak és Dicknek és gúnyosan így szólt:

- Túvel könnyű beletalálni a kabát ujjába, de egészen más ám célba löni. Nézd csak, Grinell barátom, amott az a kunyhó ide kétszáz lépés. Eltalálnád-e?

- Akár a kezedet is, kétszáz lépésnyiről, - mondta sértődötten Sam Hawkens.

Nyugaton minden ember jó céllövő, és örömmel ragadják meg az alkalmat versenycéllövés rendezésére. Ilyenkor sokszor nagy összeg pénzbe áll a fogadás. Buttler is fogadást ajánlott.

- Helyes, - mondta Sam.

- Mennyi a tét?

- Amennyit akarsz.

- Egy dollár.

- Jó, - mondta Sam.

- A kunyhó tulajdonosa aligha egyezik bele, hogy a házára lövöldözzetek, - szólt közbe a kocsmáros. - Legyen a cél inkább az én kocsmám háta.

Ajánlatát elfogadták. A kocsmáros tenyérszerű papírost ragasztott kunyhója házára, míg Buttler lemérte a kétszáz lépést. Az egész társaság vele tartott.

Buttler lőtt először és golyója talált. Most Samon volt a sor. Széttérpesztette görbe lábait, vállához emelte Lidijét, előrehajolt és hosszú-hosszú ideig célzott. Úgy festett, mint aki fotografál. Mindnyájan nevettek rajta. Végre eldőrdült a lövés. Sam hátratántorodott, eldobta fegyverét s mindkét kezével az arcához kapott. A »szemfülesek« valóságos ujjongásba törtek ki.

- Rúg a puskád? - kérdezte Buttler röhögve. - Úgy látom, veszedelmesebb a gazdájára, mint idegenekre.

Keresni kezdték Sam lövésének nyomát s végre nagy kurjongatás közben ráakadtak. A kocsmától tíz lépésnyire egy tele pálínkashordó állt. Ezt érte Sam golyója s most ujjnyi vastag sugárban szökkent ki a tartalma.

- Folytatjuk, Grinell úr? - kérdezte Buttler.

- Yes, - felelt Sam.

Sam második, úgyszintén következő lövései a ház jobb sarkát érték, de pont ugyanazon a helyen.

- Ez azért van, - kiáltott Sam indulatosan, - mert csak egy rongyos dollárba fogadtunk!

- Hát mennyibe fogadjunk? - kérdezte Buttler.

- Amennyibe akarod.

- Ötven dollárba.

- Az sok. Sajnálám, ha pénzedtől megfosztanálak... Engedj meg, mi is a neved, uram?

- Buttler, - vetette oda vigyázatlanul a kérdezett. A kérdés meglepte, máskülönben bizonyára más nevet mondott volna.

- Helyes, Buttler úr, tehát ötven dollár a tét.

- Ötven?... Százat mondtam! Vagy nincs hozzá merszed?

- Egy szabónak mindig van mersze.

Buttlert felizgatta a nagy nyereség reménye s a papiros mellé lőtt. Sam ezúttal a kunyhó sarka felé célzott.

- Mi ütött hozzád? - kiáltott rá Buttler.

- Most jöttem csak rá a puskám bogarára. Ha a papirosra célzok, a ház sarkát találom. Ha most a sarokra fogok célozni, bizonyosan a papirost fogja érni a golyó.

- Örültség!

Alig mondta ki Buttler ezt a szót, Sam puskája eldőrdült és - pont a papirosba furódott a golyó.

- Ide a száz dollárral, - nevetett a kis ember.

Buttler egy pillanatig habozott s társai fenyegető mozdulattal közeledtek Sam felé; de aztán vezetőjük titkos intésére visszahúzódtak.

- Itt a száz dollár, - mondta Buttler. - Kétszáz dollár a tét. Áll a fogadás?

- Nem bánom.

- De háromszáz lépésről lövünk.

- Akkor nem találom el a célt.

- Nem is kell, hogy eltaláld. Nos, elő a kétszáz dollárral, Grinell úr!

Sam átadta a pénzt Dick Stone-nak. Buttler a társaitól szedte össze az összeget. Majd vállhoz emelte lőfegyverét, hosszasan célzott és a papiros szögletébe lőtt.

- Vigyázz! - kiáltott Sam. - Egy, kettő, há...rom!

Fegyvere eldőrdült és ismét a papiros kellő közepét érte a lövés. A düh kiáltása röppent el a tizenkét bandita ajkáról.

- Átkozott szerencséd van, - kiáltott Buttler rekedten a dühtől.

- Óhajtod, hogy folytassuk? - kérdezte előzékenyen Sam.

- Vigyen el az ördög, - felelte Buttler.

- Nem vagyok üzleti összeköttetésben az ördöggel, Buttler úr, és oda fogok menni, ahová akarok.

- Talán bizony Prescottba?

- Úgy van.

- Még ma?

- Nem. Ma társaimmal itt töltöm az éjszakát.

- Van ennivalótok?
- Nincs. Itt akartunk szerezni.
- Itt semmit sem kapni. A legokosabb, ha elfogadjátok meghívásunkat.
- Szíves örömezt. Mikor esztek?
- Mihelyt megérkezik a húsunk. Majd értesítlek, - szólt Buttler és társaihoz ment, kik eközben félrehúzódtak.
- Csakugyan szabóknak néznek bennünket, hihihi, - nevetett Sam Hawkens. - És csakugyan Buttlernak hívják a fickót.
- Így hát valóban a »szemfülesekkel« akadtunk össze.
- Nem kellett volna elfogadnom a meghívásukat; de valamit tervezek. El akarom őket fogni.
- Harc nélkül?
- Természetesen.
- De hogyan?
- Majd elvállik. Valamit forralnak ellenünk, azért hívtak meg vacsorára. Kíváncsi vagyok rá, honnan szereznek húst? Tucsonból aligha. Emögött is valami tolvajcsíny lappang. Ohó! Itt a karaván.

A kocsma előtti térség túlsó felén egymásután négy ponyvás, ökrös szekér jelent meg. Előttük jól fegyverzett férfi lovagolt: a *scout*. A szekerek mellett lóháton két ifjú léptetett. Ezek szintén kétsövű puskával, revolverrel és késsel voltak felfegyverkezve. A többi utas a szekereken ült s kíváncsian kikandikált a ponyvák alól. Látnivaló volt, hogy a *scout* itt akart pihenőt tartani, de ahogy a kocsma előtt meglátta a társaságot, arca elkomorodott és a kocsikat tovább vezette.

- Átkozott dolog! - mormogott az egyik »szemfülesek«. - Ma nem lesz pecsenyénk.
- Miért? - kérdezte a kocsmáros.
- Mert a karaván nem marad itt.
- Nem mehetnek messzire. Az ökreik nagyon fáradtak.
- Majd utánuk lopódzom.
- Vigyázz, mert meglát a *scout* és gyanut fog.
- Úgy van, - mondta Buttler. - Megvárjuk, amíg egészen besötétedik; akkor néhányan utánuk megyünk majd és a szabadon legelésző ökrök közül elcsípünk és leölünk egyet.
- A három szabó úr is veletek fog enni? - kérdezte a kocsmáros.
- Hogyne. Leitatjuk őket.
- Azért, hogy...?
- Eltaláltad! Azért, hogy...
- Az én házamban?
- Bent az ivóban. Künn valaki megláthatná.
- Nagy bajba keverhettek engem is.
- Háromszáz dollárt kapsz abból, amit a fickóknál találunk.

- Attól tartok, hogy nem fognak inni. Láttam, mikor az előbb kiöntötték a pálinkámat.

- Hm! A pálinkán kívül nincs más italod?

A kocsmáros ravasz arcot vágott:

- Jó embereim számára, ha jól megfizetnek, van egy hordócska tüzes kaliente-borom.

- Kalientéd? A mennykőbe is! Abból egy üveggel eláztatjuk a szabókat. Mennyire tartod a bort?

- Hatvan dollárra.

- All right!

- De mit teketóriáztok ezekkel a szabócskákkal? Kurtábban is el lehetne bánni velük.

- Tudod, Paddy, nem egészen szabóformájúak. A kis vastag lövései mesterlövések voltak ám! Nézd csak! Úgy ülnek ott, mintha a világért sem néznének ide, de azért mindent látnak. És mintha minden pillanatban készek volnának elcsettinteni a revolvereiket.

- Tizenketten vagytok - három ellen.

- Az igaz; de minek hagyja itt valamelyikünk a fogát? Sokkal veszélytelenebb a dolog, ha eláztatjuk őket.

Miközben Buttler halkán beszélgetett a kocsmárossal, Dick, Will és Sam, csakhogy tétlenül ne üljenek, egy kis whiskyt szopogattak, de bőven vegyítették vízzel. A »szemfülesek« mulattak ezen a józanságon és a maguk asztalánál ugyancsak hozzáláttak az erős szeszhez.

Hamarosan leszállt az este. Buttler jelt adott és három társával eltűnt.

- Ez jelent valamit, - suttogta Will Parker. - Vajjon hová mennek?

- Nem találod ki? - kérdezte Sam.

- Nem, öreg medve.

- Húsért mennek a karavánhoz.

- Igaz biz az. Azoknak bizonyára van füstölt húsup.

- Szó sincs róla. A »szemfülesek« friss húsról éheznek. A karavánnak tizenhat ökre szabadon legel. Egyet lopva elhajtanak s egy félreeső helyen leszúrják. Most már érted?

- Will Parker nem eszik lopott húst.

- Sam Hawkens sem ennék, ha nem tudná, hogy majd megfizetnek érte.

- De hogyan?

- Úgy, hogy a csapdában, amelyet nekünk állítanak, óvatosan mi fogjuk meg a tolvajokat.

Fél óra múlva Buttler és három társa óriási, vesepecsenyének való húsdarabbal tért vissza. Míg a hús sült, jó egynéhány üveg whisky csúszott le a »szemfülesek« garatján. Végre Buttler a trifoliumhoz lépett, hogy betessékelje őket a kunyhóba.

- Nem kaphatnók meg idekünn, amit nekünk szántatok? - kérdezte Sam.

- Aki vendégünk, - szólt Buttler, - annak közibénk kell ülnie. Különben a bor csak társaságban ízlik.

- Hol szereztetek bort? - kérdezte Sam elcsodálkozva.

- Láthatjátok, hogy valódi urak vendégei vagytok. A ti kedvetekért rávettük a kocsmárost, hogy egyetlen hordó borát engedje át nekünk. Nos, jöjjetek urak!

Így szólván, előre ment. A trifolium hátramaradt, mintha a hátasaik után néznének.

- Le akarnak bennünket itatni, hogy azután kiraboljanak, - mondta Sam. - Nem tudják, hogy Sam Hawkensnek olyan a gyomra, mint a feneketlen hordó, ha nem tévedek, hihhi! Hát gyerekek, mimelni fogjuk, mintha nem bírnók az italt s mintha részegek volnánk. S emellett asztal alá isszuk az egész társaságot. Csak arra ügyeljete, hogyan csinálom én.

Beléptek a konyhába. Jobbra kezdetleges tűzhely volt, balra két hosszú, gyalulatlan asztal és padok. A boroshordót a sarokba egy tuskóra gurították. Az irlandi két korsóba töltötte a bort s a korsók jártak szünet nélkül kézről-kézre. A »szemfülesek« eleinte szigorúan ügyeltek arra, hogy csak kis kortyokat nyeljenek; de a bor oly kitűnő volt, hogy egyre nagyobbakat kortyintottak belőle. A sült-höz is derekasán hozzáláttak és csakhamar a végére jártak, amikor egyszerre megjelent az ajtóban a karaván *scoutja* és négy férfi-utasa.

- Jó étvágyat uraim! - szólt a *scout*. - Jól éltek, ha vesepecsenyére is telik.

- Az már igaz, hogy finom falat volt ez a bivalypecsenye.

- Bivalypecsenye? Hm, különös, hogy a mi egyik ökrünk eltűnt.

- Úgy, hát hányan voltak?

Buttler e durva tréfáját a »szemfülesek« harsogó kacagása kísérte.

- Csakhogy rá is akadtunk az ökörré.

- Nos, ennek örülhettek.

- Igen ám, csakhogy az ökröt leszúrták és egy részét levágták.

- Mi közünk hozzá minenkünk?

- Különös, hogy az ökörnek épp az ágyéka hiányzik és mint látom, ti is tudjátok, hogy abból lesz a legfinomabb vesepecsenye, aminőből ti lakmároztok itt.

Buttler felkelt a padról, amelyen ült, és fenyegető hangon így kiáltott:

- Gyanusítani mersz bennünket?

Társai is felugráltak és fegyvereik után nyúltak.

- Látod ezt a tizenkét puskacsövet? - folytatta Buttler. - Most ismételd gyanusításodat, ha van hozzá merszed.

- Eszem ágában sincs. Kötelességemnek eleget tettem. A mögöttem álló német utasok nevében beszéltem, mert nem értenek angolul. A többi az ő dolguk.

Ezzel a *scout* megfordult és eltávozott. A németek egy pillanatig tanácstalanul állottak. Nem értették, hogy mit mondott a *scout*, de a konyhában vacsorázók fenyegető magatartásából látták, hogy felelősségre vonta őket az elveszett ökörért. Most előlépett az egyik ötvenesztendősnak látszó, tagbaszakadt német és puskája agyával a küszöbre ütve, német nyelven így szólt:

- Hallottátok, mit mondott a vezetőnk?

Senki se felelt szavaira. Közelebb lépett. Ekkor megszólalt Sam Hawkens kifogástalan német-séggel:

- Uram! Ha nem akarja itt hagyni a fogát, maradjon a helyén. Hallom a kiejtéséről, hogy ön is szászországi. Én is az vagyok, de régen kivándoroltam Amerikába. A nevem Falke, ha nem tévedek. És csak azt kell megjegyeznem, hogy egészen véletlenül keveredtem harmadmagammal ebbe a tizenkéttagú társaságba, amellyel semmi közösségem.

- Akkor hát segítségemre kell lennie, hogy kártérítést kapjak az ökörért.

- Sajnálom, de én semmit sem tehetek önért.

- Akkor a bírósághoz fordulok.

- Vannak bizonyítékai?

- Nincsenek. De... akkor erőszakkal kényszerítem rá a tolvajokat, hogy megfizessék az ökör árát.

- Ostobaság! Ezzel a tizenkét elszánt fickóval nem tud ön elbánni, ha nem tévedek.

A német fülelni kezdett.

- »Ha nem tévedek«, ezt mondja ön? Gyakran használja ezt a szólásmódot?

- Igen, ez a szavamjárása. De magamnak már nem tűnik fel. Miért kérdi?

- Schi-So egyszer azt mondta, hogy ez a Nyugat egy kitűnő fiának a szavajárása, akinek a nevét elfelejtettem.

- Ki az a Schi-So?

- Egy fiatal utitársam, egy navajó főnöknek a fia, apját Nicsas-Ininek hívják.

Sam Hawkens meglepetve kiáltott fel:

- Valóban? Nicsas-Ini és a fia jóbarátaim. Sokáig voltam törzsük vendége. Térjen nyugodtan haza, uram, meg fogja kapni az ökör árát.

- Ezt csak azért mondja, hogy szabaduljon tőlem.

- Mennyibe került az ökör?

- 130 dollárba.

- Szavamat adom, hogy meg fogja kapni az összeget. Így lesz, mert én mondom önnek, ha nem tévedek.

- Megint azt mondja: »ha nem tévedek«. Hát csakugyan a Nyugatnak az a kitűnő fia ön, kiről Schi-So beszélt?

- Ugyanaz, édes uram, ha nem tévedek. Schi-Sot üdvözlöm és kérem, mondja meg neki, hogy rövid idő múlva kijövök a kocsitáborba, hogy üdvözölhessem őt. Most azonban menjen ön vissza, mert hosszas ittléte csak gyanút ébreszt és még jobban felbőszíti ezeket az embereket.

Mikor a tagbaszakadt német három társával eltávozott, Buttler a kis Samhoz fordult:

- Egy szót sem értettünk az egészből. Mit beszélt a fickó?

- Kárpótlást kért az ökörért.

- És mit mondtál neki?

- Elküldtem.

Sam nem hazudott, de elhallgatta, hogy kárpótlást ígért a németnek.

- Szerencséje, hogy elment, - mondta Buttler.

Aztán újból hozzáláttak az evéshez-iváshoz. Mikor a hordó félig kiürült már, Sam úgy tett, mintha mámoros lenne. Dick és Will követték példáját. Úgy tetszett, hogy Sam alig nyitogatja már a szemét. A »szemfülesek«-en azonban komolyan erőt vett a bor, mert előzőleg túlságosan sok pálinkát kebeleztek be. Legelsőbb a kocsmárost ütötte le lábáról az ital. Rádült a tűzhelyre, majd bóbiskolva lecsúszott róla a földre és ott hosszában elnyúlt. Sam szorgalmasan köszöntgette Buttlerra a kancsó tartalmát, így aztán a bandafőnök nemsokára az asztalra fektetett könyökével támogatta az italtól elnehezült fejét. Titkos pillantásokat váltott a társaival, mintha palástolni akarta volna részegségét. Társai követték példáját. Itt-ott felhorkantak, de csakhamar csend és nyugalom volt a kunyhóban. A »szemfülesek« egytől-egyig mély álomba merültek. Sam, hogy meggyőződjék róla, mennyire vannak, megkísérelte a hortyogókat fölkelteni. Alig dadogtak valamit. Egyikük buta szemekkel meredt Samra:

- Ré-ré-szegek már? - kérdezte.

- Tökéletesen.

- Akkor ki-ki-ki-velük és ké-kést a bordáik közé. E-e-el-vesszük pé-pé-pénzüket é-é-és el-elássuk őket.

- Igazad volt, öreg Sam, - suttogta Dick Stone - Ezek ki akartak minket rabolni és meg akartak ölni. Mit csinálunk velük?

- Megkötözzük őket.

Akadtt elég kötél és szíj a kunyhóban. Sam és társai megkötözték nemcsak a »szemfülesek« bandáját, hanem a kocsmárost és a vén néger nőt is, aki szintén részegen hevert az egyik sarokban. Dick és Will örökül ott maradtak, míg Sam a szekértáborba indult. Ahogy a szekere közelébe ért, egy üde hang kiáltott feléje:

- Who is there? I shoot! (Ki van ott? Lövök!)

- Sam Hawkens, - volt a felelet, mire hangos örömkialtással válaszolt a fiatalos hang. Sam átbujt az egyik szekerrúd alatt. Karcsú, izmos fiatalember nyújtotta feléje a kezét; Schi-So, az indiánfőnök fia volt.

- Most tért vissza Németországból? - kérdezte Sam.

- Igen, de csitt! Egy magános lovas lovának patkócsattogását hallom.

Sam egy pillanatig fülelt.

- Ősmerem ezt a dobogást. Az én öreg Márim kocog utánam. Hiszen ismeri jó öreg öszvéremet.

- Hogyne. De kérem, tegezzen engem, mint régen.

Fölkeltették a karaván tagjait és meggyújtották a kialudt tüzet. Schi-So bemutatta Sam Hawkensnek az egész társaságot. Az idősebb németet Schmidtnek hívták. A fiatalabbak neve Strauch, Ebersbach és Uhlmann volt. Ezek négyen feleségükkel és gyermekeikkel voltak. Még egy fiatalember volt köztük: Schi-So barátja. Ezt Wolf Adolfnak hívták. Ezenfelül még egy fura tagja volt a társaságnak, aki csupasz képével, bécsi kendőbe bujtatott fejével, sarkig érő bő köpenyében olyan volt, mint egy asszony. Hampel Mátyás Aurelius volt a becsületes neve, de csak kiérdemesült kántornak nevezték.

Sam elbeszélte a történeteket. Csodálkozva hallgatták, és a németek tisztelete ugyancsak nagyra nőtt a foltos ruhába bujt, eredeti külsejű Sam Hawkens-szel szemben.

- Elég ok van tehát arra, hogy a »szemfülesek« felakasszuk, vagy legalább is a börtönbe juttassuk, - mondta Schmidt.

- Mindenesetre, de előbb szabadon kell őket eresztelnünk, - felelte Sam.

- Hogyan? Ezeket a gazembereket?

- Úgy van! Meg vagyok győződve róla, hogy ők a »szemfülesek«, mert tizenketten vannak és a vezérüket Buttlernak hívják. Hiszem, hogy két társammal meg akartak gyilkolni, mert egyikük részegségében kifecsegte a tervet. Sejttem, hogy önöket is meg akarták támadni. De elfogadja-e a bíróság ezeket a bizonyítékokat, amikor egyik dolog sem történt meg, mert elejét vettük?

- Akkor hát ítéljünk felettük mi magunk.

- Isten ments! Épp azért kell őket szabadon eresztetni, hogy bűnhődjenek.

- Órültség!

- Korántsem az. Ha szabadon eresztjük a »szemfülesek«-et, egészen biztosan megtámadják az önök karavánját, s akkor elfoghatjuk őket és a bizonyítékok a kezünk között lesznek, ha nem tévedek.

- Komolyan azt akarja, hogy megtámadjanak bennünket? Hiszen az életünket teszi kockára!

- Minden attól függ, hogy az ember a szarvánál fogja meg a tehenet, Sam Hawkens, az öreg medve, majd kitalál valami csapdát, melyben a »szemfülesek« benragadnak. De én önnek kártérítést ígértem az ökörért. Ha meg akarja kapni, velem kell jönnie.

- Egyedül menjek? - kérdezte Schmidt.

- Egyedül. Addig az ittmaradók készülődjenek, fogják be az ökröket, hogy ha visszatértünk, azonnal útra kelhessünk Tucson felé.

Schmidt habozott.

- Az asszonyoknak és a gyerekeknek, de meg az állatoknak is pihenésre van szükségük.

- Helyes. De figyeljen rám! Önöket meg kell hogy támadják. Ha önök tovább alszanak és a támadás itt éri önöket, akkor elvesztek. Tucsonban az őrség parancsnokától egy szakasz katonát akarok kérni. Ezekkel oly túlsúlyban leszünk a »szemfülesek«-kel szemben, hogy elfoghatjuk őket, anélkül hogy életünket kockáztatnók. Ezért kell reggelre Tucsonban lennünk, hogy a csapdát felállíthassuk, mielőtt a »szemfülesek« megszimatolnak.

Teljesen meggyőzötve, útnak indult Schmidt Sam-mal a falu felé. Mikor a kocsmába értek, a »szemfülesek« bódultsága már mulóban volt.

- Mi jogosít fel benneteket, - kiáltott Buttler, miközben a földön hánykolódva kötelékéből szabadulni próbált, - mi jogosít fel, hogy így bánjatok velünk? Nem bántottunk benneteket...

- Tudjuk, hogy mit terveztetek ellenünk - szólt Sam - és ezért átadunk benneteket a bíróságnak.

Buttler gúnyosan nevetett.

- Bizonyítékok nélkül semmire sem mentek. Okosabb, ha mindjárt szabadon eresztetek bennünket.

- Meglesz, - mondta Sam Hawkens. - De előbb megfizettek az ökörért.

- Egy vasat sem adunk, - dühöngött Buttler.

- Ha nem adtok, elveszük.

- Lopás.
- Mennyire taksálsz a leszúrt ökröt, Buttler?
- Bánom is én, egy fityingünk sincs.
- Majd meglátjuk, mi van a zsebetekben!
- Zounds! A zsebeinket akarjátok kikutatni? Rablók!
- Örülünk, hogy egyszer belekontárkodhatunk a mesterségtekbe.

Sam Hawkens intésére Dick és Will készségesen kiürítették a »szemfülesek« zsebeit. Pénz nem volt bennük, de ahelyett sok értéktárgy, köztük néhány értékes óra.

- Elfogadja ezeket az órákat pénz helyett, - kérdezte Sam Schmidttől, - ezeket is úgy lopták.
- Akkor vissza kell őket adni a régi tulajdonosoknak.
- Igen helyesen, csak hogy ezek sohase látják viszont az óráikat, mert bizonyosan megölték őket. Vágja zsebre minden lelkiismeretfurdalás nélkül, Schmidt úr. Ha ön nem teszi meg, akinek joga van hozzá, megteszi más.

Amidőn Buttler látta, hogy Schmidt zsebre teszi az órákat, tajtékozva kiáltotta:

- Mi ez? Hiszen ti kiraboltok bennünket!?
- Hallgass, gazember - mennydörgött Sam. - Ma végre három szabóra akadtatok, akik értenek hozzá, hogyan kell kabátot szabni a fajtátokra. Különben holnap este Tucson mögött fogunk táborozni s ha az órákat akarjátok, eljöhetek érte a tucsoni rendőrökkel.
- Úgy lesz; most pedig oldjátok föl a kötelékeinket.
- Annyira bolondok nem vagyunk. Majd holnap csak rátok akad valaki, s akkor szabadulhattok. De hogy addig is ne essék bajotok, elvisszük a golyóitokat. Holnap eljöhetek értük.

Ezzel Sam, Dick és Will összeszedték a »szemfülesek« töltényeit; a konyhából kilépve, a dühöngőkre zárták az ajtót s elibe görgettek egy hatalmas követ. Azután visszatértek a szekerekhez. Útközben vették csak észre, hogy Hawkens mögött ott poroszkál kedélyesen az öszvére, Mária. Ez ugyanis mindenütt ura nyomában szokott járni, s csak akkor maradt a helyén, ha gazdája megadta neki a titkos jelt.

MÁSODIK FEJEZET.

A támadás.

A szekerekhez értek. Ezek már indulásra készen várták Hawkenséket. Elindult a karaván. Élén a *scout*, Adolf és Schi-So lovagoltak. Mögöttük Dick Stone és Will Parker vezetésével a szekerek, végre leghátul Sam Hawkens és a dudorászó kántor.

Útközben a kántortól megtudta Sam, hogy Schi-So, Nicsas Ini fia, kinek anyja német leány volt, elvégezte Németországban az erdészeti akadémiát s amikor haza akart térni, utitársa akadt. Utitársa egy diákpajtása, Wolf Adolf, volt, kit gazdag telepes nagybátyja hívott ki Amerikába. Hozzájuk csatlakoztak azután a karaván többi tagjai, akik azt remélték, hogy Wolf nagybátyjának ültetvényein kenyérkeresethez jutnak. A kántor ugyanarra a vidékre való volt, ahova a többiek, de Amerikába nem kenyeret jött keresni, hanem anyagot egy operához, amelynek szövegét és zenéjét is maga akarta megírni.

Az igavonó ökrök lassan lépkedtek s így történt, hogy a menet csak hajnal előtt két órával ért a del Bactól nem messze eső Tucsonba. Sam utasítására a város egy egészen kopár terén állott meg a menet. S csakhamar rongyokba burkolt városi naplopók és kíváncsiak állották körül.

Amikor a lovakat és ökröket ellátták a szükségesekkel, Sam Hawkens a katonaság parancsnokát kereste föl, hogy előadja a kérelmét.

A parancsnok nem volt Tucsonban. A helyőrség nagyobb felével a Guadeloupe-szorosba ment, hogy a lázongó mimbrenjó-indiánokat megfenyítse. Helyette Samot egy kapitányhoz vezették, aki éppen reggelizett s ahogy a belépő kis embert meglátta, harsogó nevetésre fakadt.

- Ki vagy emberfia? - kérdezte. - Ilyen Paprika Jancsit még életemben nem láttam.
- Én sem, - mondta Sam komolyan.
- Talán azért jössz, hogy engedélyt kérj valami víg előadásra?
- Ez az, - nevetett Sam. - A támogatásodat akarom hozzá kérni, ha nem tévedek.
- Hogyan? Engem, az Egyesült-Államok tisztjét magadfajta bohócnak nézel? - kérdezte gyorsan a tiszt.
- Most az egyszer annak, - felelte Sam, s egy széket húzva maga mellé, letelepedett.
- Hogy mersz a város parancsnoka előtt leülni? Azonnal állj föl! - kiáltott rá a kapitány s lovaglóvesszője után nyult.

Samot ez sem hozta ki a sodrából.

- Örvendek, bajtárs, - mondta.
- Te és bajtársam? - kérdezte a tiszt meglepetten.
- Well! Bizonyára hallottál valaha a trifolium-ról, a három prairie-vadászról, ha nem tévedek.
- Hallottam. Sam Hawkens, Dick Stone és Will Parker a három kitűnő férfi.
- Nos, talán azt is méltóztatol tudni, hogy Hawkens az utolsó háborúban *scout* volt.
- Grant tábornok mellett. És szolgálatai elismerésül kapitányi rangot kapott. De mi közöd ehhez?
- Sok, Sir, nagyon sok! A trifolium ugyanis jelenleg Tucsonban tartózkodik.

- Tucsonban?

- És Sam Hawkens e pillanatban ebben a szobában időzik.

- De... hát... te volnál Sam Hawkens?

- Úgy van, ha nem tévedek.

- Thunder-storm! Egy tiszt nem bujik ilyen rongyokba.

- Miért ne? Mindenki kedve szerint ruházkodik. S ha valaki ízléstelennek találja a ruhámat, hagyján; de ha elég merész, hogy miatta sértegessen, annak *ezzel* felelek, - mondta Sam, puskájával a földre dobbantva.

Ez a hang tetszett a kapitánynak.

- Erre nincs szüksége, Sir. Mi végre puffantsa le egymást két gentleman és bajtárs?

A kapitány kezét nyújtotta Sam Hawkensnek, melyet ez melegen és hosszasan megrázott.

Sam azután elmesélte az eddig történeteket. A kapitány feszült figyelemmel hallgatta, majd izgatottan felugrott:

- Micsoda fogás! Ha csakugyan a »szemfülesek«-ről van szó! De miért nem hoztad őket ide?

- Nem voltak bizonyítékaim. Ezért akarom most, hogy megtámadják a karavánt. Ekkor megvan a bizonyíték és lefülelhetjük őket.

- De hiszen ha megtámadnak, le is lövöldöznek benneteket.

- Ha elébük állunk. De a kis Sam Hawkens és emberei eltűnnek s csak a szekereket éri a támadás. Ám aztán jogosan állíthatjuk már, hogy ha a szekerek mögött lettünk volna, lemészároltak volna bennünket. Egy éjjeli támadás - rablás, és ezért kötélhalál jár ki.

- Well, és mivel lehetek én a szolgálatodra?

- Ülj lóra és kövess engem a katonáiddal.

- Ezer örömmel tenném, de nem hagyhatom el a várost és oly kevés emberem van, hogy legföljebb húsz lovast adhatnék rendelkezésedre.

- Éppen elegendő, Sir.

- De bizonyos-e, hogy a »szemfülesek« üldözni fognak benneteket?

- Oly bizonyos, mint a hogy ez a jó öreg kalap a fejemen van, hihhi. Természetesen megkerülik a várost és szekereink nyomán utánunk jönnek, amíg kinyomozzák, hol töltjük az éjjelt, akkor azután elrejtőznek, s mikor beáll az este, rajtunk ütnek.

- És hol akartok táborozni?

- A guadeloupei és a babazaqui út keresztezésénél, mert ott vizet találunk. Megfelel ez a hely, bajtárs?

- Meg.

- Lovasaid már előttünk odanyargálnak, de más úton, mint mi, hogy a »szemfülesek« nyomukra akadva gyanut ne fogjanak. Ha mi is odaértünk, a sötétség beálltával, nagy tábortűzet gyújtunk s a szekereket otthagya, félrevonulunk, hogy aztán a gyanutlanul közelgő fickókat nyakon csíphessük.

- Elbeszélve nagyon simán megy a dolog. De a »szemfülesek« aligha támadnak, míg egy kémjük útján körül nem szimatolnak benneteket.

- Addig nem is hagyjuk el a szekértábort, míg a kém ott nem járt.

- Hogyan fogjátok ezt megtudni?

- Hm! Nem ismered Sam Hawkenst. Hamarabb, meg fogom én őket lesni, mint ők minket.

A kapitány hitetlenül csóválta a fejét.

- Sok csodálatos dolgot hallottam felőled, de ezen a tájon, hol nincsenek fák, melyek mögött el lehetne rejtőzni, lehetetlenség valakit napközben láthatlanul megközelíteni.

- Légy nyugodt. Sam Hawkenst nagyon jól tudja, mily távolságra látszik el egy tábortűz fénye. Ha nem akarod a tervemet támogatni, akkor magunk is elbánunk a fickókkal, csak hogy így a puskáinkat kell használnunk, már pedig én nem szeretek embervért ontani.

- Megkapod az embereket, de be kell avatnunk a tervbe hadnagyunkat is, aki a húszt lovas vezetni fogja.

A hadnagy mindenben hozzájárult Hawkenst haditervéhez, és a kis öreg elégedetten tért vissza társaihoz.

A karavánt sok kíváncsi nép állotta körül; de mivelhogy az utasok nem értettek angolul, nem is tudtak velük beszélgetni. Samnak azonban feltűnt, hogy a scout behatóan tárgyal egy katonás tartású férfival. Közelebb huzódott a beszélgetőkhöz és hallotta, amint a scout ezeket mondta:

- Valóban, ez a trifolium. Eleinte én sem hittem, de most már bizonyosan tudom.

Sam erre félrevonta az idegent.

- Master, - mondta szigorúan, - te a tucsoni helyőrség egyik katonája vagy, ugyebár? Polgári ruhába öltöztetett a parancsnok, hogy meggyőződjék róla, igazat mondtam-e neki?

Az ember hebegett, majd megvallotta, hogy csakugyan ez történt.

- Igen, Sir, úgy van, ahogy mondod. Én különben ismerem az egész tervet, mert én is a húszt kiválóatott lovas közül való vagyok.

- Nos, eredj hát és jelentsd a kapitánynak, amit láttál és hallottál. És mondd meg a hadnagyodnak, hogy kéretem, egyenként indítsa el a lovasokat, hogy senki neszét ne vehesse annak, ami készül.

A katona eltávozott, mire Sam a scouthoz fordult:

- Ki hatalmazott fel arra, hogy kifecsegsz, kik vagyunk?

- Csak nem akarod megtiltani, hogy beszéljek?

- Igenis, azt akarom. Ilyen scoutban, aminő te vagy, nem lehet megbízni. Holnap megkapod a járandóságodat és mehatsz Isten hírével.

A vezető mogorván félrehuzódott.

- Nem jól csináltad, - mondta Will Parker Samnak. - Azonnal el kellett volna bocsátani a scoutot.

- Óh, vén medve! Hiszen ha ezt teszem, a scout egyenesen a »szemfülesek«-hez rohant volna, hogy a tervünket elárulja.

E percben egy lovaskatona ügetett végig a városon. A lovas-szakasz tehát már elindult. A karaván ellenben csak délfelé kelt útra.

Sam Hawkens vezette a menetet, míg a régi vezető a szekerek között lovagolt. Sötét pillanatai sejtették, hogy bosszút forral.

Már csak két angol mérföldnyire voltak a céltól, mikor hullámos területre értek, melynek homokkal vegyes kavicstalajából itt-ott sűrű és magas sziklatömegek nyultak az ég felé.

- Itt fognak elrejtőzni a »szemfülesek«, - mondta Sam, a jobbfelől emelkedő sziklákra mutatva.

Nemsokára egy ocochilla-bozóthoz értek, melynek közepén kút volt. Itt ütöttek tábort. Miután szomszágukat csillapították, nagy négyszögbe állították a szekereket.

Alighogy ez megtörtént, észak felől egy lovas alakja vált láthatóvá. A lovaskatonák hadnagya volt s néhány perc múlva a karavánhoz ért.

- Nem akartam eddig közeledni, - szólt Sam Hawkenshez, - de most talán megengeded, hogy megítassuk a lovainkat.

- Hogyne, Sir. De azután vissza kell embereiddel vonulnod oly távolságra, hogy hamar itt teremhesetek.

- Vajjon hol fogják a »szemfülesek« az éjszakát bevárni?

Sam délkelet felé mutatott: - ott a sziklák mögött.

- Nem látják meg a karavánt?

- Nincs messzelátójuk, és szabad szemmel onnan a szikláktól csak a magas szekereket és a tábortüzet lehet látni.

A hadnagy ellovagolt, majd embereivel visszatért, s miután a lovakat megittatták, ismét elvonultak.

Sam Hawkens megveregette Mári nyakát és így szólt hozzá:

- Feküdj le, öreg Márim, és ne mozdulj.

Az öszvér csakugyan lefeküdt. Sam Hawkens pedig Will Parker társaságában gyalog kém szemlére indult.

Délkelet felé emelkedtek a sziklák, melyek mögé Sam Hawkens számítása szerint a »szemfülesek«-nek el kellett rejtőzniök. E sziklával szemben egy másik sziklacsoport állott. Az utóbbi sziklák felé tartott Sam és Will.

A nap már hanyatlóban volt, midőn célhoz értek. Alig helyezkedtek el, megszólalt Sam:

- Nézd csak, úgy látszik, amott mozog valami.

Parker kimeresztette a szemét.

- Lovasok.

- A »szemfülesek«, most jönnek elő a dombocska hajlásából.

- Hátha idejönnek, ahol mi állunk?

- Eszükbe sem jut. Ősmerik a vidéket és tudják, hogy amoda, velünk szembe, kell felkapaszkodniok, ha jól akarják látni a táborunkat.

A »szemfülesek« csakugyan leszálltak lovaikról s száron vezetve az állatokat, óvatosan osontak sziklától szikláig. Végre elérték a Hawkensékkal szemben emelkedő nagy sziklacsoportot. Lovaikat kipányválták s mozdulataikból látni lehetett, hogy örülnek, hogy fölfedezték a szekértábor.

A nap lenyugodott s egészen besötétedett. Sam és Will megindultak, hogy megközelítsék a »szemfülesek«-et. Sam óriási csizmáiban oly nesztelenül lépkedett, mint egy veréb. Mikor a sziklák dombaljára értek, Sam átadta puskáját Willnek és hasoncsúszva egyedül mászott tovább. Nagy óvatosságra és hihetetlen ügyességre volt szüksége, hogy a kövecses talaj ne csikorogjon mozgó testének a súlya alatt. Végre a domb tetejére ért és a sötétséghez szokott szemével néhány lépésnyire maga előtt látta a »szemfülesek«-et. Még közelebb huzódott hozzájuk, hogy hallja, mit beszélnek s egy kőtömb mögött lekuporodott.

- Porton, - szólt Buttler, - már eléggé sötét van, elindulhatsz. A fő, hogy megtudjad, nincs-e valaki velök.

- Szeretném hallani, mit beszélnek: nem fogtak-e gyanut?

- Ugyan! A németek nem számítanak, a három csirkefogó pedig, akiknek tegnap oly szerencsésük volt, sokkal ostobább, semhogy arra gondoljon, hogy követték őket.

Porton, a kém, eltávozott.

- Mikor támadjuk meg őket? - kérdezte egyikük a vezért. - Ha a tűz elhamvadt és mind elaludtak?

- Nem. Egyetlen sortűzzel puffantjuk le őket és ehhez világosság kell.

- De a tűz óriási lánggal ég, messzire kivilágít és meglátnak bennünket.

- Épp ez a nagy tűz bizonyítja, hogy nem gyanakszanak.

- Megvárjuk, amíg kissé lelohad. De azt kikötöm, hogy a kis vastag az enyém, arra senki se lőjön.

Sam fülelt még egy ideig, majd visszatért Willhez és elmondta neki, mit hallott.

- Láttad a kémet? - kérdezte.

- Láttam. Tőlem nem messzire haladt el.

Sam és Will megindultak visszafelé. Kerültek egyet, hogy ne találkozzanak a kémmel. Mégis meglátták őt amint visszafelé tartott. Sam utána kúszott, hogy meghallgassa, nem határoznak-e egyebet odafönt. Nem hallott semmi újat s így visszatért Parkerhez. Nem sokáig mentek, amikor közelgő lódobogást hallottak.

- Egy vágató ló! Mi történik itt?

Egy pillanattal később közvetlen előttük robogott el a ló, két lovassal a hátán. Egyikük hangosan nyögött.

- Ki volt ez? - kérdezte Parker.

- Nem tudom. Egyébként ketten voltak, vén medve.

- Igen, az egyikük a nyeregben ült, a másik pedig mögötte térdelt és az elsőnek a nyakát fogta.

Néhány percig szótlánul füleltek. Még hallani lehetett a ló horkantását, azután csönd lett. De egy pillanat múlva ismét lódobogás közeledett, de most sokkal lassabban mint az imént.

- Különös. Visszajönnek, de lépésben. Feküdjünk le, hogy jobban lássuk őket, - mormogta Sam.

A lovon most csak egy lovas ült, de valami sötét szőnyeget vonszolt maga után.

- Schi-So! - kiáltott fel Sam meglepetve. - Hogy jutsz te ide?

A kérdezett megállította lovát.

- Eltávozásod után, - beszélt Schi-So, - a scout célzatosan összeveszett a német kivándorlókkal, csak azért, hogy azok kifizessék őt és még ma elbúcsúzzák. Ez megtörtént, mire a scout lóra kapott, hogy eláruljon bennünket a »szemfülesek«-nek. Én azonban utána iramodtam, felvettem magam a vágató lóra a scout mögé, revolvergyammal leszédíttem s most itt hozom őt a lasszómrá fűzve.

- Ezer mennykő! - kiáltott Sam álmélkodva. - Felugrottál a vágató lóra? Leszédítetted? Hiszen te valóságos Old Shatterhand vagy! Ezt apádnak el fogom mesélni. Talán agyon is ütötted a scoutot?

- Csupán elkábítottam.

- Valóságos Shatterhand! És mindezt a legnagyobb nyugalommal, ha nem tévedek. Derék fickó vagy!

Sam, Will és Schi-So visszatértek a szekértáborba, hova ekkorra már a katonák is megérkeztek. Eddig szorgalmasan táplálták a lobogó tábortüzet, most azonban megjött az ideje, hogy kialudni engedjék, s az egész társaság elhagyta a szekértábort. Sam Hawkens kiadta a rendeletet, hogy az asszonyokat, gyermekeket s a németeket a lovakkal és igás állatokkal egy rejtett helyre vezessék. A megkötözött scout-ot is ezek őrizetére bízták.

Sam Hawkens éppen a védekezés módját akarta a lovasok hadnagyával közölni, amikor megszólalt Schi-So, a navájó-főnök fia:

- Nem veszi zokon, ha valamire figyelmeztetem?

- Hogy vennék bármit is zokon az én jóbarátomnak, a »Nagy Mennykő«-nek, a fiától? Beszélj!

- Sam Hawkens jobban tudja, mint én, hogy ha valaki az ellenség közelében van, azt előbb kikémleli. Mi megtettük és meghallgattuk őket. De nem fogják-e ők ugyanazt megcselekedni?

Sam Hawkens lehunyta ravasz szemét, mintha zavarba ejtette volna ez a kérdés.

- Igazad van, - felelte, - azonnal körüljárom a táborunkat. Bár a »szemfülesek« tudják, hogy hol vagyunk, egy kémjük már járt is erre s így aligha küldték ki újból egy emberüket.

- Én pedig előrecsúszom abban az irányban, ahonnan várjuk őket hogy jövetelüket jelezzem, - mondta Schi-So.

- Helyesen mondd fiam! Várjatok itt meg, urak, - jegyezte meg Sam, - azonnal visszajövök.

De bizony beletelt egy jó félórába míg visszajött. Útja veszedelmes volt. Csak hasoncsúszva, a legnagyobb óvatossággal kémlelhette körül a tábort, mert nem akarta, hogy ha az ellenség közül valaki a közelben van, ez előbb vegye őt észre s egy váratlan kés-szúrással leterítse.

Ezalatt Schi-So a »szemfülesek« búvóhelye felé tartott. Tíz percnyi óvatos mendegélés után megállapodott és leült a földre. Csalhatatlanul jó hallásában bízott. Csönd volt s a háta mögött egyre apadt a tábori tűz fénye, majd egyszerre kialudt.

Elkövetkezett a fontos pillanat. És csakugyan valami suhogás nesze ütötte meg a fülét. Más azt hitte volna, hogy szellő jár a füvek között; de Schi-So tudta, hogy ez a suhanás lépések

nesze. Kiszámította, hogy körülbelül tőle húsz lépésnyire kell a bandának elvonulni. Ezért nesztelenül előbbre suhant s lehasalva a földre lapult. Lassan és zajtalanul, de zárt csoportban jöttek a »szemfülesek«. Nem indiánmódra: libasorban. Amint elhagyták Schi-Sot, ez, mint árnyék, utánuk osont. Tudta, hogy valahol meg fognak állni s vezetőjük mindenesetre mond néhány szót, amit jó volna ellesni. Már a szekértábor közelében voltak, midőn csakugyan megállottak. Schi-So hasoncsúszva oly közel merészkedett hozzájuk, hogy a hozzá legközelebb állónak elérhette volna a lábát.

- A tűz kiégett, - mondta a vezetőjük, - körülfogjuk őket. Ha egymástól 30-30 lépés távolságban állunk föl, éppen körülérjük őket. Ha ez megtörtént, várjatok a jelre: egy fűszállal a tücsök ciripelését fogom utánozni. Az első jeladásra lassan előre kúszok. Ha a szekerekhez érek, akkor másodszor cirpelek, a harmadik jelre azután keresztülbujtok a kocsiszekerek között és leszúrtok mindenkit. A nőket és a gyermekeket is. A zsákmányon megosztozunk.

A »szemfülesek« két részre oszlottak, hogy körülzárják a tábor. Buttler a helyén maradt. Schi-So egy pillanatig várt, majd hirtelen fölegyenesedett és puskája agyával oly hatalmas csapást mért Buttler fejére, hogy az egy hang nélkül összeesett. Azután maga után vonszolta az elaléltat, Hawkensék felé sietve. Jó szerencse, hogy ezek tisztos távolban voltak a szekértáborától, úgy hogy ezt a »szemfülesek« körülzárhatták, míg Hawkensék kívül maradtak a körön. Sam elégedetten hallgatta Schi-So jelentését.

- Nos, előbb kötözzétek meg Buttlert, azután cirpelek én nekik olyat, aminek nem fognak örülni.

- Ah, - kérdezte a hadnagy, - hát te is tudsz cirpelni, Sir?

- Könnyű dolog, - mondta Sam. - Két öklömet úgy illeszttem egymás mellé, hogy a hüvelykujjak szorosán összeérjenek. Ezek közé belecsiptetek egy fűszállat és élesen ráfújok, mire olyan hangot ad, mint a tücsök ciripelése. De lássunk a dologhoz. Tehát most mi zárjuk körül a »szemfülesek«-et. Mindenikük mögött két ember helyezkedik el, természetesen a legnagyobb óvatossággal. Ha az első jelet megadom, a banditák előrekúsznak s ti mögöttük ugyanazt teszitek. A harmadik ciripelésnél ők majd a szekerek alatt át akarnak bújni, ebben a pillanatban mi rájuk vetjük magunkat. Ajánlom azonban, hogy ez alkalommal ne a pusztá kezünket hanem a puskaagyat használjuk. Ez a legbiztosabb.

- Még egyszerűbb egy jól irányzott kés-szúrás, - vetette közbe a hadnagy.

- Isten ments! Az emberélet a legdrágább e világon! Csak akkor szabad embert ölni, ha nincs más mód a megoldásra.

- De ezek a gazemberek rég rászolgáltak és egy-két nap mulva amúgy is függni fognak.

- Igaz; de Tucsonban előbb törvényt ülnek fölöttük s bíróság ítéli őket halálra. Nekünk azonban nincs jogunk lemészárolni őket.

A csapat nesztelenül eloszlott, hogy az emberek páronként elfoglalják helyüket.

Schi-So arra a helyre vezette Samot, ahol Buttlert leütötte. Itt Sam megadta az első, majd a második jelet és Schi-Soval előrekúszva, körülnézett. A sötétben látni lehetett, a földön elnyulva hogyan tekergőznek egyre közelebb a »szemfülesek«.

- Itt vagyok, Buttler! - hallatszott jobbról.

- Minden rendben, - suttogták balról.

Sam hátrafordult s látta, hogy az ő emberei is helyükön vannak. Ekkor harmadszor cirpelt s rögtön a balra heverő banditára vetette magát. Néhány tompa ütés és elfojtott kiáltás hangzott az éjszakában. Azután csönd lett.

- Halló! - kiáltott Sam, - készen vagyunk?

- Készen, - felelte túlról Will Parker.

- Akkor élesszétek fel a tüzet és vigyük oda új vendégeinket.

Néhány perc múlva a szekértáborban a lobogó tűz körül ültek mindnyájan, s mellettük heverték a »szemfülesek«. Ezek időközben magukhoz térek kábultságukból és dühös pillanatokkal néztek körül.

- Mi jogon támadtatok meg bennünket? - kiáltott fel, haragjában tajtékozva, Buttler.

- Fölösleges kérdés, - nevetett Sam.

- Hogyan? Mi messziről láttuk a tábortüzet, s miután nem tudtuk, ki tanyázik itt, a Nyugaton szokásos óvatossággal közelítettük meg a tábort. Ekkor ti alattomosan ránk törtetek.

- Szóval, ti nem jártatok a nyomunkban?

- Nem.

- És mégis egész este amott leskelődtetek a sziklák mögött.

- Mivégből?

- Hogy ránk törjete!

- Ez gyalázatos hazugság!

Sam erre Buttlerhez lépve, így szólt:

- Ne beszélj így, mert kékre veretlek. Érts meg végre: én Sam Hawkens vagyok s ezek itt bajtársaim: Dick Stone és Will Parker. Most már megértheted, hogy ostoba gondolat volt, mikor éppen velünk akartál egy tálból cseresznyét enni.

Buttler a rémülettől kimeredt szemekkel hallgatott. Sam pedig így folytatta:

- Én magam osontam ma a közeletekbe és a sziklák mögül kihallgattam a tanácskozástokat. Tudom, hogy ti vagytok a »szemfülesek«. De ezt már San Xavier-ban tudtam.

Buttler ijedten felkiáltott:

- A szemfülesek?! Minő gondolat! Ki mondta azt neked, uram?

Ekkor már a lovasok hadnagya is közbeszólt:

- Ne fecséreld, uram, a szót erre a fickóra! Bebizonyosodott, hogy ők a »szemfülesek« és holnap lógni fognak.

- Nem kell ehhez a mi tanuskodásunk? - kérdezte Dick Stone.

- Tovább utazhattok a karavánnal. Ami adatra szükség volt, azt elmondottátok nekem, s ez elég. Azonfelül untig elég bizonyítékunk van s örülünk, hogy a környéket végre megszabadíthatjuk e banditáktól.

Nemsokára kiállították a szükséges őrszemeket s aludni tért az egész társaság.

A megkötozött scoutot véletlenül Buttler mellé fektették. Amikor látta, hogy a foglyokat őrző katona nem figyel oda, könyökével megtaszította Buttlert.

- Alszol, uram? - kérdezte.

- Ki tudna most aludni? De miért kötözték meg téged is, hiszen te voltál ennek a népségnek a vezetője?

- Azt hitték, hogy veletek cimborálok. Erről eddig szó sem volt, de most, - uram, Poller a nevem, - szeretnélek megmenteni, mert bosszút akarok állni.

- Komolyan? De hiszen te épp oly kevésbé segíthetsz rajtam, mint én terajtam.

- Ne gondold. Engem holnap reggel szabadon eresztenek. Titeket pedig lórakötve Tucsonba visznek. Mondd meg embereidnek, hogy útközben tegyenek úgy, mintha a ma kapott ütésektől súlyos betegek lennének és le akarnának a lóról esni. Bizonyos, hogy erre a hadnagy pihenőt tart és levéti lábatokról a köteleket. Ekkor te, aki oly kitűnő lovas vagy, összekötött kezeid dacára felpattansz egy lóra és elnyargalsz nyugat felé, ahol én várni foglak. A katonák meglepetésükben nem fognak azonnal üldözni s így egerutat nyersz, de ha üldözőid közül valamelyik megközelít azt majd az én puskám leszedi a lóról.

- Ez a szabadulás egyetlen módja, - szólalt meg rövid gondolkodás után Buttler. - Ha megszabadulok egyszer, jaj a trifoliumnak! Tehát megegyeztünk, Master Poller.

Alig virradt, talpon volt az egész tábor. A hadnagy lóhátra köttette a foglyokat és megindult velök. A kezük természetesen előre volt kötve, hogy a kantárszárat foghassák.

- Mi lesz velem? - kérdezte a scout.

- Mehetsz amerre akarsz, - mondta Sam Hawkens. - De miután gyanakszom rád, hogy bosszút akarsz rajtunk állni, elveszem a fegyveredet.

Ez megtörténvén, Poller átkozódva kapott fel lovára és elnyargalt nyugat felé, hogy azután észrevétlenül a tucsoni útra kerüljön.

Kis idő múlva a karaván is felcihelődött. Ekkor vették csak észre, hogy a társaság egyik tagja, a kántor, hiányzik. Keresésére indultak, amint heves taglejtésekkel közeledett a tábor felé.

- Ön nagy hibát követ el, ha egyre kalandozik, - róttá őt meg Sam Hawkens.

- Egy győzelmi indulót komponáltam.

- De hova tűntek a fegyverei?

- Amott találkoztam a scouttal s ő elkérte őket tőlem.

- Hallatlan! Én elveszem a scout fegyverét, hogy ne kellemetlenkedhessék nekünk, s ön mindjárt odaadja neki az önét. Ezentúl vigyázni fogok önre! - mondta haragosan Sam Hawkens.

Egy fél óra múlva elindult a karaván Sam Hawkens-szel az élén, aki átvette a scout szerepét.

Eközben a lovas katonák Tucson felé közeledtek. Buttler még indulás előtt odasúgta társainak, hogy színleljenek rosszulletet. Már túl voltak a fele úton, amikor Buttler hangosan nyögni és dülöngélni kezdett. Szemmelláthatóan egyre gyengébb lett, úgy hogy két lovast kellett melléje rendelni, hogy támogassák. Ámde lassanként társai is rosszulétről panaszkodtak s így a hadnagy kénytelen volt megállást vezényelni. Legelőször Buttler lábáról vették le a köteleket s ahogy leemelték a lóról, Buttler nyomban összeroskadt.

Mialatt a többi banditával foglalatostkodtak a katonák, Buttler felhasználta a pillanatot, két ugrással a hadnagy lova mellett termett, mely a legjobbvérű ló volt, összekötött kezei dacára a nyeregbe vetette magát és elvágtatott. A katonák ámulatukban dermedten álltak néhány pillanatig.

- Lőjétek le, de vigyázzatok, hogy a lovat baj ne érje! - kiáltotta a hadnagy.

A katonák a lovakhoz siettek s a nyeregkápáról lekapták karabélyukat, de ugyanakkor a többi bandita is futásnak eredt. Így oly zavar támadt, hogy Buttler már jó messze járt, mire néhány golyót küldhettek utána. Dühös össze-visszakiabálás között pattantak lóra a katonák, hogy az elillant rablókat üzőbe vegyék.

Hárman Buttler után vetették magukat, de ez a legjobb lovat szemelte volt ki, s akkora tér-előnyt szerzett, hogy nem tudták utolérni. Szakadatlanul vágatva haladt jó ideig, amikor egyszerre csak egy magános lovast pillantott meg. A scout volt.

A két új cimbora alkalmas búvóhelyet keresett, hogy ott megpihenve, másnap bosszúszomszomsan a karaván után vesse magát.

HARMADIK FEJEZET.

Forner ranchója.

A Rio Gila mellékfolyója, a kis Rio San Carlos mellett egy rancho állott, melyet a tulajdonosáról Forner ranchójának hívtak. Kis szántója és nagyterjedelmű legelője volt Fornernak s közepén állott a háza. Ez a ház nem volt nagy, de viharálló kövekből épült. Annál terjedelmesebb volt az udvar, melyet két embermagasságú kőfal kerített, s amelyre indiántámadás esetén beterelhette összes marháit. Most azonban tárva volt a kőfal kapuja és a tagbaszakadt rancheró, a kapu küszöbén állva, éles pillantással nézett körül. Majd bekiáltott a ház felé:

- Halló, boy, készíts brandyt. Olyasvalaki jön, aki szeret a palack fenekére nézni!

- Kicsoda? - kérdezte a fia, akinek a parancs szólott.

- Az olajkirály.

A ház előtt nagy kőkockák álltak olyanformán elrendezve, mint székek és asztalok. Ezekre tett néhány pálinkásüveget a fiú.

- Lehetséges-e? - mormolta Forner a kapuban állva. - Mit keres itt ez az ember?

- Kicsoda? - kérdezte a fiú.

- Az olajkirályt két másik utas kíséri és egyikük olyan, mint Master Rollins, a brownsvillei bankár. Csakugyan ő az!

A három lovas átgázolt a kis folyón és elsejük már messziről kiáltotta:

- Good morning, Master Forner! Van-e egy jó kortyod három eltikkadt utas számára?

Ez a lovas nyurga, szikár, kitünően fegyverzett férfi volt. Arcvonásai szögletesek voltak s bőrét a nap, szél és eső valósággal kicserzette. Választékos ruhát viselt, mely éppenséggel nem illett vad külsejéhez. A másik lovas idősebb úr volt, kit a szokatlan lovaglás szemmel láthatóan kimerített. Nyeregkápájához finom művű vadászfegyver volt erősítve. Egész külseje elárulta a Nyugat pusztáival ismeretlen városlakót. Oldalán nyulánk, erőteljes, nyiltarcú fiatalember ügetett, kinek puska lógott a vállán s övébe bowie-kés és még két revolver volt dugva.

- Welcome, urak! - üdvözölte őket Forner.

Az idős úr egy pillanatig kutatóan nézegette Fornert, majd megszólalt:

- Sir, nem találkoztunk mi már egyízben? Én Rollins bankár vagyok Brownsvilleből és ez a fiatalember a könyvelőm, Baumgarten úr.

- Egyszer, - felelte Forner meghajtván magát, - megtakarított pénzemért voltam önnél. De az összeg oly csekély volt, hogy meglep, hogy emlékszik reám, Sir. Meddig szándékozik itt maradni, Grinley úr?

- Míg a déli órák tüze enyhül, - mondta a kérdezett harmadik utas, kit olajkirálynak is neveztek.

A lovakat szabadon eresztették, az utasok leültek a nagy kőrakásokra s míg Grinley alaposan hozzálátott a brandyhez, Forner és a fia bementek a házba, hogy valami egyszerű ennyivalót készítsenek.

Egyikük sem láthatta, hogy ezalatt két fáradt lovu utas tart a ranchó felé. Buttler, a »szemfülesek« vezére, és Poller, a német karaván szelnekbocsátott vezetője, volt a két lovas.

- Bizonyos vagy benne, hogy a rancheró nem ismer? - kérdezte Poller Buttlertől.

- Sohase látott, de a bátyámat ismeri. A bátyámnak azonban itt Grinley a neve.

- Ez okos dolog. De bizonynal hasonlítok egymáshoz.

- Nem. Mostohatestvérek vagyunk, s más-más anyánk volt. Régóta nem láttam őt... de ezer villám!... ott ül, ni!

Ezt már a kapuban állva mondta Buttler, mert közben odaértek.

E pillanatban Grinley véletlenül a kapu felé nézett. Megismerte Buttlert s megőrizve lélekjelenlétét, ujját ajkára tette.

- Láttad a jelet? - kérdezte Buttler Pollertől. - Úgy kell tennünk, mintha nem ismernők őt.

Belovagoltak az udvarra s lovaikat, leszállva róluk, szabadjukra eresztették, hadd legeljenek.

Fornier és fia eközben ennivalót hoztak s Buttlerék, miután engedelmet kértek rá, a másik három vendéggel hozzáláttak az evéshez, anélkül, hogy bárki is érdeklődött volna kilétük iránt. Étkezés után Grinley felkelt, hogy mint mondta, a ház mögött, annak árnyékában, kipihenje magát. Rövid idő múlva minden feltűnés nélkül Buttler is követte.

Ezalatt ismét két lovas érkezett a ranchó felé. Ha más alakjuk lett volna, azt lehetett volna hinni, hogy Old Shatterhand, a híres prairievadász, és Winnetou, az apacsok híres főnöke. De kis emberek voltak: egyikük vastag, a másikuk szikár. A soványabbik rojtos bőrnadrágot és inget, és magas-szárú csizmát viselt. Fejét széleskarimájú kalap fődte. Fonott bőrvéből két revolver és egy bowie-kés kandikált elő. Lasszó volt a vállára erősítve, s két puskája volt, egy hosszabb és egy rövidebb. Épp így öltözködött Old Shatterhand is. A kövérebbik indiánus hímzéssel díszített, fehér vadászínget és nadrágot viselt. Lába sündisznótüskével ékesített, gyöngyös mokaszinba volt bujtatva. Nyakából békepipa lógott alá és egy indiánus gyógyszerzacskó. Derekára öv gyanánt tarka santillotakaró csavarodott. Feje fődetlen volt s hosszúra növesztett haja varkocsba fonva. Vállára kétcsovű fegyver volt akasztva, melynek agya ezüstszegekkel volt kiverve. Winnetou híres ezüst puskájának utánzata volt ez.

Aki Old Shatterhandot és Winnetout ismerte, alig birta volna visszatartani mosolyát, látva ezt a két alakot, akik teljesen a két híres ember mintájára öltözködtek. És mégse voltak ezek sem nevetséges legények. Gentlemanek voltak ők és nem egy veszéllyel néztek már bátran farkaszemet. A kövérke ember a Nyugatnak »Droll néni« néven ismert alakja volt, míg a sovány az előbbinek barátja és unokaöccse, Hobble Frank. Old Shatterhand és Winnetou iránt érzett tiszteletükből öltöztek teljesen úgy, mint ezek.

Midőn a ranchó udvarán megjelentek, nem kis csodálkozást keltettek harcias fegyverzetükkel, mellyel élénk ellentétben állott jóságos, mondhatni ártatlan arcuk.

Nem sokat teketóriáztak, hanem leültek a szabadon álló kövekre, anélkül, hogy megkérdezték volna, tetszik-e ez a már ott ülőknek, vagy sem.

Fornier kíváncsian nézegette őket.

- Parancsolnak az urak valamit? - kérdezte.

- Most semmit, - felelt Droll.

- Meddig szándékoznak itt maradni?

- Az a körülményektől függ.
 - Itt nálam biztosságban vagytok.
 - Egyebütt is.
 - Gondolod, Sir? Talán nem tudjátok, hogy a navájók és a nijórák kiásták harci bárdjaikat?
 - Tudjuk.
 - És mégis oly nyugodtak vagytok?
 - Miért ne lennének, ha éppen arról van szó?
 - Ismeritek ezeket a törzseket?
 - Valamelyest.
 - Ez nem elegendő. Még akkor is, ha barátságban van velük az ember, könnyen elvesztheti a skalpját, ha a törzsek hadat üzentek a fehéreknek. Ti pedig nem úgy festetek, mint a Nyugat próbát állt fiai.
 - Úgy látszik, te arcuk után ítéled meg az embereket. Erről szokjál le. Az ember nem az arcával szúr és lő.
 - Szabad tudnom, mik vagytok?
 - Mik vagyunk? Nos, ahogy mondani szokás, tőkések.
 - Ó jaj! Akkor hát szórakozásból jöttetek a vad Nyugatra?
 - Bizonyára nem azért, mert a szivünk fáj.
 - Akkor hát forduljatok csak azonnal vissza, mert nem tudjátok, minő veszélyek várnak rátok odakünn, Master... Master... mi is a nevetek?
- Frank névjegyet nyújtott át a rancherónak, aki alig tudta visszafojtani nevetését, amikor a névjegyre nyomott nevet hangosan felolvasta: Franke Heliogabalus Morpheus Edeward. De Rollins bankár Frank felé fordulva, így szólott Fornerhez:
- Ne sértegsd az urakat. Emlékszem, hogy e különös névre néhány év előtt bankomnál nagy összegeket helyeztek el.
 - Úgy van! - mondotta Frank. - Old Shatterhand ajánlatára.
 - Valóban! Old Shatterhand ajánlatára. Azt hiszem, hogy ön, Sir, abban az időben az Ezüsttó mellett sok aranyat talált.
- Erre már Forner is felugrott.
- A mennydörgős mennykőbe! Akkoriban az ujságok is tele voltak e hírekkel. Abban az aranyásó társaságban voltak Old Firehand, Old Shatterhand, Winnetou, Hobbler Frank és Droll néni is. Ösmeritek őket?
 - Hogyne. Itt ül előttem Hobbler Frank szőröstül-bőröstül és - mondotta társára mutatva - ez itt Droll néni. Aligha fogod ezek után is azt hinni, hogy nem ismerjük a Nyugatot.
 - Lehetetlen! Teljességgel lehetetlen! - kiáltott Forner meglepetésében. - Mégis hiszek nektek és nagyon örülök, hogy megismerhettek. De most kérlek, meséljétek el, hogyan akadtatok a rengeteg aranyra.
 - Csak lassan, Sir! - vetette közbe a bankár. - Én tudniillik szintén olyan járatban vagyok, hogy milliókat nyerjek, nem ugyan arannyal, de petróleummal.

- A petróleum folyékony arany. De hol van a kérdéses forrás?
 - Ez még titok. Grinley úr fődözte fel, de nincs pénze, hogy kiaknázza. Nekem van, de a saját szemeimmel akarom látni, hogy hol terem a petróleum.
 - Ugyancsak elővigyázatosnak kell lenned, Sir! Legalább hozzávetőleg tudod, hogy hol van az a hely?
 - Nektek megmondom, mert a véleményeteket szeretném hallani. A Chelly folyónál.
 - A Chelly folyónál pet-ró-le-um? - kérdezte Droll hosszúra nyult arccal.
 - Hogyan? Miért tartod lehetetlennek, Sir? Jártál arra?
 - Egyiptomban sem jártam és mégsem hinném el, ha valaki azt állítaná, hogy a Nilusban tejfőlfolyik. A Chelly folyó mentén nem lehet petróleum.
 - Igazságtalan vagy Grinleyvel szemben, - szólt közbe Forner. - E tájon mindenki tudja, hogy Grinley petróleum-forrásra akadt. Nekem is mutatott mintát belőle. Ezért is hívják őt olajkirálynak.
 - Ez mit sem bizonyít. De ajánlom, hogy várjatok néhány napig, amikor ideérkezik két ember, akiknek szavára mérget vehettek: Old Shatterhand és Winnetou.
 - Azt mondd, hogy ide fognak jönni? - kérdezte Forner örömmel. - Honnan tudod? Hát ha valami közbe jön és nem jöhetnek?
 - Old Shatterhand írta nekem és ezért oly bizonyos, hogy eljönnek, mint ahogy nap van az égen. Előfordult, hogy az őserdő bizonyos fájánál adtak egymásnak találkát és mindig meg is tartották. Különben mi is azért jöttünk ide, hogy velük találkozzunk.
- Mialatt a ház előtt ezek történtek, addig a ház mögött Grinley elmondta Buttlernak, hogy mi a terve a bankárral.
- De vajjon beléésik-e a csapdába? - kérdezte Buttler.
 - Okvetlenül. Vakon hiszi, hogy milliókat szerez s nekem százezer dollárt ígért. Az erről szóló utalvány a zsebében van, csak alá kell írni. Mihelyt az állítólagos petróleumforráshoz érünk, azonnal ide adja az utalványt s eszébe se jut arra gondolni, hogy csalás az egész.
 - De elegendő-e a petróleumkészleted?
 - Elegendő. Képzelheted, mekkora fáradságomba került a hordókat a barlanghoz felgurítani. Amellett egyedül kellett a negyven hordóval bajlódnom, lopva, hogy ne is sejtessen a dolgról senki. Nagyon örülök, hogy most találkoztam veled, mert így te majd a tóba öntheted a petróleumot és énnekem nem kell magára hagynom a bankárt. De tanácsos volna, ha még ma odébb állanátok, hogy el ne áruljuk magunkat.
 - Amúgy is el kell indulnunk, mert délutánra ideér a német karaván és vele a »trifólium«. Nem is sejtik, hogy a nyomukban vagyok és tegnap éjjel kihallgattam a beszélgetésüket. Az agyafurt Sam Hawkens eladta a lassú járású ökröket s most az asszonyok is öszvéreken nyargalnak. Nem akarom őket szem elől téveszteni. Útjuk különben is a Gloomy-Water (Komorvíz) mellett vezet el s így legjobb volna, ha hozzájuk csatlakoznátok ti is. A többi aztán az én dolgom lesz.
- Eddig jutottak tárgyalásuk során, mikor egyszerre csak Poller közeledett feléjük.
- Sajnálom, hogy megzavarlak benneteket, - mondta, - de a ház előtt fontos dolgokról folyik a szó. Old Shatterhand és Winnetou Forner rancherójában adtak egymásnak találkát.

- Ezer ördög! - pattant föl Grinley. - Ez nagy baj, mert ahová ezek beteszik a lábukat, ott mindent kifürkésznek. Kitől hallottad e hírt?

- Két idegen érkezett az imént; ezek mesélték. A két új vendég különben óvta a bankárt a petróleumforrástól.

- Mennykő szántson rajtuk? Mi a nevök?

- Az egyiké Droll néni, a másiké Hobble Frank. Azt ajánlották a bankárnak, hogy várja be Old Shatterhandot és Winnetout és tőlük kérjen tanácsot.

- Teringettét! Ezt meg kell akadályoznom! - szólt Grinley.

A három cinkostárs megbeszélte röviden a teendőket. Azután Buttler és Poller visszament a házba, elbúcsúzott a rancherótól és ellovagolt. Valamivel később Grinley is elősomfordált és miután nyájasan köszöntötte Frankot és Drollt, leült egy kőköckára.

- Master Grinley, - szólt a bankár, - itt ül két érdemes férfiú, Hobble Frank úr és Droll úr, Old Shatterhand és Winnetou barátai, akik nem hisznek a te petróleumodban.

- Mindenki azt hiszi, amit akar, - válaszolt Grinley. - Különben az urak velünk jöhetnek, ha akarnak.

- Mit szólnál hozzá, ha velük együtt én is meg akarnám itt várni Old Shatterhandot és Winnetout? - szólt a bankár.

- Én nem nekik akarom eladni a forrásomat, hanem önnek. Különben Friskóban találok elég tőkést, aki szívesen megveszi.

E látszólag közömbösen mondott szavak után Grinley fölállt, felhörpintett egy pohár brandyt és lova után nézett.

- Lám, - mondta a bankár, - most itt hagy, pedig a viselkedése egyáltalán nem gyanútkelő.

- Kötelességünk volt, hogy óvatosságra intsünk, - szólt Hobble Frank, - de nem állítjuk váltig, hogy Grinley csaló; csak azt állítjuk, hogy az arca nincs inyünkre és hogy nem hisszük el, hogy a Chelly folyó mentén petróleumot lehessen találni.

- De még ha meg is akarna csalni, mi ketten vagyunk, ő pedig csak egyedül van.

- Most még igen. De ki tudja, odafönn a hegyek között nem várnak-e rá cinkosai? Ezért ajánlottuk, hogy várjátok be Old Shatterhandot és Winnetout, akik szívesen elkísérnének benneteket. Ez pedig biztosabb kíséret volna száz katonánál is.

- Azt elhiszem; de ha itt maradok, hogy bevárjam őket, akkor az olajkirály faképnél hagy. Mit csináljunk, Baumgarten úr? - fordult a bankár könyvelőjéhez. - Menjünk vagy várjunk?

- Van egy harmadik megoldás is.

- Micsoda?

- Megkérjük Droll urat és Frank urat, hogy ők kísérjenek el bennünket.

- All right! - szólt erre Droll és Frank.

Az utolsó pár szót már hallotta Forner is, aki ekkor lépett ki a házból vendégeihez.

- Így van rendjén! - szólott. - Támogassátok egymást. Én ugyan teljesen megbízom az olajkirályban, de a háboruskodó indiánokban igazán nem lehet megbízni. És mit mondjak Old Shatterhandnak és Winnetounak?

- Hogy azonnal jöjjenek utánunk. De nagyon kérlek, hogy az olajkirálynak mit se szólj.

- Efelől nyugodtak lehettek. De vajjon hova tűnt el Grinley úr?

A kapuhoz sietett, hogy körülnézzen s ekkor egy csapatot látott a rancho felé közeledni. Még messze voltak, de Forner éles szeme látta, hogy asszonyok és gyerekek is vannak a csapatban és öszvéreken ülnek. Elöl bő szarvasbőr kabátba bujt kis ember ügetett. Az arcát elborító szőrerdőből csak két ravasz szeme és óriási orra látszott ki. Sam Hawkens volt ez a kis ember, aki közeledvén, vágatásnak eredt, majd a rancho előtt megállt.

- Adj' Isten, Sir! - szólt. - Ugyebár ez itt Forner ranchoja?

- Úgy van, Master. És ti honnan és hová?

- Tucson felől jövünk s át akarunk kelni a Colorádón. A rancho itthon van?

- Jó magam vagyok a rancho.

- Holnap reggelig megszállhatunk nálad?

- Semmi kifogásom ellene, mert remélem, nem lesz okom megbánni, ha szívesen látlak benneteket.

- Efelől bizonyos lehetsz!

Sam Hawkens leszállt és bevárta a karavánt. Azután bevonult az egész társaság az udvarra. A háttér állatokat szabadon eresztették s az utasok csakhamar összeismerkedtek a már ottlévőkkel és élénk beszélgetésbe elegyedtek velük.

Közben Grinley is előkerült. Mindjárt tudta, hogy ez az a karaván, amelyet ígéretéhez képest Buttler karmai közé kell irányítania. Odalépett tehát az egyedül álló Sam Hawkenshez és udvariasan köszöntötte.

- Hallom, Sir, - mondotta, - hogy Sam Hawkens vagy, a híres prairie vadász. Én Grinley vagyok, de errefelé csak az olajkirálynak hívnak, mert egy dús petróleumforrást fődöztem fel.

- Petróleumforrást? - kiáltott fel Hawkens. - Akkor hát egy-kettőre gazdag ember lehet belőled. Magad akarod kiaknázni?

- Nincs hozzá pénzem. Eladom. Már van is rá vevőm: Rollins, brownsvillei bankár. Amott ül.

- Abból, hogy megszólítottál, azt következtetem, hogy kívánsz tőlem valamit.

- Azt hallottam, hogy át akartok kelni a Colorádón. Így hát ti is arra utaztok, amerre én, mert az én forrásom a Chelly folyó mentén van. Arra akartalak kérni, engedd meg, hogy a bankárommal és a könyvelőjével én is hozzátok csatlakozhassam.

Sam tetőtől talpig végigmustrálta az olajkirályt.

- Hm! Az ember nem lehet eléggé óvatos a kísérői megválasztásában. És miért akarsz velünk utazni? Az olyan értékes lelet helyét, mint a tied, eltitkolja az ember.

- Két okom van rá. Először is, a vörösek nyugtalankodnak és így közöttetek nagyobb biztonságban leszünk. Aztán meg Frank úr megingatta bankáromnak a petróleumforrásba vetett hitét.

- Hm! Magam sem hiszem, hogy a Chelly mentén petróleumra lehetne akadni.

- Hát csalónak tartasz?

- Azt éppen nem; de azt hiszem, hogy te magad is csalódtál. Nos, és bánt, hogy Frank nem bízik a forrásodban?

- Nem törődném vele; de hát veszélyezteti az üzletemet. Ha azonban megengeded, hogy veletek menjünk, a bankár - a ti oltalmatok alatt - visszanyeri megint a bizodalját.

- Megkérdezem majd a társaimat, és ha ők beleegyeznek, nekem semmi kifogásom az ellen, hogy velünk jöjjetek.

- Te sem bízol bennem?

- Olyan embernek tartalak, akit előbb alaposan ki kell ismerni, hogy azután véleményünk lehessen róla.

- Ezer ördög! Őszinteséged nem valami nagy bók, Sir!

- Nos, nem bánom hát! Csatlakozzatok hozzánk. Holnap reggel indulunk tovább, és remélem, nem lesz okom megbánni, hogy megengedtem, hogy velünk jöjjetek.

- Ne félj, Sir! Abból is láthatod, mennyire tisztességes ember vagyok, hogy - bár ezzel kiszolgáltatom a titkomat - hajlandó vagyok neked is megmutatni a petróleumforrást.

Ezzel elváltak. Az olajkirály káromkodást fojtott vissza magába.

- Megkeserülöd még, hogy sértegettél! - dörmögte magában. - Most már magam is örülök, hogy Buttler a torkodra akarja tenni a kezét, és Istenemre! - ebben a segítségére leszek.

Megfordult. Érezte a finom pecsenyeillatot és látta, hogy a karaván asszonyai nagy vacsorát készítenek, míg a férfiak Forner rúdjaiból és ponyváiból sátrakat állítottak fel az udvaron, mert a ház kicsi volt ennyi hálóvendég számára.

Nemsokára beesteledett, és mindnyájan vacsorához ültek. Nagyon jókedvű volt az egész társaság, úgy hogy a vacsora sokáig tartott. Pedig korán kellett kelniök, mert másnap még napnyugta előtt egy indián pueblóig (községig) akartak jutni, mely egymagában állt a Mogollon-hegység déli lejtőjén.

Az olajkirály is élénken részt vett a beszélgetésben, s a bankár aggodalmát szemlátomást sikerült eloszlatnia.

Vacsora után még kávét is főztek, s ez oly sok időbe telt, hogy éjfél is elmúlt már, mire lefeküdtek.

NEGYEDIK FEJEZET.

Fogság és szabadulás.

Másnap, alig pirkadt, talpon volt már az egész társaság. Megreggeliztek, megfizették, amivel Forner ellátta őket, azután elindultak. A férfiak lóháton, az asszonyok öszvéren, a gyermekek pedig kényelmes kosarakban, amelyek az öszvérek oldalán lógtak.

Egész délelőtt kopár vidéken és fullasztó hőségben haladtak. Délben megpihentek egy sziklafal aljában. Délután, alig indultak el újra, egyszerre csak, mintegy varázsütésre, hidegebb lett a levegő. Sam Hawkens összeráncolt homlokkal vizsgálta az eget.

- Úgy látom, nincs inyedre az égbolt színe, - szólt Hobbler Frank. - Talán bizony zivatart kapunk. Nem ártana egy kis esőcske.

- Köszönöm szépen! Ezen a vidéken másmilyen a zivatar, mint ahogy te képzeled. Hónapokig nem esik, de ha egyszer nekidurálja magát, akkor rettenetesen megtáncoltat a vihar mindent, ami útjába akad. Nézd csak, - folytatta Sam, az öszvéreire mutatva, - Mári érzi már, hogy valami van a levegőben. Idegesen csóválja a fülét és a farkát. Jó, hogy nemsokára a pueblóba érünk.

- Ott is csak sátrakat találunk, amelyeknek ponyváján átver az eső, - mondta Frank.

- Úgy látom, nem láttál még pueblót. Majd meglátod, mennyire eredeti az efféle építmény!

Sam Hawkensnak igaza volt. A pueblo kőből és vályogból, háttal rendszerint valamely hegy oldalához van építve. Lépcsőzetesen egymás fölébe rakott emeletkből áll. Minden emeletnek lapos a födele, s erre van építve a következő emelet, melynek alja és az alatta lévő tető széle között azonban több méter széles terrasz marad szabadon. Ajtó még a földszinti épületen sincs, hanem minden emelet tetején négyszögletes nyílást hagynak. Ezen kell leereszkedni az alatta lévő helyiségbe. Az emeleteket létrák kapcsolják egybe, melyeket veszedelem idején egyszerűen felhúznak, úgy, hogy a pueblo valóságos vár.

Ilyen pueblo volt az is, ahová a karaván igyekezett. Vad nijóra-indiánok lakták, s a főnöküknek Ka Maku (a háromujjú) volt a neve, mert egy ütközetben balkeze két ujját levágták. A pueblo lehetett másfélezer esztendő, de oly szilárdan épült, hogy egyetlen repedés sem látszott rajta...

A pueblo körül csend honolt. De egyszerre csak az egyik emelet terraszán két fehér és egy vörösbőrű férfi jelent meg. Buttler és Poller volt a két fehér, a vörösbőrű pedig Ka Maku, a pueblo főnöke. Az arca nem volt kifestve, annak jeléül, hogy pueblója nem ásta ki a harciárdot, s ezért övében is csak skalpoló-kés volt.

- Még senkit sem látni, - szólt Buttler, dél felé tekintve; - de nemsokára itt lesznek.

- Úgy van, - szólt Ka Maku. - Tapasztalt férfiak vannak köztük, akik látják, hogy zivatar közeleg.

- Tehát szavadnak állsz?

- Téged nem csallak meg, mert te hosszú idők óta barátom vagy. Nehezen ment volna a dolog a zivatar nélkül; de ez becsalja majd a pueblóba a sápadt arcokat, úgy, hogy könnyen foglyul ejthetem őket.

- De akiket leírtam előtted, azokat külön kell választanod, hogy később azt higgyék, hogy az olajkirály mentette meg őket.

- Uff! Lovasok a szemhatáron! Bújjatok el!

Buttler és Poller eltűnt a pueblo belsejében, míg Ka Maku éles szemmel vizsgálta a közeledőket. Indián módra, libasorban jött a karaván, Sam Hawkens-szal az élén.

Ka Maku méltóságos mozdulatlanságban állt a legalsó terraszon. A többi terraszon csak gyermekeket és nőket lehetett látni, és ez azt a látszatot keltette, mintha a harcosok nem volnának otthon. A legalsó terraszra vezető létrát felhúzták, s midőn a karaván célhoz ért, Sam Hawkens spanyol, angol és indián-keverékből összetákolt nyelven megszólította a főnököt:

- Te vagy Ka Maku, ennek a pueblónak a főnöke?

- Én vagyok, - válaszolt ez kurtán.

- Itt akarunk megpihenni. Kaphatunk a magunk és a lovaink számára vizet?

- Nem.

Ez a visszautasító válasz csak színleges volt, hogy a karaván észre ne vegye a szíves készséget, amellyel fogadják, és gyanút ne fogjon.

- Miért nem?

- Kevés vizünk van, s ez nekünk kell.

- De nem látom harcosaidat és lovaitokat.

- Vadászni vannak; de nemsokára hazatérnek.

- Akkor kell, hogy legyen vized a számunkra is. Miért nem akarsz belőle nekünk is adni?

- Nem ismerlek benneteket.

- Ha nem adsz, keresünk majd magunknak.

- Majd meglátom, találtok-e? - szólt Ka Maku, és hátat fordítva, otthagya a társaságot.

Hawkensék leszálltak lovaikról. Köröskörül nedves volt a talaj, de forrásra vagy kútra nem akadtak. Végül nyugodt hangon megszólalt Schi-So:

- Ha a pueblót ostromolják, akkor a lakói ki nem jöhetnek; vízre pedig szükségük van. A kútnak tehát az épületben kell lennie.

- De hol? - kérdezte Hobbler Frank.

- Semmiesetre sem az emeleten, - szólt mosolyogva Schi-So. - A földszinten nincs ajtó, s így csak az első terraszról juthatnak be. Minthogy azonban a létrát felhúzták, egymás vállán mászhatunk csak fel.

- Az erőszakot, úgy látszik, elkerülhetjük. Lám, itt a főnök megint.

Ka Maku megjelent a legalsó terrasz szélén.

- Találtak vizet a sápadt arcok? - kérdezte.

- Engedd meg, hogy felmenjünk hozzád, akkor majd találunk.

- Talán tudja sápadtarcú testvérem, hogy néhány törzs kiásta a harcibárdot. Szabad-e ilyenkor bízni a sápadtarcokban?

- Tőlünk nem kell félned. Talán hallottad már a hírünket. Engem és két társamat, akik itt állnak mellettem, a »trifolium«-nak hívnak.

- A »trifolium«-nak? - kiáltott Ka Maku. - Akkor ti vagytok Sam Hawkens, Dick Stone és Will Parker? Miért nem mondtátok ezt mindjárt? Tudom, hogy ti mindig jók voltatok a vörösbőrűekhez. Rendelkezzetek velünk!

Intésére az indián asszonyok, a *squaw*-ok, nagy agyagkorsókban vizet cipeltek elő és lenyujtották a korsókat a karavánnak.

Hamarosan megitták a lovakat és öszvéreket, s az utasok is szomjukat oltották.

Eközben az ég színt váltott. Előbb pirosan fénylett, majd sárga lett, végül elfeketült.

- Nem adhatnál nekünk a pueblóban helyet? - kérdezte Sam a főnöktől.

- Szívesen látjuk fehér testvéreinket asszonyaikkal és gyermekeikkel együtt, - szólt a főnök.

- Hol helyezhetjük el állatainkat?

- A pueblo balsarka mögött van egy korrál, ott elhelyezhetitek őket.

A pueblo mögött csakugyan volt egy magas falakkal körülkerített nagy négyszög, melynek bejáratát a falakba mélyesztett rudakkal lehetett elzárni. Mialatt a lovakat elhelyezték a korrálban, az asszonyok és a gyerekek felkapaszkodtak a pueblo oldalán leeresztett létrákon.

Mire a férfiakra került a sor, egy szempillantás alatt irtóztató és oly sűrű zápor szakadt a nyakukba, hogy alig lehetett egy-két lépésnyire ellátni. Sietve kapaszkodtak föl a második, majd a harmadik terraszra, hogy onnan egy keskeny nyíláson át leereszkedjenek a második emelet belsejébe. A bankár és a könyvelője, mint effélében a legjáratlanabbak, legutoljára maradtak. Ahogy ők is rá akartak lépni a létrára, mintegy varázsütésre, négy-öt indián jelent meg a terrazon; rávetették magukat Rollinsra és Baumgartenra, s egy szempillantás alatt összekötözték őket. Segélykiáltásaikat társaik a szapora mennydörgés miatt nem hallhatták meg. Azután felpeckelték a szájukat, és lassan leeresztették őket egy földszinti helyiségbe. Ugyanekkor a harmadik terrazon lévő nyílásra, melyen át Hawkensék leszálltak volt, egy fedőt bocsátottak és erre egynéhány mázsás követ hengerítettek rá.

Az egész karaván a pueblo foglya volt. A zivatar közbejötté nélkül szinte érthetetlen lett volna, milyen elővigyázatlanul estek bele a csapdába a Nyugat tapasztalt fiai. De hogyan is történt a dolog?

A helyiség, melybe Hawkensék kerültek, nagy négyszögletes szoba volt a pueblo második emeletének közepén. Sötétség volt benne, csak egy kis agyagmécses pislogott az egyik sarkában.

Miután jól körülnéztek, Sam megszólalt:

- Most pedig elszívjuk a békepipát. Tudjátok, hogy az indiánokban csak akkor lehet megbízni, ha elszívta velök az ember a kalummetet.

- Ezt odakünn kellett volna megcselekednünk, - szólt Hobbles Frank.

- Nem értünk rá.

- Mindegy. A záporban is meg kellett volna tennünk. Ezer ördög! - kiáltott Frank - nini! fölhúzzák a létrát! Hamar kapjátok el!

Frank a létra után ugrott; de már elkésett vele. A létra eltűnt a magasban, s a következő pillanatban rácsapták a mennyezeten lévő bejárónyílásra a födelet s rágurították a köveket.

- Most benne vagyunk a bajban! - dühöngött Frank.

Sam körülnézett, vajjon mindnyájan együtt vannak-e. A bankár és könyvelője hiányoztak, mire megnyugodva így szólt:

- Ezeknek le kell még jönniök. Bizonyára másutt volt szükség a létrára.

- De vajjon miért zárták el a nyílást?

- Hogy be ne csurogjon az eső.

Jó idő telt el - de sem a bankár, sem a főnök, akit szintén vártak, nem jelentkezett.

Egyszerre csak megszólalt Schi-So, a fiatal indián, aki eddig komolyan maga elé nézve, szótlanul állt a sarokban.

- Sam Hawkens téved. Foglyok vagyunk.

- Ezer mennykő! Miből következteted ezt?

- A terrazon két létrát láttam. Ha tehát létrára lett volna odafönt szükség, nem a mi létránkat vették volna el. És mit gondol Sam Hawkens, hová lett az olajkirály?

- Ah! - kiáltott Sam megütődve; - Schi-So fiatal még, de megszegyeníti az öreg Hawkenst.

- Miért hiányzik, - folytatta Schi-So, - éppen ez a két társunk, akiket az olajkirály meg akar csalni? Mert érdekében volt, hogy kivegye őket védőkarjaink közül. És ezért fordult Ka Makuhoz.

- De mikor és hogyan?

- Gondoljon Sam Hawkens arra a két fehérre, akik előttünk jártak ott a rancheróban. Megtudtam, hogy Grinley hosszasan tárgyalt velök.

- De hogyan mernének kikötni velünk, mikor oly kitűnően fel vagyunk fegyverkezve?

- Mit használ ez? Nem tudunk kijutni. A bejárat elzárták, a boltozaton pedig épp oly kevésbé fog a késünk, mint az oldalfalakat összetartó vakolaton.

- De hiszen a főnökön kívül csak az asszonyokat és a gyerekeket láttam.

- A harcosokat elbújtatták. Sam Hawkens tudja, hogy ki van ásva a harcibárd. Csak nem hiszi, hogy ilyenkor az összes férfiak elmenjenek vadászni?

- Mindenben igazad van. Lássuk, mit tehetünk.

Sam Hawkens felállt Will Parker és Dick Stone vállára és minden erejével nekifeszült a bejárat födelének; de hiába.

- Majd megmutatják ennek a csőcseléknek, - dörögte, - hogy nélkülünk csinálták meg a számadásukat.

A mécses világánál megvizsgálták a falakat, és kitűnt, hogy ezek óriási sziklából voltak összerakva, s a közöket acélkeményre vált vakolat töltötte ki, amelyen nem fog a kés.

Más szerszámuk pedig nem volt. A boltozatot szorosan egymás mellé és keresztben egymás fölé rakott gerendák alkották, amelyek valami acélos szilárdságú anyaggal voltak megkötve és évszázadok alatt úgy megkeményedtek, mint a kő...

A bankár és könyvelője ezalatt csöndesen feküdt egymás mellett egy földszinti helyiség nyirkos földjén. Kisvártatva, amikor meggyőződtek róla, hogy egyedül vannak, a bankár megszólalt:

- Baumgarten...

- Hallom, Sir. Vajjon mit vétettünk az indiánoknak?

- Azt kérdelem én is, és nem értem, miért fogtak el csupán bennünket?

- Azt hiszem, társaink sem jártak jobban, máskülönben kiszabadítottak volna már bennünket. Hobble Frank, Sam Hawkens és a többiek mind oly kiváló legények, hogy én még mindig bízom a leleményességükben.

- Vajjon miért fogtak el bennünket? Váltásdíjért aligha. Ezt csak a fehér banditák teszik. Ha ki akartak volna rabolni, azonnal megtehették volna. Attól félek, hogy ezt a fehérek ellen kiásott harcibárdnak köszönhetjük.

- Ezer ördög! Akkor máglyára raknak és megskalpolnak bennünket!

Összeszedték minden erejüket, hogy köteleikből szabaduljanak; de eredménytelenül. Persze Old Shatterhand és Winnetou az ő helyükben néhány perc alatt kibújt volna a kötelekből. De a két pénzembernek nem volt meg az ehhez való találékonysága, és arra nem is gondoltak, hogy egymás köteleit kölcsönösen kioldozzák.

Hosszú ideig csendesen feküdtek egymás mellett. Egyszer csak a fejük fölött zajt hallottak. A bejáró födelét valaki félretolta, s egy csillag ragyogott le a zivatar után a kék égről hozzájuk. Majd egy fej jelent meg a nyílás szélén.

- Szt! Szt! Itt van Rollins úr? - kérdezte egy fojtott hang.

- Itt! - kiáltott ébredő reménnyel a bankár.

- Szt! Csendesen, mert meghallják, és akkor elvesztünk. Talán Baumgarten úr is itt van?

- Én is itt vagyok, - válaszolt a könyvelő.

- Óh, hogy örülök, hogy végre rájuk akadtam.

Szerető aggodás reszketett a beszélő hangjában.

- Mindenfelé örök állnak, - suttogott tovább; - de én megmentem önöket az életem árán is.

A fej eltűnt egy percre.

- Hála Istennek, megmenekülünk! - sóhajtott a bankár. - Azt hiszem, hogy az olajkirály hangja volt, nemde Baumgarten?

- Nem láttam az arcát; de a hangról ítélve, én is azt hiszem.

Lám, mily könnyen tévednek még a legélesebb eszű emberek is. Az olajkirályt csalónak nézték, s íme most bebizonyul, hogy méltó a bizalmunkra.

Nemsokára ismét megjelent a bejárónál az olajkirály és leeresztett egy létrát a nyíláson át.

- Meg vagyunk kötözve, nem mozdulhatunk, - suttogta Rollins.

Erre Grinley lemászott a két fogolyhoz és szétvágta köteleiket.

- Most pedig siessünk, - suttogta.

Amint fölértek a terraszra, az olajkirály utasítására hasravágódtak, hogy meg ne lássák őket.

- Látjátok az öröket? - kérdezte az olajkirály.

Valóban, a fölöttük lévő terrazon örökös indiánok voltak láthatók. A bankár és könyvelője annyira ujoncok voltak ily dolgokban, hogy eszükbe sem jutott, hogy a hold világa mellett az örök kényelmesen láthatják és látják is őket, s hogy épp az ő előbbi börtönük egyáltalán nem volt őrizet alatt; hogy tehát az olajkirály egész mesterkedése merő szemfényvesztés.

Óvatosan kúsztak a terraszc széléig, hol csodálatosképp egy létrát találtak, mely utat nyitott nekik a pueblo melletti szabad mezősegre.

- Végre, - szólt az olajkirály, amikor földet ért a lábuk.

- Most pedig meg kell mentenünk a társainkat, - szólt komolyan Baumgarten.

- Órúlség! - felelte Grinley. - Mit tehetünk mi hatvan-hetven jól fegyverezett indiánnal szemben? Különbén társaink között találékony fickók is vannak; majd segítenek azok magukon.

- Igaz; de hogy jutunk mi innen tovább, ló, fegyver és podgyász nélkül?

- Minden holmitokat megmentettem, Sir. Egyedül nem lettem volna erre képes; de segítségemre volt két bátor gentleman.

Így szólván, Grinley egy romhalmazhoz vezette őket a pueblo mögé, ahol rátaláltak lovaikra és minden ingó-bingóságukra. A kérdéses két gentleman őrizett ott mindent, aki természetesen nem volt senki más, mint Buttler és Poller.

Baumgarten a szabadulás részleteiről kezdett kérdezősködni; de Grinley leintette őt és sietésre ösztökélte társait.

Néhány perc mulva már mind az öten szabad mezőn vágattak tovább.

A másik csoport ezalatt ugyancsak súlyos órák elébe nézett a pueblóban. Ahogy bebizonyosodott, hogy Schi-Sonak igaza van, nagy levertség vett erőt mindnyájukon. A Nyugat fiai persze tudtak érzéseiken uralkodni, de annál izgatottabbak voltak a német kivándorlók, akiknek egyre azon járt az eszük, hogy nemcsak a vagyonuk, hanem az életük is kockán forog, mert úgy hallották, hogy az indián, ha rabol, akkor, gyilkol is. Hogy a megrablott bosszút ne állhasson. Hosszas hallgatás után Hobbler Frank törte meg a csendet.

- Egy ötletem van, - mondta. - Itt ebben a helyiségben nyílásoknak kell lenniök, melyek módot nyitnak a szabadulásra.

- Miféle nyílásoknak és hol?

- Főnt a bejáró nyílása el van zárva és úgy tetszik, mintha egyéb rés semerre sem volna. Ha tényleg úgy volna, meg kellene fűlnünk, mert fölhasználnók a levegőben lévő oxigént és a lámpa is kialudnék. De a mécs vígan ég s mi is könnyen lélegzünk. Bizonyos tehát, hogy valahonnan friss levegő áramlik ide be. És pedig valószínűleg alulról, míg valahol lent kiszorul az elhasznált levegő. Mindjárt kikutatjuk, hol jön be a levegő.

- A mécses segélyével? - kérdezte Sam.

- Úgy van. Tartsátok oda a lámpát a fal aljához és azután a mennyezet széléhez; majd meglátjuk, igazam van-e.

- Nem rossz gondolat, - mondta Sam; de hirtelen elhallgatott, mert a mennyezet felől zaj hallatszott. Tisztán lehetett hallani, hogy nagy köveket hengergetnek s egyszerre nagyon kevésse félrehúzták a bejáró fedőjét és Ka Maku hangja vált hallhatóvá:

- Hallják meg a sápadtarcú harcosok, amit mondok nekik, - kezdte. - Harc van köztünk és a fehérarcok között és ezért meg kellene mindnyájokat ölni; de én kegyelmes vagyok és megajándékozom foglyaimat az étellel, ha Önként ideadják mindenöket. Halljam főnökük választát!

Sam Hawkenek így válaszolt:

- Engedj fel bennünket a terraszcra és minden a tiéd, amit óhajtasz.

- Sápadtarcú testvérem a kígyó nyelvével beszél. Ha kiengedlek benneteket, semmit sem fogtok ideadni, hanem védekezni fogtok.

- Hát gyere le hozzánk te és vedd át, amit óhajtasz.

- A fehérarcúak kössék össze fegyvereiket és mi a lasszókon, melyeket leeresztünk, felvonjuk a csomagokat.

- Vajjon Ka Maku, a vörösek főnöke szavának áll-e és akkor is szabadon enged-e bennünket, ha önként átadjuk mindenünket?

- Igen.

- Igen? Hihhi! Ne nézz bennünket oly butáknak, aminő magad vagy és takarodjál onnan felülről, mert azonnal golyót röpítek a koponyádba! Áruló, hazug gazember vagy és egy körömfeketényit sem kapsz tőlünk.

- Komoly válasz ez?

- A legkomolyabb.

- Akkor meg fogtok halni. Fegyvereiteket nem használhatjátok és mi sem fogunk bántani benneteket. Étlen-szomjan fogtok elveszni és akkor küzdelem nélkül megkapjuk, amit akarunk. Howgh!

A födelet hirtelen lezárták és ráhengerítették az óriási köveket.

- Ostobaság, - mondta Dick Stone. - Fejbe kellett volna lőni a gazembert.

- Ez csak rontott volna a dolgon, - válaszolt Sam. - Csak fortéllyal szabadulhatunk.

Megvizsgálták az oldalfalakat s egymás vállára állva a mennyezetet, és kitűnt, hogy mindkét helyen néhány centiméter széles szelelőlyukak vannak.

- A falak nagyon szélesek, - mondta Sam. - Ezek átfúrása több napi időt kívánna, kíséreljük meg a mennyezetet a munkát.

Sam Stone és Parker vállára állt, Frank pedig két német kivándorló vállára és oly erőfeszítéssel láttak munkához, hogy már egy fél óra múlva kifáradtak s fel kellett őket váltani. Közben eloltották a mécsest, mert attól féltek, hogy egészen kiég belőle az olaj. Egész éjjel folyt a munka és a mennyezet farészén akkora lyukat vájtak, amelyen keresztülfért volna egy ember. De még hátra volt a kőkemény, vastag agyagréteg, mely a fát borította, dél lett, mire oly hangot adott ez az anyag, amelyből sejteni lehetett, hogy már csak igen vékony réteg van hátra.

- Csendesen dolgozzatok, - mondta Sam.

E pillanatban kívül, épp a dolgozók feje fölött, lövés dördült el.

- Ezer ördög! - kiáltott Dick Stone, - megsebesültem!

- Gyorsan szálljatok le, - parancsolta Sam.

Hamar meggyújtották a mécsest. Dick Stone karját horzsolta a golyó. Jelentéktelen seb volt, de erősen vérzett, hát bekötötték. Ugyanekkor ismét több lövés dördült el kívül a foglyok feje fölött. Sam Hawkens óriásit ordított.

- Megsebesültél? - kérdezte Parker.

- Dehogy. Tudni akarom, hol állnak a vörös gazemberek.

Az indiánok meghallották Sam ordítását és örömujjongásban törtek ki.

- A fickók épp a lyuk fölött gubbasztanak, melyet vájtunk. Frank! Droll! Hamar két-két golyót nekik! Egy-kettő-három!

Hat lövés dördült el gyors egymásutánban s fájdalmas ordítás volt reá a válasz.

- Well! Hihhi! Most legalább nem fognak hallgatózni. De a mennyezetfűrést nem folytathatjuk, mert életveszélyes. A falon kell áttörnünk. Ez ugyan sokkal nehezebb munka, de legalább senki sem hallhatja meg.

Az oldalfal szelelőlyukai oly nagyok voltak, hogy két puskacsövet beléjük lehetett illeszteni és emelőrúd gyanánt használni. Ily módon sikerült néhány órai munka után kissé meglazítani az óriási köveket összetartó vakolatot. Ismét este lett, mire az első követ kilődítették a helyéből. Több mint egy napja nem ettek és nem ittak. A férfiak szótlanul túrték ezt, de a gyermekeket alig lehetett elcsitítani. Megint egész éjjel dolgoztak, míg végre az első kődarab kifelé esett s a támadt kis nyíláson besuhant a hajnal sugara. Egy fél óra múlva már akkora volt a lyuk, hogy egy ember kibújhatott rajta. Sam Hawkens belebújt s óvatosan a nyílás szájáig kúszott, azután hirtelen visszakapta a fejét.

- Az alattunk lévő terraszon fegyveres örök állnak, - mondta. - Éppen ott, ahova leugrani akarunk. És miután csak egyenkint mászhatnak ki, egyenkint le is puffanhatnak.

- Lássuk, örködnek-e fölöttünk is? - mondta Stone, és turbánját hosszú puskája csövére téve, óvatosan kitolta a résen. Alighogy a széléig tolta, több lövés dördült el odakünn. Stone visszahúzta a turbánt és megvizsgálta.

- Egy golyó alulról, egy felülről érte. Alul is, felül is vigyáznak ránk. Gonosz eset, nagyon gonosz!

Ez a felfedezés végtelenül lehangolta az egész társaságot. Hosszas hallgatás után megszólalt a fiatal indián:

- Hiába emésztjük magunkat: nem törhetünk ki. És én mégis azt hiszem, hogy megszabadulunk.

- Hogyan? Mi módon? - kérdezték mindenfelől.

- Old Shatterhand és Winnetou Forner rancherójában adtak egymásnak találkát. Forner mesélni fog nekik rólunk, és bizonyos, hogy ők követni fogják a nyomainkat.

- Úgy van, - fűzte hozzá mély sóhajjal Sam, - ez az egyetlen reménységünk. Csak kibírjuk addig.

- De hogy szabadíthat ki minket két ember? - mondta kétségeskedve az egyik német kivándorló.

- Hallgasson, kérem! - támadt rá Hobbles Frank. - Ön nem ismeri e két hőst. Én mondom, ha ezer vörös pofa őriz is bennünket, Old Shatterhand és Winnetou mégis kiszabadítanak, erővel, vagy csellel, ahogyan kedvök tartja. Kiszabadítanak bennünket is, meg a bankárt is.

- Alig hiszem, hogy ez még életben van, - jegyezte meg Sam.

Hawkens ezúttal tévedett. A bankár, könyvelője és három kísérője már messze járt a pueblótól és éppen reggeli pihenőt tartott egy kis tisztáson, nem is sejtve, hogy tőlük néhány angol-mérföldnyi távolságban két magános lovas tart az ő táborhelyük felé. A két lovas nem tudott egymásról, de egy cél felé igyekezett.

Egyikük fehér ember volt, gyönyörű fekete mént lovagolt, melynek kondor sörénye elárulta nemes származását. A lovas nem volt túl magas és tagbaszakadt természetű, de látszott rajta, hogy

acélos inai és izmai vannak. Sötétszőke körszakáll körítette komoly arcát. Rojtos nadrágot és vadász-zubbonyt viselt, magas csizmát és széleskarimájú nemezkalapot, melynek szalagja mögé félelmetes szürke medve fülei voltak dugva. Övéből két revolver agya és egy skalpkés nyele látszott ki. Bal válláról a jobb derekáig lasszó, nyakán pedig selyemzsinorra fűzött, kolibri tollakkal ékes békepipa lógott. Jobbjában kurtacsövű fegyvert tartott, egy huszonöt-lövetű Henry-puskát, melynek závarja rendkívüli munka lehetett. Hátán kétsövű, nagy kaliberű puska feszült, minőt ma már nem is gyártanak.

A vérbeli prairie-vadász nem sokat ad a külső csinra. Ezen a lovason pedig minden ragyogott a tisztaságtól. Ezért gyakran esett meg vele, hogy kocavadásznak nézték. De rögtön megváltozott ez a vélemény, amint nevét hallották. Mert e lovas nem volt más, mint Old Shatterhand, a vad Nyugat leghíresebb, legelszántabb s mégis legmeggondoltabb vadásza, a vörösek tántoríthatlan barátja és a gonoszok kérlelhetlen üldözője.

A másik lovas, kit körülbelül egy mérföldnyi távolság választott el tőle, egy indián volt, akinek lova az Old Shatterhandénak szakasztott párja volt. Vannak emberek, akik már az első pillanatban kitörülhetlen, mély benyomást tesznek az emberre. Ilyen volt ez az indián is.

Ugyanúgy volt öltözve, mint Old Shatterhand, azzal a különbséggel, hogy kis lábai sündisznó tüskéivel díszített gyöngyös mokasszinba voltak bujtatva. A nyakán orvosságos erszény lógott, értékes békepipa és medvekarmokból háromszoros lánc. Széles selyemövébe két revolver és egy skalpkés volt dugva. Hosszú kékesfekete haja üstökbe volt összefogva és csörgőkígyó bőrével összefonva. Finoman metszett arca csaknem római volt s bár nem viselt sastollat a hajában, fejedelmi megjelenése első pillantásra sejtette, hogy kiváló főnökkel áll szemben az ember. Nyeregkápájára fektetve kétsövű puskát tartott, melynek farászei sűrűn ki voltak verve ezüstszőgekkel.

Erről a puskáról megismerhette őt a Nyugat minden fia. Mert a Nyugaton három nevezetes fegyver volt: Shatterhand Henry-puskája és medveölője és Winnetou ezüstpuskája. Ez az indián lovas tehát Winnetou volt, az apacsok és az összes indiántörzsek leghíresebb főnöke.

Gondolatokba merülve léptette lovát, egyszerre fölkapta puskáját és egy fára szögezve, el-sütötte. Azután a fához lovagolt, felállott nyergére s a fa odvába nyúlva, előhúzta vadász-zsákmányát. Kutyanagyságú, sárgásszürke bundájú állat volt, s a farka olyan hosszú, mint egész testének fele. Mosómedve volt, az amerikai vadászok kedvenc eledele, melyet racoon-nak hívnak.

Alig húzta ki Winnetou odvából a vadat, tőle keletre különös mély dörgésű lövés hangzott el.

- Uff! - mondta az indián meglepetten. - Ez Shatterhand!

Ugyanezt mondta előbb Shatterhand, amikor Winnetou fegyvere eldördült: Ez Winnetou! Ismerem ezüstpuskája hangját. - Erre kapta elő medveölőjét s adta le az említett nehéz dörrenésű lövést. A tapasztalatlanok szemében talán lehetetlennek tűnik föl, pedig tény az, hogy a Nyugat igazi fia felismeri az ismerős puska hangját, akár csak mi a kutyánk csaholását. Shatterhand is, Winnetou is még egy-egy lövést tettek, hogy biztosan megállapítsák az irányt, s azután irányt változtatva egymás felé lovagoltak. Egy kis tisztáson találkoztak. Leugrottak lovukról, összeölelkeztek és csókolóztak.

- Mennyire örül a lelkem, hogy ismét láthatom jó, fehér testvéretem, - mondta Winnetou.

- Én is boldog vagyok, hogy ismét legjobb és legnemesebb barátom mellett lehetek, - felelte Shatterhand. - Hogy ment testvérem dolga, amióta nem láttuk egymást?

- A nap fölkel és lenyugszik, a napok jönnek és mennek, a fű kizöldül és elrohad, de Winnetou még mindig az, aki volt.

- Nem minden nap egyformán kedves és a prairie virágai között mérgesek is tenyésznek. De azért Shatterhand is a régi maradt. Ismer testvérem itt olyan helyet, ahol nyugodtan pihenve elmesélhetjük élményeinket?

- Jöjjön velem az én fehér testvérem, - felelte Winnetou.

Egy óra hosszat lovagoltak az erdő sötét sűrűségében. Már este volt, amikor egy keskeny patakhoz értek. Itt egyszerre megállottak mindketten, mert a fűben letaposott, széles nyomot vettek észre. Kitűnően tudtak a nyomokból olvasni.

- Öt lovas, fáradt lovakkal, - mondta Shatterhand.

- Néhány perccel előbb mentek erre. Mire határozza el magát Shatterhand?

- Testvérem tudja, hogy kiásták a harci tomahawkot. Ilyenkor vigyázni kell.

Közeli sűrű cserjésbe vezették lovaikat, odakötötték őket s kezökkel befogták a lovak orrát. Indiánmódra idomított lovak voltak s ebből megértették, hogy nem szabad horkantaniok. Azután a két férfi visszatért a patakhoz és lassú, nesztelen léptekkel megindult a nyomok útján, öt perccel később Winnetou megállt és az orrához nyult. Shatterhand is szimatolni kezdett s megérezte a füstszagot.

- Ezek fehérek, mert a vörösek nem raknának tüzet oly helyen, melynek oldala a szél irányában védtelen, - suttogta Shatterhand.

Winnetou bólintott. A patak éles kanyarodóit sűrű csalit fedte és így pompás fedezet mögött törtethettek előre. Nemsokára megpillantották a tábor tüzet, mely óriási lánggal égett. Négy, szorosan egymás mellett nőtt fa között égett a tűz s körülte öt férfi ült: Buttler, Poller, az olajkirály, Baumgarten és Rollins. A fákat sűrű bokrok övezték s így Shatterhand és Winnetou könnyen a fákig kúszhatott. Ott lehasaltak. Az öt férfi oly hangosan beszélt, hogy még távolabbról is könnyen meg lehetett volna őket érteni.

- Úgy van, Rollins úr, - mondta az olajkirály; - biztosíthatom, hogy kitűnő üzletet csinál. A petróleum ujjnyi vastagságban úszik a vizen.

- Remélem, - felelte Rollins, - hogy minden úgy van, ahogy mondja, Sir.

- Hogyan csalthatnám meg önt, amikor az a megállapodásunk, hogy csak akkor fizet, ha a helyszínén meggyőződött arról, hogy igazat mondtam. És akkor sem készpénzzel, hanem átalánnyal.

- Remélem, nem azt akarja kétségbevonni, hogy talán az utalványt Friscóban nem váltják be?

- Szó sincs róla. De mondja, uram, önnél van az utalvány? - kérdezte Grinley.

Természetesen hazugság volt az egész petróleumforrás. Grinley meg akarta téveszteni Rollinst, hogy amikor fizetett, legyilkolja a könyvelőjével együtt. Ha tehát a bankár az utalványt kitöltve és aláírva a zsebében hordta, nem volt érdemes a legyilkolását későbbre halasztani. De ha csak az üres űrlap volt nála, akkor még tovább kellett játszani a komédiát.

- Óh! Én elővigyázatos voltam és csak űrlapokat hoztam magammal, melyek még kitöltetlenek és nincsenek aláírva. Csodálom, hogy Ka Maku, a pueblo főnöke, nem űritette ki zsebeinket.

- Nem volt ideje hozzá. Másnap máglyára jutottunk volna mindnyájan, ha ottmaradunk.

- Így hát keserű szemrehányásokat tehetünk magunknak, hogy nem szabadítottuk ki társainkat.

- Sőt! Használtunk nekik menekülésünkkel. Időt nyertek ezáltal, mert bizonyos, hogy az indiánok előbb üldözésünkre indultak s így nem jutott rá idejük, hogy már első nap agyonkínozzák a foglyokat. Ha egy napig üldöztek bennünket, egy napra volt szükségük, hogy ismét hazaérjenek, s ez épp elegendő idő arra, hogy Sam Hawkens avagy Hobbler Frank a szabadulás valamely módját kieszelje.

- De hiszen, ha a vörösek nyomunkban vannak, akkor minket még a pueblo foglyainál is nagyobb veszély fenyeget.

Az olajkirály hangos kacagásra fakadt:

- Látszik, uram, - mondta, - hogy nem ismeri a vad Nyugatot. Tudják-e a vörösek, hogy hol vagyunk?

- Nem; de ráakadhattak a nyomainkra.

- Hisz éjjel hagytuk el a pueblót, - vetette közbe Buttler. - Ők pedig hajnal előtt nem kelhettek üldözésünkre. Addigra pedig már rég felegyenesedett és elsimult a csapás, melyen haladtunk s eltűntek a nyomok, melyeket hagytunk, Ezenkívül félnapi előnyünk van. Ha kerestek, sem akadtak nyomunkra és visszatértek a pueblóba. Így egész nyugodt lehet, Sir, hogy nemsokára békében fogja élvezni a Gloomy-water petróleum-illatát.

Ezután bőbeszédűen leírták a bankár előtt az állítólagos petróleumforrás vidékét és gazdagságát. A bankár csillogó szemekkel hallgatta őket.

Old Shatterhand és Winnetou eleget hallottak. Miután jól megjegyezték a beszélgetők arcvonásait, melyeket a tűz megvilágított, elhagyták figyelőhelyüket. Óvatosan kúsztak egy ideig, majd a tűz fénykörén túlérve, felegyenesedve folytatták útjukat. Lovaikhoz érve, Winnetou lovát vezetve fölfelé indult a patak mentén. Old Shatterhand követte példáját, anélkül, hogy valamit kérdezett volna. Más emberek sietve elmondták volna nézeteiket a hallottak és látottak felől. A Nyugat e két kiváló fia azonban szó nélkül is megértette egymást. A sűrűben oly biztosan hatoltak előre, mintha sík földön mentek volna. A patak egy kanyarodójánál csermelyhez értek. Ezt a helyet áthatlan sűrűség övezte s így pompás rejtékhely volt s gyepek és víz is volt bőven a lovak számára. Itt megállt a két jóbarát; lenyergelték a lovaikat és szabadon engedték őket. Paripáik olyanok voltak, mint a hű kutyák, sohase távoztak messze uraik oldaláról és halk jeladásra is engedelmeskedtek.

- Van testvéremnek valami harapnivalója? - kérdezte Winnetou.

- Egy darab szárított húsom van.

- Tegye el azt az én testvérem holnapra, amikor más dolgunk lesz és nem érünk rá vadászatra. E helyett most megsütjük a mosómedvét, melyet előbb elejtettem.

E szavak után az apacs eltűnt. Körüljárta a helyet s miután meggyőződött róla, hogy sehol sincs emberi nyom, visszatért egy halom rőzsével ölében. Meseszerű ügyességének újabb jele volt, hogy még Shatterhand éles fülei sem hallották, amikor hosszan tördelte az apacs a galyakat.

Nemsokára vígan égett a kicsi, indiánmódra rakott tűz. A *racoona* megsült s jóízűen falatoztak, majd eltették a pecsenye maradványát másnapra. Ekkor szólalt csak meg Winnetou:

- Vannak testvéremnél szíjak?

- Van vagy húsz darab. Ka Maku harcosai számára?

- Úgy van. És ismeri testvérem azokat, akiket meglestünk?
- Az egyiket, akit olajkirálynak hívnak, egyszer egy utonálló bandában láttam.
- Testvéremnek mi a véleménye? Van-e a Chelly mentén petróleum?
- Egy csöppnyi sincs. Amit az olajkirály mondott, hazugság, és bizonyos, hogy két társával el akarja láb alól tenni a másik két idegent.
- Meg kell őket mentenünk.
- Természetesen; de előbb kiszabadítjuk a pueblo foglyait.
- Mit szól ahhoz az én fehér testvérem, hogy a foglyok között vannak a mi barátaink: Hobble, Droll, Hawkens, Stone és Parker? Uff!

Ezzel csodálkozását és elégedetlenségét fejezte ki Winnetou.

- Érthetetlen, - mondta Shatterhand, - hogy ily tapasztalt emberek fogságba jutnak. Csak a tegnapi viharral lehet az esetet megmagyarázni. De mit gondol Winnetou testvérem, miért nem várt be minket Forner rancherójában Hobble és Droll?
- Olajkirály.

Ezzel az egy szóval fejtette meg az éleseszű apacs-főnök a rejtélyt.

- Igen. A kis Hobble az olajkirály meséjét hallván, gyanút fogott, és ő meg Droll Winnetout és Shatterhandot akartak játszani és el akarták kísérni a két idegent, akik az olajkirály társaságában voltak. A trifolium pedig szintén hozzájuk csatlakozott.
- Mikor kíséreljük meg a foglyok kiszabadítását?
- Csak éjjel közelíthetjük meg a pueblót s így holnap reggel indulunk.
- Winnetou is így gondolja.

E beszélgetés után kioltották a pislogó tüzet. Winnetou még egyszer körüljárta a nyugvóhelyet s azután egymás mellé feküdtek a gyepre. Szükségtelen volt fölváltva őrt állaniok: megbízhattak kitűnő hallásukban és lovaikban, melyek idegen ember, vagy állat közeledését horkantással jelezték.

Másnap reggel megreggeliztek, jól megittatták lovaikat, mert előrelátható volt, hogy napközben aligha juthatnak vízhez, majd útnak indultak.

Egy napi járóföldre voltak a pueblótól, s kitűnő lovaikat nem nagyon kellett biztatni, hogy már kora délután egy órányira megközelítsék az indiántanyát. Ekkor már homokos, sík vidéken vitt az útjuk, amelyen már messziről megláthatták őket. Ezért az elszórtan heverő óriási sziklatömbök egyikénél megállottak s annak fedezete alatt akarták bevárni, hogy az est leszálljon.

Jó ideig ültek itt, mikor egyszerre meglepetve kiáltott fel Winnetou:

- Nini, özfalka!

A szemhatárnak a pueblo felőli szélén egy csapat antilophoz hasonló szarvasfajta vágató csapatja tűnt föl.

- Nyakunkra hozzák az ellenséget, - dörögte Winnetou.

S csakugyan, néhány perccel később rohamosan növekvő apró pontok tűntek föl a falka nyomában.

- Uff! Jönnek! - mondta az apacs.

Mindketten fölálltak és rövidszárra fogták lovaikat.

- Csak négyen vannak. Bár köztük volna a főnök is.

Shatterhand elővette messzelátóját:

- Köztük van. Legelől lovagol.

- Pompás! - mondta az apacs ragyogó szemmel. - Elcsípjük?

- Mind a négyet.

Nyeregbe ugrottak és fegyverüket lövésre készen tartva, vártak. Mikor az indiánok már csak néhány száz lépésnyire voltak, egyszerre elsütötték fegyvereiket. Az indiánok meghökkenve látták előbukkanni a két lovas és igyekeztek megállítani vágató paripáikat.

- Állj! - kiáltott Shatterhand. - Merre tart Ka Maku harcosaival?

- Uff! - kiáltott a főnök rosszkedvűen. - Old Shatterhand, a nagy sápadtképű vadász.

- Megismersz? Akkor megismered a társamat is.

- Winnetou, az apacsok híres főnöke.

- Úgy van. Szálljatok le lovaiktól és jöjjetek ide hozzánk a szikla árnyékába. Beszélni valónk van veletek.

- Miért menjünk mi oda? Miért nem jönnek velem kitűnő testvéreim a pueblóba?

- De előbb el kell velünk színod a békepipát.

- Minek? Már rég elszívtam veletek.

- Akkoriban béke volt, most pedig ki van ásva a harci bárd. Ezért, aki nem hajlandó velünk elszívni a kalummetet, azt ellenségünknek tekintjük. Gyorsan határozz tehát!

Shatterhand közben félreérthetetlen módon játszadozott a Henry-puskával, s ez a főnököt megfélemlítette. Ismerte ezt a fegyvert, melyet a vörösek varázspuskának tartottak s ismerte Shatterhandot, akivel nem jó tréfálni. Legszívesebben elvágatott volna, de Shatterhand és Winnetou lovai gyorsabbak voltak s fegyvere az ő fegyverükkel szemben annyit ért, mintha semmi sem lett volna a kezében. Ezért persze nem valami barátságos hangon így szólt:

- Kitűnő testvéreim kívánják: legyen akaratuk szerint.

A szikla aljában elhelyezkedve leoldotta pipáját.

- Van az én testvéreimnél kinnikinnik?³

- Van, - felelte Shatterhand. - De mielőtt rágyújtanánk s a pueblóba mennénk, tudni szeretném, minő harcosokat fogunk ott találni?

- Az enyéimet.

- Senki mást?

- Nem.

³ Illatos levelekkel vegyített dohány.

- És mégis sok nyomra akadunk, melyek Forner rancherójától a pueblóig vezettek. Ott azonban végük szakadt, s csak öt ember és ló nyomában folytatódtak. Old Shatterhand és Winnetou sohase tévednek, ha nyomokról van szó, és nemcsak ezeket olvassák el, hanem azok neveit is tudják, akiktől a nyomok erednek.

Ka Maku megijedt, de így válaszolt:

- E nevek előttem bizonyára ismeretlenek.
- Sohasem hallottál volna Grinley, az olajkirály felől?
- Soha.
- Ez hazugság.

A főnök késéhez kapott és haragosan felkiáltott:

- Ha Old Shatterhand egy vitéz főnököt sértegetni akar, akkor megfelel neki a késem!

A fehér vadász villámgyorsan Ka Maku mellének szegezte két pisztolyát, míg Winnetou a másik három vörösre irányította revolvereit.

- Esküszöm a nagy Manitoura, kit a vörösarcuak imádnak, - mondta Shatterhand méltóság-
teljes hangon, - hogy a legkisebb mozdulatra golyót röpítünk fejetekbe. Beszéltem. Howgh!

Winnetou elszedte a vörösek fegyvereit, mire Shatterhand így folytatta:

- A vörösbőrű harcosok hatalmunkban vannak. Tehát Ka Maku válaszoljon őszintén kérdéseimre.
- A pueblóban nincsenek fehér foglyok, - mormogta a főnök.
- Hazugság. Tudjuk, hogy Hawkens, Parker és Stone, Droll, Frank és még többen ott vannak.
- Egyetlen ember sincs a kezünk között.
- Pshaw! Majd másképp fogok veled beszélni. Mit mondanak Ka Maku harcosai?
- A főnök az igazat mondja, - válaszolták ezek.
- Elmegyünk a pueblóba, hogy körülnézzünk ott. Addig azonban meg fogunk benneteket kötni.

Ka Maku dühösen talpra ugrott, de Old Shatterhand híres ökölcsapásától aléltan roskadt a földre. A többi három indián moccanni sem mert, s így Winnetou egy perc alatt megkötözte mind a hármat, végül az ájult főnököt is, és fölpeckelte a szájukat. Azután külön-külön a földbe ásták mindegyiküknek a puskáját s mindegyikük köteleit messzire egymástól, a saját puskájához erősítették, hogy egymás bilincseit ki ne oldozhassák. Ka Maku természetesen abban reménykedett, hogy elmaradása nyugtalanságot kelt majd a pueblóban s csakhamar keresésére indulnak és meg is szabadítják lealázó helyzetéből. De ebben tévedett, mert senki sem kereste.

Shatterhand és Winnetou ellovagoltak a pueblo felé. A nap letűnőben volt, amikor a pueblo közelébe értek. Shatterhand, majd Winnetou messzelátóval sokáig vizsgálták az indiántanyát.

- A foglyok megkísérelték a szabadulást, - mondta Winnetou. - Látja testvérem a lyukat, mely a második emelet oldalfalában tátong?
- Látom, és örülök neki, hogy legalább azt tudjuk, hogy melyik emeleten vannak. Legalul egy létra van a földhöz támasztva. Jó volna, ha nem vonnák föl.

A két jóbarát leszállt a lováról s vártak még egy keveset, míg egészen sötét nem lett. Amikor a pueblo terraszán fellobbantak a tüzek, ők is kipányválták lovaikat és lassan megindultak a pueblo felé. Talán még kissé korán volt az idő, s jobb lett volna várniok. De attól féltek, hogy hátha Ka Maku valahogyan mégis kiszabadul és visszatér a pueblóba, amely esetben jóformán lehetetlenné vált volna Shatterhand és Winnetou munkája. Másfelől ki tudja minő veszély fenyegette a foglyokat s talán minden percnyi késedelem életüket kockáztathatta?

Shatterhand jobbra, Winnetou balra tért s nagy ívet írva le, átvizsgálták a pueblo környékét, s a pueblo falánál találkoztak.

- Uff! - suttogta Winnetou. - Felvonták a létrát.

- Nem baj, - felelte Shatterhand. - Az a kérdés, hol állnak az örök?

- Két őrtűz ég.

- Egy a terraszon, mely alatt a foglyok vannak, s egy az alatta levő párkányon, a lyuk alatt, melyet a foglyok vájtak. Mind a két helyen három-három ór áll.

- Állj a fal mellé, - mondta Winnetou, - hogy válladra állhassak.

De Shatterhand válláról az apacs nem bírta elérni a legalsó terrasz szélét. Erre Shatterhand égfelé tartotta karjait és Winnetou a tenyerébe lépett.

- Egy, kettő, há-á-rom! - vezényelte Shatterhand, s a »három«-ra feldobta Winnetout a levegőbe, aki acélos ujjaival függve maradt a párkányon. Shatterhand erre medveölője segítségével feljebb tolta s így sikerült az apacsnak a földszint lapos tetejére jutnia. Itt meglapult, mint egy párdúc, ugrásra készen, hogy ha kell, a kiáltani akarónak torkába fojtsa a hangot. Óvatosan körülnézett, de senki sem volt a terraszon, csak egy létra. Ezt lebecsátotta a pueblo oldalán, mire Shatterhand is felkapaszkodott és melléje feküdt.

A következő emelethez egy létra volt támasztva, de ezt nem használhatták, mert teteje a párkány közepére ért, ahol az alsó őrtűz volt, amely mellett három ór ült. Ezek arra a lyukra ügyeltek, melyet a foglyok törtek a falban. Ha Shatterhand és társa ezen a létrán mentek volna föl, épp a három ór karjaiba szaladtak volna. A fejük fölött levő terrasz mintegy négy lépés széles és nyolcvan lépés hosszú volt. A közepén égő őrtűznek indiánmódra gyöngye lobogása volt és nem világította meg az egész terraszt, melynek két vége tehát sötétben maradt. A tűz körül ülő három ór közül egyik balfelől kuporgott, elvéve a terrasz bal oldalától a tűz fényét s így ez oldalon a terraszra vetődő hosszú árnyék lehetővé tette, hogy a szabadítók észrevétlenül megközelítsék az öröket. Ezért Shatterhand és Winnetou elhatározták, hogy a terrasz bal felére fognak felkapaszkodni. Tőlük nem messze még egy létra hevert. Ezt óvatosan odébbvitték és a falhoz támasztották. Fölmászva rajta, lehasaltak, hogy áttekintsék ezt a terraszt is.

- Az örök egyedül vannak, - suttogta az apacs.

- Igen, de legföljebb húsz lépésnyire közeledhetünk hozzájuk. És ha a fickó, kinek árnyéka ideesik, megmozdul, ránk világít a tűz, és meglátnak.

- Kavicsokkal a túlsó oldal felé tereljük majd a figyelmüket.

- A legnagyobb csöndben kell dolgoznunk, hogy a fölöttünk lévő három ór észre ne vegyen semmit.

- És ha mégis észrevesznek?

- Akkor előbb leütjük ezeket, kik előttünk ülnek s azután felrohanunk a másik emeletre és azokat tesszük ártalmatlanná. És ha zajt ütnek, széttapossuk a tüzeket, hogy ne törhessenek ránk.

A párkány széléről apró törmeléket szedtek a markukba s óvatosan kúsztak a három ór felé. Mintegy húsz lépésre tőlük megállapodtak, s Winnetou egy kavicsot hajított fel úgy, hogy az túlfelől az örök mögött esett le, s ezek mind arra fordultak. Még egynéhány kavicsdobás és az örök túlán sejtve az ellenséget, feszült figyelemmel hajoltak a párkány felé.

- Most, - suttogta Shatterhand.

Öt-hat hosszú, nesztelen ugrással az örök mellett termettek. A fehérarcú vadász egy ökölcsapása leterítette az egyiket s a másik percben már a másik kettő torkát fogták. Egy-két borzasztó ökölcsapás és ezek is ájultan roskadtak össze. Megkötözték őket, s betömték a szájukat.

- Ez sikerült, - mondta Shatterhand. - Te ügyelj a fölöttünk lévő örökre, míg én a foglyokkal beszélek.

Odalépett az oldalfalba vájt lyukhoz és beszólt rajta:

- Hawkens! Stone! Parker!

Belülről hangok hallatszottak:

- Ki beszél ott? Bizonyosan egy vörös gazfickó. Golyót neki!

- Ostobaság, - mondta egy másik hang. - Ezek nem mernék ide bedugni a fejüket.

- Itt van Sam Hawkens?

- De még mennyire. Ki beszél ott?

- Old Shatterhand.

- Heigh-day! Igaz ez?

- És Winnetou.

- Thank you! Ezt akárki mondhatja. Bizonyítsd be.

- De hogyan?

- Nyujtsd be a Henry-puskádat.

- Itt van, de add vissza azonnal, mert szükség lehet rá.

Benyújtotta a puskát, mire így szólt belülről a hang:

- Hál' Istennek! Már nagyon vágyakoztunk utánatok.

- Well! Most pedig gyorsan munkához. Előbb toljátok ki a gyerekeket, azután az asszonyokat, majd a Nyugaton járatlan embereket s ti maradjatok utoljára. De mindenki a legnagyobb csöndben legyen. Rajta!

Néhány perc múlva kiadták az egyik fiúcskát, s ezt Shatterhand szorosán a fal mellé állította. Ugyanígy járt el a többiekkel is. A felnőtteket nem kellett segíteni. Ezért Shatterhand óvatosan a létrához kúszott, melyen erre az emeletre jöttek; felkészve, odatámasztotta a falhoz, s egy pillanat alatt a következő terrazon termett. Két ór háttal ült feléje. Shatterhand lehasalt, mert csak szükség esetén akart rájuk rontani. Számolgatta, a foglyok közül hányan lehetnek már odakünn. Egyszerre asszonyi sikoltás hangzott el. A megszabadítottak egyike elcsúszott. A három ór felugrott és lenézett. Megismerték az apacsfőnököt és egyikük elkiáltotta magát: Akhane, akhane, arku Winnetou! (Fel! Fel! Itt van Winnetou!)

- És itt áll Shatterhand! Winnetou, fogd fel a fickókat! - hangzott erre válasz gyanánt az örök mellett, s a fehér vadász hatalmas ökölsapással sujtotta le az elsőt, míg a másik kettőt letaszította a terraszról az alatt állók karjaiba. Majd félregurította a mázsás köveket s lekiáltott a még bennlévő foglyoknak:

- Fel! Fel! Harcra kerülhet a sor!

Azután beletaposott a gyöngén pislogó tűzbe, szerteszórva azt, míg Winnetou az alsó tüzet oltotta el. Egy perc műve volt mindez és már fáklyás indiánok jelentek meg a legfelső terraszokon, akik sietve ereszkedtek le a létráikon.

Erre megszólalt Shatterhand dörgő hangja:

- A vörös harcosok maradjanak odafönn. Old Shatterhand és Winnetou állnak itt embereikkel, s aki lemerészkedik, halál fia.

Senkit sem akart megölni, de bizonysgot kellett tennie arról, hogy csakugyan itt van. Ezért felkapta Henry-puskáját s gyors egymásutánban három fáklyás indiánnak keresztül lőtte a kezét.

- Jaj, a kezem! Ez Old Shatterhand varázspuskája! - ordítottak az indiánok s a fáklyák és indiánok egy pillanat alatt eltűntek.

- Mindnyájan künn vagytok, senki sem hiányzik? - kérdezte Shatterhand.

- Senki.

Parancsára megtörtént a leszállás. Lassan, óvatosan, nehogy megint zavar támadjon. Tudta jól, hogy a vörösek egy ideig nem mernek mozdulni. Az összes létrákat is elszedték, hogy megnehezítsék a vöröseknek a lejutást.

Midőn már mindnyájan a pueblón kívül voltak, néhányan hálálkodni kezdtek, de Shatterhand a hálálkodást szerényen elhárította magától.

- Hol vannak a lovaitok? - kérdezte.

- Amott a korrálban.

- És egyéb holmitok?

- Ami a zsebünkben volt, az megvan, de amit a málhás állataink cipeltek, arról nem tudjuk, hova lett.

- Hm! Ha mindenetek kéznél volna, azonnal odébbállhatnánk; de így kénytelenek vagyunk előbb kényszeríteni a vörösöket, hogy adják ki a rablott dolgokat.

- Ez nem lesz nehéz, mert a pueblo főnöke a kezeink között van, - mondta Winnetou.

- El kell őt hoznunk. Winnetou testvérem addig átveszi itt a parancsnokságot, Hawkens, Parker és Stone pedig velem jönnek, hogy elhozzuk Ka Makut.

A pueblo mellett maradtak, amint egy vörösbőrű mutatkozott, rálóttek, de csak ijesztésül, hogy lássák, hogy a fehérek résen állnak.

A trifólium tagjai Shatterhanddal ellovagolva, elmesélték, hogyan akadtak össze a kivándorlókkal, hogyan csatlakoztak a járatlan idegenekhez, továbbá az olajkirály históriáját, szóval mindent. Mire Shatterhand kijelentette, hogy ő és Winnetou is elkísérik a karavánt további útján, de mindenekelőtt üldözőbe veszik az olajkirályt, s megmentik tőle - ha még nem késő - áldozatait.

Eközben közel értek a sziklához, melynek aljában Shatterhand és Winnetou Ka Makut hagyták volt. Itt Shatterhand meghagyta társainak, hogy csak lassan kövessék, mert mielőtt ők is odaérnének, beszélni akar a főnökkel, hátha beismerésre bírja. Leszállott lováról, kipányvázta, ő maga pedig óvatosan közeledett a négy vörösbőrűhöz. Régi helyzetükben feküdtek, de ez csel is lehetett. Shatterhand elővigyázatosan megtapogatta a földbeásott puskának kiálló agyát, melyhez a főnök kötele erősítve volt. A kötelek érintetlenek voltak. Ekkor hirtelen, mintha a földből bukkanna elő, a főnök előtt termett. Kivette szájából a pecket és így szólt:

- Ka Makunak elég ideje volt a magábaszállásra. Ha bevallja, hogy a pueblóban foglyokat tartogat, visszaadom a szabadságát.

Ka Maku e szavakból azt következtette, hogy Shatterhand még semmi bizonyosat sem tud.

- Miért nincs itt az apacsok főnöke, hogy engem kikérdezzen?

- A pueblo mellett maradt.

- Winnetou semmit sem fog látni és hallani, mert a pueblóban nincsenek foglyok. Eddig Shatterhand barátja voltam és most ellenség módjára bánik velem. Ezért a kés lesz bíró közöttünk. Véres bosszút állok.

- Cselekedjél tetszésed szerint! De csitt! Vajjon kik közelednek?

Ka Maku, amennyire kötelei engedték, fölemelkedett és örömkialtást hallatott. A sötétben nem tudta felismerni a közeledőket, de bizonyosra vette, hogy csak az ő harcosai lehetnek s így kiáltott:

- Én vagyok itt, Ka Maku! Jöjjetek és oldjátok meg köteleimet!

Mire az odaérkezett Sam Hawkens nevetve felelte:

- Jól tudom, vén gazember, hogy te vagy Ka Maku; de kötve hiszem, hogy megoldozunk.

- Sam Hawkens! - kiáltott fel rémulten a főnök.

- Úgy van! A lándzsa hegye megfordult és ti vagytok most a foglyok. Harcosaid nem hagyhatják el a pueblót.

Hawkens, Stone és Parker földobálták a vörösöket lovaikra, odakötözték őket s visszaindultak a pueblo felé. Odaérve, szigorú őrizet alá vették a négy vörösbőrűt; a többiek pedig aludni tértek. De azért őroket állítottak, kik óránként felváltották egymást. Alighogy pirkadni kezdett, a pueblo lakói összegyűltek a legfelső terraszon és fenyegetésekkel árasztották el a fehéreket. Azt persze nem is sejtették, hogy főnökük a fehérek hatalmában van.

Winnetou és Shatterhand gyorsan akartak végezni, hogy az olajkirályt utolérhessék. Ezért Shatterhand odalépett Ka Makuhoz.

- Ka Maku láthatja, - kezdte, - hogy foglyai szabadok és hogy harcosai a mi hatalmunkban vannak.

Ka Maku sötéten nézett maga elé és nem felelt.

- Nem szoktam a levegőnek beszélni. Foglyaid szabadok, de sok holmijuk hiányzik. Ezek a pueblóban vannak. Ha mindenüket kiadjátok, békésen eltávozunk; ellenkező esetben golyót röpítünk koponyádba és elégetjük a skalpodat. Határozz! Mire a nap egy tenyérnyire emelkedik a szemhatár fölé, tudni akarom a válaszodat. Beszéltem!

Ezzel Shatterhand otthagya a főnököt, de a jelzett idő elmúltával visszatért hozzá.

- Visszaadjátok az eltűnt ingóságokat? - kérdezte.

- Nem!

- Well! Vigyétek ezt a négy vöröset arra a sziklára, nyúzzátok le a skalpjukat és röpítsetek golyót a fejükbe. Nem vesztegetek több szót reájuk.

Sam, Dick, Will, Frank és Droll megragadták és elcipelték a foglyokat. A skalp nélkül elhunyt vörösbőrű nem részesül az örök vadászmezők gyönyöreiben. Ezért, amikor Hawkens megvillogtatta kését, Ka Maku kétségbeesetten felordított:

- Megálljatok! Mindent visszakaptok!

- Helyes! - bólintott Shatterhand. - Squaw-jaitok elő fogják hozni az összes tárgyakat. Ha csak egyetlen férfi kimerészkedik, golyót kap a fejébe. Ezt a harcosodat beküldöm a pueblóba; de ha öt perc múlva nem kezdődik meg az átadás, akkor véged van.

Ezzel az egyik foglyról levették a köteleket és beküldték a pueblóba. Ettől tudták csak meg a vörösek, hogy főnökük fogságban van.

Pokoli módon üvöltözni kezdtek s fegyvereiket fenyegetve lóbálták a pueblo terraszain. De a követ, úgy látszik, feltárta a helyzet komolyságát, s így a kikötött öt perc múltán megjelentek a létrákon a squawok, ölükben a fehérek ingóságai. Rövidesen az utolsó szálig mindent átszolgáltattak.

- Kivánságtoknak eleget tettünk, most pedig takarodjatok! - fakadt ki ekkor Ka Maku mérgesen.

- Tévedsz, - mondta Shatterhand, - még nem térítetted meg az elvesztegetett időt.

- Megtéríthetem-e ezt?

- Meg. Amit időben elvesztettünk, azt pótolhatjuk, ha egynéhány társam rossz lovát kicseréljük a ti jó hátasaitokkal.

- Merészd csak ezt! - mondta villámló szemekkel a főnök.

- Pshaw! Ki akadályozhat meg bennünket ebben? Hatalmunkban vagy s fegyvereink messzebb hordanak, mint harcosaid puskái. Jól tudják ők ezt s ezért nem is mernek a közelünkbe jönni.

- Ez rablás.

- Csak fizetség. Ti vagytok a rablók, s mi kiszabjuk rátok a büntetést.

Shatterhand, Hawkens, Stone, Winnetou és Droll kíséretében megindult a korrál felé.

A főnök tajtékozott dühében, s kötelei közé szorulva, úgy tekergőzött a földön, mint aki megőrült.

A pueblo lakói látták, hogy a fehérek felcihelődnek s óvatosan az alsóbb terraszokra merészkedtek. Shatterhand észrevette ezt s rájuk fogta a puskáját.

- Maradjatok nyugton, különben halomra lövünk benneteket, - dörgött feléjük. Miután pedig mégis egyre lejjebb merészkedtek, gyorsan egymásután néhány golyót küldött feléjük, de vigyázott, hogy senkit el ne találjon közülök. A kívánt hatás nem maradt el. A vörösek sietve visszahúzódtak. De Ka Maku mégis megszólalt:

- Miért lövöldözöl embereimre? Nem látod békés szándékaikat?

- És te nem látod az én jóindulatomat? Vagy azt hiszed, hogy azért nem találtak golyóim, mert rosszul céloztam? Tudhatod jól, ha találni akarok, akkor sohase tévesztek célt.

- És mégis felkötött kezű harcosokat látnak szemeim, kiket bizonyára a te golyóid értek.

- Egyedül jóindulatomnak köszönhetik, hogy nem a fejökbe kapták a golyókat.
- Talán azt is jóindulatnak nevezed, hogy elrablod lovaimat?
- Minden bizonnyal, mert sokkal súlyosabb büntetést érdemeltél volna.
- Te ezt állítod. De tudd meg, hogy mindenkinek, ki szemem elé kerül, el fogom mondani, hogy Winnetou és Old Shatterhand, akik oly büszkék a nevükre, lótolvajoknak csaptak fel. És a lótolvajnak akasztófa a bére!

A fehér vadász úgy tett, mintha nem is hallaná e sértéseket. Megsarkantyúzta lovát s társaival együtt hátat fordított a pueblónak.

ÖTÖDIK FEJEZET. A petróleumtó mellett.

Ha két vörösbőrű törzs kiássa a harcibárdot, az élethalál harcot jelent közöttük. Ilyenkor legelsőbb kémeket küldenek ki, s ezek feladata kifürkészni, hol tartózkodik az ellenséges törzs és hány harcost tud kiállítani, sőt, hogy mily haditerve van és el van-e látva kellő mennyiségű élelmiszerral. Ezek nehéz feladatok s bár kevésbé fontos esetekben fiatalabb harcosokat használnak e célra, hogy alkalmuk legyen tapasztalatokat szerezni, komolyabb esetben a törzs idősebb harcosait küldik ki, s ezeket is a legügyesebb, legelőrelátóbb, legagyafúrta s emellett vitéz emberekből válogatják.

Gyakran megesik, hogy két ellenséges fél kémei egymásra bukkannak. Ilyenkor a fortély és bátorság lehetetlen eszközeivel is megpróbálkoznak, csak hogy az ellenfél kémeit megöljék s így aztán az ellenség hírek nélkül maradjon és meglephető legyen. Ilyenkor oly hőstettek játszódnak le, melyek a törzsben még évtizedek múlva is szájról szájra járnak.

Említettük már, hogy épp ez időtájt ily ellenségeskedés volt kitörőben két törzs: a nijora és a navájó indiánok között, kiket épp a Rio Colorado Chelly-ága választott el egymástól s így előőrseiknek is e vonalon kellett találkozniuk. De a Gloomy-water, hova az olajkirály el akart jutni, szintén a Chelly folyócska mentén volt. Grinley jól ismerte a veszélyt, mely őt és társait fenyegette, de azt remélte, hogy nem eshetik bántódásuk, miután a háborút viselő törzsek azelőtt sohasem fogadták őt ellenségesen.

Rollins és könyvelője szintén tudtak a háborús készülődésekről, de tapasztalatlanok voltak, s nem is sejtették, hogy a hadviselés színterén a fehérek élete sincs biztosságban. Az olajkirály természetesen óvakodott őket felvilágosítani. Egy este, midőn az öttagú társaság már csak egy nap járóföldre lehetett a Celly folyótól, Grinley egyszerre csak azzal a tervvel állott elő, hogy előre küldi Pollert és Buttlert.

- Mi végből? - kérdezte a bankár.

- Hogy fölkutassák az előttünk fekvő útvonalat s ezzel megakadályozzák, hogy esetleg veszedelmes helyzetbe ne kerüljete. Ebből is láthatod, Sir, mennyire vigyázok rád és társadra.

- Szép tőled! Eszerint holnap reggel nem mindnyájan indulunk útnak?

- Nem. Mi hárman itt maradunk. Csak Buttler és Poller mennek tovább, óvatosan haladnak majd előre s mihelyt valami gyanúsat vesznek észre, visszatérnek hozzánk, hogy közöljék velünk.

- Ez fölötte megnyugtat, Grinley úr, - mondta a bankár nem is sejtve, hogy Grinleynek ez az intézkedése épp az ellenkező célt szolgálta, hogy tudniillik előkészítse a csapdát, melyben Rollinst meg akarta fogni.

Miután másnap korán kellett kelni, nemsokára végét vetették a beszélgetésnek és aludni tértek, de fölváltva örködtek egész éjjel. Rollins után Baumgarten állott őrt, ezután pedig Grinley. Grinley elfoglalta őrhelyét, várt egy keveset, s amikor meggyőződött róla, hogy Rollins és a könyvelő mélyen alszanak, csöndesen felköltötte Buttlert és Pollert és oly távolságra vezette őket az alvóktól, hogy azok, ha fölébrednének, se hallhassák és láthassák őket.

- Le akarom előttetek írni a petróleum helyét. Vajjon ráakadtok-e?

- Föltétlenül.

- Ha jókor reggel indultok útnak, már kora délután eléritek a tavat. De vajjon épp oly könnyen fogtok-e ráakadni a barlangra is, mint a vízre?

- Természetesen.

- Ebben a barlangban megtaláltok mindent, amire szükség van: a negyven hordó petróleumot, a szerszámokat és minden egyebet. De amint megérkeztek, azonnal munkához kell látnotok, mert sok időbe telik, míg a munka nyomait eltüntethetitek. A hordókat egyenként gurítsátok közvetlen a víz széléig és amikor az utolsó csepp petróleumot is kiöntöttétek belőlük, visszagurítjátok őket a barlangba. A barlang száját pedig épp oly módon kell eltakarnotok, mint ahogyan megérkezésetekkor találjátok, hogy a legélesebb szem se vegye észre. Végül gondosan el kell tisztítani a nyomokat, melyeket a hengergetett hordók hagytak. Remélem, estére elkészültök az egészszel.

- És mit csináljunk, ha befejeztük a munkát? - kérdezte Buttler.

- Kialusszátok magatokat és másnap reggel elénkbe lovagoltok és azt fogjátok mondani, hogy ráakadtatok a tóra s az odavezető út veszélytelen. S ami a fő, elragadtatással fogtok beszélni az én petróleum-tavamról.

- Ebben nem lesz hiány.

A beszélgetést befejezve mindhárman visszatértek az alvókhoz, kik meg sem mozdultak mély álmukban. Reggelre kelve, Buttler és Poller felcihelődtek és elindultak. Rollins és Baumgarten azt hitték, hogy miután előőrseik az út egy részét megtették, ők is utánuk indulnak, de az olajkirály felvilágosította őket.

- Oktalanság volna, - mondta. - Ők kémszemlét tartanak, mindenfelé körülnéznek s így csak lassan haladhatnak előre; mi tehát csakhamar utolérhetnők őket s újból és újból hátra kellene maradnunk. Sokkal helyesebb tehát, ha időt engedünk nekik arra, hogy az egész még hátralévő utat megtegyék és az egész útvonalat átkutassák.

- És mikor követjük őket?

- Holnap reggel.

- Oly későn?

- Hiszen önök kívánták, hogy legyünk elővigyázók. Ha útközben ellenségre akadnak, azonnal visszafordulnak, hogy nekünk megjelentsék. Ellenben ha estig nem térnek vissza, ez azt jelenti, hogy mitől sem kell félnünk, mert senkivel sem találkoztak.

Grinley szavai meggyőzték a két üzletembert. Eltelt a nap is és beköszöntött az este, anélkül, hogy Buttler és Poller visszatért volna, és ez jókedvre hangolta mindhármat. A bankár az izgatottságtól egész éjjel nem hunyta be a szemét. Alig várta, hogy felvirradjon a nap, életének legjelentősebb napja, melyen élete legnagyobb üzletét fogja megkötni, aminőről azelőtt nem is álmodott! Mire a nap fölbukott a szemhatár peremére, Rollins és két társa pihent lovaikon már néhány mérföldet hagytak maguk mögött.

Délig megszakítás nélkül lovagoltak. Ekkor megálltak, hogy kifujtassák lovaikat és valamit egyenek. Tovább indulva, felkapaszkodtak egy fenyvessel borított hegyoldalon, majd egy meredek lejtőn gyalog kellett lovaikat vezetni. Elragadtatva vették erre észre, hogy gyönyörű völgy nyílik meg előttük. Baumgarten meglepetésében felkiáltott, de Grinley hirtelen szájára tette a kezét. Velük szemben egy magányos nagy szikla állott s ennek árnyékos oldalán két indián ült. Arcuk be volt festve. Ez felismerhetetlenné tette arcvonásukat s jelezte, hogy a hadviselők közé tartoznak.

- Ismerem őket, - suttogta Grinley, - sőt az egyiknek nevét is tudom: Mokasi, a nijorák törzsfőnöke.

- Mokasi? Mit jelent ez a név?

- Mokasi bölényt jelent. A főnök híres bölényvadász volt, amikor még nagy bölénycsordák tanyáztak a szavannákon, így jutott nevéhez.

- Ha te ismered, akkor ő is ismer téged?

- Igen, egynéhányszor megfordultam törzsenél.

- Milyen indulattal van irányodban?

- Mindig barátságos volt, - felelte Grinley, de elakadt a szava attól, amit látott.

- Mi történik itt? - suttogta.

A völgyecske déli bejáratánál, hova a nijoráknak a fűvön sötétlő nyoma vezetett, két gyalogos indián alakja tűnt föl. Ezeknek arca is be volt festve. Egyiknek egy sastoll volt a hajába tűzve, annak jeléül, hogy ha nem is kiváló főnök, de már többször kitünt ügyességével és vitézségével. Mindkettőnek puska volt a kezében.

- Ezek is nijorák? - kérdezte Rollins.

- Nem, ezek navájók, - felelte az olajkirály.

A két navájó lehasalt és óvatosan kúszva haladt a nijorák csapásán előre a szikla irányában.

- Ezer ördög! - mondta Grinley. - Még egy perc, s Mokasi és társa elvesztek! Kamatoztatni kell a kínálkozó alkalmat.

Előkapta kétcsovűjét és vállához emelte.

- Az istenért, csak nem akarod lelőni őket! - mondta riadtan Baumgarten, de már a következő percben gyors egymásutánban eldurant a két lövés. A sastollas navájót fején találta a lövés, nyomban elterült; a másik előbb felegyenesedett s csak azután rogyott össze.

- Uram Isten! Megölted őket! - kiáltott megborzadva Rollins.

- A mi javunkra történt, - felelte hidegen az olajkirály, miközben előlépett a fák közül, hogy Mokasi észrevegye őt.

A lövések úgy hatottak a két nijorára, mint a villámcsapás. Első ijedségükben felugrottak, de a következő pillanatban már levágódtak a földre, hogy mennél kisebb célpontul szolgáljanak.

Erre az olajkirály, ki két társával fölöttük állott, lekiáltott hozzájuk:

- Mokasi, a nijorák vitéz főnöke, bátran felkelhet, mert ellenségei holtan fekszenek.

Mokasi felpillantott s Grinleyt észrevéve, meglepetten kiáltott fel:

- Uff! Ki lövöldözött?

- Én.

- Kire?

- Két navájóra.

- Hol vannak?

- A szikla mögött. Győződjél meg róla. Halott mind a kettő.

De az óvatos vörösbőrű nem egyenesedett fel. Elővigyázattal, kúszva kerülte meg a sziklát, majd a jelzett helyre érve, lassan-lassan föltámaszkodott s kését előhúzva, két ugrással a holttestek mellett termett. Amikor látta, hogy ellenségei nem mozdulnak, kiegyenesedett és odakiáltott az olajkirálynak:

- Igazat beszéltél. Jöjj le rejtekedből!
- Nem vagyok egyedül, két társam van.
- Sápadt arcuak?
- Igen.
- Hozd le őket is.

Grinley és társai megfogadták a felhívást. Rollins és Baumgarten azonban nem tudták elnyomni a borzalom érzését, mely bennük az olajkirály iránt támadt, amiért ez képes volt két embert, akik neki mit sem vétettek, csak amúgy könnyedén a másvilágra küldeni. Miközben a völgyecske torkolata felé igyekeztek, nem vették észre azt a két villogó szemet, mely őket kísérte. Egy navájó volt, a két agyonlőtt kém társa, aki bosszút szomjazva tünt el a sűrűségben.

Mokasi előbb a nagy távolság miatt nem ismerte föl Grinleyt. Most, hogy közelebb jöven, felismerte, kedvetlenül ráncolta össze homlokát.

- Honnan jön a három sápadtarc? - kérdezte.

Az olajkirály barátságosabb fogadtatást várt s csalódottan felelt:

- A Rio Gilától jövünk.
- És hova mentek?
- A Chelly folyóhoz.
- Egyedül vagytok?
- Egyedül.
- Nem követnek benneteket még más sápadtarcok is?
- Nem követnek és ha mégis, akkor semmi közünk hozzájuk.
- Tudjátok, hogy széttörtük a békepipát?
- Tudjuk.
- És mégis idemerészkedtek? Tudjátok, hogy ilyenkor a fehéreket sem kíméljük?
- Az én golyóim mentették meg az életedet. Ezért akarsz bennünket elevenen megegetni?

A főnök arcán megvető mosoly suhant végig.

- Máglyáról beszélsz, mintha a hatalmamban volnátok, pedig mi csak ketten vagyunk, míg ti hárman vagytok. Úgy látszik, a te bátorságod olyan, mint a békáé, amely a kigyó torkába ugrik, ha ez rászögezi a szeméit.

A főnök sértő és lealázó modorának oka nem egyedül a háborús viszonyokban rejlett. Valószínű, hogy Grinley a nijoráknál már annakelőtte egészen más hírnévnek örvendett, mint ahogy társaival elhitette. Attól félt, hogy esetleg Rollinsék is ilyesmit gondolnak, azért hát így szólt:

- Mokasi, a nijorák vitéz főnöke, bizonyára nem emlékszik reám.

- Az én szemeim akkor sem csálnak, ha egy arcot csak egyszer láttak. Te nem vagy harcos. Te gyilkos vagy. Itt hever a két navájó holtteste. Nem vághatom le a skalpjukat, mert a te alattomos golyóidtól hullottak el. Ha te nem jöttél volna ide, lovam horkantása elárulta volna közeledésüket s késsel a kezemben fogadtam volna őket és skalpjuk most övemet díszítenék. Ismered ezt a harcost, akinek fejét a sastoll díszíti? *Khasti-tine-nek*⁴ hívták, jóllehet alig húsz nyarat látott. És bölcseségével és bátorságával mégis ezt a díszes nevet vívta ki magának. Ily kiváló harcost gyilkoltál meg és ezzel megfosztottál engem a dicsőségtől, hogy páros viadalban győzzem őt le. És te még jutalmat vársz?

Az olajkirály és kísérői ugyancsak megrökönyödtek. A főnök pedig folytatta:

- Mit kerestek a Chelly folyónál?

- Földet, - felelte bátortalan hangon az olajkirály, ki még elébb oly fennen beszélt.

- Tied az a föld?

- Az enyém.

- Ki adta neked?

- Senki.

- És mégis azt mondod, hogy a tied?

- Igen. Az egy tomahawk-improvement.⁵

- Sajnálom, hogy ezt a szót hallom.

- Miért?

- Mert ez a szó rablást jelent. Azt mondod, hogy egy földdarab van a Chelly folyó mentén, mely a tiéd. És melletted áll Mokasi, a nijorák főnöke, a Chelly vidékének kizárólagos tulajdonosa. Takarodjatok, rühös kutyák! Pusztuljatok előlem és üljete rá arra a rongyos földdarabra, mely után lelketek sóvárog. Véres termést fog az nektek teremni!

Fejedelmi kézmozdulattal távozásra intette a fehéreket. Grinleyék sietve szálltak nyeregbe, szívük mélyén örvendezve, hogy ép bőrrel menekülhettek.

Az olajkirály és társai a völgyet elhagyva, egy ideig hosszú orral, szótlantul ügettek. Grinleyben forrt a méreg, hogy Mokasi annyira megalázta s azon törte az eszét, hogyan állíthatná vissza Rollinsék előtt a tekintélyét. Végre így fakadt ki:

- Mily hálátlanok e vörös gazemberek! Ha még oly sokáig békében is él velük az ember és számtalan jót tesz is velük, egy szép napon vége szakad hűségüknek és elfelejtik, hogy hálával tartoznak az embernek.

- Úgy van, - helyeselt Rollins. - Nagyon súlyos helyzetben voltunk és örülhetünk, hogy ép bőrrel menekülhettünk.

⁴ Khasti-tine - öreg ember.

⁵ A tomahawk-improvement annyit jelent, hogy ha valakinek egy földdarab megtetszik, birtokba vételéhez elegendő, ha e területen néhány fát fejszéjével megjelöl, egy viskót épít s valami kevés gabonát vet el. Azt természetesen senki sem kérdezte, hogy mit szólnak ehhez e földek őslakói és tulajdonosai: a vörösbőrűek.

Nemsokára egy kisebb terjedelmű nyílt mezőségre értek, melyet erdőség szegélyezett. E sötét háttérből egyszerre csak két lovas alakja vált ki, akik szintén megállottak, mert megpillantották Grinleyeket.

- Ketten vannak s úgy tetszik fehérek, - okoskodott az olajkirály. - Százat egy ellen, hogy Buttler és Poller jönnek elibénk. Hárman vagyunk kettővel szemben, így mit sem kell félnünk. Előre hát!

Ügetve indultak meg a két lovas felé s ezek is előre nógatták lovaikat. Csakugyan Buttler és Poller voltak.

- Ráakadtatok a Gloomy-water-ra? - kérdezte Rollins.

- Játszi könnyedséggel.

- No és mi van a petróleummal?

- Óriási, egyenesen óriási, - felelték Buttler és Poller sugárzó arccal. - Légy kegyes és szagolj csak meg minket! Milyennek találod ezt a szagot? Nemde, Sir, valóságos rózsasillat?

A végzett munka közben mindkettőnek a ruhája teleszitta magát petróleumszaggal. Rollins hozzájuk hajolt s elragadtatással mondta:

- Nos, ha nem is rózsasillat, de nekem még ennél is kedvesebb. Mily sok fáradságba kerül, míg egy font rózsasillatot tud az ember összehozni! A kőolaj ellenben magát kínálva oly bőven bugyog elő a földből, hogy naponta száz és száz hordót lehet megtölteni vele. A szag, mely belőletek árad, a világ minden illatánál kellemesebb nekem. Nemde, Baumgarten?

- Úgy van, - felelte a könyvelő, kinek arca szintén derűs és bizalmas kifejezést öltött.

Együtt indultak tovább s alig másfél óra múlva már dombok között vezetett útjuk, melyeket sűrűn borítottak a sötét tűlevelű fák. Csak itt-ott enyhítette ezek sötétjét világos lombosított tölgyfák világosabb színe. Majd egy szakadék széléhez értek s mikor azon leereszkedtek, látták, hogy ennek végén egy vékony ér csordogál, melynek színén, mint pávaszemek, zsírfojtok úsztak.

- Rollins úr! - kiáltott fel Grinley. - Itt folyik le a Gloomy-water. Mit gondolsz, mi úszik ezen a vizen?

- Talán petróleum? - kérdezte Rollins a vizecske fölé hajolva.

- Bizony petróleum!

- Valóban! Mily kár, hogy ez haszontalanul folyik el.

- Édes-kevés az! Hadd folyjon! De nem érzed, uram, ezt a szagot?

- Mennél beljebb megyünk, annál erősebben érzem.

Tényleg a kőolajszag lépésről lépésre áthatóbb lőn, míg a szakadék majdnem összeérő sziklafalai egyszerre csak véget értek, s az elbámuló bankár és könyvelője elé tojásdadalakú völgy tárult, melynek alján ott feketélt a petróleumtó tükre, majd teljesen kitöltve a völgyet. A tó szélétől a sziklafalakat csak keskeny földnyelv választotta el s ennek kavicsos talajából óriási feketefenyők meredtek az ég felé. A mozdulatlanságában halottnak merev szeméhez hasonló tó joggal viselte a Gloomy-water, a »Komor víz« nevét s oly mély benyomást tett Rollinsra és Baumgartenre, hogy percekig mintegy megkövülve, szótlánul meredtek maguk elé.

- Nos, ez a Gloomy-water, - szakította meg a csendet az olajkirály. - Szállj le a lóról, uram, és vizsgálj meg a kőolajat.

A lovasok leugrottak a nyeregből. Lovaikat a fákhöz kellett kötözni, mert horkolva és kapálózva meg akartak szökni e helyről, melynek erős petróleumszagát nem bírták elviselni. Grinley a tó fölé hajolt, két kezével merített vizéből s miután megszagolta és figyelmesen megszemlélte, diadalittas hangon szólt a bankárhoz:

- Itt úsznak a millióid, uram, győződjél meg róla személyesen!

Rollins a víz fölé hajolt, a tenyerével ismételten mert belőle, a tó több helyén megvizsgálta annak vizét s egy szót sem szólt, csak csodálkozva rázta a fejét.

- A legtisztább kőolaj, minő csak van a világon, - mondta végül. - De vajjon honnan jön?

- A tó fenekén kell egy forrásnak lennie, melyből a víz, s egynek, melyből a kőolaj bugyog elő.

Rollinst mámorossá tette az öröm, de Baumgarten, a könyvelő, józan maradt.

- Igaz, igaz, nem kell egyebet tenni, mint kimerni a kőolajat, de mi történik akkor, ha a tó egész tartalmát kimerítjük? Mennyi idő alatt és mily erővel pótolja majd a tó fenekén levő forrás a kimerített folyadékot?

- Magától értetődik, hogy oly gyorsasággal, hogy a merítési munkálatokat nem kell felfüggeszteni.

- Ezt nem merném állítani. Csak annyi bugyoghat elő a titkos forrásból, amennyi a tóból a vékony erecske útján lefolyik. És látjuk, hogy ez édes-kevés: óránként alig néhány liter. Így tehát óránként csak ugyanennyi kőolajat nyerhetünk.

- Bizonyos ön ebben? - kérdezte csalódás hangján a bankár. Reszkető ajkai nyitva maradtak s arca halálsápadt lett.

Grinley nem tudta, mit válaszoljon erre, de Buttler, aki eszesebb volt, segítségére sietett.

- Nagyon egyszerű a dolog, urak, - mondta. - Azt csak tudjátok, hogy a súlyosabb test, mely a könnyebbekre nehezedik, az utóbbit leszorítja. Nos, és mit gondoltok, mi nehezebb, a petróleum vagy a víz?

- A víz, - felelt a könyvelő.

- Very well! Mennyit nyomhat ez a víztömeg, mely a tavat megtölti?

- Néhány ezer métermázsát.

- Nos tehát, ha a tó fenekén egy kis forrás, helyesebben nyílás van, melyen a kőolaj kifelé törekszik, s erre a kicsi nyílásra több ezer mázsányi súly nehezedik, ki tud-e törni a kőolaj?

- Nem.

Baumgarten belement a kelepcebe. Kereskedő volt, nem sokat konyított a fizika törvényeihez s nem tudta, hogy a kőolaj éppen, mert könnyebb a víznél, ennek felszínére kell, hogy szálljon. Buttler látta a nem remélt sikert s diadalittasan mosolyogva nagy hévvel magyarázott tovább. Ez hatott. A bankár arca ismét felderült s Baumgarten aggályai is eloszlottak. Rollins elhatározta, hogy megköti az ügyletet s csak az alakiség kedvéért ragaszkodott ahhoz, hogy a tavat körüljárja.

- Nagyon helyes, - mondta Grinley, - majd Poller veletek megy.

Ahogy Poller, Rollins és Baumgarten eltávolodtak, az olajkirály megkönnyebbülten sóhajtott fel.

- Mihelyst a pénzutasalvány a kezünk között van, leütjük őket.

- Pollert is? - kérdezte Buttler.

- Most még nem. Veszedelmes tájon járunk, jobb, ha többen vagyunk.

Az olajkirály igazat mondott, jóllehet nem is sejtette, hogy valaki megfigyeli őket. Tőlük nem messze a bozótban egy indián hasalt. Ugyanaz a navájó harcos volt, aki kénytelen volt tétlenül végignézni, hogyan lőtte le Grinley a délután folyamán két társát. Amikor látta, hogy Grinley és Buttler leheverednek a földre, felegyenesedett és sietve eltávozott, anélkül, hogy könnyű járású lába nyomokat hagyott volna a száraz talajon. Kisvártatva visszatért a bankár Grinleyhez.

- Nos, uram, - kérdezte ez, - most már mindent láttál, mire határoztad el magad?

- Megveszem a tavat.

- Lebonyolíthatjuk az üzletet. Azt mondtad, uram, hogy minden készen van. A szerződés is meg van szövegezve, a pénzutasalvány is ki van töltve, csak az hiányzik, hogy aláírjuk.

Rollins a lovához ment, nyeregtáskájából kiszedte a kérdéses okmányokat s tintát és tollat vett elé. Midőn Grinleynek átadta az utalványt, mely egy sanfranciscói bankra szólt, az olajkirály mohón futott végig az okmány tartalmán, majd kétértelműen nevetve így szólt:

- Most már tied, uram, a kőolajparadicsom. S hogy örömed teljes legyen, egy titokkal gazdagítlak.

- Miféle titokkal?

- Egy rejtett barlangot mutatok neked.

- Ez a nagy titok?

- Ne kicsinyeld le, mert a barlang mélye alighanem összeköttetésben van egy földalatti üreggel, mely tele van kőolajjal.

- Ah! Lehetséges ez? Vezess a barlanghoz!

Néhány lépéssel odább vezette őket Grinley. Ott, hol a sziklák egészen közel értek a tó széléhez, nagy kavicsalmaz volt látható. Buttler és Poller hozzáláttak, hogy a kavicsot eltakarítsák, s csakhamar egy barlang szája tűnt elő.

- Ez hát a barlang? - kiáltott fel a bankár s Baumgarten segélyével mohón hozzálátott, hogy a bejáratot teljesen szabaddá tegye. Buttler felegyenesedett s kérdőleg nézett Grinleyre. Ez intett. Mindketten fölkapták fegyverüket. Egy jól irányzott ütés a puskaaggal és Rollins és Baumgarten eszméletlenül estek össze. Hamarosan megkötözték s becipelték őket a barlang mélyére. Előbb természetesen mindenükből kifosztották őket. Azután gondosan visszahányták a törmeléket a barlang szája elé, teljesen eltakarva a nyílást.

- Végre! - mondta az olajkirály. - Még soha semmiféle vállalkozásom sem okozott nekem annyi bajt és fáradságot, mint ez. És még nincs vége. Most még el kell jutnunk San Franciscóba ezzel az utalvánnyal s be is kell váltanunk. Természetesen azonnal útra kelünk.

- Mindenesetre, - vetette közbe Poller. - De előbb megosztozunk.

- Mit akarsz szétosztani?

- A különböző tárgyakat, melyeket a bankártól és a másiktól elszedtünk.

- Annyira sürgősnek találod?

- Ha nem is sürgős, jobb mennél előbb tisztázni a kérdést: ki mit kap?

Grinley a legjobban szerette volna, ha Pollert mindjárt itt a helyszínén leütik; de azután arra gondolt, hogy hiszen később amúgy is elveszik tőle, amit odaadnak neki. Így szólt hát:

- Nem bánom. A lovak közös tulajdonunk, a többi dolog miatt pedig, mint jóbarátok, nem fogunk hajbakapni.

Letelepedtek a fűre és egyenként számbavették a rablott órákat, gyűrűket, pénztárcákat s egyébeket. Mialatt osztozkodtak, a tóra torkoló szakadékban nyolc navájó jelent meg. Az a harcos vezette őket, aki már előbb megleste Grinleyt és társait.

- Melyikök gyilkolta meg Khasti-tinét? - kérdezte a legöregebb.

- Az, amelyik két puskát tart az ölében.

- Halálnak halálával fog meghalni. Testvéreim jöjjenek utánam.

Óvatosan, nesztelenül, de emellett villámgyorsan osontak a mit sem sejtő három fehérarcú felé. Oly hirtelen csaptak le rájuk, hogy mielőtt megmozdulhattak vagy segítségért kiálthattak volna, máris megkötözve heverték egymás mellett. Ijedtükben valósággal megnémultak. Majd a vörösek feldobálták foglyaikat a lovakra, odakötözték őket és a szakadékon keresztül az erdőbe vonultak: egy forrás mellé. Itt mindegyik foglyot más-más fához kötözték s előkészületeket tettek az alváshoz. Nagyon biztosságban érezték magukat, pedig ha tudják, mily veszély jár a sarkukban, bizonytalán odébb álltak volna.

Az történt ugyanis, hogy Mokasi, a nijorák főnöke, amikor Grinleyt a bankárral és ennek könyvelőjével elkergette, elővigyázatból még egyszer megvizsgálta a navájó-kémek nyomát. Ekkor látta, hogy a két agyonlőtt navájón kívül még egy harmadik is ólálkodott volt a közelben. Tudni akarta, hogy az hova lett s csakhamar ráakadt a nyomára. Ezek a nyomok nagy kerülő után beleolvadtak Rollings, Baumgarten és az olajkirály hármasságába.

- Ez a navájó bosszút akar állni a gyilkoson, - mondta Mokasi, - és követi őket. Ebből az következik, hogy a harcosok csapata, melyhez a kém tartozik, ugyanabban az irányban tanyázik. Ebben az irányban megyünk majd mi is és foglyul ejtjük a navájókat.

E következtetés után épp az ellenkező irányba lovagolt, s csakhamar az erdő mélyén elrejtett tisztsátra ért, hol harminc nijora táborozott. Ez a harminc harcos volt a nijora sereg elővédje s ezekkel indult el Mokasi a navájók és a fehérek nyomán. Egészen a szakadék széléig lovagoltak, hol az a petróleumtó völgyére öblösödött, s ott elrejtöztek. Rövid idő múlva látták, hogyan bujik elő s hogyan tűnik el a navájó kém. Egyik nijora rá akart löni, de Mokasi lefogta a kezét.

- Hadd el! Nemsokára visszatér majd többedmagával s akkor mindnyájukat elfogjuk.

Mokasinak igaza volt. A navájó nemsokára hét társával tért vissza. Besurrantak a petróleumtó völgytorkolatán s kis idő múlva három megkötözött fehérarcúval tértek vissza. Mokasi várt egy kevéssé, majd két harcos őrizetére bízva a lovakat, huszonnyolc nijorával gyalog indult a navájók után. Elég világos volt még s így látni lehetett ezek nyomait, majd füstszag ütötte meg a nijorák orrát s egy tisztáson pislákoló indián tűz piroslott a szemükbe. Gyűrű alakban, mint néma árnyak, osontak a táborny felé. Mikor egészen közel értek, Mokasi éles kiáltást hallatott s ugyanekkor a tűz mellé ugrott és rávetette magát az egyik navájóra. Ugyane pillanatban harcosai is mindenfelől rárontottak a mitsem sejtő navájókra, s legyűrték és összekötözték őket, mielőtt kés, avagy tomahawk után nyúlhattak volna.

- Hál' Istennek! - fohászkozott az olajkirály. - Meg vagyunk mentve!

- Talán még jobban benne vagyunk a bajban, - felelte erre Poller.

- Dehogya is! Mokasi egy ízben már szabadon bocsátott minket, miért tartana most fogva?

- Ezek a vörös gazemberek nem nagyon keresik az okokat.

- Legyetek türelemmel és meglátjátok, hogy igazam van.

Senkisem vette észre e gyors és halk párbeszédet. A navájók összekötözve heverték a földön, mialatt a nijórák fegyvereiken osztoztak. Egyszerre Mokasi megszólalt:

- Mondják meg nekem a navájó harcosok, hogy ki a vezetőjük?

- Én, - felelte a legidősebb.

- Hogy hívnak?

- Gyors paripának neveznek.

- Találó név. Ha az ellenség elől menekülsz, bizonyára a prairien száguldó musztángnál is gyorsabb vagy.

- Mokasi, a nijórák főnöke, hazudik. Ellenség sohase látta a hátamat.

- A nevemen nevezel. Eszerint ismeresz engem?

- Ismerlek. Tudom, hogy bölcs és vitéz harcos vagy. Szeretnék veled harcolni s szeretném, hogy skalpod övemet ékesítse.

- Az én skalpom sohase fog ellenség kezére jutni. A legkevésbé a tiédre. Máglyán fogtok elpusztulni, de előbb megkínózlak benneteket, hogy jajgatástok betöltse a hegyeket és völgyeket.

- Kínóztass meg! Harcosokhoz illően fogunk meghalni és a szemünk pillája sem rezdül meg. A navájó harcosok tudják, hogyan kell megvetni a legkínzóbb fájdalmakat. És mi a terved a fehérékkel?

Az olajkirály e kérdést hallva, megszólalt:

- Mokasi, a nijórák nemes és híres főnöke, szabadon fog bennünket bocsátani.

De a híres és nemes főnök rárivallt:

- Szennyes kutya! Kit kérdeztek: téged, vagy engem? Hogy mersz szólani, mielőtt én beszéltem volna?

- Mert tudom, hogy úgy fogsz cselekedni, amint beszéltem.

- Majd megtudod, hogyan fogok cselekedni. Egy ízben elengedtelek, hogy bebizonyítsam, mennyire megvetlek. De ez másodízben nem fog megtörténni. Négy sápadtképu társad volt. Hol van az a kettő, aki hiányzik?

- Meghalt, - felelte halk hangon Grinley.

- Ki ölte meg őket?

- Mi hárman.

- Miért?

- Mert rájöttünk, hogy orvul minket akartak eltenni láb alól.

Mokasi indulatosan felkiáltott:

- Hazugság!

- Nem hazugság, hanem igazság. Kihallgattam titkos beszélgetésüket.

- Hazudsz, kutya! Mokasinak jó szemei vannak. Láttam ezeket az embereket. Becsületes, jámbor emberek voltak. De ti gyilkosok és rablók vagytok, akiket ki kell irtani a föld színéről. Hol vannak legyilkolt társaitok holttesteit?

- A tóban.

- Megfojtottátok őket?

- Meg.

Az olajkirálynak erőt kellett vennie magán, hogy ezt az igenlő választ kinyögje. S csakugyan azonnal érezte is e felelet hatását. A főnök feléje rúgott, arcába pökött és így szólt:

- Undorító, ocsmány szörny vagy! Féreg vagy, nem ember és hozzád méltó halállal fogsz meghalni. Társaidat, akik mit sem vétettek ellened, nemcsak hogy leütötted, hanem még a vízbe is fojtottad! Bizonyára orvul támadtál rájuk, mint ahogy Khasti-tinét is alattomosan ölted meg.

Ahogy a »Gyors paripa« e szavakat hallotta, amennyire kötelékei engedték, felemelkedett.

- Mit mond Mokasi? Ki gyilkolta meg Khasti-tinét?

- Ez a sápadtarc, aki elég szemtelen s azt reméli, hogy szabadon bocsátom. Ő maga dicsekedett el velem, hogy meggyilkolta a két navájó kémet. Most pedig remeg a félelemtől s két becsületes emberre akarja fogni gaztettét. Vörösbőrű harcosok, nézzétek meg ezt a három fehérarcút! Meg fogom őket kínozni, de nem fogom engedni, hogy a halál megváltsa Őket, és végül bele fogom fojtani a vízbe, mint ahogyan ők belefojtották áldozataikat. Howgh, beszéltem!

Ismételten szembeköpte az olajkirályt s azután hátat fordított a három fehér fogolynak. Azután étkezéshez láttak. Száritott húst ettek s a fogoly navájóknak is adtak az ételből, de a fehérek egy morzsányit sem kaptak.

- Átkozott dolog! - súgta Buttler az olajkirálynak. - A fullasztás meséje fogja a nyakunkat szegni. Jobb lett volna az igazat megvallani.

- Szó sincs róla, - felelte az olajkirály. - Ez esetben a vörösek kiszabadították volna a bankárt és a könyvelőt s még a Friscóba szóló pénzutasítványt is elvették volna tőlünk.

- Pshaw! Mi hasznunk az utalványból, ha megsütnek?

- Még nem került erre a sor!

- Te még reménykedel?

- Természetesen! Nem első ízben vagyok ily súlyos helyzetben. S ha megrakják a máglyát és rátesznek, még akkor is reménykedem, mert tudok eseteket, amikor a szabadulás perce a bitó alján ütött.

- Igen ám, de akire gondolsz, azoknak voltak barátaik, akik őket megmentették, de nekünk nincs senkink!

Az olajkirály igazat mondott: nem voltak barátaik. És mégis sokkal közelebb voltak a szabaduláshoz, mintsem gondolták.

Old Shatterhand és Winnetou - még akkor, amikor kihallgatták az olajkirály és társainak beszélgetését - elhatározták, hogy utánuk mennek a Gloomy-waterhez. Közben megszabadították a pueblo foglyait s ezzel Grinleyék két napi egérutat nyertek. Ebből egy nap veszendőbe ment arra, hogy Grinley Pollert és Buttlert előreküldte s ő a bankárral egy egész napig pihent.

Majdnem egy teljes napot nyertek Old Shatterhandék azzal is, hogy Winnetou a pueblo legjobb lovait válogatta ki s így a karaván a szokottnál gyorsabb menetben haladhatott előre. Ehhez még hozzájárult, hogy Winnetou nem az olajkirály nyomán, hanem sokkal rövidebb úton haladt. Így esett, hogy ugyanaznap este, mikor az olajkirály a navájók, majd ezekkel együtt a nijorák fogságába került, Shatterhandék már csak alig két órányira voltak a petróleumos tótól. Itt már egybevágott Shatterhand menetiránya az olajkirályéval. Amint ezt észrevették, Winnetou és Shatterhand leszálltak lovaikról és Shatterhand előre, Winnetou pedig hátrafelé menve, kezdték Grinleyék nyomát tanulmányozni. Nehezen olvasható nyom volt s jó negyedórába telt, míg a két vadász ismét összekeverült.

- Mit szól vörös testvérem ehhez a nyomhoz? - kérdezte Shatterhand.

Winnetou mereven maga elé nézett, majd így válaszolt:

- Holnap három fajtájú embereket fogunk látni: fehéreket és két különböző törzshöz tartozó vöröseket.

- Ez az én véleményem is. A vörösek nijorák és navájók s a három csoport e pillanatban a Gloomy-water körül kerülgeti egymást.

- Fehér testvéremnek, mint mindig, úgy most is igaza van. Legelsőbb öt ló járt erre. Ezeket a fehérarcúak ültek, akiket mi keresünk. Azután egy magányos lovas jött erre, s ezt később nagyobb csapat követte, mely körülbelül háromszor tíz emberből állott.

E szavak után az aláhanyatló nap felé fordult, majd így folytatta:

- Jó volna, ha még ma elérhetnők a Gloomy-watert. De ehhez kevés az időnk és nagy a veszedelem. Mit szól hozzá Old Shatterhand?

- Teljesen egyetértek vörösbőrű testvéremmel. Sötét este lenne, mire a vízhez érénk s így nem csinálhatnánk és nem is látnánk semmit. Ellenben annál inkább meglátnának minket és arra is gondolnunk kell, hogy csapatunk nemcsak harcos férfiakból áll.

- Nagyon helyes! Tehát csak holnap reggel megyünk föl a tóhoz, most pedig mennél előbb táborot ütünk.

- De hol?

- Winnetou tud egy helyet, mely egy órányira van a Gloomy-watertől s oly jól el van rejtve, hogy ott még tüzet is rakhatunk. Testvéreim kövessenek!

Az egész társaság ismét lóra ült. Winnetou vezetése alatt letértek az eddig követett nyomról s mintegy egy órai lovaglás után mély földhorpadáshoz értek.

- Itt fogunk táborozni, - mondta az apacs, a katlan mélyére mutatva. - Ha ide föl egy őrt állítunk, akkor bizvást tüzet rakhatunk lent, anélkül, hogy az ellenség észrevenne bennünket.

Óvatosan levezették a lovakat a katlan mélyébe. Fönt egy őrt hagytak, a többiek pedig hozzáláttak a vacsora elkészítéséhez. A beszélgetés természetesen a holnapi nap eseményeiről folyt, de a hosszas lovaglás annyira kimerítette mindnyájukat, hogy csakhamar aludni tértek. Old Shatterhand és Winnetou még röviden megbeszéltek egyet mást.

- Lehetséges, - mondta Shatterhand, - hogy holnap harcra kerül a sor. Ezért szeretném, ha az asszonyokat és gyermekeket biztos helyen tudnám, s nézetem szerint a kiránduló németeknek sem sok hasznát vennők. Talán itt hagyhatnók őket ezen az eléggé rejtett helyen.

- Testvéremnek igaza van. De mi történik akkor, ha hirtelen el kell hagynunk a Gloomy-watert s esetleg nem érünk rá arra, hogy visszatérjünk ide s magunkkal vigyük az itthagottakat?

- Hm! Csakugyan! Sietnünk kell, bár attól tartok, hogy a vörösek elfogják Rollinst és társait.

- Winnetou azt hiszi, hogy ez már meg is történt.

- Ez esetben azonnal nyomon kellene őket követni, hogy a fehéréket kiszabadítsuk. Ha azután kénytelenek volnánk ide visszatérni, ezzel sok időt fecsérelnénk el. De viszont veszedelmes vállalkozás az asszonyokat és gyerekeket is magunkkal vinni.

- Csak egy mód van rá, hogy e veszedelmet elkerüljük s emellett időt se veszítsünk.

- Egyikünk jókor reggel előrelovagol, hogy a sötét víz környékét kikémlelje.

- Úgy van, - helyeselt Winnetou.

- Ki menjen? Én hajlandó vagyok rá.

- Én megyek. Shatterhand testvéremnek itt kell maradnia, mert jobban tud itt ezekkel az emberekkel bánni. Winnetou harcos, aki a fehér squawokat és babyket meg fogja védelmezni, mert megígérte, de ahhoz nem ért, hogy vidám szavakkal elűzze unalmukat. Kora hajnalban útrakelek. Testvérem azután később a többiekkel utánam jön s csak a nyomaimra kell ügyelnie. Ha veszély fenyegetne, testvérem meg fogja látni az én intő jelzéseimet, bár az is lehet, hogy személyesen jövök testvéreim elébe.

Így is történt. Mikor másnap reggel Shatterhand felébredt, az apacs már nem volt mellette. Egy óra múlva a karaván is elindult. A Nyugat fiai megvizsgálták fegyvereiket: rendben vannak-e, de a kirándulókkal nem közölték, hogy ma esetleg harcra kerülhet a sor, csupán a legnagyobb csendre intették őket.

Winnetou nyomát könnyen fel lehetett ismerni. Oly lassan haladtak, hogy csak két órai menet után közelítették meg a tó környékét. Egyszerre feltűnt az apacs alakja, amint elébük lovagolt. A menet megállt s Winnetou így szólt:

- Nem azért térek vissza, mintha veszély fenyegetne. A veszély elmúlt. Testvéreim kövesenek!

Néhányan kérdésekkel ostromolták, de az apacs elhárította a kérdéseket:

- Ha helyben leszünk, Winnetou beszélni fog.

Tovább lovagoltak. Azoknak nyomait, kik előző nap erre jártak, még elég tisztán fel lehetett ismerni, de a kavicsos útrészekén csak az apacs éles szemei látták a nyomokat. A völgy-torkolat szájához érve, Winnetou megállította a társaságot.

- E szűk szakadékon át jutunk a tóhoz, - mondta. - Winnetou kinyomozta, hogy mi történt itt tegnap. - És itt bámulatos pontossággal elmondta a történeteket s így fejezte be elbeszélését:

- A navájók és a fehéréek a nijorák foglyai. A nijorák az éjjelt egy helyben töltötték s reggelre kelve foglyaikkal ellovagoltak.

- Hova? - kérdezte Sam Hawkens.

- Azt nem tudom. Nem követhettem nyomaikat, mert rátok kellett várakoznom.

- Követnünk kell őket. Nem az olajkirály és cinkosai miatt, akiket - nem bánom - ha megskalpolnak. De a bankárt és könyvelőjét ki kell szabadítanunk. Csak azt nem értem, hogy miután a tóban elég víz s partjain elég takarmány van a lovak számára, miért nem maradtak itt a vörösek? Miért mentek beljebb az erdőbe?

Old Shatterhand eddig hallgatott s a vékony vízeret szemlélte, mely a tó lefolyása volt. De Sam Hawkens szavaira, az érre mutatva, megszólalt:

- Azt hiszem, itt találhatjuk kérdésedre a feleletet.
 - Hogy-hogy?
 - Hát nem érzitek a szagot? Nézzétek a vizecskét, melynek színén olajfoltok úsznak. Mindnyájan a csordogáló vizecske fölé hajoltak, majd a petróleumszagú levegőt szimatolták.
 - Testvérem akadt-e petróleumnak nyomára a tóban? - kérdezte Shatterhand Winnetoutól.
 - Igen, - felelte az apacs.
 - Így hát az olajkirály végrehajtotta tervét, melyet kihallgattunk. Gyerünk beljebb, látnom kell, miben áll a dolog.
 - De ezzel időt veszítünk, - vetette közbe Sam Hawkens.
 - A nijorákat nem szalasztjuk el. A foglyok miatt csak lassan haladhatnak. Mindenekelőtt a Gloomy-watert szeretném látni.
- Shatterhand a torkolat felé irányította lovát. A többiek követték.
- A petróleumszag lépésről-lépésre áthatóbb lett, amint a tó láthatóvá lőn. A tó különben oly mély hatást tett valamennyiükre, hogy mintegy megbabonázva meredtek a fekete víztömegre. Majd a tó partjára térdelve, kezükkel mertek a vízből, szagolgatva vizsgálták és megfigyeléseiknek hangos kiáltásokban adtak kifejezést. Egyedül Shatterhand s Winnetou őrizték meg nyugalmukat. Megindultak kettesben, hogy körüljárják a tavat, melyet Winnetou egyedül nem kutathatott át elég alaposan.
- Mit kerestek? - kiáltott át hozzájuk Sam Hawkens. - Az indiánok nyomait?
 - Sokkal fontosabbat, - felelte Shatterhand.
 - Mit, uram?
 - A barlangot, amelyről beszéltem, s amelybe a gazfickók a hordókat rejtették.
- A Nyugat sasszemű fiai gondosan átkutatták a tó közvetlen környékét, anélkül azonban, hogy céljukhoz csak valamivel is közelebb jutottak volna.
- Végre Winnetou, a nyomozás felülmúlhatatlan mestere, reményevesztetten így szólt Shatterhandhoz:
- Ne fáradjon tovább, fehér testvérem. A barlangot csak a véletlen adhatja kezünkre.
- De Shatterhand makacskodott, összeráncolt homlokkal tépelődött egy ideig, majd derűsre váló arccal felkiáltott:
- A hordók meg voltak töltve s így nehezek voltak. Ahol negyven hordót le-fel gurítanak, ott a fű annyira le van taposva, hogy azt kézzel lehetetlen felegyenesíteni s napokba kerül, míg magától visszanyeri rendes fekvését. Ámde a hordókat csak tegnap vagy tegnapelőtt hengergették ki s így a fű okvetlenül le van még taposva.
 - Old Shatterhandnak igaza van, - helyeselt az apacs.
 - A fontos pont, amelyet keresünk, ott kell, hogy legyen, ahol a sziklafaltól a tó partjáig fünek nyoma sincs. A barlangnak is ott kell lennie.
 - Uff! uff! - kiáltott Winnetou, miközben elpirult. Talán örömeben, vagy talán, mert szégyelte, hogy nem ő jött e gondolatra.

- Ezenfelül, - folytatta Shatterhand, - a hordók kiürítése alkalmával okvetlen elöntöztek valami kevés petróleumot s a tó partját is megbolygatták. De ha a part földes, vagy kavicsos, akkor ezt könnyen rendbe hozhatták. Vizsgálja át vörös testvérem a tópart szélét s mindenütt fűvet és gyepet fog látni; két helyet kivéve. Ez utóbbiakat fogjuk most alaposan megvizsgálni.

E helyek egyike nem messze volt a tó völgyének bejáratától. Odament az egész társaság. Kíváncsiak voltak, vajjon Shatterhand éles esze ezúttal is fején találta-e a szeget? Három méter széles, iszapos, kőgörgeteggel fődött kopasz csík húzódott itt a tópartjától föl a sziklákig. Shatterhand letérdelt s közvetlen a víz mellett megszagolta a talajt.

- Megvan! - kiáltotta. - A kövek petróleumszaguak.

Kezével föltúrta a földet. Az alsó réteg merő petróleum volt s hogy ezt eltakarják, friss földet hordtak föléje.

- Itt ürítették ki a hordókat, - jelentette ki határozottan. - Közben megbolygatták a partot, de ezt könnyű volt rendbehozni, mert merő kavics. Életembe fogadok, hogy ahol e csík a sziklákhoz ér, ott van a barlang. Lássuk csak!

A szikla felé tartott. A többiek tolongva követték. Közvetlen a szikla előtt nagy kőhalom állott. Shatterhand egy pillanatig nézte a halmot, majd így szólt:

- Célnál vagyunk! E kőhalom mögött van a barlang.

Hobble Frank, a Nyugat tapasztalt fiának játszva ki magát, megszólalt:

- Nos és egy pillantás elég önnek, Shatterhand úr, hogy ezt megállapítsa?

- Elég, - felelte egykedvűen Shatterhand.

Az apacs csöndes, elégedett »Uff!« kiáltást hallatott. Szemeit egy rovarra szegezte, melynek holtteste egy kő alól félig kilátszott.

- Különös, - mosolygott Shatterhand, - csak Winnetou látja és érti, mire gondolok. Frank nem látja a rovar, melynek félteste a kő alól kikandikál?

- A rovar látom, - felelte Frank. - Azt is látom, hogy a kövek nyomták agyon.

- Nagyon helyes. De hogyan történhetett ez? Azt gondolja talán, hogy az a kis állat önszántából tolakodott a kövek közé, hogy agyonnyomják?

- Semmi esetre. Ilyesmire a rovar nem lett volna elég erős. Inkább hiszem, hogy a köveket rádobálták.

- Végre! Ahhoz tehát, hogy a köveket rádobálják, kellett valaki, aki dobáljon, nemde?

- Igaz, - felelte Hobble Frank s folytatni akarta mondókáját, de egyszerre elhallgatott s fülelni látszott.

- Mi az? - kérdezte Shatterhand.

- Valamit hallottam, - mondta Frank.

- Hol? A barlangban?

- Igen.

- Mit?

- Valami földalatti hangot.

Old Shatterhand letérdelt és így fülelt. Egyszerre felugrott:

- Uram! Teremtőm! Emberek vannak a barlangban! - kiáltotta.

Egy szempillantás alatt az egész társaság munkához látott, hogy a törmelékhalmozatot eltakarítsa. Néhány perc múlva előtűnt a barlang szája.

- Van bent valaki? - kiáltott be Shatterhand angol nyelven a barlangba.

- Yes, - felelte belülről egyszerre két hang.

- Kik vagytok?

- Rollins és Baumgarten, - hallatszott a barlangból.

Frank egy ugrással a barlang bejáratánál termett, s azon keresztül a barlangba furakodott. Ezalatt a többiek teljesen szabaddá tették a bejáratot, mely közepes testmagasságnak felelt meg s elég széles volt ahhoz, hogy egy petróleumhordó keresztül férjen rajta. Amikor Shatterhand és társai be akartak hatolni, Frank kiszólt:

- Maradjatok kint. Azonnal kijövünk mi is. De előbb megszabadítom e szegény ördögöket a köteleiktől.

Halotthalványan és elcsigázva támolyogtak ki a barlangból Rollins és Baumgarten. Elkábította őket a petróleumszag is, mely a barlangot betöltötte. Hátatelt pillantással nyujtottak kezét a körülállók közül azoknak, kikkel Forner ranchójában találkoztak és néma bámulattal adóztak Shatterhandnak és Winnetounak.

- Az urak élete forgott kockán, - mondta Shatterhand.

- Biztosíthatlak, uram, - rebegette Rollins, - hogy hálánk...

- Szót sem erről, - szakította félbe Shatterhand. - De nagyon leköteleznél, uram, ha elmondanád, hogyan szabadultatok a pueblóból és a szabadulás óta e percig mi történt veletek. Foglaljatok helyet és beszéljétek el a történeteket.

Az egész társaság letelepedett a fűre s a bankár elmesélte az utóbbi napok eseményeit.

Amikor befejezte, Old Shatterhand megütődve nézett a beszélőre.

- Úgy látszik, uram, még mindig nem vagy tisztában azzal, hogy hányadán vagytok. Úgy látszik, hogy még mindig természetes petróleummedencének tartjátok e tavat?

- Természetesen. Ezt illetőleg Grinley igazat mondott.

- Hát nem néztetek körül a barlangban?

- Kisebb gondunk is nagyobb volt ennél.

- Nos, akkor menjetek ismét vissza a barlangba. Kíváncsi vagyok rá, hogy mit fogtok ott látni! Én ugyan sohasem voltam ott, de aligha tévedek, ha azt állítom, hogy mégis tudom, mi van benne. De mindenekeelőtt tudni szeretném, hogy amikor ideértetek, megvizsgáltátok-e a tó petróleumát?

- Természetesen.

- Nos és milyennek találtátok?

- Megállapítottuk, hogy elsőrangú.

- Én is osztozom ebben a véleményben, - nevetett Shatterhand. - Cseppet sem hasonlít a nyers petróleumhoz, melyet előbb lámpaolajra, közönséges olajra és naftára kell vegyileg szétbontani; a tó olaja hamisítatlan, tisztított kőolaj. Nem vettétek ezt észre?

- Nem. Csak nem azt akarod állítani, hogy ez nem nyers kőolaj?

- De nagyon is ezt akarom!

- Mi egyéb lehetne?

- Erre a kérdésre megtaláljátok a feleletet, ha még egyszer benéztek a barlangba.

A bankár e szavakra könyvelőjét kézen ragadta s magával vonszolta a barlangba. A künnmara-dottak lélekzetüket visszafojtva hallgatóztak. A barlangból néhány kiáltás hangzott, majd hallani lehetett, hogyan gurítanak odabenn néhány hordót. Nyomban ezután feldúlt arccal rohant ki a bankár:

- Minő gaz csalás, mily ravasz kelepce! A kőolajat ideszállították, hogy azután kilopják a pénzt a zsebemből.

- Most már tisztán látsz, uram? - kérdezte Old Shatterhand. - Vajjon mit találtatok a barlangban?

- Egész sor üres petróleumhordót.

- Semmi egyebet?

- És néhány szerszámot. Forrásnak nyoma sincs.

- Így van ez, uram. Midőn a gazfickókat először hallottam beszélni, tisztában voltam vele, hogy nagyarányú csalásról van szó. Buttler és Poller nem azért lovagoltak előre, hogy a vidéket kikémleljék, hanem hogy a hordók tartalmát a tóba öntsék s azután a hordókat újból elrejtsek a barlangban. A csalást sok fáradsággal és körültekintéssel készítették elő, mert nem csekélység negyven hordót lassankint idecipelni.

- De jó fizetség is járt a fáradságért, hi, hi, hi! - nevetett Sam Hawkens. - A hordókat újból tele akarod merni, Rollins uram, vagy pedig csak üresen akarod elszállítani?

- Ne nevessetek ki, - siránkozott Rollins. - Óh, én jó pénzem! Ezt a pénzt okvetlenül vissza kell szereznem s ebben számítok a segítségedre, Shatterhand úr.

- Vajjon az utalványt San Franciscóban beváltják?

- Minden bizonnyal, ha a gazfickóknak sikerül megugrani és bántatlanul Friscóba jutni. Előbb ugyanis arra céloztál, hogy a fickók most a nijorák körmei közt vannak.

- Úgy van. Előbb a navájók lepték meg őket, majd ezekkel együtt a nijorák ejtették őket foglyul.

- A nijorák valószínűleg kirabolták a fehéréket. Nem vagy te is e nézetben, uram?

- Mindenesetre.

- Így tehát az olajkirálytól is elszedték az utalványt. Ez esetben aligha fogják azt a friscói bankban előmutatni.

- Én is azt hiszem, de ezenfelül azt is hiszem, hogy az utalványt egyáltalán nem veszik el tőle. Mert vannak ugyan indiántörzsek, melyek annyira műveltek, hogy írni és olvasni tudnak, de a nijorák és navájók nem ezek közül valók. A vad indián minden írásfélének varázserőt tulajdonít s ezért nem nyúl hozzá.

- Így ha az olajkirálynak sikerül megugrani, akkor beváltja az utalványt. Jó volna ezt megelőzni.

Old Shatterhand egy pillanatig gondolkozott, majd az apacsra nézett és így szólt:

- Nekem van egy tervem.

Az apacs mélyen Shatterhand szemébe nézett s mint aki eltalálta barátja legtitkosabb gondolatát, csak ennyit mondott:

- A terv jó. Követni fogjuk a nijorákat, megszabadítjuk a navájókat s az olajkirálytól visszacserezük az utalványt.

- Köszönöm, urak! Köszönöm! - ujjongott Rollins. - Ha ti mondjátok ezt, akkor bizonyos, hogy az utalványt visszakapom s a pénzemet megmentem. De mikor indulunk? Remélhetőleg azonnal.

- Mihelyst indulhatunk, - felelte Shatterhand. - De előbb mi is megnézzük a barlangot s azután Winnetou elvezet engem oda, ahol a nijorák táboroztak.

Csak most kutatták át alaposan a barlang belsejét. Természetes keletkezésű barlang volt, melyet az erdőből leszivárgó nedvesség vájt ki. Negyven üres hordót, néhány vaskampót és egy szekercét találtak az üregben. Két hordót felapróztak, hogy magukkal vigyék gyújtófának, arra az esetre számítva, hogy oly vidékre kerülhetnek, ahol nem találni rőzsét.

Majd Winnetou és Shatterhand eltávoztak, hogy átkutassák az erdőségnek, azt a részét, ahol a nijorák az elmúlt éjjelt töltötték. A társaság többi tagja leheveredett a fűbe, hogy ott várja be a Nyugat két kitűnő fiát. Kisebb csoportokba verődtek, de mindnyájan ugyanarról beszélgettek: az utóbbi napok élményeiről s arról, hogy menekülésüket mindnyájan egyesegyedül Winnetounak és Old Shatterhand páratlan hősiességének köszönhetik. Mindnyájuk ajka e két kitűnő férfi dicséretét zengte.

A beszélgetést csak Old Shatterhand és Winnetou visszatérése szakította félbe, akik föl-szólították a társaságot, hogy szedelőzködjenek, mert azonnal tovább kell indulniok.

HATODIK FEJEZET.

Ketten - háromszáz ellen.

A karaván útrakelt. A barlang bejáratát céltalan lett volna elrejteni, így hát szabadon hagyták.

A völgytorkolatból kiérve, Winnetou balra fordult, hogy a csapatot abba az irányba vezesse, ahol a nijorák a múlt éjjel tanyáztak. Könnyen ráakadt nyomaikra, melyek előbb egy hegytetőre vezettek, majd azon túl egy végeláthatlan lapályos szavannára. E lapályon nem kellett attól félni, hogy valamely ellenség rajtuk üt, mert a széles síkságon már messziről meglátszott minden mozgó pont. Ezért Shatterhand és Winnetou megengedték társaiknak, hogy hangosan társalogjanak. Óriási kiterjedésű volt a szavanna, melyen haladtak. Tulajdonképpen nem is volt igazi szavanna, mert ez gyeves, füves földeket jelent. De Shatterhandék lába alól már rég elfogyott a növényzet s lovaik patkója kopár, sziklás talajon kopogott, melyen semmi sem termett. Itt már ugyancsak éles szemekre volt szükség, hogy a nijorák nyomait el ne vétsék. A karaván csodálta Winnetou pompás szimatját, amellyel oly nyomokra hívta fel társai figyelmét, melyeket azok - Shatterhandot kivéve - sohase vettek volna észre.

Délfelé pihenőt tartottak főképp az asszonyok és gyermekek miatt. Két órai pihenő után ismét továbbhaladtak. Estefelé az apacs megállította a menetet s leszállt a lóról. Shatterhand követte példáját.

- Miért állunk itt meg? - kérdezte Sam Hawkens. - Csak nem fogjuk pusztá és táborozásra alkalmatlan helyen tölteni az éjszakát?

- Dehogyan is, - felelt az apacs. - Óvatosságból itt várjuk be, míg teljesen besötétedik.

- Miért?

- Mert már csak félórás út választ el bennünket a Chelly folyótól. Félóránnyira kezdődnek az erdőségek s a nijorák valószínűleg ezekben tanyáznak. Odáig sík és kopár területen kellene haladnunk s így a nijorák észrevennének és rajtuk ütnének. Ezért kell itt bevárni, míg a nap lenyugszik, hogy észrevétlenül érhessek el az erdőket.

- De akkor mi sem fogjuk őket látni!

- Majd rájuk bukkanunk, ha ma nem, hát holnap.

Mindnyájan leszálltak lovaikról s leheveredtek a meleg földre. Észak felé az ég peremén keselyűk keringtek. Old Shatterhand figyelmeztette erre a társaságot s megjegyezte:

- Keselyűket csak ott látni, ahol dög, vagy pedig egyéb ennivaló akad. Úgy látom, hogy azok ott egy helyben keringenek s ez biztos jele, hogy zsákmányra lesnek. Azt hiszem, ott táboroznak a nijorák.

- Fehér testvéremnek igaza van, - erősítette meg Shatterhand szavait az apacs. - A keselyűk a mi útmutatóink. Még ma kikémléljük a nijorák táborát.

- Nagy óvatossággal kell dolgoznunk. A harminc nijora egyfolytában tette meg a Gloomy-water-től a Chelly folyóig vezető nagy utat. Ha kémek teszik ezt, az annyit jelent, hogy mielőbb vissza akarnak térni oda, ahonnan elindították őket. Azt gondolom tehát, hogy a Chelly mentén van az egész nijora sereg, hogy onnan kezdje meg hadműveleteit a navájók ellen.

- Ez esetben úgy a fehér, mint a navájó foglyok az egész sereg őrizete alatt vannak s tízszeresen nehezebb lesz őket kiszabadítani.

- Kiszabadítjuk őket, - mondta Winnetou szokott határozottságával, - csak az a fő, hogy ne kövessünk el semmi vigyázatlanságot.

Amint egyre jobban alkonyodott, a szemhatár peremén egyre jobban szembetűnt egy sötét csík. A Chelly folyót körülvevő erdőség volt.

A karaván végre fölkerelkedett. Shatterhand előre lovagolt, hogy messzelátójával alaposan szemügyre vegye az erdő szélét. Majd visszatért társaihoz.

- Tudnotok kell, - mondta, - hogy a Chellynek most bőséges vize van s ez a víz egy völgyben hömpölyög tova. Ennek a völgynek két oldalát erdők borítják, de a lapály szegletén az erdő véget ér. Ha tehát a nijorák az erdő szegélyén táboroznának, messzelátómmal meg kellett volna őket látnom. De nem vettem észre semmi gyanusát. Ebből azt következtetem, hogy lent a völgykatlanban, a folyó közvetlen közelében táboroznak. Nyugodtan mehetünk tovább!

Nyugaton hamarosan véget ér az alkony s hirtelen besötétedik. Így történt, hogy csak amikor a lovak patáinak dobogása fojtottabb lett, vették észre, hogy gyepes talajra értek. Nemsokára az erdő szélén voltak. Itt megálltak s leszálltak lovaikról.

Arról természetesen szó sem lehetett, hogy tüzet rakjanak. Az indiánok miatt sötétben kellett maradniok s ezenfelül oly távolságban tőlük, hogy a lónyerítést meg ne hallják. Evégből persze meg kellett állapítani azt, hogy mily messze és mily irányban táboroznak a nijorák. Old Shatterhand és Winnetou meg voltak győződve, hogy közel vannak ahhoz a ponthoz, amelyen a keselyüket látták. Mindketten kémszemlére indultak. Jó félóra telt, míg egyikük: Shatterhand visszatért.

- Jó helyen vagyunk, - mondta. - Valóban bámulatos, hogy mily éleslátással vezetett bennünket az apacs. Az erdő széle e helyen legfeljebb harminc lépés széles, azontúl hirtelen meredélyen folytatódik le egész a Chelly folyóig. Leereszkedtünk a meredek hegyoldalon, alaposan előrehatoltunk, ami a szuroksötétben nem ment könnyen. Három nagy tábortűzet láttunk, de lehet, hogy több is van. A tüzek számából azt lehet következtetni, hogy nemcsak a harmincfőnyi elővéd tanyázik odalent, hanem a nijorák összes harcosai. Nagyon nehéz a feladatunk, ha ki akarjuk szabadítani a foglyokat.

- Hol marad Winnetou? - kérdezte Sam Hawkens.

- Én azért tértem vissza, hogy tájékoztassalak benneteket. Ha mindketten odamaradtunk volna, nyugtalanok lettetek volna. Az apacs még előbbre merészkedett, hogy alaposan körüljárja a tábort. Azt hiszem, hogy aligha tér vissza egy órán belül. A talajviszonyok nagyon nehezek s ahhoz, hogy egy ily nagy tábort, melyben annyi tűz ég, ki lehessen kémlelni, nemcsak fokozott óvatosság, hanem idő is szükséges.

Old Shatterhandnak igaza volt. Nem is egy, hanem két óra is eltelt, mire az apacs visszatért. Shatterhand mellé telepedett s így szólt:

- Winnetou a három tábortűzön kívül odébb még kettőt látott. Összesen tehát öt tűz ég s körülöttük több mint háromszáz nijora tanyáz.

- Egészen úgy van, ahogy gondoltuk. Ki a vezetőjük?

- Mokasi, akit te is ismeresz.

- Mokasi, a »bivaly«. Kitűnő harcos, akit nagyrabecsülök. Ha mint barátok közelednénk hozzá, bizonyos barátságosan fogadna ő is minket.

- De mi a foglyait akarjuk kiszabadítani s így ellenségei vagyunk. Nem szabad hát, hogy ő vagy emberei meglássanak bennünket. Egyébként a foglyokat is láttam.

- Valamennyit?
- Igen. Nyolc navájót és három sápadt arcot. Az egyik tűz mellett hevernek s harcosok gyűrűje veszi őket körül.
- Oh jaj! Akkor ugyancsak nehéz lesz őket kiszabadítani!
- Nemcsak nehéz, de egyenesen lehetetlen. Ma semmit sem tehetünk. Kénytelenek vagyunk holnapig várni.
- Osztozom vörös testvérem nézetében. Örültség volna kockára tenni az életünket bizonytalan eredményért.
- Engedjétek meg, ha kimondom, hogy nem értem elhatározástokat, - szólt Sam Hawkens. - Azt gondoljátok, hogy holnap többre mehetünk, mint ma?
- Minden bizonynal.
- Hogyan? A kilátások holnap se lesznek jobbak, mint ma.
- Dehogyan nem.
- Hogyan képzelitek ezt?
- Te is azt a nézetet vallod, mint mi, hogy a nijorák a navájók ellen indulnak, nemde?
- Természetesen.
- S azt gondold, hogy majd kölöncnek magukkal cipelik a tizenegy foglyot is?
- Hm! Persze nem valószínű, hogy így lesz.
- Nos tehát! Őrizet alatt hagyják őket. Mi bevárjuk ezt s akkor sokkal könnyebb munkánk lesz.
- Most már értem a dolgot. Erre egyáltalán nem is gondoltam, ha nem tévedek.
- Csak tudnók, hogy mikor indulnak tovább.
- Úgy sejtem, hogy holnap.
- Ez jó volna. De ha tovább itt maradnak, az a veszély fenyeget, hogy felfedeznek bennünket.
- Ezzel számolnunk kell.
- Helyes, helyes! De könnyebb ezt mondani, mint megtenni. Idefönt nincs vizünk. A lovak kevésbé érzik meg ennek hiányát, mert füvet legelnek, de mit csinálunk mi? A Gloomy-waternél nem ihattunk, mert petróleumos volt a víz s ma egész napi útunk alatt sem akadtunk egy csepp vízre sem. Az asszonyok és gyermekek miatt fölötte aggasztó, magamról nem is szólva, ha holnap se jutunk vízhez.

Különösen Hobbles Frank nyögdécselt nagyokat a kínzó szomszédoság miatt. Meghallotta ezt a karaván egyik kivándorló tagja, a volt kántor. Nagyon jószívú ember volt, aki csak abban az egy hibában szenvedett, hogy valóságos bolondja lévén a zenének, hihetetlenül szórakozott volt s jóformán sohasem tudta, mi történik körülötte. Frankkal előző nap csúnyán összeveszett volt s most hogy haragosának kínlódását látta, az az ötlete támadt, hogy úgy engeszteli ki, hogy vizet szerez neki. Ez bizonynal meg fogja hatni Frankot, - gondolta, - mert nagy nehézségekkel jár a vizet megszerezni. Az igaz, hogy mindenkit eltiltottak attól, hogy lemerészkedjenek a völgybe. Ha tehát mégis végre akarja hajtani tervét, ennek titokban kell történnie. Amikor nyugovóra tértek, csak azt várta, hogy mindenki aludjék, ami hamar elkövetkezett. Ekkor óvatosan föltápáskodott Frank mellől, ki tőle nem messze feküdt, és körülnézett.

Mindenki aludt, csak Dick Stone, aki őrt állt, volt ébren, de a lovakkal foglalatzkodott. A kántor párna gyanánt használta nyergét s a nyereg táskában volt kulacsa. Ezt elővette s óvatosan mászott a fák között előre. Azon fölül, hogy Franknak szívességet akart tenni, büszkeséggel töltötte el a gondolat, hogy az ellenség közé merészkedik. Mennyire fognak csodálkozni, - gondolta, - ha szerencsésen visszatér.

Négykézláb, óvatosan mászott övéitől egyre távolabb s amikor azt hitte, hogy most már Dick Stone nem veheti észre, fölegyenesedett s úgy haladt tovább. A meredek völgyoldalban csak nagy kinnal tudott előrejutni. Lefeküdt a földre s lábaival tapogatózva csúszott lefelé. Éles kövek és tövises bokrok vérezték meg a kezeit, de ezzel nem törődött. Helyenként elvesztette egyensúlyát s fától fáig gurult. Az izgalom annyira erőt vett rajta, hogy nem hallotta a töredező ágak és guruló kövek zaját. Egyszerre meglátta az indiánok tábornüzeit s most már gyorsabban jutott előre. Nem vette észre, hogy a zajra, melyet okozott, amott lent is figyelmesek lettek s néhány indián felugrott és elébe kúszott. Oly hangosan lihegett, hogy a vörösek tisztán meghallhatták.

- Uff! - suttogta egyikük. - Ez nem állat. Ez ember.

- Vajjon többen vannak-e? - kérdezte egy másik.

- Csak egy szál ember.

- Fogjuk le, anélkül, hogy leszúrnók.

Eközben a kántor közvetlen közelükbe ért. Az indiánok fölegyenesedtek s a következő percben hat kéz fogta össze a kántor torkát. Ez kiabálni akart, de képtelen volt rá. Idegen nyelven szóltak hozzá, melyet nem értett, de annál jobban értette a kések szavát, melyeket mellének szegeztek. Eszébe sem jutott, hogy védekezzen s minden ellenállás nélkül engedte, hogy elhurcolják. Képzeltető, mily meglepetést okozott a táborban e fogás. De azért csönd fogadta a kántort. Egy fehérarcú lopózott a tábor közelébe, - gondolták, - s eközben foglyul esett. Valószínű, hogy nincs egyedül, hogy társai vannak s ezért az óvatosság csöndet parancsolt. Körülvették, de egy szót sem szóltak hozzá. Mokasi, a főnök, mint tapasztalt harcos, mindenekelőtt néhány embert küldött ki, hogy a tábor környékét átkutassák. Majd megszólította a kántort s neve és szándékai felől tudakozódott. A kántor egy szót sem értett az egészből s anyanyelvén válaszolt.

- Mi nem értjük az ő szavát s ő nem a mienket, - mondta erre Mokasi. - Megmutatjuk őt a három fehér fogolynak, talán ismerik.

A kántort odavezették a három fehér fogolyhoz. Amidőn ezek a kántort megpillantották, Poller felkiáltott:

- Ohó! Hiszen ez a karaván hóbertos kántora. Úgy látszik, ez a fickó megszökött a pueblóból.

Poller e szavakat angollal vegyített indián nyelven kiáltotta, s így a német kántor nem értette, mit mond, de fölismerte Pollert.

- Halló! - kiáltott, - hiszen ez a mi derék vezetőnk! Hogy jutott e szerencsétlen helyzetbe, Poller úr? Valóban örvendek, hogy viszontláthatom!

- Ezek a fickók fogtak el minket, - felelte Poller, természetesen német nyelven, melyet az indiánok nem értettek.

Ekkor azonban félbeszakította a beszélgetést Mokasi fenyegető hangja:

- Ne beszéljetelek előttem oly nyelven, melyet nem értek. Ismered ez embert?

- Ismerem.

- Talán valamely híres vadász?

- Óh dehogy, nem ért a fegyverforgatáshoz. Zenével foglalkozik és énekel. Jámbor örült.

Mokasi barátságosabb szemekkel nézett végig a kántoron. Vannak vad törzsek, melyek nemcsak hogy nem vetik meg a tébolyodottat, hanem tisztelik őket. Azt hiszik ugyanis, hogy az ily embereket valamely gonosz lélek szállta meg. Ezeket aztán még akkor sem bántják, ha ellenséges törzsből valók.

- Biztosan tudod, hogy ez az ember örült? - kérdezte Mokasi Pollertól.

- Egészen biztosan, - felelte ez, azt remélvén, hogy majd hasznot húzhat a dologból. - Sokáig együtt lovagoltam vele és társaival.

- Kik voltak a társai?

- Német kivándorlók, akik átjöttek a nagy tengeren, hogy földet vásároljanak a vörös-bőrűektől.

- Ezt a rossz szellem sugalmazta nekik, mert a föld a miénk s azt nem veszik meg, hanem elrabolják tőlünk. Mindenki, aki Nyugatra jön, hogy földet vegyen, ellenségünk. Ez az ember szintén földet akar szerezni?

- Nem. Ő meg akar ismerkedni a vörösarcú testvérekkel, hogy aztán visszamenjen a hazájába és dalokban énekelje meg hőstetteiket.

- Ez esetben nem veszedelmes fickó s meg fogom engedni neki, hogy énekeljen, amennyit csak akar. De hol vannak társai?

- Nem tudom?

- Kérdezd meg tőle.

- Ezt nem tehetem.

- Miért?

- Mert eltiltottad, hogy oly nyelven beszéljünk, melyet nem értesz, már pedig ő csak a hazája nyelvét érti.

- Ha így áll a dolog, akkor megengedem, hogy az ő nyelvén beszélj velem.

- Nagyon helyesen cselekszel, mert azt hiszem, ily módon nagyfontosságú dolgokat fogsz megtudni.

- Vajjon mit?

- A kivándorlók, akik közé e fehérarcú tartozik, nincsenek egyedül. Híres vadászok kísérik őket, akik talán szintén itt vannak a közelben. Itt kell lenniük, máskülönben ez az eszelős atyafi sem tudott volna idáig eljutni.

- Uff! Uff! Híres vadászok? Fehéruakra gondolsz?

- Azokra.

- Vajjon kicsodák?

- Sam Hawkens, Dick Stone, Will Parker, Droll, Hobbler Frank és úgy lehet, még mások is.

- Uff! Uff! Uff! Ezek mind híres emberek! Ők ugyan sohasem voltak törzsünk ellenségei, de most hogy a harci bárd ki van ásva, százszorosán óvatosaknak kell lennünk. Tudni akarom, hol vannak ez emberek, de vigyázz, hogy hazugságon ne érjelek! Ha valótlan mondasz, véged van!

- Ne félj! Te ugyan rútul bántál el velem és társaimmal, de mi mégis meg fogjuk neked mutatni, hogy barátaitok vagyunk. Ennek bizonyosságául már most előrebocsátom, hogy mi már eddig is ártalmatlanná akartuk tenni a híres fehérarcokat.

- Hogyan tehetétek volna ezt?

- Ka Maku pueblójába csaltuk őket.

- Uff! Ka Maku a mi testvérünk. A sápadtarcok őt akarták felkeresni?

- Dehogyan is, de Ka Maku elfogta őket: férfiakat, asszonyokat és gyerekeket vegyest.

- Ezt az eszelőst is?

- Igen.

- És most mégis itt van. Lehetetlenség, hogy egyedül tette volna meg a nagy utat. Tudni akarom, hogy kik voltak kíséretében s hogy a többiek e pillanatban hol vannak?

- Kérdezzem ki ez embert?

- Kérdezd ki, de ismétlem, ne kísérelj meg, hogy megcsalj engem. Bármit mondasz is, módot találok rá, hogy meggyőződjem arról: igaz-e vagy sem.

Erre Poller a kántorhoz fordult és felszólította, hogy mesélje el neki az utóbbi napok eseményeit. Némi habozás után a kántor mesélni kezdett. Elfelejtette, hogy Poller a kirándulókat rútul megcsalta, s így ellenséggel áll szemben. Az elbocsátott *scout* csodálkozva hallotta, hogy Winnetou és Old Shatterhand is a kivándorlókhoz szegődtek.

A hosszas elbeszélést Mokasi szakította félbe, aki gyanakodni kezdett. De Poller meggyőző hangon igyekezett őt megnyugtatni.

- Olyan dolgokat hallok, melyek rád nézve is nagyon fontosak. Ezt az eszelős atyafit alaposan ki kell kérdeznem, máskülönben nem tudom meg, amit tudni akarok. Hadd beszéljek hát veled. Majd később meglátod, mily baráti szolgálatot teszek ezzel neked.

Végre a kántor befejezte mondókáját, mire Poller e szavakkal fordult Mokasihoz:

- Tudd meg hát mindenek előtt a legfontosabbat: fõn az erdõszélen tanyázik a vad Nyugat két leghíresebb fehérarcúja. Kitalálsz, kikrõl lehet szó?

- Csak nem Old Shatterhandról?

- De igen.

- És Winnetouról, az apacsok fõnökérõl?

- Rõla is.

- Uff! Uff! Igazat beszélsz?

- Úgy van, ahogy mondom. Azért jöttek ide, hogy megtámadjanak benneteket.

- Akkor meg fognak halni. Honnan jönnek, hol vannak és hány emberük van?

Poller pontosan tájékoztatta őt; eszébe sem jutott, hogy tévútra vezesse Mokasit, mert számított a vörösek hálájára. A nijorák legelőkelőbb harcosai a közelben állottak s hallották Poller szavait. Mikor ez elhallgatott, Mokasi egy ideig gondolkozva nézett maga elé, majd így szólt az őt körülvevő előkelő indiánokhoz:

- Testvéreim hallották, mit mondott e sápadtarcú. De a sápadtarcoknak kétélű nyelvük van. Egyik fele merő hamisság, másik fele merő csalfaság. Meg kell győződnünk arról, amit hallottunk: igaz-e, vagy pedig hazugság. Kémeink tehát, kiket most kiválogatok, fel fognak kúszni az erdő peremére.

Ezzel bejárta a tábortüzeket s kiválogatott mellőlük néhány embert, akik csupán késsel fegyverkeztek fel s hamarosan eltűntek a fák között. Mokasi visszatért Pollerhez s így szólt hozzá, a kántorra mutatva:

- Mondd meg e fehérarcúnak, hogy szabadon énekelhet s míg csak énekel, semmi baja sem történik. Szabadon járhat-kelhet, de amely pillanatban megkísérli a szökést, golyót kap fejébe.

Poller eleget tett az utasításnak.

- Az indiánok nem bántják az örülteket s így ön is szabadon sétálhat.

- Örülteket... sétálhatok...? Csak nem akarja azt mondani, hogy...

- Sőt éppen ezt akarom mondani.

- Azt, hogy örültek tartanak?

- Úgy van. Az a körülmény, hogy ön szabadon járhat-kelhet, nagy hasznunkra lehet. Ezért ne éljen vissza e szabadsággal s eszébe ne jusson megugrania, mert akkor nyomban lelövik.

- Pah! Van eszükbe.

- Nem szabad sokat beszélünk, mert a főnök gyanut fog. Egy kis idő múlva nézzen el ide mifelénk. Ha intek önnek, akkor valami közlendőm lesz. Ez esetben hajoljon fölém, de észrevétlenül. Nagy szolgálatokat tesz ezzel a társainak is. Akarja-e?

- Igen szívesen, Poller úr.

- Önt lefegyverezték, igyekezzék tehát, hogy titokban egy kést szerezzen. Remélem, elég ügyes, hogy ezt meg tudja tenni.

- Minek önnek a kés?

- Hogy magamat és az ön társait megszabadítsam.

- De hiszen azok szabadok.

- Igaza van, de sohasem lehet tudni, mi történhetik. Én a főnököt tévútra vezettem. De azért lehetséges, hogy kémei rábukkannak a helyes nyomra s ez esetben társait elfoghatják, sőt nagyobb bajok is eshetnek. Ez esetben csak úgy lehetne őket megmenteni, ha ön titokban egy kést szerez. Most nincs rá időm, hogy hosszasan elmagyarázzam önnek, mire kell a kés. Nos, hát megígéri?

- Meg. Ha társaimnak használhatok, szívesen adom rá a fejem még tolvajlásra is.

Pollernek igaza volt, mert Mokasi fölállott s odajött a beszélgetőkhöz, hogy szétkergesse őket. A következő percben megjelentek a szétküldött kémeik s jelentették, hogy minden úgy van, ahogyan Poller elmondta.

- Szerencséd, - mondta Mokasi Pollernak, - máskülönben azonnal felkötöttelek volna. - Elárulta a fehér arcúakat s most azt hiszi, hogy ezért hála jár ki néki. De ebben téved, mert az áruló a leggonoszabb ellenségénél is rosszabb.

Mokasi megismételtette a visszatért kémekkel jelentésüket, majd így szólt:

- Álmukban fogjuk a fehéreket meglepni, úgy, hogy nem is fog harcra kerülni a sor. Minden fehérre két ember veti magát, Winnetout hárman, Shatterhandot négyen fogják le; hárman fogják le az őrt is, hogy ne tudjon jelt adni. Nem viszünk magunkkal egyebet, mint tomahawkot, kést és szíjjakat, amikkel a foglyokat megkötözzük. Ily kiváló és híres harcosokat nem szokás megölni. Sokkal nagyobb dicsőség az ránk nézve, ha rabláncra fűzve hurcoljuk őket falvainkba és sokkal nagyobb szégyen rájuk, ha foglyul esnek anélkül, hogy csak egy karcolást is szenvedtek volna.

Mokasi kiválogatta legerősebb és legmegbízhatóbb embereit s útnak indult velük. A hold magasan állott a sötét égen és sápadt fénye bágyadtan ömlött el a völgyön. De fénye nem hatolt át a terebélyes fák lombkoronáján, és így észrevétlenül kúszhatott a vörösek csapata célja felé.

Odafönn még csönd volt. Schi-So után Drollon volt az őrtállás sora. Droll fáradt volt az egész napi lovaglástól s hogy el ne aludjék, csöndesen sétált fel s alá. A többiek aludtak mélyen, Hobble Frankot kivéve, akinek izgalmas álma volt. Azt álmodta, hogy a kántorral veszekszik s épp rá akart rontani, amikor egyszerre felébredt. Kinyitotta szemeit, feje fölött látta ragyogni a fakó holdat s örült, hogy álma - csak álom volt. Megfordult, hogy a kántor után nézzen, ki a szomszédságába telepedett volt le s meglepetve látta, hogy a kántor nincs a helyén. Talán máshová feküdt, gondolta Frank, de ez a gondolat valószínűtlennek tetszett előtte. Felült s körülnézett, majd megszámlálta az alvókat: a kántor csakugyan hiányzott. Ekkor Hobble felköltötte másik oldalán fekvő szomszédját, Sam Hawkenst is.

- Bocsáss meg, kedves Sam, - suttogta, - hogy álmodban zavarlak, de úgy látom, hogy a kántor eltűnt. Vajjon hol lehet? Felkeltsem a többieket is?

Sam ásított, majd így felelt:

- Isten ments! Mindnyájunkra ráfér az alvás, de ha már engem felköltöttél, intézzük el az ügyet egyedül. Ez a könnyelmű ember bizonyára ismét elbarangolt, mint már annyiszor.

- De vajjon merre mehetett?

- A völgybe aligha merészkedett, mert tudja, hogy ott táboroznak a vörösek.

- De nem ám, alighanem balra kanyarodott, hogy mint afféle zenebolond, jobban láthassa a holdat. Arra gyerünk. Magunkkal visszük a fegyvereinket is.

- Aligha lesz rájuk szükség.

- Lesz vagy nem lesz, a Nyugat fia sohase hagyja el fegyverét. Én a Lidimet okvetlenül magammal viszem.

Mielőtt elindultak volna, megkérdezték Drolltól, nem látta-e a kántort?

- Talán eltávozott, még mielőtt én kerültem volna sorra, mert én nem láttam, - mondta Droll. - Kövessetek el mindent, hogy megkerítsétek, hogy megint valami ostobaságot ne csináljon.

- Majd elcsípjük, ha nem tévedek, - erősítette Sam; - ha egy kört írunk le, okvetlenül rátalálunk a nyomára. A hold ugyan nem terjeszt nagy világosságot, de mégis azt hiszem, hogy rátalálunk s ha ez megtörtént, ezúttal ugyancsak rákoppintunk a kántor körmére.

Sam és Frank előbb nyugat felé tartottak, majd kelet felé íveltek, így körözve meg az alvó tábor. Előrehajolva mendegéltek, hogy a nyomokat meglássák. Miután a kántor alakját sehol sem pillantották meg, ebből azt következtették, hogy jó messzire mehetett. Droll utánuk nézett, míg csak el nem tűntek szemei elől, majd a síkság felé fordult. Ezért nem vette észre, hogy e pillanatban három indián alakja tűnt fel a háta mögött a bozótban s nesztelen léptekkel közeledtek feléje. Egyszerre két vasmarkot érzett a torkán. Kiáltani akart, de csak erőtlén hörgés talált utat a torkán, s a következő percben fejbevágták egy tomahawk fokával, úgy, hogy eszméletlenül terült el a földön.

Sam Hawkens és Hobbles már útjuk kétharmadát megtették s még mindig nem akadtak a kántor nyomaira. Ekkor egyszerre Winnetou harci kiáltását hallották, majd Old Shatterhand hangját, amint így kiáltott:

- Föl, föl, az ellenség... - itt a hang vészes hörgésbe fult.

- Istenem! Rajtunk ütöttek! - kiáltott Frank. - Gyorsan siessünk segítségükre!

Sam azonban megragadta és visszatartotta.

- Megőrültél?! - suttogta. - Csitt! Már vége; mit sem tehetünk.

Nagyobbszámú indiáncsapat sokszoros diadalüvöltése ütötte meg fülüket.

Hobbles Frank ki akarta magát ragadni Sam kezéből.

- Oda kell mennem! Csak nem engedjük, hogy a barátainkat lemészárolják! - kiáltotta.

- Csöndesen, szerencsétlen flótás, - intette őt Sam. - Értsd meg: csak úgy használhatunk nekik, ha most nem megyünk oda, hanem szabadon maradunk. Nem volt harc közöttük, álmukban fogták le őket s ez megnyugtató.

- Megnyugtató? Úgy látszik, elment az eszed. Az csak nem megnyugtató, hogy a barátainkat elfogták?! És ily körülmények között ne menjek a segítségükre? Eressz, mert golyót röpítek a fejedbe.

Le akarta rázni magáról Samot, de ez erősen fogta és igyekezett őt meggyőzni.

- Gondold meg, - mondta, - hogy a hold ránk világít, az ellenség meglát, s lelő bennünket, mielőtt az ujjunkat mozdíthatjuk. Barátainkat semmi baj sem érte, mert álmukban lepték és kötözték meg őket és ha okosan csináljuk, megmenthetjük őket.

- Megmenteni?! Erről már beszélhetünk! Odaadnám az életemet, ha megmenthetném őket.

- Remélhetőleg erre nem lesz szükség. Most igazán örülök, hogy felköltöttél. Máskülönb mi is ott hevernénk megkötözött barátaink között. Itt azonban szabadok vagyunk, s amennyire Sam Hawkenst ismerem, nem is fog addig nyugodni, míg társait ki nem szabadítja, ha nem tévedek, hihhi!

Hobbles ugyan e szavak még meg nem győzték. Nagyon izgatott volt s előrehajolt felső testtel lesett a tábor felé, mintha kész volna bármely percben odarohanni. De Hawkens el nem engedte s addig sugdosott a fülébe, míg Frank lassanként megnyugodott. Ekkor Sam magával vonszolta őt.

Alig mentek néhány lépésnyire, amikor erős kiáltás hatott el hozzájuk:

- Jöjjetek föl, emberek!

- Állj! - suttogta Hawkens. - Meg kell állnunk. A vörösek, kiket főnökük most felrendelt, erre fognak feljönni s egyenest az ölükbe rohannának, ha tovább mennénk. Hallgasd csak!

Csakugyan ágak ropogása és alágördülő kavicsok zaja hallatszott. A fehér foglyokat le akarták szállítani a völgybe. Ehhez pedig több vörösbőrűre volt szükség, mint ahányan idefönt voltak. Olyan emberek elszállítására, mint Hawkensék társai, nem volt elegendő ötven-hatvan vörös harcos. Ezenfelül nemcsak a foglyokat, hanem a lovaikat és holmijukat is le kellett szállítani a völgybe, óriási hangzavar keletkezett: kérdések és feleletek töltötték be az erdőt. Majd patkócsattogás és emberek dörgő léptei közeledtek Hawkensék felé. Nem messze tőlük vonult el a menet. Minthogy a hold éppen odavilágított, pontosan meg tudták különböztetni az egyes alakokat. Valamennyi barátjuk meg volt kötözve. Lábaik olyformán, hogy azért rövid lépéseket tehettek. A kántoron kívül senki sem hiányzott. Winnetout és Shatterhandot négy-négy szálas indián vette körül. Amikor a menet elhaladt, Hobbler Frank ökölbe szorította kezeit.

- Ah! Ha azt tehetném, amit akarnék. Cafattá tépném ezeket a vörös gazembereket. De majd megmutatom én nekik, mit tesz az, ha Hobbler Frank haragszik! A barátaink odavannak, mi pedig úgy állunk itt, akár két törött esernyő, vagy mintha a papucsaink belenőttek volna a lábunkba. Hát nem megyünk utánuk?

- Nem.

- De miért nem?

- Mert ez hosszú út volna. A foglyok leszállítására a legkényelmesebb utat kellett választani s így a vörösek körutat tesznek, míg mi zsinóregyenest levágunk a völgybe.

- És azután?

- Azután pedig majd meglátjuk, mit tehetünk.

- Szép-szép. Nos, hát előre, öreg Sam! Viszket a tenyerem, hogy a fickók üstökét megragadhassam.

Óvatosan ereszkedtek le a völgybe, a legegyszerűsebb úton. Amikor lejjebb értek, az indián tábor felvillanó tüzei megkönnyítették haladásukat. A tábor fölött cirkáltak, míg oly helyet fedeztek föl, ahol két lapos szikla fedél gyanánt ért össze. Ezen a búvóhelyen kényelmesen elfért a két vadász. A búvóhely bejárata előtt néhány tülevelű zöldelt, ezek eltakarták a rejtek-helyet s a két fehérarcút. Olyformán bújtak a sziklák alá, hogy a fák ágai között jól láthattak mindent, ami előttük történik.

Amikor elhelyezkedtek, Frank meglökte Hawkenst és így szólt:

- Látod! Mégse csalt meg a szimatom. Ott ül a nyavalyás kántor az egyik tűz mellett. Hát mégis ez az állat árult el bennünket.

- Igazad van. De úgy látszik, a kántor szabadon jár, mert nem kötözték meg.

- Ezt én se értem.

- Látod, hogy ki fekszik amott?

- Ah, az olajkirály. A másik kettő valószínűleg Poller és Buttler.

Az említetteken kívül Hobbler és Sam mintegy másfélszáz indiánt számláltak meg. Úgy látszik tehát, ugyanennyien mentek volt föl, hogy a fehéréket elfogják. A víz partján aludtak vagy legeltek az indiánok lovai. A nyeregszerszámok halmokba rakva heverték a földön. A tüzek mellett heverő indiánok egyszerre csak felugrottak és várakozással teli néztek a hegyoldal felé. Diadalordítás hangzott onnan, s erre ők is hasonlóval feleltek. Láthatóvá lett a visszatérő menet. Elöl kis csapat vörösbőrű haladt, majd Shatterhand és Winnetou, nyolc-nyolc testőrével. Ezen a két férfiún a legcsekélyebb elfogultságot vagy lehangoltságot sem lehetett észrevenni. Büszke, egyenes tartással közeledtek s nyílt, okos pillantással nézegettek körül. A

Nyugat többi fiai is bátran viselkedtek; de a karaván kivándorló tagjai ijedten lépkedtek. Még siralmasabb képet nyújtottak az asszonyok, akiknek ugyancsak nagy fáradságukba került, hogy a sirdogáló gyermekeket némiképen elcsitítsák.

Amikor a sereg a táborba ért, a nijorák nagy kört alkottak a foglyok körül s főnökük, Mokasi, Winnetou felé fordulva, így kezdett beszélni:

- Winnetou, az apacsok főnöke, idejött, hogy minket legyilkoljon. Ezért lakolnia kell, s kínpadon fog meghalni.

- Pshaw! - Ez volt Winnetou válasza. Ezzel leült. Büszkébb volt, semhogy szavakkal védekezzék.

Mokasi haragosan összeráncolta homlokát s most Shatterhandhoz fordult:

- A fehérarcuak is együtt fognak meghalni az apaccsal: a harci tomahawk ki van ásva s ők le akartak bennünket mészárolni.

- Ki mondta ezt? - kérdezte Shatterhand.

- Ez az ember, - mondta Mokasi a kántorra mutatva.

- De hiszen te nem érted az ő nyelvét! Hogy beszélhettél hát vele?

A főnök Pollerre mutatott.

- Ez az ember tolmácsolta a szavait.

- Tolmácsod hazudott! Jól tudod, hogy ki vagyok. Ki merészli azt állítani, hogy Old Shatterhand a vörösek ellensége?

- Senki. De most kitört a háború s minden fehérarc ellenségünk.

- Még akkor is, ha nem sértett meg benneteket?

- Akkor is.

- Helyes, így most már tudjuk, hányadán vagyunk! Nézd meg jól amott azt a három sápadt-arcot, akiket tegnapelőtt foglyul ejtettél és tudd meg, hogy ezek hazug rablók és gyilkosok. És tudd meg, hogy csak azért jöttünk e vidékre, hogy ezeket elfogjuk és megbüntessük, nem pedig azért, hogy titeket zavarjunk, avagy megtámadjunk. Add ki őket nekünk és szó nélkül odébb állunk, anélkül, hogy ügyeitekbe avatkoznánk.

- Uff! Gyermekké lett Old Shatterhand, hogy ilyet kíván? Kiadjuk neki e fehéréket? E fehérék a mi foglyaink, a mi diadalmenetünket fogják díszíteni s mi fogjuk őket kínpadra húzni. Ugyanez a sors vár Old Shatterhandra is és mindazokra, akiket vele együtt elfogtunk. Vajjon melyik törzs főnöke adna ki ilyen foglyokat? És ha meg is tenném, Old Shatterhand még ennél is többet követelne tőlünk.

- Micsodát?

- Mi zsákmányul ejtettük lovaitokat, fegyvereiteket s minden ingóságokat. Ez most mind a miénk. A legértékesebb mindezek között Winnetou ezüstpuskája s a te varázspuskád, amelyből anélkül, hogy újratöltenéd, annyi lövést tehetsz, ahányat akarsz. Ha szabadon eresztenénk benneteket, nem követelnéd-e ezeket a dolgokat is tőlünk?

- Mindenesetre!

- Nos, láthatod, mennyire igazam van. A zsákmányt ki nem adjuk s titeket sem bocsátunk szabadon. Ha megkínozzunk és megölünk titeket, az minden más vörösbőrű-törzsnél híresebbé teszi törzsemet. És az örök vadászterületeken a legelőkelőbb hely fog minket megilletni, mert a ti lelkeitek fognak ott bennünket szolgálni.

Old Shatterhand összekötözött kezeivel utánozhatatlanul méltóságteli, megvető mozdulatot tett s csak ennyit kérdezett:

- Pshaw! Ez megmásíthatatlan elhatározásod?

- Igen.

- De hiszen mi nem vagyunk a te ellenségeid.

- Ellenségnek nézünk benneteket s így azok is vagytok!

- Elmondottad a magadét, most halld az én szavamat: Nem tarthattok bennünket fogva s a zsákmányt is ki kell adnotok. A mi lelkeink nem fogják a ti lelkeiteket szolgálni, mert ha úgy akarjuk, bármely pillanatban mi küldünk titeket az örök vadászmezőkre s ott ti fogtok minket szolgálni és nem megfordítva. Beszéltem!

Hátat akart Mokasinak fordítani, de az hirtelen elébe lépett s haragosan rákiáltott:

- Velem, a nijorák legfőbb főnökével, mersz így beszélni? Mi vagyunk-e a ti foglyaitok, vagy ti a mieink? Nézz körül, kevés embered van s ezek is meg vannak kötözve, míg mi szabadok vagyunk!

- Pshaw! Old Shatterhand és Winnetou nem szokták elleneiket számlálni. És egészen mindegy, hogy meg vagyunk-e kötözve, vagy sem. Mi barátságban akartunk tőletek elválni, de te rákényszerítesz arra, hogy ellenségeid legyünk. Ám lásd, mit tettél! Legyen kiásva a harci tomahawk közöttem és közötted, enyéim és a tieid között! Nem az emberek száma fog dönteni közöttünk, hanem a kitünő fegyverek és a szellem ereje.

Gyors pillantást vetett Winnetoura, aki észrevétlen fejbólintással felelt. Egy hang nélkül is megértették egymást. A nijorafőnök dühében nem vette ezt észre. Haragtól reszkető hangon kiáltott:

- Hol vannak fegyvereitek és hol van a szellem, amelyről beszélsz? Híres fegyvereitek itt lógnak a vállamon és...

- A szellem, amelyről beszéltem, el fogja tőled venni e fegyvereket.

E pillanatban felemelte összekötözött kezeit s egy csapással leütötte Mokasit, ki eszméletlenül roskadt össze. A következő percben Winnetou is mellette termett, kirántotta Mokasi övéből a kést s elvágta vele Shatterhand köteleit. Szabadok voltak. Két nyisszentés és lábaikról is lehullottak a szíjak. Mindez oly villámgyorsan történt, hogy a vöröseknek idejük sem volt megmozdulni. Földbegyökerezett lábakkal meredtek rá a két bátor emberre, akik háromszáz ellenféllel mertek szembeszállni. E pillanatot fel kellett használni. Shatterhand fölrántotta a földről Mokasit, mellének szegezte a kést és így kiáltott:

- Ha csak egy nijora elhagyja a helyét, főnökük a halál fia! S nézzétek Winnetout, az apacsok főnökét, aki varázspuskámból annyi golyót küld belétek, amennyit akar.

Winnetou ugyanis eközben felkapta a Henry-puskát és lövésre készen állott Shatterhand oldalán. Ily férfiak varázslatos hatalmat tudnak kifejteni, különösen babonás, vademberek fölött. De mégis veszedelmeket rejtő pillanat volt ez. Ha csak egyetlen nijora kezét merészelt volna emelni, golyót kellett volna a fejébe röpíteni. Ez esetben pedig felszabadult volna a bosszúvágy lefojtott indulata s a fehéreket egy pillanat alatt felkoncolták volna. A feszültség

válságos pillanatában váratlan segítség érkezett, amelyre Shatterhandék nem számítottak. Az erdő fái közül harsány hang hallatszott:

- Vissza, nijorák! Sápadtarcok állnak itt is. Ha nem tágítottok, golyóink zúznak pozdorjává. Figyelmeztetésül most csak a második főnök tollát szedjük le a fejről, de ha ez nem elegendő, golyóink fejeiteken fognak kopogni! Vigyázz! Tűz!

A másodfőnök Shatterhand közelében állott. Méltóságának jeléül hajába sastoll volt tűzve. A harcszomjas pillantás, melyet a fehér vadászra vetett, mutatta, hogy nem ijedt meg ennek fenyegetésétől. De ekkor több lövés dördült el az erdő mélyén s egyik leszakította fejről a sastollat. A hatás elmaradhatatlan volt! Az előbb elhangzott felszólítás tehát nem pusztán fenyegetés volt: ezúttal ugyancsak a tollat érte a golyó, de a másik percben már élete forgott kockán. Nem sejtette, hogy az erdő sötétjében csupán két ember rejtezik, s merész fellépésükből azt következtethette, hogy számosan vannak. Ijedt kiáltással ugrott el helyéről. A többi nijóra is ijedten húzódott vissza.

- Hál' Istennek! - suttogta Shatterhand Winnetou felé. - Megnyertük a játszmát. A hang Sam Hawkens hangja volt s úgy látszik, vele van Hobble Frank is. Szegezd a puskádat Mokasira, a késsel majd szabaddá teszem embereinket. - A földre dobta a még mindig eszméletlen főnököt és sorra szétvágta társai köteleit. Mindez egy pillanat műve volt, úgy, hogy a nijoráknak idejük sem lett volna őt ebben megakadályozni. Az indiánok a fehérek minden cókmojkját lecipelték s itt az egyik tábortűz mellé halomba rakták. A fehéreknek tehát csak a kezüket kellett kinyújtani, hogy ismét fegyvereik birtokába jussanak. Két perc múltán valamennyien előre szegzett puskával álltak a helyükön.

- Elő a lovakat s azután utánam, - vezényelt Old Shatterhand.

Kantáron fogta a saját és Winnetou lovát, miközben az apacs felnyalabolta Mokasit s terhével együtt eltűnt az erdőben. A nijorák még mindig bárgyú módon meredtek az üresen hagyott tábortüzekre.

A két hősnek elkerülte figyelmét egy esemény, mely később ugyancsak sok bajt vont maga után. A hóbortos kántornak ugyanis eszébe jutott, hogy a mellényzsebében van egy tollkés. Érezte, hogy nagy vétke van s ezért akarta kiengesztelni Shatterhandot. Poller mellé ült és így szólt hozzá:

- Most jut eszembe, hogy egy tollkés van a zsebemben. Ön segíteni akar társaimon, ime itt van a kés.

- Helyes, - mondta Poller örvendezve. - Feküdjék mellém és vágja szét köteleimet. De úgy, hogy senki meg ne lássa. Azután adja ide a kést és ne törödjék velem.

- De társaimról se feledkezzék meg! - figyelmeztette a kántor.

- Magától értetődik!

- Siessen!

A kántor ugyanazon pillanatban teljesítette Poller óhaját, amikor Old Shatterhand szabaddá tette a fehér foglyokat. Látta ezt a kántor s így szólt Pollerhez:

- Lám az ön segítségére nincs többé szükség. Shatterhand már elvégezte az ön dolgát. Adja vissza a késemet.

- Van eszemben! - felelte Poller. - Menjen csak vissza a társaihoz, mi hárman majd utánuk sietünk!

A kántor felugrott és Shatterhandék példáját követve, lovához rohant.

Most már csak Buttler, Poller és Grinley heverték az egyik őrtűz mellett. A nijorák, hogy fedezve legyenek, visszahúzódtak a fák mögé, míg a fehérek a völgy ellenkező oldalán foglaltak helyet. Innen kiáltott át Shatterhand a vörösekhez:

- A nijora harcosok maradjanak nyugton. Ha bármelyik a legcsekélyebb ellenséges szándékot is mutatja, vagy átles hozzánk, megöljük főnöküket, Mokasit. Majd ha megvirrad, akkor tárgyalhatunk a béke felől. Mi a vörösek barátai vagyunk s csak végső esetben nyúlunk fegyverhez.

Az indiánok meg voltak arról győződve, hogy Shatterhand a szavának áll, bár a fehér vadász talán még abban az esetben sem szúrta volna le Mokasit, ha a nijorák megtámadják csapatát. Mert fegyvertelen fogolyra sohasem emelte Shatterhand erős kezét. Mokasi pedig nemcsak fegyvertelen volt, de meg is kötötték kezét és lábát.

Sam Hawkens és Hobble Frank előbújtak a sziklák közül.

- A vörös gentlemanek aligha így képzeltek el a dolgot, - mondta Sam eredeti modorában. - Háromszáz ember ugrott bele két fehér kelepcejébe! Párját ritkító eset! De még ha nem is járt volna sikerrel a mi közbelépésünk, ha valamivel később is, de mégis csak kiszabadítottunk volna benneteket. Mert tudnotok kell, hogy itt lestük az alkalmat, hogy segítségetekre legyünk. Hihihí!

- Holtbizonyos, hogy megmentettünk volna benneteket, - erősítette Hobble Frank.

- Az már igaz, hogy nagy hősök vagytok, - mondta Shatterhand félig boszankodva, félig mosolygón. - Hol bujkáltatok? Úgy látszik, ahelyett hogy aludtatok volna, sétálni mentetek?

- Nem mondhatnám, - felelte Frank. - Izgató álmom volt. Felébredtem s ekkor álmétkodva láttam, hogy a hóbertos kántor eltűnt. Erre fölkeltem kedves pajtásomat, Sam Hawkenst, és elindultunk, hogy visszaszerezzük az elveszett fiút. Eközben játszódott le az éjjeli támadás, melyet nem akadályozhattunk meg. Elbujtunk hát és figyeltünk: hova cipelnek benneteket. Akkor azután utánatok lopóztunk, hogy megvárjuk az alkalmas pillanatot, amikor kiragadhatunk benneteket a nijorák körmei közül. Jó szerencse; hogy a kántor eltűnt, máskülönben minket is elfogtak volna.

- Alighanem tévedés van a dologban, - vetette közbe Shatterhand. - Meg vagyok győződve, hogy az éjjeli támadás meg sem történt volna, ha az a szerencsétlen flótás el nem kalandozik. Vajjon hol gunnyaszt az atyafi?

- Itt vagyok, - mondta a kántor, egy fa mögül előlépve.

- Nagyon kedves. Mondja csak, mi jutott magának eszébe, hogy éjnek idején fölkel és elhagyja a táborhelyünket?

- Víz akartam hozni, Shatterhand úr.

- Víz s hozzá innen a folyóból? Annyira szomjas volt?

- Nem a magam, hanem Hobble Frank úr számára, aki panaszkodott, hogy türehtetlen szomjuság gyötri.

- Mekkora örültség! És így sodort bennünket élet-halálveszedelembe! Ha nem volnánk a rengetegben, elkergetném önt, de nem tehetem, mert két nap alatt tönkremenne. Ezentúl esténként odaköttetem önt egy fához, hogy ne mozdulhasson. Nos és legalább eljutott a folyóig?

A kántor erre elmondta, hogyan fogták el s hogyan adta oda a kését Pollernek.

- Ezer mennykő! - kiáltott fel Shatterhand. - Ez az ember tényleg megőrült! Tennünk kell róla, hogy Poller és társai ismét meg ne ugorhassanak. Magam megyek a tűzhöz, hogy újból megköttözzem a három gazfickót. Remélem, hogy a nijorák nem mernek hozzám közeledni...

Fülsiketítő láрма szakította félbe szavait. A nijoráktól eredt a zaj. Ugyanis Poller, Buttler és az olajkirály ugyane percben ugrottak fel fekvő helyzetükből és az indiánok lovai felé rohantak.

- Megugranak! Megugranak! - kiáltott Hobbler Frank. - Lóra és utánuk, máskülönben...

Be sem fejezve szavait, lovához ugrott, hogy végrehajtsa, amit mondott. De Shatterhand megragadta a karját.

- Itt maradsz! - mondta.

Látni lehetett, mint rohannak az indiánok a lovaikhoz. Ámde a három szökevény gyorsabb volt náluk s már a következő pillanatban a vörösek dühös ordításába Pollerék vágató lovainak patkócsattogása vegyült.

- Na! Elszalajtottuk őket egyszer mindenkorra! - óbégatott Frank. - Miért nem engedte, hogy utánuk vágassak?

- Mert céltalan, sőt veszedelmes dolog lett volna.

- Veszedelmes? Ha azt hiszi, hogy talán megijedek e három fickótól, akkor nem ismer engem.

- Nem tőlük, hanem a vörösektől féltettelek. A vörösekkel még nem tárgyaltunk s így óvatosnak kell lennünk velük szemben. A három gazfickót üldözve, okvetlen a vörösek kezei közé kerültünk volna. Eddigi rejtekhelyünkön kell maradnunk mindaddig, míg csak rendbe nem jöttünk velük.

- Összetett kezekkel nézzük, hogyan szökik meg a három gazfickó?

- Kérdés: sikerült volna-e őket most éjjel elfogni. Ha ez egyáltalában lehetséges, akkor elvégzik helyettünk a nijorák. Hallja?! Egy csapat lóra kap és utánuk nyargal.

- Ejh! Ezek ugyan nem nagyon fognak igyekezni, hogy valóban elcsípjék őket.

- Okosan tesszük, ha bevárjuk, míg megvirrad, mert könnyen nyomukra akadhatunk.

- Egérutat nyernek a fickók.

- Ezt megnyerjük s akkor könnyen foglyul ejtethetjük őket, mert még védekezni sem tudnak. Egyetlen fegyverük a zsebkés, melyet a mi derék kántorunktól kaptak.

Mindnyájan belátták, hogy Shatterhandnak igaza van, még Frank is. Egy idő múlva újból lódobogás hallatszott, majd csend lett. Az üldözésre kiküldött csapat eredménytelenül tért vissza. Ha elfogták volna a szökevényeket, ugyancsak nagy zsvajgást vittek volna véghez.

Mint hogy előrelátható volt, hogy nehéz nap virrad a fehérekre, Shatterhand az egész társaságot lefektette. Csupán ő és Winnetou virrasztottak, hogy megfigyeljék a nijorákat. De azok meg sem kísérelték, hogy fogollyá tett főnöküket kiszabadítsák. Csöndben maradtak egész éjjel, bár hajnalhasadáskor látni lehetett, hogy a folyó mellett heverészve valamennyien ébren töltötték az éjszakát.

Reggelig senki se szólt egy szót sem Mokasihoz s ő is szótlan maradt. Oly csöndesen és mozdulatlanul feküdt ott, ahova letették, mintha Shatterhand ökölcsapása agyonütötte volna. De élénk szemekkel figyelte mindazt, ami körülötte történt. Elérkezett az idő, hogy tárgyalni kezdjenek vele. Winnetou eltalálta Shatterhand gondolatát, csendet intett és szokása ellenére elsőnek szólította meg Mokasit:

- A nijorák főnöke erős férfi, nagy vadász és vitéz harcos; a legerősebb bivalyt is egyetlen lándzsadöfessel terítette le. Ezért hívják »Mokasi«-nak. Mint testvére és jóbarátja szólok hozzá és kérdem, mondja meg: ki vagyok én?

Különös kérdés volt, de bizonytalannal megvolt a maga oka. Mokasi is ezt gondolta magában, de azért így felelt:

- Te vagy Winnetou, az apacsok főnöke.

- Igazat beszélsz. De miért nem nevezted meg az apacs nép valamely törzsét, mint amelyhez tartozom?

- Mert e nép valamennyi törzse egyformán téged tart főnökének.

- Úgy van. Tudod, mely népből való a navájók törzse?

- A navájók - apacsok.

- És mily nép törzse a nijorák?

- Szintén apacsok.

- Ajjad igazat beszél. De ha mindkét törzs ugyanannak a népnek tagja, akkor egyúttal testvérek is. Ha egy apának két gyermeke van, akkor illik, hogy szeressék egymást, ahelyett, hogy veszekedjenek, sőt háborúskodjanak egymással. Amott délnyugat felé laknak a komancsok, az apacsok halálos ellenségei. Harcosaik minden évben táborba szállnak, hogy megtámadják az apacsokat. Már ezért is össze kellene népünk törzseinek fogni, hogy e gaz népet megfenyítsék. Ehelyett egymás között civódnak, s ennek vége az, hogy elgyöngülnek s igazi ellenségeiket nem bírják legyőzni. Ha erre gondolok, nehéz lesz a szívem, mint a kőszikla, melyet nem lehet helyéből kimozdítani. A nijorák és a navájók apacsfőnöknek hívnak engem. Ők is apacsok s ezért meg kellene hallaniok intó szavamat. Te elfogtál engem és fehér testvéreimet, jóllehet mit sem vétettünk ellened, s jóllehet ugyanannak a népnek a fia vagyok, amelynek te. Meg tudod okolni: miért tetted ezt?

- Meg.

- Halljuk!

- Szíved inkább húz a navájók, mint az én törzsem felé.

- Tévedsz! Én mindnyájatok testvére vagyok.

- De lelked a sápadtarcoké, akik ellenségeink.

- Ebben is tévedsz. Én minden embert szeretek, aki jót cselekszik, akár fehér, akár vörösbőrű. És ellensége vagyok minden gonosz embernek, bárminő is bőrének a színe. A harci bárd ki van ásva és ime, testvér testvér ellen vonul, hogy kionszák egymás vérének. Nem jól van ez így. Ha azt gondolod, hogy nem vagyok jóbarátod, csak ezért lehetne így. De viszont ellenséged sem vagyok. Én nem állok sem a navájók, sem pedig a nijorák pártjára, de intelek, hogy ássátok el újból a harci tomahawkot és éljetez gyümölcsöző békességben.

- Lehetetlenséget kívánsz. A szekerce, amelyet a harcos keze megragadott, addig nem pihenhet, míg meg nem fürdött vérben. Nem hallgatunk olyan szóra, mely békéről beszél.

- Az enyémre sem?

- Nem.

- Látom és hallom, hogy hiába beszélnek tovább. De Winnetou nem beszél hiába. Inkább hallgat. Vívjátok hát meg a navájókkal a harcot, de óvakodjatok attól, hogy engem fehér

testvéreimmel belevonjatok e harcba! Úgy bántál velünk, mint ellenséggel szokás. Erre leplet borítunk. Életed kezeink között van. Azt akarod, hogy törzsed sátraiban elmeséljék, hogyan fogta el Old Shatterhand és Winnetou Mokasit, akinek háromszáz harcosa volt? Azt akarod, hogy harcosaiddal együtt mindenfelé kigúnyoljanak? Azt akarod, hogy elmondhassák rólad: A hatalmában lévő fehér asszonyokat és gyermekeket is ki kellett adnia, mert kényszerítették reá?

Winnetou nem ok nélkül intézte hozzá e kérdéseket. Letörülhetetlen szégyen volt Mokasira nézve, hogy az adott viszonyok között és nagy hadserege ellenére foglyul esett. Szabadságát csak úgy nyerhette vissza, ha azokat, akik még nemrég az ő foglyai voltak, bántatlanul engedi elvonulni. Ha elfogadja e feltételeket, akkor a fehérek is szavuknak állnak és megőrzik szégyene titkát.

Sötétén meredt maga elé és nem válaszolt. Ezért Winnetou szólott újra:

- Harcosaid tudják, hogy mihelyt a legcsekélyebb ellenséges indulatot tanusítják, megölnék téged. Hallottad, mikor Shatterhand ezt előttük kijelentette?

Mokasi bólintott.

- Így tehát tudod, mi vár reád. De mi megajándékozunk életeddel s ennek ellenében csak azt kívánjuk, hogy bántatlanul vonulhassunk el, s visszakapjuk minden ingóságunkat, melyet elvettetek tőlünk s amelyet még vissza nem kaptunk.

- Ez most már a mi tulajdonunk.

- Szó sincs róla. Egy szál tűt sem hagyunk a kezeitek között.

- Akkor hát legyen harc!

- De te fogsz legelőbb meghalni!

- Harcos vagyok, nem félek a haláltól. Embereim véres boszút fognak állni értem.

- Tévedsz. Mi itt a fák és sziklák oltalma alatt vagyunk és sohase is néztük ellenségeink számát. Egészen mindegy, hogy háromszázan, avagy többen vagytok-e és harcosaid nagyon jól tudják, minő fegyvereink vannak. Én mondom neked: egészen bizonyos, hogy nem mi leszünk a legyőzöttek.

- Haljanak hát a harcosaim is rendre velem együtt. Amúgy is ugyanaz a szégyen nehezedik rájuk, mint rám.

- Legyen eszed! Ha embereidet visszatartod, megmenekedtek a szégyentől. Ígérem, hogy hallgatni fogunk!

Öröm lángolt fel Mokasi szemeiben.

- Ígéred? - kiáltott fel.

- Igen.

- És meg is tartod szavadat?

- Megszegte-e valaha Winnetou a szavát?

- Nem. De hogy fogtok velünk szemben viselkedni, ha elvonultatok?

- Úgy, ahogy ti velünk szemben. Ha követtek, hogy megtámadjatok, akkor védekezni fogunk.

- Milyen irányban akartok menni?

- Azt e percben nem tudjuk.

- Talán a navájókhoz?
 - Mindenekelőtt üldözni fogjuk a három fehérarcú gazfickót. Ha ezek a navájókhoz menekültek, akkor mi is odamegyünk.
 - És támogatni fogjátok elleneinket?
 - Inteni fogjuk őket, mint téged, hogy kössenek békét. Mondtam már, hogy épp oly kevésbé vagyunk a nijórák ellenségei, mint a navájókéi. Határozz! Rövidesen útra kell kelniük, máskülönben nem tudjuk utolérni a három szökevényt.
- Mokasi lehunyta szemeit, hogy újból átgondolja a dolgokat. Majd felnyitotta szemeit s így szólt:
- Mindent megkaptok, ami a tietek és szabadon elmehettek.
 - Anélkül, hogy üldöznétek bennünket?
 - Nem törődünk veletek, de viszont ti felejtétek el, mit tettetek velünk.
 - Rendben van! Hajlandó-e Mokasi elszívni a békepipát?
 - Igen.
 - Állj! - kiáltott közbe Shatterhand. - Winnetou testvérem megfeledkezett egy fontos dologról. Nem gondolt a nyolc navájóra, kik a nijórák foglyai.
 - Gondoltam rájuk, - mondta az apacs.
 - Ezek szabadonbocsátását is kívánjuk. - Erre Mokasi ingerülten kifakadt:
 - Mi közöttök van a navájókhoz? Azt állítjátok, hogy épp oly kevésbé vagytok a navájók, mint a nijórák ellenségei és én elhittem nektek. Most már kételkedem szavaitokban. Óhajotoknak eleget teszek, amennyiben a ti személyetekre vonatkozik. De a nyolc navájóhoz semmi közöttök. Ha ezekhez is ragaszkodtok, visszavonom, amit ígértem, és döntsön közöttünk a fegyver, még ha engem terít is le legelőször.
- Old Shatterhandot emberi érzése készítette arra, hogy követeléséhez ragaszkodjék. De Winnetou más véleményen volt s azt gondolta, hogy más úton is el lehet érni azt, amit barátja kíván. Titokban intett hát neki és így szólt a nijórához.
- Mokasi testvéremnek igaza van. A nyolc navájó nem útitársunk s így nem követelhetjük az ő szabadságukat is. De tudod, hogy testvéreimnek tekintem őket s ezért engedd meg, hogy kérjek valamit a számukra.
 - Winnetou beszéljen, hallgatni fogom.
 - Mi a terved a nyolc navájóval?
 - Kínpadon fognak meghalni, mint a többi navájó, akik még körmeink közé jutnak.
 - Arra kérlek, hogy halaszd el a megöletésüket.
 - Meddig?
 - Végeztesd ki őket, majd ha a háború véget ért s a harci tomahawkot ismét a földre ástad.
 - Kérésed nélkül is így lenne. Ezt tudnod kellene, mert hiszen minden apacs-törzs szokását ismered. Egyetlen foglyot se bántanak a háború ideje alatt s csak akkor kerül kínzásukra a sor, mikor a harcosok diadalmenete visszatért a falvakba.
 - Tudom, hogy ez a szokás. Megegyeztünk tehát, most már elszívhatjuk a békepipát.

- Oldozzátok hát föl köteleimet s jertek velem a fák alól a szabad térre, hogy harcosaim lássák, amikor a békepipát szívjuk. Ebből tudni fogják, hogy az életem nem forog kockán s hogy megkötöttük a békét.

Kívánságát azonnal teljesítették. Eloldozták s kiültek a fák elé. Ott azután Winnetou megtöltötte békepipáját, rágyújtott s átnyújtotta a pipát Mokasinak, hogy legelőbb ő tegyen néhány szippantást. Majd kézről-kézre járt a pipa. Még az asszonyok és gyermekek is legalább ajkukhoz értették a pipát. Máskülönb az indián törvények értelmében nem hatott volna ki rájuk is a békekötés ereje. Amikor mindez megtörtént, Mokasi mindenkivel kezét fogott, majd fölállt s odament harcosaihoz, hogy közölje velük a megállapodásukat.

- Szívesen láttam volna, ha a nyolc navájót is szabadon bocsátják, - mondta Shatterhand.

- Testvérem ne aggódjék, - nyugtatta őt meg Winnetou. - A hajuk szála sem fog meggörbülni.

- Nem oly bizonyos, mint gondolod.

- Egészen bizonyos. A nijorák kénytelenek lesznek a navájókat is szabadon bocsátani.

- De ki fogja őket erre kényszeríteni? Talán a navájók?

- Úgy van.

- De hogyan?

- Rá fogjuk őket bírni.

- Azt gondolod, hogy egyenest a navájókhoz megyünk?

- Oda kell mennünk, mert egészen bizonyos, hogy az olajkirály hozzájuk menekült.

- Hm! A körülmények mindenesetre e föltevés mellett szólnak. A fickóknak nincs fegyverük, nincs amivel a vadat leteríthetnék, ezenfelül gyűjtőjük sincs, tehát éhezni fognak s így kénytelenek lesznek emberek közé menni. De azon a tájékon, amerre járnak, nem akadnak más élő lényre, mint a navájókra s kénytelenek lesznek hozzájuk fordulni. Csak az a kérdés, hogyan fogják ezek őket fogadni?

- Előzékenyen.

- Valószínű, de mégis kétséges. Ha azt fogják mondani, hogy ők a nijorák ellenségei és ez utóbbiak fogságából menekültek, akkor tűrhető fogadtatásban lesz részük.

- Testvérem nem gondol arra, hogy egyebet is mondhatnak? El fogják mondani, hogy a kémszemlére kiküldött navájók vezetőjét: Khasti-tinét a nijorák meggyilkolták. Beszélni fognak rólad és rólam s mindent összehordanak majd, amiről azt gondolják, hogy belopják vele magukat a navájók kegyeibe.

- Fegyvert s egyéb szükséges dolgokat is fognak kérni. Gondolod, hogy mindezt meg is kapják?

- Attól függ, hogy mit fognak mesélni. Nicsas-Ini, a navájók nagy főnöke, okos ember és latolgatni fogja minden szavukat. De nézd, a nijorák lóra szállanak.

Csakugyan úgy volt. Mokasi közölte embereivel, hogy békét kötött a fehérekkel. A harcosok nem nagyon örültek e hírnek, de meg kellett hajolniok a történetek előtt, mert mindkét fél annak rendje és módja szerint elszívta a kalummétet. Haragjukban azonban látni sem akarták a fehéreket s így lóra ültek. De néhányan hátramaradtak és elhozták Shatterhandéknak azokat a tárgyakat, amelyeket még nem kaptak vissza. Egy cérnaszál sem hiányzott.

HETEDIK FEJEZET. Az elveszett utalvány.

Két nap telt el a legutóbbi események óta. Ott, ahol a Chelly folyó a Rió de San Juanba ömlik, terjedelmes földnyelveket ölel körül. E földdarabon hatalmas méretű indiántábor volt látható. Legalább hatszáz navájó gyűlt itt egybe. És hogy nem vadászni akartak, azt nemcsak az bizonyította, hogy nem hozták magukkal sátraikat, hanem az is, hogy valamennyiök arca hadi színekkel volt bemázolva. A tábor pompás érzékkel kiválasztott helyen állott. Háromfelől a folyó védte s csak egyik oldal felől lehetett megközelíteni. Vízben s fűben nem volt hiány.

A partokon sorakozó fák között szíjakat feszítettek ki s ezekre hosszú szeletekre vágott húsdarabokat akasztottak, hogy kellő mennyiségű szárított húsup legyen a hadjárat idejére. A harcosok egy része a fűben heverészett, más része a hús hullámokban lubickolt, ismét mások lovaikat idomították, vagy fegyvereiket próbálgatták. A tábor közepén lombsátor állott. Hosszú lándzsa volt előtte a földbe szúrva s a lándzsát három sastoll ékesítette. Ez a sátor Nicsas-Ini-nek, a navájó-törzs főnökének, a sátra volt. Nicsas-Ini a sátor előtt ült. Ötvenen aluli, tagbaszakadt férfi volt, s a legfeltűnőbb volt rajta, hogy arcán nem volt festék. Így tisztán láthatók voltak eredeti arcvonásai. Arckifejezését a legjobban jellemezzük, ha azt mondjuk, hogy »előkelően nemes« arca volt. Nyugodt nézésű szemeiből indiánoknál szokatlan fölényes nyugalom és értelem sugárzott. Egyáltalán nem tette a nézőre vadember benyomását. Ennek okát mindjárt meg is lehetett találni. Ugyanis oldalán ült a felesége.

A lehetetlenséggel határos dolog volt: nő a hadrakelt sereg táborában, sőt mi több: a főnök oldalán! Köztudomású, hogy még a legkiválóbb indián asszonynak sem szabad a férje mellé ülni. Annál feltűnőbb volt ez eset, ha meggondoljuk, hogy itt nem is egy közönséges indián harcosnak, hanem oly törzs főnökének feleségéről volt szó, mely törzs még ma is több, mint ötezer fegyverest tud csatasorba állítani. De ez az asszony nem indián squaw volt, hanem német nemzetiségű fehér asszony. Hogy röviden világítsuk meg a helyzetet: ez asszony Schi-So anyja volt, egy német nő, akit Nicsas-Ini annakidején feleségül vett s aki férjére ugyancsak civilizáló hatással volt.

Előttük, lovának nyergéhez támaszkodva, hosszú, szikár férfi állott, akinek ezüstfehér szakála érdekes ellentétben volt bronzsínű arcával. Első pillantásra látni lehetett rajta, hogy nem szokta ölbetett kézzel pocsékolni az idejét, s hogy többet tapasztalt, mint más száz.

A háromtagú társaság beszélgetésbe volt merülve.

- Aggódni kezdek, - mondta a fehérszakálás. - Kémeink oly régen keltek útra, hogy mostanáig már okvetlenül hírt kellett volna magukról adniok.

- Valami baj érhetette őket, - mondta az asszony.

- Ettől nem félek, - vetette közbe a főnök. - Khasti-tine a törzs legkiválóbb kémje, miatta nem fáj a fejem. Valószínűleg nem akadtak a nijórákra s még egyre keresik nyomaikat. Eközben természetesen többfelé szakadnak s nagy fáradságukba kerül, míg ismét egymásra lelnek.

- Reméljük, hogy úgy van, ahogy mondd. Én most eltávozom. Megengeded, hogy néhány harcosodat magammal vigyem? - kérdezte a fehérszakálú.

- Amennyit akarsz. Aki antilopra akar vadászni, annak sok lovast kell magával vinnie, hogy e fürge állatokat kifárassza.

- Isten veled, Nicsas-Ini!

- Isten veled, Maicso!

Az őszszakálú nyeregbe szállott s intett néhány indián felé. Ezek örömmel pattantak lóra, mert minden indián szeret antilopra vadászni.

A főnök Maicso-nak szólította az őszszakálút. Ez navájó nyelven »farkas«-t, németül »Wolf«-ot jelent. Ha visszaemlékszünk arra, hogy a kivándorló karavánnak volt egy tagja: a fiatal Wolf Adolf, rögtön tisztában lehetünk azzal, hogy az őszszakálú nem volt más, mint a fiatal Wolf Adolf nagybátyja, akinek telepítvényei voltak Nyugaton s akinek meghívására unokaöccse áthajózott volt a messzi Európából.

Az őszszakálás ellovagolt indián kísérőivel és a végeláthatlan síkságon sikerült is nekik néhány antilopot elejteni. Már visszatérőben voltak, amikor egyszerre nyugat felől három lovas alakja tűnt szemökbe. A közeledők lovain már messziről látszott a fáradtság s hogy nagy út lehetett a lábaikban.

A három lovas észrevette Wolf csapatját, mert hirtelen megállott. Majd rövid tanácskozás után egyenesen a csapat felé lovagoltak. Poller, Buttler és az olajkirály volt a három lovas.

- Jó estét, uram, - köszöntötte Grinley Wolfot. - Fehér ember vagy s így bizonyos vagyok benne, hogy őszinte választ kapunk tőled. Melyik törzsből valók vörösbőrű kísérőid?

- A navájók törzséből, - felelte Wolf, miközben a három ismeretlent nem éppen a legbarátságosabban mustrálgatta.

- Ki a vezetőjük?

- Nicsas-Ini, a legfőbb főnökük.

- És ki vagy te, uram? Te nem vagy navájó.

- Miért ne lehetnék az?

- Mert fehérbőrű vagy.

- Pshaw! Fehér navájók is lehetnek.

- Hol vannak most a navájók?

- Hm?! Mit kérdezősködöl?

- Mert tudnunk kell.

- *Kell?* Ez annyit jelent, hogy én kénytelen vagyok nektek válaszolni. Erre senki sem köteles, legkevésbé én.

- És mégis meg fogod nekem mondani, amit tudni szeretnénk. Föl akarjuk keresni Nicsas-Init, hogy igen fontos hírt közöljünk vele.

- Miféle hírt?

- Kiküldött kémei felől.

Ha Grinley azt hitte, hogy ezzel a kijelentéssel megejtette az öreg Wolfot, akkor nagyon tévedett. Az öreg kutató pillantással nézett rá és így szólt:

- Miféle kémekről beszélsz? Mi nem tudunk semmiféle kémekről.

- Ne tettesd magad. Bízzál bennünk s meglátod, hogy valóban fontos hírt hozunk.

- Nos, tegyük fel, hogy csakugyan kiküldtünk egynéhány kémeket. Csak nem gondolod, hogy elhisszük, hogy ezek a sápadtarcok útján üzenjenek nekünk valamit?
 - De ha ők maguk nem jöhettek el?
 - Miért ne jöhettek volna?
 - Mert elfogták őket.
 - Elfogták?! Ezer ördög! Ki fogta el őket?
 - A nijorák.
 - Vigyen el az ördög! Olyan embereket, mint a mi kémeink, nem lehet egykönnyen elfogni.
 - És mégis úgy van.
 - És hol fogták el őket?
 - Kétnapi járásra innen, a Chelly folyó felső folyásánál.
 - Hány foglyot láttál?
 - Nyolcat.
 - Sajnálom, de nem talál.
 - Ezer mennykő! Ne légy oly hitetlen. Tudom, hogy eredetileg tízen voltak, de kettőt közülök megölték a nijorák.
 - Hallod, barátom, jól rágd meg, amit mondasz. Külsőtök csöppet se tetszik nekem. Könnyen pórul járhattok, ha félrevezettek bennünket!
 - Legyen tetszésed szerint! Legkevésbé sincs kedvünk azért szívességet tenni nektek, hogy gorombaságokat kapjunk érte cserébe.
 - Ne fortyanj úgy fel. Sem fegyveretek, sem egyebetek s így könnyen nézhet az ember benneteket csavargóknak.
 - Szökevények vagyunk.
 - Ah, úgy! Honnan jöttök?
 - A nijoráktól, akik minket is elfogtak.
 - Hm! Így hát a mi kémeink társai voltatok a fogságban?
 - Igen. Hiába vonogatod a válladat. Egyszer még hálás leszel azért, hogy ránk akadtál. Ismered a Gloomy-watert, amott a Chelly mellett?
 - Ismerem.
 - Nos, nem messze a Gloomy-watertől gyilkolták meg Khasti-tinét és egyik társát, míg a többi nyolc kémeket elfogták s a Chelly folyóhoz hurcolták. Ott aztán sikerült nekünk, akik szintén a nijorák körmei közé kerültünk, megugrani. Így áll a dolog s hogy hiszed-e, avagy sem, nekem egészen mindegy!
- Ahogy Wolf a Khasti-tine nevet hallotta, eloszlott minden kétsége. Ijedten kiáltott fel:
- Khasti-tinét megölték s a többieket elfogták? Lehetséges ez? Ezer villám! Akkor rossz világ jár felénk.
 - Nem ők az egyedüliek, akik nagy bajban vannak.
 - Még mások is? Kicsodák?

- Winnetou, Old Shatterhand, Sam Hawkens és a Nyugat számos más fia, ezenfelül egy egész csapat német kivándorló.

- Megőrültél? - kiáltott fel Wolf. - Old Shatterhandot és Winnetout is elfogták?

Ekkor Poller is beleszólt a beszélgetésbe.

- Nem csak őt, Schi-So is a foglyok közt van, úgyszintén egy német fiatalember, akit Wolf Adolfnak hívnak.

E név hallatára fölördített az öreg Wolf:

- Wolf Adolf?! Bizonyosan tudjátok?

- Természetesen. Tudnom kell, hiszen én vezettem volt az egész társaságot.

- Óh Istenem! Hát tudd meg, hogy én a nagybátyja vagyok ennek a Wolf Adolfnak, aki azért jött a Nyugatra, hogy engem fölkeressen. Egy-kettő! Jertek a navájó-főnökhöz.

Sarkantyúba kapta a lovát és elvágtatott a navájó-tábor irányában. Az olajkirály és társai elégedetten követték. Leghátul az öreg Wolf indiánkísérői nyargaltak. Grinley és társai csupán fegyvert akartak szerezni a navájóknál s az volt a tervük, hogy azután megugranak. Sejtették, hogy Shatterhandék üldözik őket és nem nagy kedvük volt ahhoz hogy kezeik közé kerüljenek. Két lehetőséggel kellett számolniok: vagy fegyvert kapnak és nyomban meg tudnak a navájóktól ugrani, ezt szerették volna a legjobban, vagy pedig arra kényszerítik őket, hogy visszafordulva, a nijorák ellen induló navájókkal tartsanak. Az utóbbi esetben nem maradhatott más hátra, mint megragadni az első kínálkozó alkalmat, amikor menetközben megugorhatnak. Ez természetesen csak úgy sikerülhetett, ha meg tudják akadályozni, hogy Shatterhandék és a navájók találkozzanak. Ezen gondolkozott az olajkirály, miközben a navájótábor felé nyargaltak. Egyszerre pompás ötlete támadt. A navájók a Chelly folyó jobbpartján voltak, míg Shatterhandék annak balpartján. Az volt tehát a fődolog, hogy a navájók továbbra is a Chelly jobbpartján maradjanak. Ha sikerül őket erre rábírní, akkor néhány napi haladékot nyernek, mely alatt majd csak kínálkozik alkalom a megszökésre. Az olajkirály tehát fojtott hangon figyelmeztette társait:

- Hagyjatok mindent rám s csak azt az egyet jegyezzétek meg jól, hogy Shatterhandék is a Chelly jobbpartján vannak.

- Miért? - kérdezte Buttler.

- Majd később megmagyarázom.

Időközben feltűnt a lovasok előtt a navájótábor. A navájók meglepetten látták, hogy a visszatérő lovascsapatban fehérek is vannak, ami most, amikor a harci bárd ki volt ásva, nem is volt mindennapi dolog. Wolf a főnök sátráig vezette a csapatot. Itt leugrott lováról s így szólt a sátor előtt ülő főnökhöz:

- Erre a három fehérarcú lovasra bukkantam s magammal hoztam őket, mert igen fontos hírt hoznak néked.

Nicsas-Ini, a »Nagy Mennykő«, tetőtől-talpig végignézte Pollerékat, majd Wolfhoz fordult:

- Úgy fogadtad őket, mint barátainkat szokás?

- Úgy.

A főnök összeráncolta homlokát:

- Gyakorlott szem az épkérgű fán is meglátja, ha belseje rothadt.

A három fehérarcú tehát nem tetszett a főnöknek. Hallották, hogy mit mondott, s ezért az olajkirály előlépve, így szólt:

- Vannak fák, melyek teste ép, ha kérégük betegnek látszik is. A Nagy Mennykő majd akkor ítéljen fölöttünk, ha megismert bennünket.

A főnök komor arccal válaszolt:

- Sok száz nyár telt el azóta, amikor először tapodta fehér ember lába a mi földünket; elég időnk volt őket kiismerni. A vörösbőrűeknek kevés barátja akadt közöttük.

- Be fogjuk bizonyítani, hogy e kevesek közé tartozunk.

- Szerencsétek lesz, ha ez sikerül nektek.

- Szerencsénk? Azt hiszem, nincs mitől tartanunk, hiszen Wolf úr barátságába fogadott.

- Amit ő tett és mondott, az nem kötelezi a vörös harcosokat. Én vagyok a navájók legfőbb főnöke és sorsotok nem Wolftól, hanem tőlem függ.

E szavak aggodalommal töltötték el a fehéréket. De az olajkirály uralkodott magán s így folytatta:

- Úgy tudom, hogy a Nagy Mennykő kiváló és igazságos főnök, s az idegen harcosokat, kik azért jöttek hozzá, hogy őt és népét megmentésék, nem fogja ellenségül kezelni.

- Ti akartok minket megmenteni? - felelte a főnök megvető kézmozdulattal. - Csak azt lehet megmenteni, aki veszélyben forog.

- Éppen erről van szó.

- Hadd halljam, minő veszedelemről van szó?

- Ezt a veszedelmet »nijorák«-nak hívják.

- Pshaw! - mondta a főnök. - Férgéről beszélsz, amelyeket el fogunk taposni.

- Tévedsz. Sokkal többen vannak, mint ti.

- És ha százszor annyian volnának, akkor is megsemmisítenők őket, mert egy navájó több, mint tíz nijora. És ti akartok rajtunk segíteni? Hiszen fegyveretek sincs. Gyáva az, aki engedi, hogy elvegyék fegyvereit.

E súlyos sértésre az olajkirály felpattant:

- Mi a javatokat akarjuk s te sértegetsz bennünket. Így nem maradhatunk köztetek.

Ezzel lovához lépett, mintha nyeregbe akarna pattanni. Nicsas-Ini is felugrott s parancsoló kézmozdulattal így kiáltott:

- Ide navájóharcosok! - s az olajkirályra mutatva így folytatta: - Ha mozdulni merészkedtek, harcosaim golyói küldenek a másvilágra.

A főnök szavaira egész sereg navájóharcos vette körül a három fehérarcút.

- Aki közénk jön, - mondta a navájófőnök, - nem surranhat el, mint a prairie-kutya. Addig nem mehetek el, míg el nem engedlek benneteket.

Grinley és társai veszedelmes helyzetben voltak. A főnök szavai folytán több tucat puskacső meredt feléjük. Az olajkirály nyugalmat tettetve, így szólt:

- Látom, hogy hatalmadban vagyunk, s engedelmeskedni is fogunk. De összes fegyvereitek sem elég erősek arra, hogy kikényszerítsék belőlünk azt a hírt, amely miatt idejöttünk.

- Tudom, hogy minő hírről van szó.
 - Nem tudhatod.
 - Pshaw! Azt akarod hírül adni, hogy a nijora kutyák kiásták a harci bárdot.
 - Szó sincs róla, hiszen ezt úgy is tudod.
 - Akkor hát azt akartad elmondani, hogy a nijorák elhagyták falvaikat s már táborba szálltak. De erre sem vagyok kíváncsi. Kémeiket küldöttem ki, s ezek majd jobban tájékoztatnak az ellenség felől, mint ti.
 - Tévedsz! Kémeid nem fognak híreket hozni.
 - Miért?
 - Mert elfogták őket.
 - Elfogták? Ugyan kicsodák?
 - A nijorák.
 - Hazudsz! Törzsem legokosabb és legtapasztaltabb harcosait küldtem kémszemlére s ezeket lehetetlen elfogni. Belátok a vesédbbe s kitalálom a gondolataidat.
 - Azt gondolod, hogy belátsz agyamba is, hol gondolataim tanyáznak?
 - Ismered az indián hadiszokásokat s ezért beszélsz kémeimről, anélkül azonban, hogy bármit is tudnál róluk.
 - Kellemesebb volna neked, ha így volna, de be fogom bizonyítani, mennyire tévedsz. Tíz kémet küldtél ki. Khasti-tine volt a vezetőjük. Igaz?
 - Uff! Uff! Így van, - felelte a főnök csodálkozva.
 - Khasti-tinét még egy másik harccal együtt agyonlőtték...
 - Uff! Uff! Ki lőtte agyon?
 - Mokasi. A többi nyolc kémet pedig elfogták, épp úgy bennünket is.
 - Ti is a nijorák foglyai voltatok?
 - Igen, de sikerült megszöknünk. Fegyvereinket azonban nem tudtuk visszaszerezni s azért te most gyáva legényeknek tartasz bennünket. Vajjon gyávának tartod kémeidet is, akiknek fegyvereit szintén elszedték?
 - Uff! Uff! Uff! Kémeimet elfogták és Khasti-tinét meggyilkolták?! Ez véres bosszút kíván!
- Nicsas-Ini szokott nyugalma ellenére magánkívül volt izgalmában s fegyvereiért akart rohanni, mintha csak nyomban rá akart volna rontani az ellenségre. Ekkor Wolf karon ragadta s így szólt:
- Előbb meg kell tudnod, hogy hol vannak a nijorák. Ezt pedig csak ezektől a fehérektől tudod meg, akik még ennél is fontosabb dolgokat tudnak.
 - Még fontosabbakat? Mi lehetne fontosabb annál, hogy Khasti-tinét meggyilkolták s kémeinket elfogták?
 - Schi-So is fogoly!
 - Schi... Schi... Schi...?

A főnök nem bírta kiejteni fia nevét. Majd úgy állott ott, mint egy sóbálvány, s csak szemei forogtak ijesztően üregükben. Harcosai sűrű tömegben vették körül, de egyik se szólt egy szót sem. Az olajkirály látta, hogy itt a pillanat, melyet ki kell használnia s megismételte a mondotakat.

- Úgy van, - mondta, - Schi-Sot is elfogták s kínpadra fogják hurcolni.

- Unokaöcsém, Wolf Adolf is, a nijorák kezében van, - fűzte hozzá az öreg Wolf.

Nicsas-Ini erőt vett magán s belátta, hogy neki, az előkelő főnöknek, titkolnia kell megdöbbenését; nyugodt hangot erőltetve kérdezte:

- Biztosan tudod, hogy Schi-Sot is elfogták?

- Egész bizonyosan. Hiszen nemcsak hogy közvetlen közelébe fektettek, amikor megkötöztek, hanem társaival is beszéltünk.

- Kik voltak a társai?

- Egy fiatalember, aki testi-lelki barátja s akit Wolfnak hívnak, azután több német kivándorló-család, s végül a Nyugat több híres fia, akikről ugyancsak nehéz elhinni, hogy valóban foglyul estek.

- Nevezd meg őket!

- Old Shatterhand...

- Old Shatt... Uff! Uff!...

- Winnetou...

- Az apacsok legfőbb főnöke?... Uff! Uff!...

- Sam Hawkens, Dick Stone, Will Parker, Droll, Hobble Frank, szóval csupa oly ember, kiket te se tartasz gyávának.

A navájók köröskörül csodálkozó, majd ijedt felkiáltással kísérték Grinley szavait. Ez teljesen visszaadta a főnök önuralmát. Félretolta a körülötte állókat és sátrába sietett. Néhány perc múlva fehérarcú feleségével tért vissza.

- Valóban igaz, - kiáltott föl az asszony, - hogy fiam a nijorák körmei között van?

- Igaz.

- Akkor mielőbb ki kell őt szabadítani. Mondd, mit tudsz még s mondd meg, hol vannak most a nijorák. Beszélj! Beszélj!

Az asszony persze egyáltalán nem tudta elpalástolni izgatottságát. Megragadta Grinley karját s megrázta őt, mintha ezzel is siettetni akarná. Az olajkirály hidegen felelte.

- Azért jöttünk ide, hogy közöljük veletek a történeteket; de Nicsas-Ini ellenséges indulattal fogadott s így, amit tudunk, a mi titkunk marad.

- Nem akarsz beszélni, kutya? Vannak eszközök, amelyekkel kényszeríteni foglak rá.

- Nem felelek, - felelte a győztes mosolyával az olajkirály.

- Tűzön piríttatlak meg!

- Pshaw!

- Kínpadra huzatlak!

- Pshaw! Bátran nézünk szembe a halállal.

Az asszony erre a férje karjára tette a kezét s kérlelni kezdte:

- Légy velük barátságos! Ezek a fehérek jót akartak s nem szolgáltak rá, hogy úgy bánj velük, mint ellenséggel szokás.

- Arcuk kevés bizalmat gerjeszt; nem hiszek nekik.

Az asszony tovább kérlelte férjét. Majd Wolf is igyekezett megpuhítani a főnököt. A főnök végül engedett.

- Legyen hát meg, amit akartok! Halljuk, mit tudnak velünk közölni a sápadtarcok?

E felszólítást az olajkirályhoz intézte. De a főnök tévedett, ha azt hitte, hogy Grinley azonnal kötélnek áll.

- Csak akkor tesztek óhajodnak eleget, ha tudom, hogy te is teljesíted kívánságunkat.

- Mit kívántok?

- Fegyverekre van szükségünk. Megkapjuk-e, ha beszélünk?

- Megkapjátok.

- Élelmiszert is kapunk?

- Minek nektek élelmiszer?

- Ki tudja, mikor akad puskánk elé vad?

- De hisz vendégeink vagytok? Mikor akartok tőlünk eltávozni?

- Mihelyst elmondottuk nektek a történeteket.

- Lehetetlenséget akartok.

- Miért?

- Velünk maradtok, míg meggyőződünk arról, hogy igazat mondtatok.

- Bizalmatlanságod sértő. Miért akarnánk téged megcsalni?

- Azt nem tudhatom.

- Két eset lehetséges: vagy barátaid vagyunk, vagy ellenségeid. Az első esetben a baráti érzés zárja ki, hogy megtévesszünk, a második esetben pedig nem is mertünk volna táborodba jönni.

- A sápadtarcok nyelve kétélű, s kétszínű a beszédük.

- Félreismersz bennünket. Mi a nijorák foglyai voltunk, akik meg akartak bennünket ölni úgy, hogy csak nagynehezen tudtunk tőlük megmenekülni. Boszut akarunk rajtuk állni s mert gyöngék vagyunk, hozzátok jöttünk.

A főnök még mindig nem engedett volna, de felesége így kérlelte.

- Higyj nekik. Máskülönben elvesztegetjük az időt s nem menthetjük meg fiainkat.

Wolf is könnyörgésre fogta a dolgot.

- A szélnek határozott iránya van. De hegyek állják útját s kénytelen másfelé térülni. Az én akaratom olyan, mint a szél, s ti vagytok a hegyek, melyek útjából eltérítik. Legyen meg a ti akaratotok.

- Így hát akkor mehetünk el innen, amikor akarunk? - kérdezte az olajkirály.

- Akkor.
- Nem fogsz ebben megakadályozni?
- Nem!
- Akkor rendben vagyunk. Most pedig szívjuk el a békepipát.

A főnök arca elsötétült s így kiáltott fel:

- Nem hiszel nekem?
- Hiszek neked, de háborús időben csak oly ígéretet szokás megtartani, amelyet a békepipa füstje is megpecsételt. Mi igazat fogunk beszélni s be is bizonyítjuk, amit mondunk.
- Hogyan akarjátok bebizonyítani?
- A hír, melyet hozunk, már magában véve is bizonyíték. De ezenfelül egy okmányt is mutathatok nektek, mely igazolni fogja mindazt, amit elmondok.
- Okmányt? Arra semmit sem adok, mert az írás több hazugságot bír el, mint az ember ajkai. És nem ismerem a jeleket, melyeket ti a papirosra róttok.
- Wolf úr bizonyára tud olvasni s ő majd felvilágosít, mennyire becsületesek és őszinték vagyunk. Nos, elszívjuk a békepipát?
- Legyen hát, - felelte a főnök, felesége könyörgő pillantását látva.
- De a pipát nemcsak magadért, hanem összes harcosaidért is el kell szívnod.
- Magamért és helyettök is.

A főnök leoldotta nyakáról a békepipát, megtömte s rágyújtott. Az előírt hat szippantás után átnyújtotta az olajkirálynak, aki tovább adta a fontos szerszámot. Most már nyugodtan lélegzett föl az olajkirály s nem ügyelt arra, hogy Wolf nem szippantott a pipából s így őt nem kötelezte az egyezség.

Grinley köré telepedett az egész társaság s az olajkirály beszélni kezdett. Természetesen elferdítve adta elő a történeteket.

Beszélt a petróleumtőről, anélkül, hogy annak fekvését megjelölje volna; elmondta, hogy Forner ranchójában találkozott a kivándorlókkal, Shatterhanddal s a többiekkel s hogy amikor onnan tovább indultak, a nijorák kezei közé kerültek. Már ekkor a navájókémek szintén a nijorák foglyai voltak s a kémektől hallották, hogy Khasti-tinét a nijorák megölték.

A navájók feszült figyelemmel hallgatták az elbeszélést. Egyszerre csak a főnök ezzel a kérdéssel fordult Grinleyhez:

- Hogy szöktetek meg?
- Egy kis zsebkés segítségével, mely egyikünk zsebében maradt. Ezzel kölcsönösen szétvágtuk egymás kötelékeit.
- És azután? - kérdezte a Nagy Mennykő.
- Azután egy óvatlan pillanatban felugrottunk, felkaptunk három lóra és elváltattunk.
- És nem üldöztek?
- Üldöztek, de nem értek utol bennünket.
- Miért nem szabadítottátok meg a többieket is?

Fogas kérdés volt s a főnök élesen nézett az olajkirály szeme közé. Ez érezte, hogy vigyáznia kell, hogy helyén legyen az esze s így felelte:

- Erre nem volt időnk. Amint megmozdultunk, figyelmissé lett egyik őrünk s így nem tehattünk mást, mint hogy a lovakhoz rohantunk.

Grinley nem vette észre a kelepcét, melyet a főnök állított számukra, amikor ezt kérdezte:

- Nálad van még a zsebkés?

- Nálam.

- És a többi fogoly szomszédságába fektettek benneteket?

- Úgy van.

Megérezte e kérdések ravaszságát és szívesebben mondott volna nemet, de lehetetlen volt, mert már előbb az ellenkezőjét állította. S csakugyan a Nagy Mennykő kemény hangon így szólt most:

- Ha nem szíttam volna el veletek a békepipát, azonnal gúzsba köttetnélek.

- Miért? - kérdezte Grinley ijedten.

- Mert vagy hazudsz, vagy pedig kötni való gazfickó vagy.

- Tisztességes emberek vagyunk.

- Hallgass! Vagy hazudsz, vagy pedig úgy viselkednél fogolytársaiddal szemben, ahogyan csak rongy, pimasz emberek viselkednek.

- Nem menthettük meg őket!

- Ha már nem menthettétek meg őket, oda kellett volna adni nekik a zsebkést, hogy a maguk erejéből szabaduljanak.

- Nem volt hozzá időnk.

- Hazudsz! De még ha így is lett volna, ki kellett volna játszani az üldöző nijorákat s visszatérni a többi fogolyhoz és őket is kiszabadítani.

- De hiszen ha húsz-harminc nijora üldözött volna is bennünket, még mindig kétszázhatvanan lettek volna hármunk ellen.

Alig mondta ki e szavakat az olajkirály, rögtön észrevette, hogy helyrehozhatatlan hibát követett el.

- Eszerint háromszáz nijora volt együtt?

- Annyi.

- Láthatod, hogy mi többen vagyunk s mégis azt mondtad, hogy a nijorák többen vannak.

- Nem számoltalak meg benneteket.

- Nyisd ki jobban a szemeidet. Ha éjjel meg tudtad látni, hogy hányan vannak a nijorák, annál inkább láthatod most nappal: hányan vagyunk mi. A folyó melyik partján táboroztak a nijorák?

- A jobbparton.

- Mikor szándékoztak onnan tovább indulni?

- Csak néhány nap múltán, mert még segédcsoportokra vártak.

- Írd le pontosan azt a helyet, ahol táboroztak.

Az olajkirály eleget tett a főnök kívánságának, majd így végezte szavát:

- Most már, hogy elmondtam mindent, amit tudtam, remélem, te is beváltod szavadat, fegyvert adsz nekünk és tovább engedsz.

A Nagy Mennykő fejét lassan ringatva így felelt:

- Én vagyok Nicsas-Ini, a navájók legfőbb főnöke, és sohasem szegtem meg a szavamat. De vajjon te mivel bizonyítottad be, hogy igazat beszéltél?

- Láthatod, minden, amit mondtam, pontosan egybevág.

- Egybevág, de azért lehet, hogy mégis gazemberek vagytok.

- Legyen hát! Oly bizonyítékot fogok neked mutatni, amely pozdorjává zúzza kételyeidet.

Nem vette észre, vagy nem akarta észrevenni az óvó pillantásokat, melyeket két társa feléje vetett. Zsebébe nyult, előhúzta a Rollinstól kapott sanfranciscói csekket és átnyújtotta Wolfnak.

- Nézd meg ezt az értékpapirost! Ily nagy összegre szóló utalványt csak tisztességes embernek adnak.

Wolf felolvasta az utalványt a főnöknek.

- Így hát téged Grinleynek hívnak? - kérdezte Nicsas-Ini.

- Annak.

- Társaidat hogy hívják?

- Ezt itt Pollernak, a másikat Buttlernak.

Wolf vissza akarta adni a csekket Grinleynek, de a főnök kikapta a papirost Wolf kezéből s hirtelen bőrövébe sülyesztette, miközben egykedvűen így szólt:

- Hallottam egy sápadtarcú felől, akinek Grinley a neve s akit olajkirálynak is hívnak.

- Én vagyok ez a Grinley.

- És hallottam egy sápadtarcú felől, akit Buttlernak hívnak s aki a »szemfüles«-ek vezére volt. Ismered ezt az embert?

- Nem ismerem.

- Hol van a petróleumforrás, melyet eladtál?

- A Chelly mentén.

- Az lehetetlen, ott nincs petróleum.

- Igazad van. Azt akartam mondani, hogy nem messze a Chellytől.

- De melyik tájon?

- A Gloomy-water mellett.

- Lehetetlen.

- Pedig mégis úgy van.

- Ne mondj ellent. Azon a vidéken minden talpalatnyi földet ismerek s tudom, hogy arrafelé sehol egy csöppnyi petróleum sincs. Csaló vagy!

- Mennydörgős mennykőt! - pattant föl az olajkirály. - Azt akarod, hogy...
 - Hallgass! - förmedt rá a főnök. - Láttam én mindjárt, hogy nem vagytok egyenes emberek s csak azért szíttam el veletek a békepipát, mert kénytelen voltam vele.
 - Ürügyet keresel, hogy megszeghesd szavadat?
- A főnök méltóságteljesen legyintett a kezével, majd fölényesen mosolyogva így felelt:
- Olyan emberek miatt, mint ti vagytok, nem fogom a szavamot megszegni.
 - Adass hát nekünk fegyvereket, lőszert és egy csipetnyi húst és engedd, hogy továbbmenjünk. S az értékpapírt is add vissza. Mi jogon dugtad zsebre?
 - Annak fogom visszaadni, akitől elvettem. Te megcsaltad azt a sápadtarcút, akinek ezért a papirosért egy petróleumforrást adtál el, amelyben nincs petróleum. Wolf majd tudni fogja, mit kell tennie.
- A főnök előhúzta övéből az utalványt s jelentős kézmozdulat kíséretében átnyújtotta Wolfnak, aki hirtelen zsebébe rejtette.
- Ohó! - kiáltott villogó szemekkel az olajkirály. - A csekk az enyém!
 - Úgy van, - mondta mosolyogva Wolf.
 - Hát ide vele!
 - Szó sincs róla, - felelte Wolf és még egyre mosolygott.
 - El akarod lopni?
 - Nem.
 - Akkor add ide!
 - Nem adom.
 - Közönséges rabló vagy és én... - Nem fejezhette be a mondatot, mert Wolf - most már egészen más hangon - rászólt:
 - Csak csöndesen, Grinley úr! Ha megsértesz, véged van.
 - Miért nem adod ide a csekket?
 - Mert elbeszéléseidben egynémely dolog nem éppen világos és mert oly sietve akartok bennünket itt hagyni. Annak, aki ezer veszély közül menekült meg a fogságból és a halál torkából, annak - mondom - pihenésre és gondozásra van szüksége. Ezt megtaláltátok volna nálunk; de ti nem akartok itt maradni. Ezenfelül az adott esetben mindenki más már csak azért is hozzánk csatlakoznék, hogy boszut álljon a nijorákon, akik ellen mi harcra indulunk. De ti ezt sem akarjátok. Ti nem akartok egyebet, mint odébb állni, még pedig lehetőleg azonnal. Ez természetesen azt jelenti, mintha valaki elől menekülnétek: valaki elől, aki a sarkotokban van.
 - Semmi közöd hozzá, hogy mit gondolunk vagy mit akarunk, - felelte hetykén az olajkirály. - Elszívtam a főnökkel s így közvetve egész népével a békepipát s így be kell váltania ígérését és nincs jogotok tőlem bármit is elvenni.
 - Úgy van, uram! A Nagy Mennykő bizonyára szavának áll is.
 - Akkor hát add ide a bankutalványomat!
 - Van eszemben! Nem akarom ellopni, csak be akarom váltani.
 - Ördög és pokol, ki számára?

- Azok számára, akik utánatok jönnek.

Az olajkirály dühösen föl akart pattanni, de Wolf erélyesen rászólt:

- Fogd be a szád! Csak nem gondolod, hogy te engem meg tudsz félemlíteni?! Ha becsületes emberek vagytok, akkor bízvást itt maradhattok közöttünk. Egészen mindegy lehet nekünk, hogy három-négy nappal korábban, avagy későbben kapjátok-e meg a pénzt. Megmondom őszintén, hogy mit gondolok. Első percben kifogástalan gentlemaneknek néztelek benneteket, de bizalmam megszűnt amikor elbeszéléseidet hallottam.

- Pedig szóról-szóra igaz!

- Órültség! Azt állítod, hogy Old Shatterhanddal, Winnetouval és Sam Hawkenssel együtt voltál a nijorák foglya. És hogy egyedül hármotoknak sikerült megszöknötök. Grinley barátom, ez nagyon gyanús dolog! Oly emberekről beszéltél, akik ezerszer könnyebben tudnak menekülni, mint te. Sokkal valószínűbb, hogy talán ti játszottátok őket a nijorák kezére. Bárhogy van is, Winnetou és Shatterhand oly emberek, akik tudnak magukon segíteni. Engem most csak a bankutalvány érdekel. Mi ki fogjuk szabadítani a foglyokat, de lehet, hogy ők már előbb kiszabadulnak a saját erejükből. Ez esetben is találkozunk majd velük. És megmutatjuk majd Rollins bankárnak az utalványát. Ha becsületes úton jártok, akkor nyugodtan itt maradhattok; ha ellenben csalók vagytok, akkor ezúttal hiába fáradtatok.

Az olajkirály dühösen így kiáltott:

- Semmi közötök hozzá, mért akarunk gyorsan tovább utazni. Elszíttuk a békepipát és senki sem tarthat itt bennünket! És amit ígértetek, azt meg kell kapnom. Fegyvert, lőport, húst! És vissza kell kapnom az utalványomat, amely a tulajdonom!

- Ha ez bebizonyosodik, nyomban visszakapod. Addig nálam marad. Én nem szíttam veled a kalummetét! - szólt Wolf fölényes mosollyal az elképedt Grinley-nek és elfordulva távozni akart.

Az olajkirály erre karon ragadta Wolfot és rákiáltott:

- Ide az írást, vagy megfojtlak!

Wolf lerázta magáról Grinleyt és revolvert szegezett a mellének.

- Vigyázz magadra! - szólt fenyegetően. - Itt maradsz, vagy elmégy, én nem törődöm veled. De ezt az írást addig nem adom ki a kezemből, amíg az unokaöcsém ki nem szabadul és amíg a bankárral nem beszéltem.

Így szólván, távozott. Az olajkirály tehetetlen dühében a főnökhöz fordult, aki mosolyogva így szólt:

- A Wolf szabad ember, azt teheti, amit akar. Ha itt maradsz nálunk, különben is visszakapod az írásodat.

- De énnekem távoznom kell!

- A bankár utánad küldheti akárhová. Fegyvert, lőszert és húst adok, de egyebet nem. Itt maradsz?

- Nem.

- Akkor mindjárt megkapod azt, amire számot tarthatsz, - szólt a főnök és intézkedett, hogy megfelelő mennyiségű szárított húst kapjanak Grinley és társai.

- Három puskát, három kést, lőport és golyót a lovasaimtól fogtok kapni, akik egy óra hosszáig elkísérnek majd benneteket s azután átadják nektek a holmikat.

Hat lovas kísérte Grinleyéket a Rio Navajo mentén lefelé.

Alig távoztak el, újra megjelent Wolf és arra kérte a főnököt, hogy küldjön lovas kémeket a távozók után, mert szinte bizonyos, hogy a három fickó lopva vissza fog térni a táborba, hogy csellel vagy erővel visszacsikarják az értékes utalványt. A kém el is nyargalt, s estére visszaérkezett azzal a jelentéssel, hogy a három sápadtarc csakugyan visszafordult a navájók tábora felé. Minthogy a navájók tudták ezt, most immár e részről nem érhetette őket meglepetés.

Grinley azt mondta a főnöknek, hogy a nijorák szintén a Navajo folyó jobbpartján tanyáznak; de a főnök, aki egyáltalán nem bízott a három fehérben, kémeket küldött a folyó balpartjára is, hogy mielőbb tájékozódhassanak. A főnök fehér felesége aggódott ugyan a fiáért, de férje megnyugtatta, hogy a foglyokat csak a háború befejezése után szokták kivégezni s különben is oly kiváló férfiak társasága, aminő Old Shatterhand, Winnetou és a többiek, fölöslegessé tesz minden aggodalmat.

NYOLCADIK FEJEZET. A Télivíz mellett.

Miután a nijorák Mokasi vezetésével eltűntek a diadalmasan megszabadult fehérek szeme elől, ezek kényelmesen elhelyezkedtek, hogy megpihenjenek, ellenben Old Shatterhand, Winnetou és Schi-So lóháton csakhamar a nijorák után indultak kémszemlére, hogy tisztában legyenek a nijorák terveivel. Távollétükben Sam Hawkensre bízta a tábor vezetését; de azt a helyet megjelölték, ahol a táborbelieknek meg kellett várniuk az ő visszaérkezésüket.

Ez a táborhely a Navájó balpartján volt, úgyszólván szemben a navájók jobbparti táborhelyével, az erdő sűrűségében. A navájók kémei csakhamar visszatértek a folyó balpartjáról, magukkal hozva a szerencsétlen kántort, aki megint elkészült társaitól, hogy operáján törje a fejét. A kántortól természetesen mindent megtudott Wolf és a navájók főnöke. Megtudták, hogy Grinley és társai hazudtak, mert Old Shatterhand és társai már régen megszabadultak a nijorák fogságából és megtudták azt is, hogy Old Shatterhandék a Navájó balpartján tanyáznak.

Wolf, a navájók főnöke és ennek fehér felesége nyomban átkeltek hát a folyón, hogy a fehér tábor fölkeressék. Nemsokára meg is érkeztek közéjük s Wolf meglehetősen szeretettel ölelte keblére unokaöccsét, Adolfot, míg a főnök szeretettel szorított kezét a trifólium tagjaival és társaikkal. A főnök felesége félrevonult nyomban a német asszonyokkal és összebarátkozott velük, mialatt a férfiak külön beszélgettek és tanácskoztak. A főnök haragra lobbanva értesült róla, hogy két kémjét nem a nijorák ölték meg, hanem Grinley lőtte agyon orozva, és véres bosszút esküdött a gazok ellen. Rollins bankár és Baumgarten, a könyvelője, voltak Grinley orvmerényletének a szemtanúi. A bankár, miután elmondta Wolfnak a petróleumtóval tervezett óriási csalást, amelynek csaknem áldozatává lett, visszakarta Wolftól a százezer dollárról szóló utalványt, amely a bankár jogos tulajdona volt.

A bankár mondhatatlanul megörült az értékes papirdarabnak s elhatározta, hogy nem semmisíti meg, hanem elteszi és megőrzi a veszedelmes élmények emlékéül.

Miután tisztában voltak mindennel, most már az volt csak hátra, hogy megvárják Old Shatterhand, Winnetou és Schi-So visszaérkezését.

Ez nemsokára el is következett és Nicsas-Ini, a navájófőnök, meg a felesége büszke örömmel látták viszont Schi-Sot, a gyermeküket, aki a Nyugat két legkiválóbb fiának a társaságában tért vissza a kémszemléről.

Shatterhand elmondta társainak, mi történt és mit tapasztaltak. A nijorákat sikerült teljesen megfigyelniük. Először egy nagy fa tetejéről, ahonnan Old Shatterhand messzelátójával követhették minden mozdulatukat, azután még közelebről, táborhelyük egy sziklájáról, amelynek tövében Mokasi főembereivel haditanácsot tartott. Shatterhandék tulajdon fülükkel hallották a tanácskozás minden szavát. A nijorák a Télivíznek nevezett folyómeder sziklás partján táboroztak. Ez a Télivíz kiszáradt meder volt, amely a Chelly folyóba torkollott. A Télivíz medrén kellett végigvonulnia annak, aki vízhez akart jutni, mert máshol nem volt víz az egész környéken, csak a Chelly folyóban. Minthogy a nijorák sejtették, hogy az olajkirály és társai fölkeresték a navájókat, lemondtak arról a tervükről, hogy a navájókat, akiknek kémei foglyok voltak, meglepjék és megtámadják. Ehelyett arra határozták el magukat, hogy elbújnak a Télivíz parti sziklái között. Megvárják, míg a navájók utánuk erednek, s mikor a Télivíz mély medrébe szállnak, akkor fognak rájuk rontani, a parti sziklák közül. A navájók erre kénytelenek lesznek védekezés nélkül megadni magukat ellenségeiknek, akik a meder

sziklás partjairól veszély nélkül halálra lődözhetnék őket. Ennek a tervnek egyelőre az volt az akadálya, hogy Old Shatterhandék a nijorák hátában voltak. De Mokasi arra számított, hogy a fehérek is beleesnek a csapdába s másnap reggel, mikor a Télivíz medréhez érnek, szintén ellenállás nélkül meg fogják adni magukat a nijoráknak. Szóval a nijoráknak az volt a tervük, hogy a Télivíz medrében elfogják veszedelem nélkül először Old Shatterhandot, és később, mikor odaérnek, az egész navájótábort is.

Mindezt elmondta Old Shatterhand társainak s azután kifejtette a saját tervét, amely szerint a nijorákat saját kelepccéjükben akarja megfogni. Shatterhand terve, amelyet Winnetouval közölt már útközben, az volt, hogy a navájók táborának négyötödrészevel hátulról megkerülnék titokban a Télivíz medrét, úgy, hogy az ötszáz navájó a parti sziklák közt bujkáló nijorák hátába kerüljön. Száz navájó elősiet a Télivíz medre felé s ott elrejtőzik az innenső part bozótjában, úgy, hogy a nijorák ne is sejtsek ottlétüket. Ezek után a fehérek tábora nyugodtan megindul a Télivíz medre felé s mikor odaérkeznek, megvárja, míg a nijorák megrohanják őket a partról és megadásra szólítják fel. Ebben a pillanatban egyszerre jelentkeznek az elrejtőzött navájók elülről és hátulról s két tűz közé szorítják a nijorákat, akik egyrészt védhetetlen helyzetük miatt, másrészt az ellenség túlnyomó számának láttára kénytelenek lesznek ellenállás nélkül megadni magukat. Szóval éppen ők fognak beleesni a csapdába, amelyet Shatterhandék és a navájók számára készítettek.

A terv tetszett a navájófőnöknek is, aki azonnal intézkedett, hogy tábora kora hajnalban hajtsa végre a megbeszélt hadmozdulatokat. Ő maga feleségével együtt ott maradt éjszakára a fehérek táborában és nemsokára mély álomba merültek valamennyien, csak az őrszemek virrasztottak...

Korán reggel felébresztette Old Shatterhand az alvókat.

Mikor a folyóhoz mentek, hogy megmosakodjanak, látták, hogy a navájók harcosai éppen átkelőben vannak lóháton a folyó túlsó partjáról.

A fehérek is gyorsan fölszedelőzködtek; azután megindult a menet lefelé a folyó mentén. Old Shatterhand és Nicsas-Ini lovagolt a menet élén.

A navájófőnök utasította két indián harcosát, hogy ne jöjjenek velök, hanem, mint kémek, nyargaljanak az olajkirály elé és tartsák szemmel őt meg a társait. Mihelyt azt vennék észre, hogy a három cinkostárs el akar illanni, az volt a parancsuk, hogy lőjék le őket.

A két indián a kapott parancs értelmében el is indult az olajkirály elé. Az volt a föltevésük, hogy a három fehér a navájók nyomán fog közeledni. A két indián olyan helyet választott ki tehát, ahonnan messziről észrevehették már a fehérek közeledését.

Egy félórai lovaglás után látták, hogy a parti bozót hosszan elvékonyodva kinyúlik a nyílt mezőségbe. Ezen a ponton álltak meg, lovaikat bevezették a bokrok közé, ott megkötötték őket, s ők maguk is elbujtak a lovak közelében.

Innen egy jó angol mérföldnyire elláttak a nyílt mezőségen, s azt hitték, hogy nagyon jó buvóhelyet választottak ki.

Sajnos, azonban nem így volt!

Grinley, Poller és Buttler az elmúlt éjszakát a szabadban töltötték, s elhatározták, hogy másnap visszaosonnak a navájók táborába, és senkit sem kímélve, mindent elkövetnek, hogy a bankár utalványát visszaszerezzék.

Másnap, alig virradt, lóra ültek és megindultak vissza a navájók táborhelye felé. Már messziről észrevették a síkságba kinyuló bozótot.

Buttler rögtön gyanut fogott, hogy a navájók kémei ebből a bozótból leshetik őket, és így szólt társaihoz:

- Nem kívülről fogunk ehhez a bozóthoz közeledni és körül sem fogjuk nyargalni. Nem! Titokban fogunk odáig lopódnani, és jaj a gazoknak, akiket esetleg ott találunk! Jertek utánam!

Leszállt lováról és a folyó felé vezette lovát; társai ugyanígy követték őt.

A folyóparti fák közé érkezték, fölfelé indultak a folyó mentén, mindig a bokrok között haladva, úgy hogy a bozót elejéről nem lehetett látni őket.

Persze csak lassan haladhattak, és jó időbe telt, mire a folyó partján arra a helyre értek, ahonnan a bozót befelé húzódott a síkságra. Itt megkötötték lovaikat, s azután derékszög alatt befelé nyomultak a bozótba a folyó partjáról.

Ez pár perccel előbb történt, mint a két navájó indián a másik oldalról megérkezett.

A fehérek óvatosan haladtak, és semmi gyanus nyomra nem akadva, már-már a bozót szélére értek. Az olajkirály már éppen azt akarta indítványozni, hogy térjenek vissza a lovakhoz, mikor Buttler kimutatott a bokrok közül a síkságra és így szólt:

- Halló! Amott két vörös közeledik! Valószínűleg azok, akiket keresünk. Tovább eresszük őket háborgatás nélkül?

- Tovább? - szólt Buttler. - Hiszen ha jól látom, egyenesen felénk tartanak.

- Úgy van! Vonuljunk hátrább! Meg kell figyelniük őket.

Hátrább vonultak és elrejtőztek a bokrok között.

A két navájó, mint már elmondtuk, a bozóthoz érkezve megállt, leszállt a lóról, és azután elbujt szintén a bokrok közé, körülbelül tíz lépésnyire a fehérektől.

Az indiánok azt hitték, hogy egyedül vannak, s ennél fogva oly hangosan beszélgettek egymással, hogy a fehérek minden szavukat tisztán megértették.

- Vajjon erre jönnek-e a sápadt arcok? - kérdezte az egyik indián.

- Persze, hogy erre jönnek, - szólt a másik. - Akarják az írást, és így erre kell jönniök visszafelé.

- Akkor a halál fiai. Ha a harcosaink nyomába erednek, akkor foglyul esnek és kínpadra kerülnek; ha pedig gyanut fogva másfelé akarnak fordulni, akkor mi lőjük agyon őket.

- Halljátok? - suttogta az olajkirály Buttlernek és Pollernek. - Tovább nem is kell hallgatódznunk!

- Úgy van! Eleget tudunk, - szólt Buttler. - Mit tegyünk?

- Pokolba velük!

- Well! Elő a fegyverrel és csak a fejükre célozzatok!

Célzott és számolt:

- Egy-kettő-három!

A három lövés eldőrdült. A bozót, ott, ahol a vörösek voltak, megrázkódott; hörgés és nyögés hangzott ki belőle; azután csend lett.

A fehérek odasiettek s látták, hogy a két vörös átlótt fejjel ott hever a bokrok között élettelenül.

- Rendben van! - nevetett az olajkirály. - Ezek nem lesnek többé utánunk és nem lőnek agyon bennünket. Maradjanak itt a keselyük és farkasok zsákmányául.

Poller és Buttler ráhagyták a dolgot, s megindultak mind a hárman vissza a lovaikhoz.

De Buttler egyszerre csak megállt:

- Várjatok csak, - mondta. - Amit használhatunk a dolgaikból, azt magunkkal visszük.

A három bandita kifosztotta a halottakat. Fegyvereiknek és lőszerüknek nagyon megörültek. Magukkal vitték természetesen az indiánok lovait is, mert időnként lovat váltva, gyorsabban haladhattak céljuk felé. A nyeregkápákban jó csomó szárított húst is találtak, mert a vörösek napokra ellátták magukat élelmiszerrel. Hiszen nem tudhatták előre, meddig kell távol maradniok a táboruktól.

A három gyilkos immár öt lóval folytatta útját. Minthogy most már nem volt mitől félniök, vágatásnak eredtek, s csakhamar eljutottak a folyó partján a navájók mult éjtszakai táborának a helyére.

Leszálltak és megállapították a nyomokból, hogy a navájók aznap reggel korán tovább nyargaltak fölfelé a folyó mentén.

A nyomokat követve, egy negyedóra mulva oda értek, ahol a navájók átkeltek volt a folyón, ők is átkeltek a túlsó partra, s ott ráakadtak a fehérék táborának a nyomaira.

Leszálltak és megvizsgálták a nyomokat.

- Itt tábor volt, - szólt az olajkirály. - Tudjátok, ki volt itt?

- Ki más, mint Old Shatterhand az embereivel, - felelte Buttler. - Más nem lehetett.

- Igen ám, csakhogy a navájók átkeltek a folyón és egyesültek velük. És most valamennyien a nijorák nyomában vannak. Ez...

Megállt. Látszott rajta, hogy megrémült.

- Mi baj? - kérdezte Buttler.

- Ezer ördög!

- Mi az?

- Eszembe jutott valami...

- Micsoda?

- Ha úgy van, ahogy gondolom, akkor nyomban fölkerelkedhetünk és visszafordulhatunk, mint a kivert kutyák.

- Miért? Beszélj hát!

- Beszéljek? Ugyan minek? Hiszen ha egy csöpp eszed van, magad is kitalálhatod, amit gondolok!

- No akkor hát elvesztettem az eszemet, mert én bizony ki nem találok, mit gondolsz.

- Érthetetlen! Hiszen máskülönben nem estél a fejed lágyára. Oda van a pénzünk! Végképpen oda van! Egy dollárt, de még egy fillért sem fogunk kapni!

- Teringettét! Miért nem?

- Mert az utalványnak vége van!

- Hogy-hogy van vége? Még mindig nem értem, amit beszélsz.
- Ide figyelj hát!
- Csupa fül vagyok.
- Azt tudod, hogy Old Shatterhand meg Winnetou a navájók jó barátja?
- Tudom.
- A vörösek ennél fogva mindent elmondtak nekik.
- Elmondták valószínűleg azt is, hogy lóvá tettük őket.
- Csakhogy most minket tettek ám lóvá! Kinél volt az utalvány?
- A német Wolfnál.
- Úgy van! Wolf természetesen szintén itt járt, találkozott a bankárral és beszélt vele. Ebből mi következik?
- Hogy... hogy... az ördögbe is! Most értem végre, hogy mit gondolsz! Ez a Wolf visszaadta az utalványt a bankárnak. Ezt gondolod?

- Ezt.

- Akkor persze mindennek vége! És most beláthatod te is, milyen ostobaság volt, hogy az utalványt ennek a Wolfnak megmutattad.

Az olajkirály szépíteni akarta hibáját s ebből heves vitatkozás kerekedett, úgy hogy a két cinkostárs már-már ölre ment.

Poller szétválasztotta őket és így szólt:

- Csak nem fogjátok egymás nyakát kitekerni! Hiszen ezzel semmit sem tesztek jóvá. Nem tudom, miért tételezzük fel a legrosszabbat. Hiszen még semmi sem veszett el.

- Nem-e? - kiáltott az olajkirály dühösen.

- Semmi a világon.

- Ezt meg már én nem értem. Oda van-e az utalvány, vagy nincs oda? Erre felelj!

- Nincs oda. Eddig Wolfnál volt, most pedig Rollinsnál van. De hát különbség ez? Hát nem mindegy, hogy kinél van, ha egyébként megvan még?

- Ezt én is tudom. Csakhogy nincs meg már!

- Ki mondja?

- Én mondom. Mert Rollins bizonyosan rögtön összetépte.

- Összetépte? Ezt nem hiszem, amíg be nem bizonyul. Amit összetép az ember, azt el is dobja. Tegnap este óta szélcsend volt. Ha összetépte Rollins az utalványt, akkor legalább egy darabkáját meg kell itt találnunk. Keressük hát!

Keresni kezdtek, de semmit sem találtak.

Az olajkirály megkönnyebbülve így szólt végül:

- Megint remélek! Most már azt hiszem, hogy a bankár nem tépte össze az utalványt, hanem eltette.

- Úgy van - szólt Poller. - Talán meg akarja emlékül őrizni.

- Meglehet. Sőt jobb is, hogy nem Wolfnál van, hanem Rollinsnál. Mert így könnyebben hozzáférhetünk. Ugy-e?

- Mindenesetre, - mondta Buttler. - A bankárral könnyen végezhetünk. Tehát mi a teendő?

- Itt várjunk? Vagy pedig nyargaljunk az egyesült vörösek és fehérek után?

- Utánuk megyünk!

- De kétszeresen óvatosak leszünk!

- Ez fölösleges. Kémeiket küldték elibénk és nem is sejtik, hogy ledurrantottuk a fickókat, hanem azt hiszik, hogy hírt kapnak rólunk, mielőtt ideérkezünk. Ennélfogva bátran nyargalhatunk utánuk.

Lóra ültek, s a két indián lovat kantárszáron vezetve, tovább nyargaltak a navájók és a fehérek nyomait követve.

Úgy volt, ahogy gondolták: senki sem akadályozta a haladásukat.

Végül a folyó partján egy helyütt szélesebbé és kitaposottabbá váltak a nyomok. Vizsgálódni kezdtek, miután leszálltak a lóról.

- Itt hosszabb ideig tartózkodtak a fickók, - szólt Buttler. - Ez tisztán látható. A lovak egy helyben álltak és felkapálták a földet.

- Mi lehetett ennek az oka? - kérdezte elgondolkozva az olajkirály.

- Majd megtudjuk később.

- De én most szeretném megtudni. Nézzétek csak, itt nyomok visznek egyenesen a bokrok közé! Lássuk, mi történhetett ott?

Otthagyták a lovaikat és bementek a sűrűbe. Egyszerre csak németül kiáltott valaki:

- Segítség! Segítség! Gyertek ide! Gyertek ide!

Megálltak és figyeltek.

- Ez nem angol kiáltás volt, - mondta az olajkirály.

- Azt hiszem, német szó volt; de én nem értem, - szólt Buttler.

- Én értem, - szólt Poller, a kivándorlók egykori vezetője. - Valaki segítségért kiált és arra kér bennünket, hogy menjünk oda hozzá.

- Ezt megtehetjük, mert akinek segítségre van szüksége, attól nincs mit félnünk.

- De ha kelepcébe akarnak csalni?

- Ezt nem hinném. Gyertek csak bátran!

A nyomokat követve, csakhamar a sűrűbe értek és nemsokára két fölnyergelt lovat láttak kikötve maguk előtt. Nagyon közel lehettek a segítségért esengőhöz, aki láthatta is őket, mert most így kiáltott:

- Ide, ide, Poller úr! Legyen szíves és szabadítson ki!

- A nevemen szólít, tehát ismer! - szólt Poller.

- Gyorsan, gyorsan, Poller úr! - kiáltott megint a hang.

- Teringettét! Ha nem csalódom, ez a hang az eszelős kántor hangja! Gyertek csak! Ettől igazán nincs mit félnünk.

- Csakhogy most Old Shatterhand és Winnetou csapatjához tartozik, - szólt az olajkirály, - és ki tudja, nem csapda-e ez az egész kiáltozás?

- Aligha! Gyerünk csak bátran odébb!

Nemsokára ráakadtak a kántorra. A két keze a hátára volt kötve, ő maga pedig egy fatörzshöz. Kényelmes volt azonban a fogsága, mert ült a puha fűben és hátát a fának vetette.

- Hát magával mi történt? - kérdezte tőle Parker.

- Ide kötöttek.

- Azt látom. De kicsoda?

- Stone és Parker.

- De hát miért?

- Old Shatterhand parancsára.

- Miért?

- Ezt... nem... tudom, - mondta a kántor, mert szégyelte megmondani az igazi okot, azt tudni-illik, hogy Old Shatterhand így akadályozta meg, hogy a kántor megint valami ostobaságot ne csináljon.

- Oh, Old Shatterhand sohasem tesz semmit ok nélkül.

- Az igaz; csakhogy én nem tudom, mi oka volt neki erre a parancsra. Ne is faggasson hát, hanem szabadítson ki gyorsan!

- Ez nem olyan egyszerű dolog, ahogy képzeled.

- Miért nem?

- Tudnom kell, nem ártok-e ezzel senkinek sem.

- Ugyan kinek ártana vele?

- Nem tudom; de Old Shatterhand bizonyosan tudja. Bár nem helyeslem, hogy így egyedül itthagya önt az erdő közepén.

- Egyedül? Hiszen nem vagyok egyedül.

- Nem-e?

- Nem. Van itt még valaki.

- Kicsoda?

- Rollins úr, a bankár.

- Igazán? - szólt Poller elégedetten. - Csak ő vagy még valaki?

- Csak ő.

- Ő is meg van kötözve?

- Dehogy! Azért van itt, hogy vigyázzon rám. Ő maga ajánlkozott erre a szerepre. Könyörögtem neki, hogy oldozzon fel, de nem tette meg. Szívtelen, kegyetlen ember.

- Ez már igaz! Voltaképp őt kellene maga helyett a fához kötni.

- Ezt bizony megérdemelné! Nagyon örülnék neki, és én sem oldoznám fel őt, hiába könyörögne. Itt hagynám a faképnél, hogy ne is halljam a szavát.

- Hová menne?
- A többiek után, a Téli-vízhez.
- Úgy! A többiek a Téli-víznél vannak?
- Ott.
- Mi dolguk ott nekik?
- Foglyul akarják ejteni a nijórákat, akik ott leselkednek ránk.
- Ki tudja, sikerül-e a tervük?
- Bizonyosan! Old Shatterhand és Winnetou meg volt győződve róla. Winnetou egész éjjel leste a nijórákat. Énnekem nem volt szabad velök mennem, mert... hm..., azért kötöttek ide. És a bankár itt maradt velem, mert félt a veszedelemtől.
- Nagyon okosan tette. Nem tudná megmondani, beszélt a bankár Wolffal?
- A navájók németjével?
- Azzal.
- Hogyne beszélt volna.
- És mit beszélt vele?
- Biz én nem figyeltem rájuk.
- Nem adott neki Wolf semmit sem?
- De adott.
- Mit?
- Átadta neki az utalványt, amelyet önöktől elvett.
- Úgy! Bizonyos ebben?
- Csak másoktól hallottam.
- Így hát végül annak a kezében van az utalvány, akit megillet.
- Úgy van. És nem is adja ki többé a kezéből.
- Összetépte talán?
- Dehogya is tépte! Eltette emlékül.
- Érdekes emléke lesz a kalandjainak. És természetesen a tárcájába tette a többi írása mellé?
- Azt nem! Eldugta jól az utalványt.
- Eldugta? Hm! Hová dughatta vajjon, hogy el ne veszítse?
- A kabátgallérja bélésébe. Ott senki sem keresi.
- Ezt ravaszul csinálta! De hát hol a bankár? Nem látom sehol sem.
- Elbujt, mert megijedt, mikor a bozót széléről közeledni látta önöket.
- Hát megismert minket?
- Nem. Még nagyon messze voltak. De azt hitte, hogy az ellenség emberei közelednek s ezért inkább előre elbujt.

- És nem tudja, hogy hová bujt?

- De tudom!

- Mondja meg hát hamar, hogy megkeressük a bankárt és idekötözzük a maga helyébe, amiért olyan kegyetlenül bánt el önnel.

- Megmondom hát. Itt a hátunk mögött van a parti sziklában egy hasadék, amelyet bokrok takarnak el. Oda bujt el.

- No akkor könnyen ráakadunk; de előbb meg kell beszélni a társaimmal, hogy helyeslik-e a tervemet.

Lefordította Buttlernek és Grinleynek a beszélgetés tartalmát. Ezek nagyon megörültek a váratlan zsákmánynak és azt sem bánták, ha hálából a kántor helyébe kötik majd a bankárt.

Elindultak hát hármasan, hogy megkeressék a hasadékot. Csakhamar rá is akadtak. Mikor félretolták a bokrokat, ott látták Rollinst maguk előtt, aki összegörnyedve ott kuporgott a hasadékban.

A három cinkosnak kés volt a kezében és az olajkirály gúnyosan így szólt:

- Halló, Rollins úr! Mit csinál itt ebben a sziklahasadékban? Talán petróleumforrást keres?

A bankár megrémült, mikor ráismert a három jómadárra. Tudta, hogy ezektől semmi jót sem várhat. Nem volt hős, de azért egy emberrel szembezállt volna mégis; ám most hárman álltak előtte, késsel a kezükben. Belátta hát, hogy védekezéssel rontana csak a helyzetén.

- Ugyan legyen szíves, jöjjön ki abból a lyukból! - szólította fel őt az olajkirály. - Hiszen teljesen elhanyagolja a kötelességét!

- A kötelességemet? - kérdezte a bankár szorongva, miközben zavarodottan kibújt a sziklahasadékból.

- Úgy van, Sir. Hiszen jó barátját, a kántort kellene őriznie! Mért hagyta faképnél szegényt?

- Három lovast láttam közeledni, és nem tudtam, hogy önök azok.

- Úgy! És ha tudta volna, akkor nem bujt volna el?

- Nem.

- Örülök, hogy így megbízik bennünk! Így hát most visszajön velünk szépen a kántorhoz, ugy-e? Előre.

Közrefogták a bankárt és visszasiettek vele a fához. Ott az olajkirály elszedte tőle mind a két revolverét és a lőszerét, azután így szólt:

- Önnek hatalmas védői vannak, úgy hogy nincs is szüksége fegyverre. Mi ellenben átkozottul rosszul vagyunk felfegyverkezve. Ennélfogva szívesen segít rajtunk, ugyebár? Most pedig mondok valamit, amin nagyon jól fog mulatni. A kántort nem oldozta fel ugy-e, pedig nagyon könyörgött?

- Ezt megtiltották! - szólt a bankár.

- Ehhez semmi közünk. A kántor nagyon dühös és azt kívánja, hogy most ön is érezze meg egyszer, milyen jó érzés, ha az ember fához van kikötve. Lesz szíves hát teljesíteni ezt a szerény kívánságát, ugyebár?

- Mit akarnak velem csinálni? - hebegte a bankár szorongva. - Csak nem akarnak...?

- A fához kötni? De igen!

- Ezt nem tűröm! - kiáltotta és megpróbált harciasan kiegyenesedni.

Az olajkirály vállon veregette és nevetve így szólt a bankárhoz:

- Ne tréfáljon, Sir! Hiszen ismerjük önt. Meg fogjuk kötni. Ha védekezik, akkor erővel kikötjük. És tudhatja, hogy ez esetben baj lesz belőle. De ha szépen engedelmeskedik, akkor mi tovább nyargalunk és nem törődünk tovább önnel. Csak a kántornak akarunk örömet szerezni. Ennyi az egész. Ha elmentünk, a kántor feloldozhatja. Nos, mit szól a dologhoz?

Fenyegetően megvillogtatta a kését, s Buttler és Poller hasonlóképp cselekedett. A bankár odáig volt rémületében. Tudta, hogy kíméletre nem számíthat. Lenyelte hát dühét és szegyenét, és belenyugodott a gonosz multságba.

Az olajkirály feloldozta a kántort, azután odakötözte a helyébe Rollinst, csakhogy durván és kegyetlenül, úgy hogy a bankár mozdulni sem tudott. Azután három gyors metszéssel levágta hátulról a bankár kabátjának a gallérját.

- Mit csinálsz, uram? - kiáltott a bankár rémülten.

- Csak a gallérodát vágom le, - szólt az olajkirály és odatartotta a gallért a bankár elé.

- A... a... gallérom! - kiáltott a bankár elfehéredve.

- A gallérja? Nem! Tévedés, ha azt hiszi, hogy ez gallér. Majd mindjárt meglátja.

Kihúzta a gallér béléséből az utalványt, egy pillantást vetett rá, azután diadalmasan felkiáltott:

- No lám! Milyen szép emlékpapír volt benne! Csakhogy az ilyen értéktárgyat nem szokás a gallérban hordani. Az ember elmegy vele Friscoba és ott beváltja csengő aranyra.

- Gazfickó, rabló!... - ordította a bankár dühösen. Az ajka elfehéredett, a szeme majd kiugrott a gödréből; de dühe tehetetlen volt.

- Csendesen, Sir! - szólt az olajkirály gúnyosan. - Csak visszaveszem, amit jogtalanul elvettek tőlem. Túljártunk az eszén, uram. Ne fáradjon! Segítség nélkül nem szabadulhat; csak hiába kínozza önnönmagát. A kántor majd feloldozza ha szépen megkéri őt. Addig is sok szerencsét!

Meghajolt a bankár előtt, aki dühében a fogát csikorgatta, s azután két cinkostársával együtt lóra pattant és elvágatott a könnyen szerzett zsákmánnyal.

A kántor, aki eközben kezdett már ráeszmélni arra, hogy megint valami ostobaságot csinált, mihelyt a cinkosok eltűntek, sietett a bankárt feloldozni. De csak sok időre sikerült ügyetlen kezével a csomókat szétbontania.

A bankár, mihelyt szabad volt, szó nélkül a bokrok közé rohant, felült a lovára és elnyargalt nyugat felé, hogy mielőbb utolérje Old Shatterhandot és társait.

A kántor a fejét csóválta, azután ő is felcihelődött a lovára, és szintén megindult a navájók és fehér barátaik nyomában...

Old Shatterhandék ezenközben meggyőződtek róla, hogy a nijórák nem változtatták meg helyzetüket a Téli-víz körül; de Winnetou, aki a nijórákat kikémlelte, így szólt:

- A haditervünkön egy kis változtatást kell tennünk.

- Miféle változtatást? - kérdezte Old Shatterhand.

- Az volt a tervünk, hogy lenyargalunk a kiszáradt mederbe. A navájó harcosok balkéz felől rejtőztek el, mi pedig jobbra fordulunk a Téli-víz száraz medrében és megindulunk a folyó

felé. A nijórák erre majd ránk rontanak a partról, és ekkor a navájók hátulról megtámadják őket. Az én fehér testvéreim nem fognak félni, és én azt hiszem, hogy a haditervünk sikerrel fog járni. De még sem árt, ha mindenre gondolunk. Vérnek nem szabad folyni. De ha a nijórák ott látnak majd bennünket maguk előtt, esetleg azt hiszik, hogy lebírhatalnak bennünket. Nem sokan vagyunk férfiak, de azért bizonytal kiálljuk az első rohamot. Csakhogy a nijórák golyói valószínűleg megsebeznek, esetleg meg is ölnek egynéhányunkat. Ezért arra kell törekednünk, hogy ha lehet, a nijórák ne is használhassák a fegyvereiket. Old Shatterhand, a testvérem, bizonyosan tudni fogja, mit kell tennünk, hogy ezt a célunkat elérjük.

- Meg kell mutatnunk nekik mindjárt az első percben, hogy elvesztek, ha harcba keverednek velünk - felelte Old Shatterhand.

- És hogy mutatjuk ezt meg nekik? Hiszen a sok navájó harcost a hátuk mögött nem láthatják, maguk előtt pedig csak a fehér férfiakat és nőket fogják látni.

- Elülről is navájó harcosoknak kell velünk lenniök.

- Ez az, amit gondolok - hagyta helyben Winnetou, az apacsok főnöke.

- De nem vihetjük őket magunkkal; nem jöhetnek velünk.

- Nem.

- Hanem már előbb ott kell helyben lenniök, de úgy, hogy a nijórák ne vegyék őket észre.

- Fehér testvérem ugyanazt gondolja, amit én.

- Könnyű kitalálni vörös testvéremnek a gondolatát. A nijóráknak háromszáz harcosuk van, míg nekünk hatszáz harcosuk van. Elég, ha ötszázat küldünk a hátukba; a többi száznak innen a magas partról le kell ereszkedniök a folyóba és ott alul előre kell lopózniök, amíg a Téli-víz torkolatának a közelébe jutnak. Ott elrejtőznek a bozótban és várnak, amíg mi is odaérkezünk. Mihelyt ott leszünk, és a nijórák ránk akarnak rontani, ez a száz harcos előlép a búvóhelyéről és hozzánk csatlakozik. Ezzel elérjük célunkat, mert az ellenség meg fog döbenni, és ezalatt a többi ötszáz emberünk ráér majd az ellenség hátába kerülni.

- Úgy van. Mindenben hozzájárulok Old Shatterhand szavaihoz. Nicasas-Ini, a navájók vitéz főnöke, válassza ki száz harcosát, és ezek keljenek útra és vonuljanak titokban a Téli-víz torkolatához. Azután elnyargal a többi ötszáz harcos is, és mihelyt föltehetjük, hogy az ellenség háta mögé kerültek, mi is fölkerelkedünk.

Így is történt.

Kiválasztottak száz navájó harcost, akik a parti bokrok között lemásztak a folyóhoz. Lovaikat természetesen nem vihették magukkal; ezeket a többieknek kellett magukkal vinniök.

Nemsokára elindult a többi navájó harcos is.

Mikor egyedül maradtak, Old Shatterhand még egyszer elmagyarázta a kivándorlóknak a haditervet. Megnyugtatta őket, hogy nincs mitől félniök, és a lelkükre kötötte, hogy nagyon óvatosak legyenek és semmi olyat ne csináljanak, ami a terv sikerét kockáztathatná.

Ezután parancsot adott Old Shatterhand az indulásra.

A kivándorlók valóban nagy bizalomnak adták jelét Old Shatterhanddal és Winnetouval szemben. Hiszen egy sereg ellenséges, vad indián elé nyomultak, anélkül, hogy féltek volna. De ilyen volt a hatása mindig mindenkire ennek a két férfinak. Az apacsok főnökének és fehér testvéreinek a közelében soha senki nem érezhetett félelmet.

Old Shatterhand figyelmeztette a kivándorlókat, hogy lehetőleg elfogulatlan arcot vágjanak, ne vessenek fürkésző vagy aggódó pillantásokat arrafelé, ahol az ellenség búvóhelye van.

A kivándorlók tőlük telhetően engedelmeskedtek is a figyelmeztetésnek.

Párhuzamosan lovagoltak a folyóval s így egyre közelebb jutottak a Téli-vízhez, amely derékszögű vonalban nyúlt el a folyó felé.

Sam Hawkens tréfálkozott; hangosan nevetett és ösztökélte a többieket, hogy ők is nevéssenek vele együtt.

Ezzel az volt a célja, hogy a nijórakat eláltassa. Hadd higyjék, hogy a közeledők nem is álmodnak semmiféle veszedelemről.

Mikor odaértek, ahol alul a kiszáradt meder volt, lassan levonultak a Téli-víz medrébe.

Winnetou és Old Shatterhand haladt a csapat élén. Éles szemük figyelmét semmi el nem kerülhette, bárha úgy viselkedtek, mintha semmire a világon nem figyelnének.

Balra tőlük néhány sziklatömb hevert, amelyeket áradás idején a víz el szokott önteni.

Az egyik sziklatömb mögül Nicsas-Ini feje kandikált ki. A vitéz főnök ennyire előre merészkedett, hogy fehér barátait értesíthesse róla, hogy ő a maga ötszáz emberével a helyén van.

- *Altszo-ti* - itt vagyunk! - suttogta törzsének a nyelvén, s azután megint eltűnt a feje.

A társaság jobbra kanyarodott s a Téli-víz medrében tovább haladt a Chelly-folyó felé. Jobbról és balról magas sziklák meredeztek, előttük pedig a Téli-víz medrének torkolata előtt a Chelly-folyó árja folyt.

A Chelly partján keskeny földszáv volt, amelyet fák és cserjék sűrűje borított; itt megálltak.

Old Shatterhand élesen szemügyre vette a bozótot. Egyszerre csak zörgés támadt a sűrűben s egy pillanatra egy vörös harcosnak a karja nyúlt ki a bokrok közül.

Ez annak a jele volt, hogy a száz navájó-harcos is a helyén volt már.

Sikerült tehát az ellenséget két tűz közé szorítani.

A parti szikla a baloldalon egy kissé előrenyúlt és kiugró sarkot alkotott.

Old Shatterhand a sziklára mutatva, így szólt:

- Az asszonyok és a gyerekek vonuljanak vissza e mögé a sziklasarok mögé. Ott nem érheti őket veszedelem.

A kivándorlók engedelmeskedtek a parancsnak. Azután valamennyien leültek úgy, hogy hátukat a Chelly vizének fordították, arcukat pedig a Téli-víz kiszáradt medrének.

Így látniok kellett a nijórák érkezését.

Old Shatterhand és Winnetou egymás mellett állt és elfogulatlanul beszélgetett. Látszólag egy csöppet sem figyeltek arrafelé, ahonnan az ellenséget várták; de azért mindent pontosan láttak.

A Téli-víz, áradás idején, sok szikladarabot magával sodort és lerakott a torkolata táján. E kövek mögött földzetet lehetett találni, és valószínű volt, hogy a nijórák előcsapata e kövek védelme alatt fog titkon közelebb osonni.

Így is történt, mert Winnetou az egyik kődarab mögött egy mozdulatot vett észre, egy pillanatilag élesebben odatekintett, s azután így szólt Old Shatterhandhoz:

- A mögött a nagy háromszögletű sziklatömb mögött ellenség van. Láta őt testvérem?

- Láttam. A mögötte heverő szikla mögül kúszott oda. Azt is tudom, hogy kicsoda.
- Mokasi, a főnök?
- Az.
- Akkor itt a döntő pillanat. Nem volna jobb, ha nem várnók meg, amíg ránk rohannak?
- De jobb volna, mert így még jobban meg fognak döbbedni. Te akarsz beszélni vele?
- Nem. Beszéljen vele fehér testvérem. A te puskádat varázsfegyvernek tartják, így hát a te szavadnak több hatása lesz.
- Helyes! Tehát rajta!

Halkan néhány szót kiáltott a bozót felé, amelyben a száz navájó harcos lappangott, azután így szólt a fehérekhez:

- Itt vannak a nijórák. Álljatok fel és ragadjatok puskát.

A férfiak felugrottak és puskáikat lövésre készen tartották.

Old Shatterhand néhány lépést tett előre, kezében puskájával, amelyet lövésre készen tartott, azután az említett sziklatömb felé kiáltott:

- Miért bujkál Mokasi, a nijórák főnöke, ha meg akar bennünket látogatni? Jöjjön nyíltan hozzánk. Tudjuk, hogy itt van háromszáz harcosával együtt.
- Uff, uff! - hangzott erre a szikla mögül, és Mokasi fölegyenesedett. - A fehér kutyák tudják, hogy itt vagyunk? És mégis idejöttek? Hát kiégette agyvelejüket a nagy szellem, hogy oly kevesen harcot merészelnek kezdeni velünk?
- Nem merészelünk semmit, mert a nijórák főnöke alaposan téved. Hát nem látja embereimet, akik itt állnak, hogy puskáikkal fogadják az ellenséget? És nem látja az én kezemben a varázspuskát? Ki állhat ellen ennek a fegyvernek?
- Oly gyorsan le fogjuk győzni Old Shatterhandot, hogy csak két vagy három lövést tehet. Megmutassam, hány harcosom van?
- Tudom már. Háromszáz.
- És nincsenek messze innen, hanem itt vannak a közelben. A sápadtarcoknak nincs más választásuk: vagy megadják magukat, vagy a halál fiai. Lássák meg tulajdon szemükkel, hogy körül vannak zárva.

Fölemelte a kezét és erre a jelre minden kődarab mögül nijórák bukkantak föl. Mások, akik hátrább maradtak, mert a kövek mögött nem értek volna el, rohamban közeledtek és velőtrázó harci üvöltést hallattak. De nem támadtak, hanem megálltak a főnökük mögött, mert ez sem ment előre.

Mokasi újra fölemelte a karját. Az üvöltés nyomban megszűnt, és Mokasi így szólt Old Shatterhandhoz:

- A sápadtarcok láthatják, hogy elvesztek, ha harcolnak. Ha tehát okosak, akkor megadják magukat.
- Az már igaz, hogy Mokasitól tanulhat az ember okosságot, mert Mokasi ravasz ember. Tudja és látja nagyon jól, mi a helyzet. Húsznál több kécsővű puska irányul rá és harcosaira; ez negyven lövés. És az én varázspuskámnak a sok golyója! Mielőtt hozzánk érnek a nijórák, hatvan, sőt több harcosuk elesett, és aztán kezdődik a harc késre és puskatusra. Ezt nagyon jól

tudja Mokasi. Tudja, hogy ha le is győzhetne bennünket, ez száznál több harcosába kerülne, és ő volna a legelső, akit az én golyóm leterítene. Ezért hát arra szólít fel bennünket, hogy adjuk meg magunkat. Csakhogy olyan okosak mi is vagyunk ám, mint ő.

- Old Shatterhand elszámítja magát. Tizen sem esnek el vagy sebesülnek meg közülünk, s a sápadtarcok már a foglyaink lesznek. Old Shatterhand híres vadász és nagyon okos harcos; de ha most nem adja meg magát, akkor nem cselekszik okos emberhez méltóan.

- Köszönöm a nijórák főnökének a szép szavakat, amelyekkel megtisztelt. De még távolról sem dicsért meg eléggé, mert én még sokkalta okosabb vagyok ám, mint Mokasi gondolja. Mi páran, sápadtarcok, nem félünk háromszáz nijórától; de azért mégsem jöttünk egyedül. Mikor Mokasi fölemelte a kezét, előtűntek a harcosai. Most majd én is fölemelem a kezemet, hogy megmutassam, hogy én is meg tudom tenni ugyanazt.

Fölemelte a karját.

A száz navájó nyomban kiugrott a bokrok közül, villámgyorsan kettős sorba állt és rászegezte fegyverét a nijórákra. Ezek meglepetésükben felordítottak. Egyikük sem merté puskáját a fehérekre irányítani, mert ezek előbb fölemelték a fegyvereiket s így előnyben voltak. Aki előbb fölemeli a fegyverét, az nyomban lelövi az ellenséget, mihelyt ez fenyegető mozdulatot tesz.

Old Shatterhand jelt adott, hogy tovább akar beszélni.

Az üvöltés nyomban elnémult.

- Mokasi be fogja most látni, hogy az imént még nagyon is keveset mondtam. Nem száz, hanem kétszáz nijórát megölnénk, mielőtt hozzánk férhetnének. A nijórák főnöke az előbb úgy vélekedett, hogy beteg az agyvelőm. Hát az övével hogyan állunk? Nem tud már gondolkodni, nem lát és nem hall? Miért bámul csak előre, ide mi felénk? Nézzen egyszer már a háta mögé is!

Mokasi megfordult és megfordultak a harcosai is. Egész figyelmükkel előre voltak fordulva, s arra nem ügyeltek, ami a hátuk mögött történt. Hiszen nem is álmodták, hogy ott egyáltalában történhet valami.

És most, alig húsz lépésnyire a hátuk mögött, ott látták az ötszáz navajót, akik nyolc-tíz sorban egymás mögött elfoglalták a Téli-víz kiszáradt medrét egész szélességében.

Élükön főnökük állt, aki így kiáltott Mokasinak:

- Itt áll a navájók ötszáz harcosa, és előttetek ott áll a száz navájó harcos a sápadtarcok mellett, akik legyőzhetetlenek. Óhajtja a nijórák főnöke, hogy megkezdjük a harcot?

A nijórák úgy üvöltöttek ijedelmükben, mint a fenevadak. A navájók, akik kétszerannyian voltak, túlharsogták őket; de az ő harsogásuk az öröm harsogása volt.

Old Shatterhand intett, és egyszerre csend támadt. Hangos szóval megszólalt:

- Én is azt kérdezem Mokasitól, úgy mint Nicsas-Ini, megkezdjük-e a harcot? Hatszáznál több golyó fog belefuródni a nijórák összezsúfolt tömegébe. Hányan maradnak vajjon életben közülük? Egyetlen egy sem.

Mokasi nem felelt rögtön; sötéten maga elé meredt, azután fogát csikorgatva így szólt:

- Meg fogunk halni; de mindegyikünk megöl előbb legalább is egy navájót.

- Ezt csak így mondd, de magad sem hiszed; mert mihelyt valaki közületek a fegyverét felemeli, mindannyian lövünk. Ismétlem azokat a szavakat, amelyeket az imént hozzám

intéztél. Tán megháborította a Nagy Szellem az elméteket, hogy idejöttetek ellenünk harcolni, holott fölényben vagyunk fölöttetek? Tán kiszáradt az agyvelőtök, hogy ugyanabba a kelepcebe engeditek magatokat csalni, amelybe nekünk kellett volna beléesnünk? Vakok és süketek lettetek-e, hogy nem láttátok és nem hallottátok, hogy Winnetou velem a táborokban volt tegnap és kilesett benneteket. Egy sziklán ültél a vén harcosokkal a folyó magas partján, mi pedig éppen ezen a sziklán hasaltunk. Mindent hallottunk, amit beszéltetek. Nem tudjátok, hogy mekkora óvatossággal kell élni, ha a harcibárd ki van ásva?

- Uff, uff! - kiáltott fel Mokasi találva. - Old Shatterhand és Winnetou azon a kövön hasaltak, amelyen mi ültünk?

- Igen. Hallottuk, midőn arról tanácskoztatok, hogy mint fogtok itt bennünket meglepni. Mért tesztek ellenségekké olyan férfiakat, kikről jól tudjátok, hogy törzsetek összes harcosaitól nem félnek?

Erre Mokasi a földre eresztette a fegyverét és így szólt:

- A nagy Maniton ellenünk volt; nem akarta, hogy győzzünk. Old Shatterhand vagy Winnetou ám jöjjön hozzám és vívjon meg velem. Aki a másikat megöli, annak a törzse legyen a győztes.

- Micsoda beszédet hallok a szádból? Tán gúnykacajt akarsz feleletül? Az legyen a híre, hogy Mokasi úgy fecseg, mint valami tacsakógyerek vagy pletykázó vénasszony? Hallottad-e valaha, hogy kettőnk közül valamelyik fölött bármiféle ellenség diadalmaskodott volna? Indítványod mit sem változtathat sorsotokon, pusztulástokon. Föltétlenül legyőzetnél és veled vesznének összes harcosaid.

- Hát velem halnak meg mind!

- Ez párviadal nélkül éppúgy megtörténhetik - felelte Old Shatterhand Mokasi szavaira. - Minden oldalról körül vagytok zárva. El vagytok veszve mihelyt a harc megkezdődik. Mért fogadnók el a párviadalt, mért tegyük a kimenetelétől függővé két törzsnek a sorsát? Ami az enyém, azt csak nem kell előbb megszereznem. A győzelem a mienk, miért küzdenék még külön érte?

- Tehát nem akarsz velem kiállani?

- Nem, mert meg kellene, hogy öljelek és ezt nem akarom.

- De hisz így is úgy is meg fogsz halni. Magad mondtad hogy első golyódat nekem fogod szánni.

- Igen, ha harcra kerül a sor; de azt hiszem, hogy sokkal jobb lenne azt elkerülni.

- De hogy lehessen elkerülni? Tán úgy, hogy életre-halálra megadjuk magunkat?

- Nem; így nem szokták magukat megadni bátor férfiak. A nijorák pedig bátor harcosok. Oly kevésbé ismered Old Shatterhand-et és Winnetou-t, hogy oly kívánságot tételezel fel róluk, melynek teljesítése nektek és utódaitoknak örökös szégyenévé válnék?

Erre Mokasi mélyen és megkönnyebbülten lélezett fel, majd megkérdezte:

- Hogy térhetnénk ki a harc elől, anélkül, hogy feleségeink és gyermekeink ujjal ne mutassanak ránk és ki ne gúnyoljanak?

- Erről tanácskozni fogunk. Mokasi és Nitsas-Ini jöjjenek hozzám és Winnetouhoz. Mokasi magával hozhatja a fegyvereit, mert még nem adta meg magát, szabad emberként illik tehát vele bánni. De úgy a mi harcosaink, mint a tieitek szigorúan megtartják mostani állásaikat míg tanácskozásunk véget ér.

- Nem lehetne ezt a tanácskozást nálam megtartani?

- Lehetni ugyan lehetne; de csak bevallod, hogy mi vagyunk előnyben és így helyesebb, ha te jössz el hozzánk.

- Mint szabad ember és harcos?

- Igen.

- Akkor eljövök.

Ismét felvette fegyverét a földről és Old Shatterhand felé indult. Melléje érve a törzsfőnök méltóságteles tartásával leült a közelében. A fehér vadász és Winnetou szintén letelepedtek. Nitsas-Ini is odajött. A nijorák sorai közt kellett elhaladnia, akik sötét pillantásokkal méregették. De senki sem merészelt hozzája nyúlni, de még barátságatlan szóval sem illetni. Midőn leült a többiek mellé, Wolfot is oda intették, ki a navajoknál főnöki tekintélyt élvezett.

A tanácskozást megkezdhetnék volna, mert a résztvevők mind együtt voltak. Ámde indián szokás szerint jó negyedóráig ültek ott, anélkül, hogy egy szót is szóltak volna. Mindenki a gondolataiba volt elmerülve. Old Shatterhand és Winnetou fürkészve nézték a többi hármat, mintha a legtitkosabb gondolataikat akarták volna kifürkészni; aztán egyetlen rövid pillantást váltottak egymással. Szavak nélkül is megértették egymást.

Winnetou szólott elsőnek. De csak ezt a rövid kérdést tette fel:

- Itt ül öt harcos, hogy tanácskozzék. Ki beszéljen közülök?

Egy ideig ismét mély hallgatás következik; erre Nitsas-Ini megszólal:

- Old Shatterhand testvérünk nem akart vért ontani; beszéljen ő!

- Howgh! - szóltak a többiek beleegyezésük jeléül.

Old Shatterhand várt egy kis ideig, hogy szavainak annál több legyen a súlya. Majd így szólt:

- Testvéreim tudják, hogy barátja vagyok a vörös embereknek. Az indiánok tulajdona volt ez az egész föld egyik tengertől a másikig. Aztán eljött a fehér ember és mindent elvett tőle, cserébe pedig ráhagyta a betegségeit. Az indián szegény, beteg ember lett, aki hamarosan meg fog halni. A fehér ember ellensége neki és leginkább avval győzte le, hogy viszályt szított a vörösök közt és egyik törzset a másik ellen uszította. A vörösek elég oktanul beleestek ebbe a hibába és mai napig sem lettek okosabbak. Egymást pusztítják, pedig nagyot érhetnének el, ha felhagynának a kölcsönös gyűlölettel és testvériesen éreznének egymás iránt. Mert erre születtek! Igazam van?

- Howgh! - hangzott köröskörül.

- Igen, igazam van. Bizonyítja ezt a két törzs is, mely most itt áll, egymással farkasszemet nézve. Nitsas-Ini testvérem megmondhatja, hogy mely nagy néphez tartozik a navajok törzse?

- Az apacsok népéhez! - viszonzá a kérdezett.

- Mokasi is megmondhatná, hogy a nijorák mely néphez tartoznak?

- Ugyancsak az apacsokhoz! - felelte amaz.

- Látjátok tehát testvéreim, hogy igazat szóltam. A nijorák és navajok nemcsak hogy a vörös fajhoz tartoznak, hanem azonfelül egy népnek a fiai. Szeretniök, támogatniuk kellene egymást, vállvetve kellene harcolniok közös ellenségük, a fehérek ellen. Ehelyett egymást marcangolják és ellenségüket segítik. Nitsas-Ini testvérem megmondhatná, hogy miért vonult a nijorák ellen?

- Mert kiásták ellenünk a harci bárdot.

- Jó. Nos tán Mokasi is megmondhatná, hogy miért vezette a harcosait a navajok ellen?

- Mert kiásták ellenünk a harci bárdot.

- Nem sejtitek, hogy mit akarok mondani? Hallani akartam viszályotoknak az okát és ti nem tudtok mást, mint a tényt elmondani, hogy a harci bárdokat kölcsönösen kiástátok. Nem tesztek-e ti is kis gyerekek módjára, akik minden észszerű ok nélkül hajbakapnak? Azt akarjátok, hogy gyerekszamba vegyenek benneteket? Mosolyogjanak rajtatok, mint ahogy gyerekeken szokás, holott pedig tisztelet és félelem illetve meg benneteket, ha erősen és hűségesen összetartanátok. Egymás ellen vonultatok, hogy egymást megsemmisítsétek; még jó, hogy itt vagyunk a legjobb barátaitok, Winnetou és én. Mi csak azt mondjuk nektek, amit bizony magatoktól is tudnotok kellene.

Szünetet tartott, hogy szavainak annál erősebb legyen a hatása. Majd így folytatta:

- Vörös testvérem, Nitsas-Ini, nemcsak híres, vitéz harcos, hanem egyúttal törzsének körültekintő, okos uralkodója. Belátta, hogy a vörös fajnak el kell pusztulnia, ha olyannak marad, amilyen most. Ezért bölcs elhatározásokhoz jutott és azokat végre is hajtotta. Fehér feleséget vett magának, akit szeret és akinek sokat, nagyon sokat köszön olyat, amit különben nem ismert volna. Elküldte a fiát a tengeren-túlra, hogy ott megtanulja, mint lehet a pusztát termékeny mezővé változtatni. Ő jól tudja, hogy a háború csak szerencsétlenséget okoz és egyedül a béke terem boldogságot. Az én testvérem hirtelen megváltozott volna? Tán szomjazza vörös testvéreimnek a vérét?

- Uff, uff! azt már nem! - kiáltott föl a navajo.

- Így tudtam ezt én is. Ha másképp állna a dolog, nem maradnék tovább a barátod és testvéred. De hogy is vagyunk Mokasival, a nijorák főnökével? Ő minden igazi ok nélkül indult harcba és nem aratott ellenségén semmiféle diadalt. Sőt, ha be akarja vallani az igazságot, kénytelen elismerni, hogy ebben a pillanatban nagyon veszedelmes helyzetben van. Bevallja ezt?

- Howgh! - bölintott Mokasi, aki kezdte belátni, mennyire békések Old Shatterhand szándékai.

- Kívánhatja-e ilyen veszélyek közepette okos ember az ellenfeleinek a halálát, mikor a saját élete amazok kezében van?

- Nem.

- Nos, hát akkor teljesen egy véleményen vagyunk. Sem Nitsas-Ini, sem Mokasi nem kívánják az ellenségeskedés folytatását. Csak arról lehet még szó, hogy miféle vér ontatott ki mostanáig és milyen bosszút kell érte állani. Elveszített-e Mokasi valakit harcosai közül?

- Nem.

- Kell-e tehát, hogy bosszút álljon a navajokon?

- Nem.

- Most hát ugyanazt kértem testvéremtől, Nitsas-Initől.

- Khasti-Sine és kísérője, a két kém közül az egyik, megöletett.

- A nijorák ölték meg?

- Nem, hanem egy sápadtarcú, akit Olajkirálynak hívnak.

- Tehát a nijorákon kell bosszút állanod megölt két harcosodért?

- Nem.

- Tehát ebben is egyforma a helyzetetek. Csak abban nem vagytok egyformán, hogy a nijorák úgy körül vannak zárva, hogy harc esetén vérök folynék. De Nitsas-Ini kijelentette, hogy nem akar vért ontani. De van még egy másik egyenlőtlenség: Mokasi elfogott nyolc navajo-harcost. Nem volna-e jó ezt kölcsönösen kiegyenlíteni? A nijorák kiadják a foglyokat, a navajók pedig megszüntetik a körülzárolást. Azután elássátok a harci bárdokat. Remélem, hogy testvéreim elfogadják indítványomat. Most ide nézzetek, mit teszek!

Erre elővette övéből a dohányzacskót, leoldotta a zsinórról a békepipát, megtöltötte és maga elé tette. Azután megkérdezte Mokasitól:

- Beleegyeznek-e a nijorák főnöke az indítványomba?

- Igen! - felelte ez bensejében örülve neki, hogy ily olcsón menekült meg a veszélytől, sőt a majdnem biztos pusztulástól.

- És mit szól ehhez a navajók főnöke?

Ez nem egyezett rögtön bele, hanem így szólt:

- Old Shatterhand testvérem inkább a nijorák érdekében szólott, mint a navajokért.

- Hogyhogy?

- Ők a hatalmunkban vannak és az nem előny a részökre, hogy nyolc foglyot ejtettek közülünk, mikor ezek úgyis mintha már a kezünk közt lennének. Csak éppen néhány harcosomat kellene a nijorák táborába küldeni, hogy a foglyokat feloldozzák. Mondd hát, igazságosan szóltál az érdekünkben?

- Igen! Mert felelj csak erre a kérdésemre: kinek köszönhetitek azt a kedvező hadállást, amelyben most vagytok?

- Neked és Winnetounak! - felelte Nitsas-Ini őszintén és az igazságnak megfelelően.

- Igenis, nekünk köszönheted. Nem azért mondom ezt, hogy eldicsekedjem veled, hanem hogy méltányosságra bírjalak a nijorákkal szemben. Mit szól Winnetou testvérem a béke-indítványomhoz?

- Olyan ez, akár csak magam tettem volna - felelte az apacs.

- És Mai-tso?

- Én teljesen osztom Winnetou véleményét - viszonzá ez utóbbi.

- Így hát csak Nitsas-Ini szava volna még hátra.

A megszólított futólag áttekintette emberei hadállását és hosszasan nézte az ellenségét. Sajnálta ugyan, hogy le kell mondania a nagy előnyről. Ámde fehér feleségének befolyása ezúttal is érvényesült: vad indiánból békeszerető, megfontolt törzsfőnök lett. Még néhány pillanatig habozott, de aztán így szólt:

- Old Shatterhand testvéremnek igaza legyen. A nijorák ne legyenek továbbra is körülzárva.

- Hajlandó vagy tehát Mokasival a kalumetet elszívni.

- Igen.

Erre Old Shatterhand fölkel, az indiánok felé fordult és emelt hangon így szólt:

- A navajok és nijorák fordítsák ide tekintetüket és lássák, hogy mit határoztak főnökeik!

Most meggyújtotta a dohányt és átadta a pipát Nitsas-Ininek. Ez fölkel, hatot szippantott a pipából a füstöt ég felé, a föld felé és a négy szélirány felé fújta, majd hangos szóval, hogy a jelenlevők mind meghallhatták, így szólt:

- A harci bárdokat elássuk; elszívjuk a békepipát. A nijorák kiadják a foglyokat és evvel testvéreink lesznek. Ezt az összes harcosaink nevében jelentem ki. Annyi ez, mintha ők maguk mondták volna és mintha maguk szívták volna hozzá a kalumetet. Beszéltem, howgh!

- A navajok valószínűleg nem voltak nagyon elragadtatva a tanácskozásnak ilyen kimenetelétől. Olyannyira előnyben voltak, hogy csak nehéz szívvel mondtak le róla; de a fegyelem visszatartotta őket a zendüléstől, annál is inkább, mert a kalumet szívása annyira szent szokás volt előttük, hogy nem mertek volna főnökük határozatának ellenszegülni.

Ez a békepipát Mokasinak adta, ez fölkelvén, ugyancsak hat szívást tett és épp oly hangosan jelentette ki, mint Nitsas-Ini:

- Halljátok ti harcosok, navajo és nijorák törzséből! A harci bárdot ismét földbe ássuk. A navajo férfiak megnyitják a kört, amelyben bennünket körülzártak és avval testvéreink lesznek. Ezt én a kalumettel megerősítettem és ez annyi, mintha ezt a harcosaim mondanák és mintha ők szívták volna a pipát. Beszéltem, howgh!

Senki se volt vidámabb a nijoráknál, akik szinte lehetetlennek tartották veszedelmes helyzetükből való ilyen szerencsés megmenekülésüket. Old Shatterhand Winnetou és Wolf, mint a szerződés tanúi, szintén hat-hat szippantást tettek a pipából, de beszédet nem kellett tartaniok.

Evvel vége volt az ülésnek és az előbb oly fenyegetően ellenséges helyzet békésre változott. A navajok szabadon eresztették a nijorákat és minthogy a folyó mentén nem volt elég tágas hely, mindkét tábor a nijorákhoz vonult, hogy ott megüljék a békeünnepet és mindenekelőtt a foglyokat kiszabadítsák.

Winnetou, Old Shatterhand és Wolf szintén fölmentek, mert szükség volt jelenlétükre; a többi fehérek azonban lent maradtak. Mindnyájan örültek neki, hogy ilyen jól véget ért az ellenségeskedés.

KILENCEDIK FEJEZET.

Bűn és Bűnhődés.

Csakhamar mindnyájan élénk beszélgetésbe merültek az események fölött. Wolf Adolf csak rövid ideig vett ebben a társalgásban részt, csakhamar elvált a többiektől, hogy fölkeresse nagybátyját, aki a felsőparti táborban volt. Midőn a gázlóhoz ért, szemben találkozott a navajokkal, akik a rejtekhelyekből előhozták a lovaikat. Főnökük vezette ezt a munkát és Winnetou, Old Shatterhand mellettük álltak. Ekkor a gázló szélén fölbukkant egy lovasnak az alakja, aki midőn meglátta az említetteket, így kiáltott:

- Mr. Shatterhand, jó hogy látom önt! Szabad itt lemennem?

- Mr. Rollins, ön itt? Önnek a kántor mellett kellett volna maradnia, amíg embereimet elküldtem volna önért. Mért ugrott meg?

- Mindjárt el fogom mondani. Tehát lemehetek Önökhöz?

- Igen.

Erre lassan lelovagolt, leugrott lováról és izgatott hangon így szólt:

- Bár ne maradtam volna ott, hanem önnel lovagoltam volna! Ha tudná, hogy mit éltem át!

- Hát mit élt át? mi történt, ön egészen ki van kelve magából!

- Nem is csoda. A fához voltam kötözve.

- Ön? talán a kántor?

- Igen, eleinte; azután megszabadult és engem kötöztek meg.

- Kicsoda? - kérdi Old Shatterhand csodálkozva.

- Az Olajkirály. Ez a gazember ismét elvette a csekket.

- Az Olajkirály? teremtette! hogy történt? Beszélje el gyorsan!

A bankár elmondta a történeteket.

- Ember! - kiáltott Old Shatterhand - ezt ön ravaszul, nagyon ravaszul csinálta! Mért nem semmisítette meg azt a rongy papirost?

- Igen, igaza van; most már keservesen bánom. Kerítse vissza az utalványomat, nagyon kérem, Sir!

- Igen, először elköveti a hibát, azután persze én hozzam helyre! Felőlem nyargaljanak tova a fickók amerre csak akarnak. Ne követte volna el ezt az ostobaságot!

Erre Nitsas-Ini közbe szólt:

- Nem fognak elnyargalni ahová nekik tetszik. Az Olajkirály két kémemet meggyilkolta; ezért kezembe kell kerítenem. Vajjon Old Shatterhand és Winnetou nem lennének a segítségemre?

Winnetou igent bólintott és Old Shatterhand így szólt:

- Az imént bosszúságomban szóltam. Természetes, hogy kézre kell kerítenünk a fickókat. Látta ön, hogy merre lovagoltak?

- Igen.

- Nos, mely irányban?

- A folyó mentén felfelé, oda, ahonnét jöttek és ahonnét mi is jöttünk.
 - Tehát mégis úgy van, a fickók a navajok nyomait követték, hogy Wolfra rajta üssenek és tőle az írását elvegyék. A véletlen nagyon megkönnyítette gaz csinnyüket. Mikor történt ez?
 - Nagyon régen. A kántornak lett volna kötelessége, hogy föloldozzon, de nem tette meg.
 - Akkor hát tüstént induljunk!
 - A parton fölfelé? - kérde a főnök.
 - Igen, mert semmiesetre se szabad a nyomukat elhanyagolnunk; már pedig ők minden esetre a folyó mentén lefelé lovagoltak.
 - De hiszen ez az ember éppen az ellenkezőjét állítja!
 - Rollinsnak is igaza van; a banditák felfelé mentek, de csak egy darabon.
 - És aztán lefelé kanyarodtak?
 - De hisz ez esetben ott kellett volna elvonulniok!
 - Nem, átmentek a másik partra.
 - Uff, mi okból gondolja ezt az én testvérem?
 - Megmondom. Most, hogy a papír a kezükben van, mindenáron San-Franciskóba igyekeznek. Ezért a Colorado felé kell menniök, ugyanazon az úton, amelyen az ön táborába jutottak. Erre nem jöhettek, mert a kántortól megtudták, hogy itt vagyunk. Tehát visszafelé mentek, a folyón fölfelé, a tegnapi táborozási helyünkhöz és aztán a folyón keresztül gázoltak. Vörös testvérem egy csapatával lovagoljon gyorsan a folyó mentén lefelé, amíg gázlóra talál. Ha átkelt rajta, kutasson a nyomuk után és meg fogja tudni, állapítani, hogy eltávoztak-e erről a környékről.
 - Bizonyos, hogy eltávoztak!
 - Nem gondolnám, én úgy sejttem, hogy odaát rejtőzködnek valahol és kémlelik az összeütközés eredményét. Testvérem tehát jól tenné, ha lehető széles vonalban elvágná a menekülésük útját, hogy valahogy el ne osonhassanak.
 - És mit szándékszik Old Shatterhand tenni?
 - Én Winnetouval felfelé lovagolok és követem a nyomukat, ez nagyon fáradságos és nehéz feladat, minthogy az ő nyomaik a mienkkel összeesnek. Ezt a kényes feladatot nem bízhatjuk senkire, magunknak kell az utat megtennünk, de nem fogunk egyedül lovagolni, hanem kísérettel.
 - De hisz én kémeket küldtem ezeknek a kutyáknak elibe. Talán nem vették volna őket észre?
 - Van még más lehetőség is. Talán megtévesztették a kémeidet, sőt talán meg is ölheték!
 - Ha így volna, akkor kínos halál vár rájuk!
 - Előbb csak fogjuk meg őket, azután beszélhetünk a halálukról. Vörös testvérem azonnal útnak indulhat, nehogy valamit elmulasszon!
- Ekkor a gázlónál ismét felbukkant egy lovas. Észre vette a jelenlevőket és miképp előbb a bankár, megkérdezte, hogy lejöhet-e?
- Igen, jöjjön le, - felelte Old Shatterhand, miközben szemei vésztojósloán szikráztak.
- A kántor lejött.
- Ismét itt volnék, - mondá mitsem sejtve, - hol vannak a többi németek?

- Ott, ahová ön nem fog ismét eljutni, hogy bajt okozzon, maga áruló!
- Áruló? hogyan?
- Ön elárulta az olajkirálynak, hogy hol tartja Mr. Rollins az utalványt.
- Igen, ezt megtettem. Ők megkérdezték és én csak nem hazudhattam nekik.
- Az ember okos lehet, anélkül, hogy hazudnék, ön ostoba fecsegő! Kiszabom a büntetését, ismét megkötöttem.
- Ezt nem fogom túrni! Önnek nincs hatalma rajtam!
- De nagyon is. Mindjárt be fogom önnek bizonyítani.

Erre néhány szót váltott a navajokkal, amelyet a kántor nem értett; erre aztán a harcosok körülfogták őt és a lovát föl vitték a táborukba, ahol minden berzenkedésnek dacára csakugyan megkötözték. Kevés vártatva Nitsas-Ini húsz lovassal a folyam mentén lefelé vágatott; Makasi, most már barátja, húsz nijorával csatlakozott hozzá.

Winnetou és Old Shatterhand ellenben a folyó mentén fölfelé lovagoltak. Velük voltak Sam Hawkens, Dick Stone, Will Parker és tíz navajo-harcos. Frank és Droll szintén velük akartak menni, Old Shatterhand azonban rábírta őket a maradásra, hogy vigyázzanak a tábori rendre.

Az asszonyok még együtt ültek lent a víz mellett; a fehér asszony is velük volt. A jövőjükéről beszélgettek; régebbi terveikről, amelyeket az utóbbi idők eseményei lényegesen megváltoztattak. Ekkor leért hozzájuk Wolf. A főnöknő, aki Wolfot mindenkor magázta, ha németül beszélt, de tegezte, ha indiánnyelven szólt hozzá, közelebb intette magához és így szólt:

- Német földieink terveiről beszélgetünk. Azért jöttek át, hogy itt hazát alapítsanak. Vagyonuk nincs; csupán Ebersbachéknak van pénzük és ők a többieket támogatni akarják. Mit szól hozzá? Beszélni fogok róla az urammal, mihelyt ideje lesz rá.
- Ez nem szükséges - mosolygott Wolf.
- Miért?
- Mert már megtettem.
- Ön már beszélt vele róla.
- Igen.
- És mit szólt az uram?
- Örömet akar önnek szerezni, hogy ezeket a németeket engedi a területén megtelepedni.
- Ez igazán szép dolog! Szívemből örülök neki! Tudom, hogy a kívánságomat teljesítette volna; de kétszeresen kedves előttem, hogy nem várta be a kérésemet. Hogy képzeled el ön a dolgot?
- Nagyon egyszerűen. Földieink annyi földet kapnak ajándékba, amennyire szükségük van; hiszen van mindenből bőviben: erdő, mező, legelő. Választhatnak belőlük tetszésük szerint. Azután átlovagolunk Guayolote vagy La-Tinajoba, ahol a földműveléshez szükséges eszközöket és mindenféle szerszámokat vásárolunk.
- Gondoskodni fogunk lovakról, tehenekről és egyéb legelőjószágról. A lakásaik építésénél szívesen fognak férfiaiunk és asszonyaink segíteni, úgy, hogy hamarosan be lesznek rendezve. Csakhogy van ám a dolognak bibije is.
- Bibije, igazán? - kérde a főnöknő kissé nyugtalanul.

- Bizony, még pedig komoly bibije! - mosolygott amaz.

- És mi volna az?

- Oly kérdés, amittől minden függ.

- Mi az, beszéljen!

- Az a kérdés, akarnak-e a németek ily feltételek mellett letelepedni?

Ez a kérdés a németeknek volt szánva; ezek természetesen örömmel mondtak igent. Jobbat nem is kívánhattak volna. Nem hitték volna, hogy ingyen kaphatnak földet, szerszámot és mindent, amire szükségük van. Rozália asszony, aki szeretett a többiek nevében beszélni, átölelte a fehér főnöknőt, kezét nyújtotta Wolfnak és így kiáltott föl:

- Aztán mondja még valaki, hogy a vadak nem sokkal jobb emberek, mint a mi mívelt népeink odahaza! Nincs nálunk otthon olyan emberséges ember, aki egy szegény ördögnek ilyen ajándékot adna! De mekkora ajándékot! Odaát bizony még egy veteményes ágyra való falatka földet sem ajánlana föl senki, itt pedig mindjárt nagybirtokosok lettünk a hozzá tartozó élő és holt felszerelésekkel együtt! Ezentúl én már csak az indiánokkal tartok és semmi közöm a fehérekhez. Remélhetőleg a kántor nem akar majd velünk maradni! Ez csak elkeserítené az egész boldogságunkat.

- Nem, ezt elvisszük innét. Ez a szerencsétlen flótás csak bajt hozna ránk. Meglássák, milyen jól fogják magukat érezni az új telepen. Nagy terveink vannak, amelyeknek megvalósítására önök éppen kapóra jönnek. Most már megértik ugyebár bőkezűségünket is. Si-So és unoka-öcsém bevégzik majd az elkezdett művet. Be fogjuk bizonyítani, hogy a Vörös ember nem hátrább való a fehérnél. De csitt! Mi hangzik onnan a folyón túlról? Nem kiáltás volt ez? Úgy hangzott, mint valami embernek a halálordítása. Tán az Olajkirály az a társaival és azóta harcba keveredett az embereinkkel? De hisz ez lehetetlen!

Ekkor futva jött hozzájuk Hobbler-Frank. Ő is hallotta a kiáltást és meg akarta kérdezni, hogy minek véli azt Wolf. Kis idő múlva Wolf Adolf is ott termett ugyanebből a célból.

- Bátyám, odaát kiáltott valaki. Hallottad?

- Mindnyájan hallottuk - felelé Hobbler. - Emberi kiáltás volt minden bizonnyal, nem pedig állati. Kapaszkodjunk föl a táborba, ahonnét finom pecsenyeillat üt meg az orromat. Remélem, hogy juttatnak a finom falatokból nekünk is.

Adolf karjába öltötte a magáét és elindultak együtt.

Ami azt az ordítást illeti, melyet emberi halálordításnak tartottak, az valóban úgy is volt. Amint Old Shatterhand sejtette, az Olajkirály két kísérőjével valóban a folyó mentén felfelé, a navajok táborhelyéhez lovagoltak és ott átkeltek a túlsó partra. Az volt a szándékuk, hogy onnét lefelé lovagolnak, amíg elérik Coloradót. Közben aztán eszükbe jutott, hogy talán mégis tanácsos volna megtudni, hogy a két törzs közül melyik maradt győztes. A part közelében maradtak tehát és midőn a Télivíz torkolatával szembe értek, egy alkalmas helyet választottak maguknak, ahonnét az odaát történendőket megfigyelhették, anélkül, hogy őket valaki megláthatta volna.

Ámde nagy kerülőutat kellett tenniök. Evvel annyi időt veszítettek, hogy már későn érkeztek. A döntés, azaz a két törzsnek a kibékülése már megtörtént volt; a vörösek felfelé vonultak a táborukba, ahol rejtve voltak a túlsó part felől.

A három bandita tehát nem látott mást, mint a fehér nőket és férfiakat, akik beszélgetve a parton ültek. Így aztán azt vélték, hogy a döntés még nem történt meg, miért is tovább maradtak fekve, mint ez biztonságuk érdekében tanácsos lett volna. Nem sejtették, hogy Old Shatterhand a hátuk mögé került és Nitsas-Ini negyven vörös harcosával elvágta visszavonulásuk útját.

Mint már rég említettük, az Olajkirály és Buttler pusztán érdekeiknek akarták feláldozni Pollert, hogy később aztán láb alól eltegyék. Arra el voltak készülve, hogy másképp, mint orgyilkosság árán nem szabadulhatnak meg tőle, hacsak magukat nem akarták veszélynek kitenni. Ezt az időt immár elérkezettnek vélték és visszavonultak tőle, hogy a dolgot véglegesen megállapítsák. Ámde Poller nem volt rossz megfigyelő. Tekintetükből és arckifejezésükből arra következtetett, hogy két társa nincs jó indulattal iránta; megszimatolta a reája leselkedő veszedelmet és élesebben figyelte őket. Feltűnt neki, hogy egyszerre mind a ketten eltávoztak tőle. A bokrok közt utánuk kúszott és látta, hogy szorosan egymás mellett állva, halkan beszélnek egymással. Sikerült nesztelenül két lépésnyire megközelíteni álnok társait, de halk szavukat nem tudta megérteni. Egyszerre az Olajkirály valamivel hangosabban így szólt:

- Itt a legjobb alkalom. Váratlanul belédöfjük késünket, aztán itt elfekhetik. Ha a fehérek megtalálják, azt fogják hinni, hogy az ellenséges vörös harcosok szúrták le.

Biztosan tudta, hogy csak róla lehet szó. Hirtelen dühében megfélekedezett minden elővigyázatosságról és nyomban elibök ugrott.

- Nyomorult gazfickók, agyon akartok szúrni? Ez a hála azért, hogy...

Nem beszélhetett tovább. Belátták, hogy szándékuk el van árulva; további habozásnak nincs értelme. Egy rövid szempillantással megértették egymást, mire Buttler egy hirtelen mozdulattal megragadta, Grinley pedig markolatig döfte kését a mellébe. A szúrás oly mesteri volt, hogy az áldozat egyetlen kiáltással holtan rogyott össze. Ezután kirabolták áldozatukat és otthagyták vérbefagyva. Jó egy óráig figyelték még a Télivíz torkolatát.

Midőn odaát még mindig nem történt semmi, eszükbe jutott, hogy idejük sokkal becsesebb, mintsem itt még tovább vesztegelhetnének. Lóra kaptak, Poller lovát zablájánál fogva vezetve, tovaszáguldtak a szabad síkság felé.

Öt perccel később érkezett a tetthelyre Old Shatterhand, Winnetou és a többiek. Az éleselméjű férfiak legyőzték az összes nehézségeket és folyton a helyes nyomon voltak. Egyszerre előttük feküdt a holttestem.

- Szent Isten, ez itt Poller! - kiáltott fel rémulten Old Shatterhand, miközben azonnal megvizsgálta a holttestet. - Meggyilkolták a szerencsétlent, hogy megszabaduljanak tőle. Itt feküdtek a gazfickók, innen kémleltek bennünket...

- Talán nem késlekednénk, testvérem - szakítá őt félbe Winnetou. - Még nincs öt perce, hogy innen eltávoztak. Nyomuk itt vezet a szabadba. Gyorsan utánuk!

Lovaikat maguk után vonták és midőn a bokrokat elhagyták, felültek és vágatva iramodtak a két rabló után. Tíz perc múlva kint voltak a szabad síkságon. Buttler véletlenül hátrapillantott és észrevette üldözőit.

- Az Istenért, Old Shatterhand, Winnetou fehérekkel és vörösökkel nyomunkban! Rajta, rajta, vágassunk lóhalálban!

Megsarkantyúzták lovaikat, de az üldözők mindinkább közeledtek.

- Itt a szabad mezőn meg nem menekülünk. Egy-kettőre utolérnek! - kiáltá az olajkirály. - Húzódjunk a bozótba.

Erre balfelé húzódtak a bozót felé, mely mint valami zöld nyelv, nyúlt belé a síkságba. Ugyanaz a bokros hely volt az, ahol a navajó kémeket meggyilkolták volt.

Azalatt Nitsas-Ini vörös harcosaival megszállta az egész síkságot. Minthogy az üldözöttek a folyó közelében a fák alatt bejöhettek, abba az irányba hatolt néhány harcosával és lovaikat hátra hagyva, lassan előre mentek. Ők is elértek a bozót csúcsához és megtalálták az áruló nyomokat. A nyomokat követve, rábukkantak a két kém holttestére. Rettentő indulat fogta el a főnököt. Már-már kitört belőle az indulat szava, amidőn lódobogást hallottak.

Sietve nekiindultak a bozót széléhez és velük szembe vágatni látták a menekülőket, nyomukban az üldözőkkel. A főnök kínos halált jószolt nekik; de hirtelen dühében nem gondolt többé erre. Szerencsájukra, mert a gyors halál sokkal jobb volt rájuk nézve.

- Jönnek a kutyák! Golyót beléjük!

Erre kiugrott a bozótból; emberei nyomon követték, vállba kapva fegyvereiket. Az Olajkirály és Buttler egyszerre csak maguk előtt látták a vörös alakokat.

- Ezer ördög! Elöttünk ellenség, mögöttünk ellenség - kiáltott fogcsikorgatva az Olajkirály. - Nem ez-e az a bokor, ahol a két navajót megöltük?

- Igen - felelte Buttler. - Mit tegyünk? Tán törjünk jobbra?

Egy pillanatra megálltak lovaikkal; ennyi elég volt; most már biztos célt mutattak. A navajok lövései eldurantak. A két gyilkos lovai felágaskodtak és agyonlőtt lovasaikkal együtt előre vágattak, míg a kantáraikkal a bozótba be nem akadtak; erre a holt lovasok lebuktak egyenesen áldozataik mellé.

Néhány pillanat múlva ott termett Old Shatterhand csapata. Leszálltak lovaikról és előre nyomultak a bozótban. Meglátták a főnököt és embereit a négy holttest mellett. Rögtön megértették a történeteket.

- Mily ítélet! - szólt borzadva Old Shatterhand. - Éppen itt, ahol gyilkoltak, érte őket utól a bűnhődés. Isten igazságos!

- Én pedig nagyon hirtelen voltam! - tette hozzá a főnök. - Halálra kellett volna őket kínozni. A gyorsan öló golyó nem méltó büntetés az ilyenek számára. Vegyétek meggyilkolt testvéreink holttesteit és kötözzétek a lovakra. Temessük őket el táborhelyünkön, mint a navajótörzs vitéz fiait. Ezek a fehér kutyák pedig hadd maradjanak itt, hogy saskeselyük marcangolják szét tetemeiket!

Erre Sam Hawkens odasúgta Old Shatterhandnak:

- Ha nem tévedek, titokban visszajövünk és eltemetjük őket. Gonosztevők voltak, de mégis csak emberek.

A nagy vadász csöndes fejbólintással adta rá a beleegyezését.

A vörösök mindenünnen összesereglettek és megindult a csapat a két holttesttel. A gázlón átkelve, egyenest a tábornak tartottak. A halottak megérkezése, az öröm és békülés ünnepét gyászünneppé változtatta. Tompa gyászoló hangok szólaltak meg. Estére két magas kődomb jelezte a meggyilkoltak pihenőhelyét.

A navajó- és nijóra-törzs még két napig együtt maradt, azután elváltak. A fehérek természetesen az előbbiekhöz csatlakoztak, föl a Rio de Chaco felé, ahol a törzsnek kunyhói és sátrai álltak.

Ott a nyugat két híres fiát nagy örömmel fogadták, a német kivándorlókat pedig kitűnő vendégszeretettel részesítették.

- Mi történt aztán? Erről könyveket lehetne írni. Nitsas-Ini megtartotta a szavát. A négy család megkapott mindent, amit nekik Wolf a Télivíz torkolatánál ígért volt.

Egyetértésüket soha semmi nem zavarta meg a navajó-törzs közepette, mert az öreg Nitsas-Ini-nek fehér, német felesége volt, az ifjú főnök pedig, Si-So, inkább német embernek volt nevezhető, mint indiánnak.

A Nyugat férfiai hosszabb ideig maradtak ott, hogy a tapasztalatlan telepéseknek szóval és tettel segítségére legyenek. Végre aztán búcsút vettek fehér és vörös barátaiktól, ha nem is örökre. Átmentek Kaliforniába és e lovaglásuk alatt sok különös kalandban volt részük. De ezekről más alkalommal szólunk.

VÉGE.

BURKERS JOE, A FÉLSZEMŰ

I. Halálos tűz

Piciny tűz égett a Bighorn-folyó partján és egy magányos férfi üldögélt mellette trapper-öltözetben. Hosszú, szürke haja széles vállaira hullott; sudár alakja nyugalmat és öntudatot sugárzott ki, csupán élénk szemei árulták el, hogy semmi sem kerülheti ki figyelmét, ami körülötte végbemegy.

Éppen befejezte étkezését, mely néhány sült halból állott és meggyújtotta kalumetjét. Még néhány darab fát dobott a tűzre, beburkolózott takarójába és lefeküdt.

Csendes, elhagyatott vidék volt. A folyó itt tóyszerűleg kiszélesedik, több mély, keskeny öblöt alkotva, melyek egyikében a vadász kikötött és kanoeját odaláncolta. Már alkonyodott, de az őserdő komoly, mély, mélabús hangjai még hallhatóak voltak.

Ezeket a hangokat a teremtés nagymestere mind lágyra hangolta, amint a természet gyermekeinek egyszerű énekei mindig lágyak. A magányos férfi áhitattal leste az erdő esti dicséneket, azt a halk, de zengzetes suttogást, mely mintha mélyre hangolt aeolhárfaokról kelne szárnyra. Körülveszi és körülzengi az embert minden oldalról, jön mindenfelől és mégsem lehetne megmondani, hol kezdődik, hol vannak a hangjegyei. Könnyű ütemben csatlakozott ehhez a hullámok lágy csobogása. Egy mókus szaladt az egyik fatörzsön lefelé, megvizsgálta az idegent kíváncsi kis szemeivel, azután nyugodtan visszatért nyugvóhelyére. Hébe-hóba felugrott egy-egy hal a fénynyalámban, melyet a tűz a folyóra vetett, aztán hangos cuppanással ismét visszaesett a vízbe. Az égő faágak duruzsoltak a parázson, egy copperhead családjával tovasuhant; nyári lakása talán éppen a tűz közelében volt és most felszedte a sátorfáját. Egy első álmából felriasztott bogár alig hallható neszrel törtetett át a lehullott lombok között; kis szunyogcsapat járta élénk táncát a felszálló füstben és finom, ezüstös zümmögést hallatott, melyet hirtelen egy nagy, kövér éjjeli lepke bizonytalan, heves csapkodása szakított félbe, amint esetlen kíméletlenséggel közéjük furakodott, de azonnal el is nyerte büntetését: megégette szárnyait és belezuhant a tűzbe. Szemben, a keskeny öböl másik oldalán, béka szólalt meg; hatalmas fickó lehetett, mert krárogása valóságos bögsnek volt nevezhető. Úgy látszik, rettenetesen sértve érezte magát a trapper jelenléte által, mert nem azt a rövid, nagyon megelégedett „kvak!”-ot, sem pedig azt a hosszúra nyújtott, boldogságot kifejező „kvaak”-ot hallatta, mellyel egy jól hangolt békabariton széles száját ki szokta dugni a vízből, hanem valami nagyon bosszús dörmögés, rosszkedvű, minden gyöngédséget, tiszteletet nélkülöző zaj volt ez, kimondott, világos szitkozódás és - de hopp, mi volt ez?

A béka hirtelen elhallgatott és hallható volt, hogy visszaugrik a vízbe. Megzavarták, de micsoda? Kicsoda?

Aki éveken át és ezer veszély között élt a vadnyugaton, az meg tudja ítélni a természetnek még legcsekélyebb hangját is. Egy ág roppant odaát, egy vékony, száraz ágacska, mely a földön feküdt; a vadász tisztán meghallotta és bármily halk is volt ez a hang, mégis elárulta neki, hogy emberi lábtól származott. Ha eltörik egy ág, egy gally a magasban, úgy ez keveset jelent, mert a szél, vagy valami állat okozta; ha azonban a földön reccsen a fa, úgy meg van reá az eshetőség, hogy ember jár a közelben. Egy öreg erdőjáró pedig egészen világosan meg tudja különböztetni a zajból, hogy az ágot valamely lopózkodó állat hajlékony lába, vagy

kevésbé ruganyos emberi láb törte-e el. Hosszú évek gyakorlata folytán még azt is el képes dönteni, hogy a zörej fehér ember keménytalpú csizmája, vagy egy indián puha, simulékony mokaszinja idézte-e elő.

Az az ember odaát, az öböl másik oldalán, bizonyára indián volt és az semmi esetre sem lehetett megnyugtató gondolat a trapperre nézve.

A szürkehajú westman tudta, hogy folyómenti Cast-erőd katonái nemrégiben összeütköztek egy csapat sziúval a tetongok törzséből. A vörösbőrűek bölényre vadásztak s a préri törvénye, hogy azé a vadászat joga, aki előbb megkezdte; a dragonyosok azonban szintén húsra akartak szert tenni és azonnal igényt emeltek a zsákmányra. Harcra került a sor és az indiánoknak számos halott visszahagyásával engedni kellett az ellenfél fölényes fegyvereivel szemben. Bizonyossággal lehetett tehát számítani rá, hogy az indiánok meg fogják bosszulni ezt a békeszegést, ennek folytán tisztában volt vele a vadász, mikor tanyája közelében ágroppanást hallott, hogy minden oka meg van rá, hogy résen legyen.

Szemei látszólag le voltak csukva, de leeresztett szempillái alól élesen figyelt oda, ahonnan a zörej hallatszott. Az öböl itt legfeljebb húsz lábnyi széles volt és a bozót túlsó szélét fényesen megvilágította a tűz. Nagyon éles, gyakorlott érzékekre van szükség, hogy az ember ilyen helyzetben eltalálja a helyes utat; gyakran azonban az egyszerű ösztön többet ér, mint a megfigyelőképesség éles volta. Odaát néhány ágat lassan félretoltak; sötétben villogó szempár tűnt fel, de azonnal le is csukódott. Öreg, tapasztalt harcos volt tehát, aki ott rejtőzött, mert tudta, hogy este igen jól észre lehet venni az indiánszemek csillogását és ezért csak egy-egy pillanatra nyitotta fel. Ötször, vagy hatszor jelent meg a fény, azután az oldalt hajtott ágak visszanyerték eredeti helyzetüket, a vörös meggyőződött róla, hogy a westman egyedül van.

Ez utóbbi csak a szemeket látta, az arcot nem, nem tudta tehát, hogy be van-e festve hadifestéssel, a leelkedő békés, vagy ellenséges szándékkal van-e itt. Mindenesetre tanácsos volt a rosszabbik esetet feltételezni. Egyedül volt-e? Mint kém jött-e ide a folyóhoz? Vagy pedig indiáncsapat tartózkodik a közelben, mely észrevette a tüzet és kiküldte őt, hogy nézze meg, ki tanyázik itt? Fel lehetett tenni, hogy egyedül van. Felderítőnek ugyanis az indiánok többnyire fiatal embereket küldenek ki, hogy gyakorolják magukat; ez az ember azonban öreg és tapasztalt volt. Most bizonyára megkerülte az öblöt, hogy észrevétlenül közeledhessék a vadászhoz. Ekkor két eset állhatott be: ha békés szándékkal jön, úgy hirtelen kilép a fák közül, hogy büszke köszönéssel helyet foglaljon a tűz mellett és megmondja a fehér embernek, hogy máskor legyen óvatosabb; ha azonban mint ellenség jön, akkor élet-halálról van szó.

A westman várt egy darabig, azután csendesen szétnyitotta takaróját és anélkül, hogy felemelkednék, vagy a legcsekélyebb zajt is okozná, úgy hajtotta össze a földön, hogy távolból azt a hatást keltse, mintha még alatta feküdnék; majd fogta puskáját és bemászott a fák sötétjébe.

A vörösnek balról kellett jönnie; a vadász pompás rejtekhelyet talált néhány szorosan összehajló vad cseresznyebokor alatt. Világos nappal a kis öblöt könnyedén meg lehetett volna kerülni öt perc alatt; a most uralkodó sötétségben és az óvatosság mellett azonban, mellyel az indiánnak eljárni kellett, negyedóránál hamarabb nem érhetett a tűzhöz. Ez az idő letelt. A vadász csupán jó hallására bízta magát és csukva tartotta szemeit; az indián észrevehette volna foszforeszkáló csillogását. Nagyon, nagyon halk, alig észlelhető suhanás árulta el közeledtét: nem zaj volt ez, csak a levegő morgása, melyet mozdulatai idéztek elő. És ekkor a szaglási érzék is működésbe lépett: valami sajátságosan kellemetlen szag közeledett a westmanhoz; a vörös megölt egy opossumot, kiszedte beleit és megette. Ennek az állatnak nagyon rossz szaga van és az indiánok csak akkor eszik meg, ha nem akad más ennivaló. Hogy a vörösbőrű nem

vetett meg ilyen pecsenyét, ez volt a legerősebb bizonyítéka annak, hogy hadiösvényen jár; hogy időt, fáradságot és kerülőket takarítson meg és elkerülje a lövések áruló zaját, kicsalta a legelső útjába kerülő opossumot egy faodúból és ennek húsával csillapította éhségét.

Most már oly közel volt, hogy a westman majdnem elérhette volna a kezével. Elmászott mellette, lassan, nesztelenül, testével a földön kúszva, mint a kígyó. Aki még nem kísérelte meg ezt a lopózkodást, az nem is hiszi el, milyen acélos izmok és vasidegek kellene hozzá, hogy nyújtott testtel csak a kéz- és lábujjakkal tovahaladjon az ember. Ha a talpát, a tenyerét, vagy pláne a térdét használná, teljesen kikerülhetetlen lenne, hogy ismételten zajt ne üssön. Mikor az előbb megreccsent az ág, bizonyára fáradtak voltak a vörösbőrű izmai és ennek folytán egy pillanatra megérintette térdével a földet. Azt a helyet, ahová az ember le akarja tenni a kezeit, előbb óvatosan meg kell vizsgálnia az ujjai hegyével, nincs-e ott valami törékeny dolog. Pontosan ugyanerre a helyre kell azután kerülni a tovább lopózkodásnál a láb-hegyeknek. Sok igen jó lövő és egészen ügyes westman egész életében rossz lopózkodó marad. „La-ya-tishi”, látni az ujjakkal, így nevezik egész találóan a navajók ezt az ellenségre nézve olyannyira veszedelmes készséget.

Már elhalad; most tehát cselekedni kellett. A vadász letette a bokor alá az őt csak akadályozó puskát és utána kúszott; elérte és rávetette magát kinyújtott testére. Bal kezével átfogta nyakát és revolvere agyával tarkón csapta - a vörös ájultan esett össze. A győztes most leoldozta övéről lassóját és úgy hurkolta át az eszméletlen ember kezén-lábán, hogy ne tudjon megmozdulni, azután előhozta fegyverét és a megkötözött indiánt a tűzhöz cipelte.

Sokáig tartott, míg felvetette szemeit, de a látszólag veszedelmes helyzet dacára, melyben volt, márvány arcának egyetlen vonása sem árulta a meglepetés, vagy ijedtség nyomát. Újból lehunyta szemeit és mintegy élettelenül maradt, de csendesen és titokban megfeszítette izmait, hogy megvizsgálja a kötelék szilárdságát. Egyszerű indián sima hajzatát hordta és csupán inget, nadrágot, mokaszint viselt, mindezt bőrből. Övébe kés, tomahawk volt dugva, meg az orvosságos és egy golyós zacskó. Ez azt bizonyította, hogy fegyverét, sőt talán a lovát is elrejtette a közelben, hogy akadálytalanul lopózhassék oda. A vadász tudta, hogy a fogoly semmiesetre sem fogja elkezdni a beszélgetést, tehát ő kérdezte meg azon az angol-indián keveréknyelven, mely az indiánterületen szokásos:

- Mit keresett a vörös ember a tüzemnél?

- Csa-tlo! - válaszolta fogcsikorgatva.

Ez a szó navajo-tájszóláson annyit jelent, hogy béka, nagyszájú, fecsegő, gyáva; sértés volt tehát, melyet azonban a kérdező elengedett a füle mellett. Miért beszél ez az ember navajonyelven? Sokkal inkább soónak néz ki.

- Igazad van, hogy bosszankodsz a béka miatt - hangzott a válasz - elárult. Ha nem zavartad volna őt fel, nem lennél a foglyom. Mit gondolsz, mit fogok most tenni veled?

- Ni nukii csecsecsokhiskhan si - ölj meg és skalpolj meg! - felelte.

- Dehogy, azt nem teszem - szólt a trapper. - Én nem vagyok az ellenséged; minden vörös ember barátja vagyok. Csak azért fogtalak el, hogy magamat védjem meg a veszélytől. Melyik népből való vagy?

- Si tennai!

Tennai annyit jelent, mint férfiak; így nevezik magukat a navajók, azt akarta tehát mondani, hogy: navajó vagyok.

- Miért mondasz valótlan? Ismerem a tennaiak nyelvét, te nem beszéled jól. Elárulja a kiejtésed, hogy tetong vagy. Beszéld saját nyelvedet, vagy a fehérek nyelvét! Én szeretem az igazságot és neked is az igazat fogom mondani!

Erre először nyitotta fel teljesen szemeit a megkötözött, fürkészőleg nézett a másokra és így szólt:

- A halványarcúak a nagy vizen jöttek át. Vannak közöttük világoshajúak, az angolok, a sötétfejűek, a spanyolok. Melyik néphez tartozol?

- Sem az egyikhez, sem a másikhoz! - hangzott a felelet.

- Az jó! Mert azok hazugok világos skalppal és hazugok sötét skalppal. De hát akkor melyik törzshöz tartozol?

- A németek nagy nemzetéhez tartozom, akik barátai a vörös embereknek és akik még soha sem támadták meg wigwamjaikat.

- Uff! - szólt meglepetve. - A németek jók. Nekik csak egy Istenük, egy nyelvük és egy szívük van.

- Ismered őket?

- Nem - felelte a vörös. - De hallottam két nagy fehér vadászról, kik a németek harcosai. Késsel ölik meg a grizzlyt, golyóik soha sem tévesztik el céljukat és beszélnek az összes indiánnyelveket. Ők a vörös emberek barátai.

- Hogy hívják őket?

- Old Firehand és Old Shatterhand, Winnetou, az apacsok főnöke, vértestvérük!

- Elszívnád velük a kalumetet?

- Ők nagy főnökök, várnom kellene, míg ők maguk ajánlanák fel a békepipát!

- Mondd meg a nevedet!

- Pokai-po-nak, halálos tűznek hívnak.

- Uff! Akkor, te vagy a tetong törzsek sziúk második főnöke!

- Az vagyok! - válaszolta büszke egyszerűséggel.

- Hallottam rólad! A sziúk egy főnöke ne feküdjék előttem megkötözve. Szabad vagy!

Leoldozta a lassót tagjairól. Az indián felegyenesedett, egészen elbámulva pillantott reá és megkérdezte:

- Miért engedsz szabadon? Miért nem ölöd meg a halványarcúak legnagyobb ellenségét?

- Mert bátor és igazságos harcos vagy. Csak azért lettél a halványarcúak ellensége, mert ők megszegték a veletek való barátságot. De vannak a halványarcúak nagyon nagy és hatalmas népei és közöttük sokan, akik barátai a vörös embereknek. Nem szabad minden fehér embert gyűlölnöd, mert néhányan csalárdok és hűtlenek voltak. Meg akartál engem támadni, de én fogtalak el; a skalpod engem illet, de én szabadon bocsátottalak. Szívjuk el a békepipát és váljunk el azután, mint testvérek egymástól!

A westman pipája után nyúlt és megtömte. Az indián bizonyára örült, hogy ép bőrrel megszabadult, de magában mégis tanakodott, vajon összeegyeztethető-e főnöki méltóságával, hogy egy ismeretlen fehér ember felajánlja neki a pipát. Puhatólózni kezdett tehát:

- Tulajdonképpen a fehérek főnöke vagy? Mi a neved?

- Halálos tűznek nem kell szégyenkeznie, ha elszívja velem a kalumetet. Old Firehand vagyok.

Az indiánok megszokták, hogy még a legmeglepőbb hírt is a legnagyobb külső nyugalommal fogadják; de alig hangzott el ez a név, a főnök felugrott és így kiáltott:

- Old Firehand? Az igazat beszéled?

- Rá tudja más szedni Halálos tüzet és le tudja győzni? A sziúk főnöke foglaljon helyet mellettem; vagy legyen ellenségeskedés kettőnk között?

- Legyünk testvérek - szólt a vörös ünnepélyes hangon. - Ellenségeid az én ellenségeim, testvéreid az én testvéreim. Mindig örömmel fognak üdvözölni a sziúk összes sátraiban és életünk olyan lesz, mintha egy testünk lenne; az egyik meghal a másikért!

Ettől a pillanattól kezdve a trapper bizonyos lehetett felőle, hogy új baráttra tett szert, ki mindig kész reá, hogy feláldozza érte életét. Meggyújtotta a pipát, kifújta a füstöt, az előírt tájékok felé, azután átnyújtotta a főnöknek. Ez megismételte a szertartást és hallgatva szitta végig a pipát. A pipafej anyaga Észak szent kőbányáiból való volt és minden egyes kieregetett füstfelhő megszeghetetlen eskü volt a nagy szellemhez, hogy halálig hűek maradnak a megkötött barátságához. A halványarcúak barátságát is gyakran dohányfüstnél és pálinkagőzben kötik, de mi az értéke? Elszáll, mihelyst szétáradt a füst és elpárolgott a szesz!

Most már nem volt többé titok kettőjük között és Old Firehand megtudta végre, hogy mi vezette Pokai-pot a Bighornhoz.

- A tetong harcosok a hegyszorosokba jöttek, hogy vadásszanak a bölényekre, melyek ott elvonulnak - beszélte a főnök. - Eredményes volt a vadászatuk, mert a bölény nagy csapatban közeledett feleségeivel és gyermekeivel. A tetongok fiai erősek és bátrak, a bikák és tehének tehát nagy halomba heverték a földön holtan. Ekkor jöttek a halványarcúak, kik színes ruhát viselnek (katonák) és követelték, hogy engedjék át nekik a bölényeket. Több lőfegyverük volt, mint a vörös férfiaknak. Ezek védekeztek, de hátrálniuk kellett és háromszor öt, meg még három halottat hagytak hátra. Igazuk volt a halványarcúaknak?

- Nem - volt kénytelen megadni a feleletet a westman.

- Így gondolkoznak a vörös férfiak is. Megkérdezték tehát az orvoságos embert és nagy tanácskozást tartottak. A nagy szellem győzedelmet ígért nekik, ha megtámadják az áruló halványarcúakat. Most hadra keltek, hogy megbüntessék az ellenséget. Az erdőben táboroznak és Pokai-po felkerekedett, hogy a Cast-erődbe menjen és megnézze, mennyi ellenség van ott és mi a teendő, hogy meghódítsák a halványarcúak kőlakásait.

Ezt a sziút Old Firehand akkor látta első ízben és mégis mindent elmondott neki. Csodálható-e tehát, hogy méltóbbnak találta őt barátságára, mint azokat, kik a bosszút - hogy enyhén fejezzük ki magunkat - ilyen meggondolatlanul hívták ki? De hát nyugodtan bevárhatta-e a fehér a támadást?

- Velem fog-e jönni Old Firehand testvérem a tetong harcosokhoz, hogy megtámadja velük az erődöt? - kérdezte némi szünet után Halálos tűz.

- Nem - hangzott az őszinte felelet.

- Miért nem? Hiszen elszívtad velem a kalumetet!

- Barátod vagyok, de a halványarcúak is mind testvéreim.

Nem esett könnyen a vadásznak, hogy kimondja ezt és azonnal le is vont a indián a következtetést:

- Magad mondtad, hogy igaztalanul cselekedtek és mégis testvére akarsz lenni az árulóknak és hazugoknak! Örültem, hogy meghallottam, hogy Old Firehand vagy, de most látom, hogy mégis csak nehéz egy halványarcúnak a barátja lenni!

Mit felelhetett a fehér? Hogyan bizonyíthassa be ennek az egyszerű vad embernek, hogy most kötelessége az indiánok szándékát elárulni a fenyegetetteknek?

- Meg akarjátok ölni a halványarcúakat, mert Maniton így parancsolta ezt nektek? - kérdé.

- Igen.

- Jól van! Nekem is engedelmeskednem kell az én Manitonomnak és ő azt mondja, hogy egyedül ő állhat bosszút.

- Miért nem bosszulta meg ez a Maniton már régen az ő vörös gyermekeit? Vagy a te Manitonod más, mint az enyém? Halálos tűz volt a halványarcúak városaiban és hallotta az ő papjaiknak beszédeit. Ismeri Old Firehand ezeket a beszédeket? Aki embervért ont, annak meg kell hálnia, azt mondja a ti könyvetek. Ezért kell a halványarcúaknak az erődben meghalniok! Egyik ember szeresse a másikat, azt mondja a könyvetek. Miért öltek hát meg háromszor öt és még három tetong harcost, akik pedig semmi rosszat sem csináltak? Engedelmeskedjete főnökeiteknek, azt mondja a könyvetek. Ha egy vörös ember hozzátok jön és megöl valakit, akkor őt is megölik, mert a főnökeitek azt mondják, hogy nekik joguk van hozzá. De ha ti mihozzánk jöttök és megöltök tízszer tíz embert közülünk, akkor mi nem ölhetünk meg titeket, mert a mi főnökeinknek ehhez nincs joga, azt mondják a tieitek. Hát a vörös emberek rühös kutyák és coyották? Lehet, hogy vannak halványarcúak, kik nem tartanak minket coyottáknak és te ezek közé tartozol. Tudom, hogy te igazat adsz nekem, de azt parancsolja a hited, hogy figyelmeztess az erőd gonosz halványarcúait. Menj hát és tedd meg!

Felállott és félig dacosan, félig szomorúan bámult a tűzbe. A másik is felállott és megkérdezte:

- Merre vannak a tetong harcosok?

- Arra felfelé a folyó mentén.

- Mennyien vannak?

- Tízszer tíz, háromszor véve és még ötször tíz azonfelül.

Hasonló esetben egy fehér nem válaszolta volna meg ezt a kérdést ilyen őszintén. Old Firehand megjegyezte:

- Én nem figyelmeztetem a halványarcúakat, hanem neked magadnak kell ezt megtenni.

- Halálos tűz figyelmeztesse az ellenségeit? - kérdezte egészen elcsodálkozva.

- Igen. Beleülsz a kaurémba és eljössz velem az erődbe. Ott elégtételt követelsz megölt harcosaidért. Ha nem adják ezt meg, akkor én megtettem a kötelességemet és te megtámadhatod az erődöt, anélkül, hogy én csak egy szót is szólanék.

A vörös elgondolkozva meredt maga elé, majd megjegyezte:

- Meg fogják ragadni Halálos tüzet és fogva tartják.

- Te a testvérem vagy; megígérem neked, hogy akkor mehetsz el, amikor akarsz.

- Ők szószegők; meg fogják neked ígérni és nem tartják meg a szavukat. Meg tudod majd akkor védelmezni Halálos tüzet?

- Azt hiszed, hogy Old Firehand fél ezektől a halványarcúaktól? Ha nem tartják meg a szavukat, akkor puskával és tomahawkkal fogok beszélni velük.

- Hiszek neked és eljövök, egészen egyedül, de nem kaurédban, hanem paripán, ahogy a sziúk főnökének illik. Eurkh-e-i anash - Isten veled!

A következő pillanatban eltűnt az erdő sötétségében. Ez olyan igazi indián modor volt, jóllehet egy európai azon a véleményen lett volna, hogy még nagyon sok megbeszélni való akad. A vadember kevesebbet beszél, de annál többet cselekszik.

Alvásra persze Old Firehand most nem gondolhatott, mert arról volt szó, hogy idejében az erdőben legyen. Fel kellett tételeznie, hogy a főnök nagyon hamarosan útnak indul.

A vadász eloltotta a tüzet, leoldozta a kaurét és megindult csónakjával a folyón lefelé. Nagyon gyorsan haladt és a reggel még nem volt két óras, már előbukkant az erdő a Bighorn folyó és a Yekowstrom összefolyásánál.

Miután a westman megerősítette a kaurét és lassan felfelé ballagott a dombon, táborfélét pillantott meg, melyet az erdő cölöpépítményein kívül emeltek. Egyszerű lombsátrakból állott és úgy látszott, hogy trapper csapat lakja, mert egész halom préri fegyver és egyéb, a szőrmevadászathoz szükséges tárgy hevert körös-körül.

Közülük nyolcan-tizen egy csapatban állottak és gyakorolták magukat a lövésben. Kis deszkát szegeztek egy diófa törzséhez és krétával kört rajzoltak reá céltáblának. Old Firehand el akart haladni mellettük, miután „jó reggelt” kívánt nekik. Erre az egyik elállotta az útját. A korai reggeli óra dacára már hatalmasan büzlött a brandytól és olyan hangon ordított reá, mintha legalább egy angol mérföldnyire lenne tőle:

- Hohó, Mister, itt nem lehet csak úgy odébb állani! Céllövöldét csináltunk és fogadunk. A legrosszabb lövés egy drinket fizet, mindenkinek egy tele pohárral és mindenkinek részt kell vennie, aki csak körül van az erdőn.

Rendkívül visszaszító fickó volt, akit már a természet sem áldott éppen szépséggel meg. De betetőzésül még heves küzdelemben is vehetett részt valaha, mert egy vágást kapott, mely teljesen leszelte arca jobb oldalát; a jobb szeme is hiányzott. Rettenetes látványt nyújtott szakállas bal és nyershússzínű jobb arcával.

- Részt kell venni? Ki szabta ezt meg, Sir? - kérdezte a jövevény.

- Én, Master - válaszolta amaz. - Tudnia kell ugyanis, hogy én vagyok a vezére ezeknek a tiszteletreméltó gentlemaneknek. Cast erdőbe jöttünk, hogy friss lőszert vásároljunk, azután újból fogunk néhány bibert.

- Sok szerencsét kívánok az üzletükhöz. Sir, Goodbye!

Tovább akart menni, de amaz erősen fogta a karjánál.

- Zounds! Állva marad-e hát végre és versenyt lő-e velünk egy drinkért? Mondtam már, hogy mindenkinek részt kell vennie!

- Pshaw! Én meg azt mondom, hogy nem akarok!

Élesen és fenyegetőleg nézett a szemébe, lerázta a kezét magáról és tovább ment.

- Ahá, egy gentleman, aki lőfegyvert visel ugyan, de nem tud löni! - kacagott fel a másik gúnyosan és a többiek vele hahotáztak. - Nézzétek csak meg! A bárdolatlan fickónak olyan fényes csizmái vannak, akár valami táncmesternek és olyan a tartása, mint egy urasági kocsis-

nak. Majd még kényszeríteni fogjuk reá, hogy megmutassa nekünk, mit tud véghez vinni a lesi-puskájával!

Old Firehand nem is hederített erre a fenyegetésre és a nyitott kapun át bement az erődbe, hol azonnal bejelentette magát az őrnagynál. Ez éppen akkor kelt fel az ágyból és mogorván fogadta.

- Micsoda dolog az, hogy ön ilyen korán reggel zavar? Mit akar?

- Figyelmeztetni önt!

- Mit akar ez jelenteni?

- Cast erődöt meg akarják támadni!

- Ah! - kiáltott elhalványodva. - Kicsoda?

- A tetongok főnöke. Háromszázhatvan indiánnal itt táborozik a közelben. Véletlenül jó barátom és megígérte nekem, hogy barátságunkra való tekintettel egyelőre eláll minden ellenségeskedéstől. Ma meglátogatja az erődöt, hogy elégtételt követeljen. Ha ezt megtagadják tőle, nem állok jót semmiért.

- Óh, önnek különben sem kell jót állnia semmiért - válaszolta az őrnagy. Összeszedte magát első meglepetéséből és még hozzá tette: - Igazán nagyon különösnek találom az ön viselkedését!

- Én csak azon a hangon beszélek, ahogy ön kezdte. Az erdőben találkoztam a főnökkel és idesiettem, hogy értesítsem önt.

- Az erdőben találkozott vele, Sir? Hogyan jut hozzá, hogy barátja legyen a tetongok főnökének? Hallottam, hogy tegnap beállította az erődbe a lovát és egy kaurét bérelt. Igazán nagyon gyanús előttem. Kicsoda ön tulajdonképpen?

- Winter a nevem, Sir és trapper vagyok. Kedvem kerekedett egy kis kirándulást csinálni csónakon.

- Nagyon sajtáságos! És van még valami más kívánsága?

- Az indiánokkal jogtalanság történt; én megtettem az erődért, amit tehettem. Részletes értesítéseket nem adhatok, mert nem vagyok hajlandó árulást követni el barátommal szemben.

- Ah, ön nem akarja megmondani, hogy hol állanak a vörösbőrűek?

- Nem.

- Kényszeríteni fogom reá.

- Pshaw! Nem félek tőle! Olyan pontosan ismerem az itteni viszonyokat, hogy még szabad utat is ígértem a főnöknek.

Ez már mégis kissé sok volt a tisztnek.

- Ön nincs eszénél, Sir! - kiáltotta. - Éppen ellenkezőleg én elfogatom a főnököt, ő fog a tuszunk lenni!

- Akkor elébe lovagolok és megmondom neki, hogy ne is jöjjön!

- Értem a módját, hogy ebben megakadályozzam - fenyegetőzött az őrnagy.

- Csak kísérelje meg, őrnagy úr! Először is mindenkit lelövök, aki egy ujjal is hozzám mer nyúlni, azután pedig őszinte jelentést küldök Washingtonba a tetong-ügyről. Ott majd be fogják látni, hogy nem kell mindig csodálkozniuk, ha az indiánok fegyvert ragadnak.

A tiszt az ijedségtől meredten bámult a beszélőre és mikor ez távozni készült, felkiáltott:

- Megálljon, Sir! Én csak akkor tehetek ebben a dologban valamit, ha előbb tanácskoztam a tisztikarral.

- Jól van, tegye meg és értesítsen azután, hogy szabad útja lesz-e a főnöknek, vagy sem!

Old Firehand eltávozott és a store-be ment, hol szállása volt. Az istállóban volt ménje; már jól kipihente magát és örömeiben felnyerített, mikor a vadász kivezette az udvarra. Azért cselekedett így, mert minden eshetőségre készen akart lenni. Megtöltötte holmijával a nyereg-táskákat és ezután ment szobácskájába, hogy megvárja az elkövetkezendőket.

Némi idő múlva altisztet küldtek hozzá az üzenettel, hogy elhatározták, miszerint a főnöknek szabad utat biztosítanak.

Szobája, hol lakott, közvetlenül a vendéglő helyiség mellett feküdt; ma egészen szokatlan láрма uralkodott benne, melyet, ahogy megfigyelhette, az idegen trapperek csináltak. Egy ízben ketten ki is jöttek közülük az udvarra és fojtott hangon beszélgettek. Kissé oldalt állottak a vékony deszkafaltól és így csak egyes töredékeket értett beszédjükből.

- Pompás hátszló - többet ér, mint összes gebéink együttvéve.

- Vajon kié lehet? - kérdezte a másik.

- Bizonyosan valamelyik tiszté.

- Akkor nem merészkedhetünk... nyomorúságos most az életünk... régóta nem csináltunk jó fogást... kártyavesztés... Helming... bizonyosan sikerülni fog.

- Igazán a fivére...?

- Biztos!... Burkens nagyon jól ismeri... évek óta a Stayon-tó mellett... pontos értesítéseket szerzett.

- Finom üzlet lesz... csak senki se élje túl, különben... napvilágra kerül.

Az ivószobában és étteremben most megint olyan fülsüketítő láрма keletkezett, hogy egyetlen további szót sem lehetett megérteni, azután a két férfi eltávozott az udvarról. Kiről és miről beszélgethettek? Minél tovább gondolkozott a westman a hallottak felett, annál gyanúsabban tűnt fel előtte. Valaminek a napvilágra kellene kerülni és ezért senkinek sem szabad életben maradni. Ezek a csapdaállítóknak álcázott emberek talán bizony a bushheoderek mesterségét űzik, kik kiváló előszeretettel magányos farmokat vagy utasokat támadnak meg, kik Kaliforniából jönnek a hegyeken át aranyporral megrakodva? Míg ezek felett tanakodott, behallatszott a térről a hangos kiáltás:

- Egy indián, egy indián, egy főnök jön!

Ezt a kiáltást a store-ban is meghallották és minden ott levő vendég kisietett, hogy megbámulják az indiánt. Old Firehand ugyanígy cselekedett és valóban Halálos tüzet pillantotta meg, amint felvágta a dombra. Egészen egyedül volt; de odakünnt, talán egy angol mérföldnyire, három lovas állott egy tisztás közepén, honnan szemmel tarthatták az erődöt.

A főnöknek most egészen más volt a megjelenése. Pompásan felszerszámozott feketéjének sörénye hosszan lobogott, farka pedig majdnem sepegte a földet. A lovas haját sisakszerűleg tűzte fel, melyben három sastoll, a főnöki méltóság jelvénye, lengett. Legginjének és vadász ingének szegélyei mindenütt leterített ellenség hajával voltak díszítve; övéből nem kevesebb, mint tizenhárom copfba font scalp csüngött alá, köpenye pedig egészen a sárga patkány

értékes bőrből készült, mely faj már majdnem teljesen kipusztult. Késsel, tomahawkkal, kétsövű puskával és nyíllal volt felfegyverezve.

Mikor bevonult a kapun, mindenki elébe sietett. Nem hordta ugyan arcán a hadi színeket, de egy tetong érkezése most mindenesetre jelentőségteljes volt.

Old Firehand hozzálépett és kezét nyújtott neki.

- Hos hokh-shon enokh - jó reggelt! - köszönt a főnök. - Egyedül jövök. Szabad utat kap Halálos tűz?

- Igen - felelte a vadász. - Megígérték nekem.

- Testvérem ne higgyen el mindent, amit mondanak! A tetongok főnöke nem teszi le fegyvereit.

Ekkor egy altiszt lépett hozzá és megmondta a tetongnak, hogy a tanácsteremben várják, de előbb le kell tennie a fegyvereit. A főnök egy pillantásra se méltatta őt, hanem fehér barátjához fordult.

- Hol van az a hely?

- Majd vezetlek - parancsolta az altiszt. - A bemenet a főnökön kívül mindenkinek tilos.

Old Firehand egy szót sem szólt, hanem megfogta Pokai-po feketéjének kantárját és a tanácsteremhez vezette. Ez nem volt más, mint a legénységi tornaterem, melybe ez alkalomra néhány széket tettek. A főnök leugrott lováról és belépett; az altiszt azonban így szólt:

- Parancsot kaptam, hogy elvezessem a vörös lovát!

- Ez az én dolgom! - válaszolta a vadász és a store-hez vezette a lovat, hol saját paripája mellé kötötte. Nyugodtan várakozott.

Négy emberből álló őrség állott a terem bejárata előtt, a tér másik oldalán pedig még hat ember volt készenlétben, hogy az első jelre segítségükre siessenek. Láthatólag árulást terveztek.

Körülbelül egy félóra telhetett el, ekkor fütty harsant fel a teremben; a négy emberből álló őrség azonnal belépett és a hat másik is utánuk indult. A kíváncsiak, kik eddig tiszteletteljes távolban tartották magukat, előre tolongtak. Old Firehand gyorsan felpattant ménjére, kantárra fogta a tetong feketéjét és a teremhez lovagolt. Előbb érkezett oda, mint a hat dragonyos.

- Get you gove - hordjátok el magatokat! - kiáltotta és a lovakkal a tömegbe furakodott.

Alig érte el az ajtót, leugrott, belépett és a lovakat is maga után húzta, úgy, hogy egészen elállották az ajtót és senki rajtuk át nem hatolhatott. Egy pillantás a csarnok belsejébe megmutatta, hogyan állanak a dolgok. A fütty azért szólította be a négy dragonyost, hogy lefegyverezzék és elfogják a főnököt, a másik hatnak utánuk kellett volna jönniök, de már nem tudtak belépni.

A tetong felemelt tomahawkkal az egyik sarokban állott, készen reá, hogy megölje azt, ki hozzá mer nyúlni; de most minden szem a westmanra szegeződött.

- Mi az! Mit akar itt, Sir? - kiáltott feléje az őrnagy.

- A szavára akarom emlékeztetni - válaszolta a westman. - Szabad utat ígért nekem a tetongok főnöke részére.

- Meg is kapta; szabadon bejöhetett.

- Ah! De szabadon nem távozhatsz?

- Nem, mert azt már nem ígértem meg.

- Jól van, Sir! Pokai-po, bite ta-tsa, Halálos tűz, jer ide hozzám!

A megszólított menni készült, de az őrnagy kihúzta revolverét és a vadászra célzott.

- Kifelé, vagy lövök! - parancsolta.

- Pshaw! - felelt emez és egyenesen feléje tartott. - Halálos tűz, mondd meg ezeknek az embereknek, hogy ki vagyok!

- Old Firehand! - mondá az indián.

- Old Firehand! - ismételték elképedve a tiszték. A pusztá név gyakran nagyobb hatással van, mint amennyit viselője valaha véghez tudna vinni.

- Igen, Old Firehand vagyok, uraim - szólt a westman. - Elhiszik nekem, vagy bebizonyítsam-e? Vörös barátomnak szabad utat ígértem és ezt meg is szerzem neki. Egyelőre engedjék meg, hogy részt vegyek a tanácskozásukon. Halálos tűz nem beszél jól angolul, önök pedig a sziúk tájszólását nem ismerik eléggé, szükség van tolmácsra. Fogjunk hozzá tehát! Hogy fegyverekkel-e, vagy békés tárgyalással, az az önök tetszésétől függ!

Bizonyára sokan nagy merészségnek fogják tartani ezt a viselkedést, pedig nem volt az. Old Firehand ismerte embereit. Egy német őrnagy, sőt egy őrmester is egészen egyszerűen lefegyverezhette volna őt, de a jó yankeeket annyira megfélemlítette ez a trappernév, hogy elkezdték a tárgyalást. Old Firehand fáradozásainak hála, a főnök lemondott a megtorlásról, melyet a trapper belépte előtt követelt; tizennyolc fehér ember életét kívánta, minden egyes elesett tetongért egyet; a westman azonban odajuttatta az ügyet, hogy tizennyolc karabélyt kért és ezt - egészen a törvény ellenére - meg is szavazták.

Most Old Firehand szabaddá tette a bejáratot. Eddig nem léphetett be senki, mert a két ló megvédte az ajtót a hátsó lábaival. Mikor elhagyták a csarnokot, megszólalt egy hang a kíváncsiak első soraiban:

- Miért nem verik agyon ezt a vöröset? Mit keres itt, gentlemanek között? Mártsák kátrányba és hempergessék meg tollba!

A beszélő nem más volt, mint a félszemű csapdaállító, aki céllövésre akarta kényszeríteni a trappert.

- Igen, meg kell kátrányozni és tollba hempergetni! - üvöltötték társai.

Azonnal tíz-husz kar nyúlt ki az indián felé. Mintha összebeszéltek volna, egy pillanat alatt széles embergyűrű furakodott kettőjük közé, úgy, hogy Old Firehandot elválasztották tőle. Az utóbbi látta, hogy megvillan vörös barátjának csatabárdja és száz torokból felhangzik a düh ordítása.

- Őrnagy, én önt teszem felelőssé! - kiáltotta oda a tisztnek, ki megijedve állt a közelében.

Elengedte a feketét, melyet még tartott és felugrott ménjére. Már eldördült néhány revolverlövés. Magasra kapta lovát és megsarkantyúzta; hatalmas ugrással az embertömeg közepébe termett és most már éppen úgy hasznát vette puskája agyának, mint derék lova patáinak.

Az indián védekezett, de a tömeg gátolta mozdulatait, összenyomták, leteperték. Még a földön is védekezett az indián teljes hidegvérűségével. Old Firehand csapásai kissé levegőhöz juttatták. Felugrott, kezébe kapta fegyverét, melyet előbb elejtett; ekkor már az ő puskatusa is koppant a támadók fején. Mindenki össze-vissza üvöltött, ordítozott; kések villogtak, revol-

verlövések dörögtek. Nem egy sebesült volt már, de a két barát sértetlen maradt és Old Firehand odakiáltott a főnöknek:

- To-ok Kara - ugorj fel a lóra!

Ez megértette a mindenfelől hangzó ordítás dacára is és feketéje felé rohant, mely megvadult és mind a négy lábával rugdalkozott. Egy ugrással felpattant reá.

- Usta nai - jer utánam!

Ezekkel a szavakkal a westman nekiugratta lovát; a vörös ugyanígy cselekedett egyszerű combszorítással, mert még nem tudta megkapni a lecsüngő kantárszárakat. A sziúk éles diadalkiáltását hallatta és mindketten elvágattak, át a téren és a kapu felé. Be volt zárva, de oldalt a kerítés kissé alacsonyabb volt.

- Ho-ho-hi! - kiáltott fel a főnök és átrepült rajta; a fehér utána.

A csodálkozás százhangú kiáltása harsant fel, azután levágtattak a lovak a dombon és tova a síkságon. Nemsokára megláthatták az iramot, mert senki sem üldözte őket.

II. Old Jack

Egy este Old Firehand megint tanyatűzénél ült; most azonban nem volt egyedül, mert a lova közvetlen közelében legelt. Mindig megnyugtató érzés, ha egy derék állat van az ember mellett, mert gyakran élesebb érzékei vannak, mint akár a legtapasztaltabb vadásznak. Egy csődör megérzi akármiféle ellenséges lény közeledését és tudatja azt gazdájával, aggodalmaskodó horkantásával.

A westman elhagyta Cast erőd tájékát és most a Bighorn keleti ága mellett volt, hogy onnan átmenjen a Drakhillsen keresztül a Tongue vizeihez, hol remélte, hogy Winnetouval, az apacsok főnökével fog találkozni.

Mikor Halálos tűzzel elhagyta az erődöt, a három előőrshöz csatlakoztak, anélkül, hogy bárki üldözne volna őket. Onnan felfelé lovagoltak a Bighorn-folyó mellett és nemsokára a tetongok csapatára bukkantak, kik türelmetlenül várták vissza vezérüket.

Azonnal tanácskozást tartottak, melynek eredménye az volt, hogy egyelőre megvárják, vajon az őrnagy beváltja-e ígését. Úgy látszik, hogy ez mégis csak megfontolta nyugodtan és higgadtan a dolgot, mert másnap valóban megérkeztek a kárpótlás gyanánt ígért fegyverek és egyben valami mentegetőzés féle; a tiszt azt izente a főnöknek, hogy nagyon sajnálja az újabb összeződülést és azonnal kikergette a verekedésre vágyó trappereket az erődből.

Ezzel helyreállott a béke a katonasággal, de megmaradt a düh a bushheoderek által Halálos tűz ellen elkövetett gyalázatosság felett. Az indiánok esküt tettek, hogy megbosszulják magukat a csavargókon és azonnal felkerekedtek, hogy megkeressék a „félarcú ember” és társainak nyomát. Old Firehandnak nem volt oka reá, hogy ellenezze ezt a szándékot, és szívélyes barátsággal vált el Pokai-potól.

Még tovább lovagolt a folyó mentén felfelé, azután a folyó jobb felső folyását követte. Két napi lovaglás után mostani tanyahelyére érkezett és másnap kelet felé akart kanyarodni, hogy átkeljen a Drak-Hillsen.

Befejezte vacsoráját és kioltotta a tüzet, mivel nem volt hideg és a szúnyogok sem alkalmatlankodtak. Éppen elalvófélben volt, mikor lova olyan módon horkantott, mely valami gyanús dolog jelenlétét szokta jelezni. Hallgatózott, de nem vett észre semmit, pedig a horkantás megisméltódott.

Most felállott és lovához lépett. Ez vállához dörzsölte szép alkatú fejét, tág orrlyukakkal szívta be a levegőt, mely lágyan áradt dél felől. Old Firehand engedett ennek a néma felszólításnak - és valóban, a levegőnek égés szaga volt, füstöt hozott magával. Ez a szag vajon az ő elaludt tüzétől ered-e, vagy dél felé még egy tábortűz ég?

Erről meg kellett győződnie és előre suhant az említett irányban. Lova felől, melyet hátrahagyott, természetesen bizonyos volt. Ki volt pányvázva és különben se hagyta volna el helyét, még ha nem is lett volna megkötve, míg gazdája vissza nem tér hozzá.

Minél tovább haladt előre, annál érezhetőbb, annál erősebb volt a szag; a füst sűrűbb lett és végül meglátta felcsillanni a tűz világos fényét a fák között. Megkettőztette elővigyázatát és most, egy hatalmas tölgyfa mögött állva, két férfi pillantott meg, kik a tűz mellett heverték. Fehérek voltak és a vadnyugat tartós viseletét hordták. Mindkettőjüknek kezeügyében feküdt a fegyvere, de jóindulatúan és egy cseppet sem gyanúsán néztek ki. Old Firehand nesztelenül még előbbre húzódott, majd felállott és három gyors lépéssel mellettük termett.

- Good evening, uraim! - köszöntötte őket. - Van még egy hely a tűzük mellett?

Megjelenésére azonnal fegyvereikhez kaptak, felugrottak és lövésre készen, reá szegezték puskájukat. Mindkettő középmagas, erős férfi volt. Egyiknek simára borotvált, éles metszésű arca, meglehetősen hosszú, hegyes orral, míg a másik sűrű, bozontos körszakállt viselt, melyből hatalmas szaglószerző kandikált elő.

- Hop, Sir! - szólt a hegyes orrú. - Micsoda szándékkal szaladgál sétálni ebben az öreg erdőben?

- Erdőben? - erősítette meg a nagy szaglószerző tulajdonosa.

- Tegyük félre azt az ócska vasdarabot, uraim! - felelte Old Firehand. - Magányos prérifjártó vagyok és örülök, hogy pajtásokra akadtam.

- Ohó! Ön nem úgy néz ki a véleményem szerint, mint egy prérifjártó! Minden olyan tiszta és ragyogó önön, hogy valószínűleg nem valami sokat láthatott még a vadnyugatból. Honnan jön most, mi?

- Cast-erődből.

- Úgy! És hova akar menni?

- Át a Tonguéhoz, hogy találkozzam egy barátommal, ki vár reám.

- Kicsoda az a barát?

- Winnetou, az apacs.

- Good luck! Igaz ez? Ismeri Winnetout? Meg kell ezt magyaráznia! De előbb mondja meg, miféle tiszteletreméltó társasághoz tartozik?

- Egyedül vagyok.

- Egyedül? Merész dolog, ha igaz! Egyáltalában nem úgy néz ki, mint egy olyan ember, akinek mersze van hozzá. Rettentően elővigyázatlan dolog is lenne öntől.

- Lenne öntől! - ismételte a fekete szakállas.

- Köszönöm, Sir; talán bizony greenhornnak tartanak engem?

- Olyanvalaminek! A kabátján még csak egyetlen foltozás sincs, az öve és ami rajta csüng, csak úgy csillog az ércből és lakktól, a fowling picce-je (madarászó puska) pedig olyan fényesre van súrolva, mintha éppen most került volna ki a store-ból. De azután még egy tapasztalt backwoodman-nak (őserdő járó) is nagy merészség lenne csak így egyedül andalogni éjszakánkint ebben a szép erdőben. Rossz emberek is akadnak itt, nemcsak vörösek, hanem fehérek is! De hol van a lova?

- A folyó közvetlen közelében.

- Hozza el tehát! Majd önnel megyek és jaj önnek, ha talán hazudott nekünk!

Old Firehand nekiindult és a hegyesorrú szorosban mögötte lépkedett. Mikor elérték a tanya-helyet, hol hátrahagyta lovát és felvette a földről takaróját, meg puskáját, így szólt kíséretjének:

- Valóban az igazat beszélte! De, ember, úgy látszik, hogy vagy nagyon nagy a bátorsága, vagy lekicsinyli a veszélyeket, melyek itt fenyegetik.

- Ez ne okozzon főfájást önnek, Mister! Már gyakran bolyongtam keresztül-kasul ezen a szikár vidéken és úgy érzem itt magam, mint odahaza!

- God, csodálatos egy emberfia. De jó lova van, azt már mondhatom. Csak az ember, az ember, az hökkent meg engem! Fogja meg a lovát és gyerünk a tűzhöz! Ott majd meglátjuk, hogy mi mondanivalónk van!

Mikor visszaérkeztek, így szólt a hegyesorrú társához:

- Gonod Ned, öreg medve, ez az ember igazán egészen egyedül van és azt állítja, hogy nagyon jól ismeri az erdőt. De ülünk csak le és legelőbb is ismerkedjünk meg egymással! Tehát kicsoda ön, Sir?

- Winternek hívnak és német vagyok, de már hosszabb ideje tartózkodom Nyugaton, semmint puskám fényes csövéből, és külsőmből gyanítani lehetne.

- Hm, Winnetouval való barátságából erre lehetne következtetni. Majd még mesél róla. Ami minket illet, igazi nevünknek semmi köze az ügghöz, mert eléggé ismernek minket széltében-hosszában az alatt a név alatt, hogy „The both Neds” (a két Eduárd). Én vagyok Knife Ned (Kés Eduárd), ahogy szép hosszú orrom miatt elkereszteltek, ez pedig itt Gonod Ned (Tök Eduárd) és ha megnézi azt a kerek holmit az arcán, akkor ennek az elnevezésnek a találó voltát be fogja látni.

- Be fogja látni - erősítette meg a fekete szakállú.

- Talán már hallott rólunk, Sir. Csapdaállítók vagyunk és Old Zach (Öreg Zachariás) társaságához tartozunk, aki odafenn lakik a Shayan-tó közelében. Most nagyobb vadászkirándulást tettünk és egy csomó szörmét viszünk az öregnek. Alaposan örülni fog neki a jó Helming Zach!

- Helming? - kérdé meglepetve Old Firehand - Kiről beszél?

- Hiszen mondtam már: a mi vezérünkről, Old Zachról. Miért vág olyan meglepett arcot?

- Nem ismertem őt eddig - felelte Old Firehand. - de a Helming nevet nemrégiben hallottam megemlíteni egy beszélgetésben, melyből arra következtetek, hogy nagy veszély fenyegeti.

- Teringettét, ezt el kell beszélnie, barátom!

Old Firehand rövidesen beszámolt Cast-erődben való tartózkodásáról, a bushheoderekről, kikkel ott találkozott és a beszélgetésről, melynek töredékeit kihallgatta. Knife Ned előbb egy darabig maga elé meredt, azután felpillantott és megszólalt.

- Az előbb megemlítette a fickók vezetőjét, aki versenyt akart lőni önnel egy drinkért. Nem tudná kissé pontosabban körülírni azt a sebhelyet az arcán, melyről beszélt?

- Tulajdonképpen csak fél arca volt - válaszolta Old Firehand. - A jobb oldalán hiányzik a bőre, majdnem az egész hússal és azonfelül a szeme. Valaha nagyon éles kés vehette munkába.

- Dammed! Hallottad Gonod Ned, öreg medve? Ő az! Végre-valahára a nyomára bukkanhatunk! Azt hiszem, le fogja róni a régi tartozását?

- A régi tartozását - bólintott Gonod Ned.

- Mit akarnak mondani ezzel? - kérdé Old Firehand. - Tehát összetalálkoztak már valaha ezzel az emberrel?

- Meghiszem azt, Sir. Tudnia kell ugyanis, hogy Old Zachnak egy testvére is volt, Hugh, aki odaát Kaliforniában a diggineken sok aranyat szerzett. Éppen négy éve lesz, hogy Helming Hugh felkereskedett a mi Zachunk látogatására. De soha nem érkezett meg hozzá! Meg volt erre az alapos oka, mert abban az időben, mikor őt Zach várta, holtan feküdt az erdőben.

- Feküdt az erdőben - hangzott Gonod Ned visszhangja.

- A gyilkosság nem nagyon messze történt Old Zach hide-spotjától (szörme rejtekhely), csak mintegy fél napnyira. Mi ketten, már mint ez az öreg Gonod Ned és én, véletlenül a közelben voltunk, kiabálást hallottunk és éppen idejében érkeztünk, hogy megtudjuk a haldoklótól a történeteket, Helming Hugh sok aranyat hozott magával, nyugalomba akart vonulni. Útközben egy félszemű fickó csatlakozott hozzá, aki Burkers Joenak nevezte magát. Ő volt a tettes. Alvás közben támadt az öregemberre, leszúrta és kirabolta, közvetlenül, mielőtt mi odaérkeztünk. Átvettük Old Zachnak szóló utolsó üdvözlését és azonnal nekiindultunk, hogy megbosszuljuk a gyilkosságot; sajnos, nem volt lovunk, míg a gazfickó lovagolt és Helming Hugh két állatát is magával vitte. Mindamellettt szorosan a sarkában voltunk. Úgy akarta az ördög, hogy mikor már majdnem utolértük, megrándult a lábam. Gonod Ned, ez az öreg fiú, egyedül üldözte tovább és kézitusába elegyedett vele. A nyomorult éppen pihenőt tartott, mikor utolérte. Ned golyója, sajnos, célt tévesztett, mert a félszemű az utolsó pillanatban elkapta a fejét, ahogy Gonod Ned mondja; én azonban azt hiszem, hogy az öreg medve rosszul célzott, hihhihi! Mielőtt a gyáva fráter eloldozhatta volna a lovát, Nedem már mellette volt és úgy találta el tomahawkja élével a pofáját, hogy örök időkre meg van bélyegezve. De az én Nedem is golyót kapott az oldalába, mely sok vesződséget okozott neki és megakadályozta benne, hogy feltartóztassa a szökevényt. Sebesülten tért vissza hozzám és csak nagy ügyelbajjal tértünk vissza Old Zachhoz.

- Old Zachhoz - erősítette meg a másik.

- Helming Zach természetesen azonnal üldözésére indult a többi embereivel - folytatta az első Ned tovább - nem tudott reá bukkanni, mert időközben az eső elmosta a nyomát. Később, az utolsó négy év alatt, még sok rosszat hallottunk Burkers Joeról, a félszeműről. Előbb Beuton-erődben bukkant fel, ahol fényes életet élt és csak úgy dobálózott a nuggetekkel. Állítólag sok ezer dollárt játszott és fecsért el. Mikor azonban Old Zach bosszútól égve Beuton-erődbe érkezett, a jó madár már ismét elrepült. Később odalenn látták Santa Fében, majd Bentsfortban és mindenütt, ahol megjelent, nagy rablások történtek. Old Zach azonban, vagy valamelyik más emberünk soha sem tudta útját állani, mindig elkéstek. Most tehát egész bandája van és minket akar meglátogatni. Remélem, hogy egészségére fog válni!

- Egészségére fog válni! - jegyezte meg jelentősegteljesen Ned II.

- Remélhetőleg velünk fog lovagolni, barátom. De mondja csak, mennyi tramp van a fickóval?

- Nem lesznek kevesebben negyvennél - válaszolta Old Firehand.

- Teringettét! Csinos kis szám, mikor mi, önt is beleszámítva, csak tizenketten vagyunk. Úgy vélem, ügyes tervet kell kovácsolnunk, hogy lépre csaljuk a fickókat.

- A fickókat - mormogta a fekete szakállas.

- Talán még más segítőtársunk is akad - hangzott Old Firehand válasza - mert elárulhatom, hogy Pokai-po, a tetongok főnöke, követi harcos csapatával a betyárt, hogy megbosszulja magát egy rajta elkövetett gyalázatért.

- Hallja, barátom, nem valami kellemes dolog hallgatni, amiket beszél. Hiszen akkor még a sziúkkal is dolgunk akad, még ha tomahawkjaink előzőleg fel is falják a félszeműt és trampjait.

- És trampjait - járult hozzá Ned II.

- Ne aggódjanak, a tetongok nem bántanak minket. Halálos tűznek tettem egy szívességet és jó barátságot kötöttünk!

- Bless my good, sajátságos emberfia maga. Hogyan jut barátságba Winnetouval, azután meg a tetongokkal, akik pedig az ő ellenségei?

A kértettt rövidesen elbeszélte Pokai-poval való találkozását és az erre következő eseményeket Cast-erődben. Knife Ned örömeben a combjára csapkodott és teljes bámulattal mondta:

- De Sir, ez nem egészen egyenes dolog! Azt a nevet, hogy Winter, még sohasem hallottam ezeken az áldott vadászterületeken és ön mégis, tükörfényes fegyvere és Greenhorn-ruházata dacára, a legcsodálatosabb kalandokat vitte végbe. Beszéljünk nyíltan: kicsoda ön tulajdonképpen?

- Hiszen megmondtam már, Winternek hívnak. Itten, Nyugaton, mindenesetre jobban ismernek Old Firehand név alatt.

- Old Firehand! Most már kezd világosodni az én öreg fejemben. Gonod Ned, öreg medve, hova tetted a szemeidet, hogy hagyta a te Knife Nededet ostobán tovább fecsegni! Meg kell szorítanom a kezét, Sir! Nagy szerencse és végtelen öröm reánk nézve, hogy találkoztunk önnel. Most már nem is lesz szükségünk a sziúkra, hogy megcsípjük a félszeműt!

- Megcsípjük a félszeműt - kiáltott fel Gonod Ned is lelkesen és megragadta Old Firehand balkezét, miután jobbát már Knife Ned kerítette hatalmába és erőteljesen megrázta.

- Jól van már; jól, uraim! Megígérem önöknek, hogy Old Zachhoz lovagolok és meleg fogadtatást készítünk elő Burkers Joenak. Winnetouval, kivel eredetileg találkozni akartam, nem beszéltünk meg egy határozott napot és így nyugodtan kitolhatom kissé vele való találkozásomat. Most azonban ne maradjunk sokáig ébren, mert holnap jókora munka vár reánk. Sietnünk kell, nehogy elébünk kerüljön a félszemű gazember és figyelmeztetés nélkül, előkészületlenül találja az önök Old Zachját!

Ilyen hamarosan még sem volt a másik kettő hajlandó az alvásra és Old Firehandnak még sok-sok kérdést kellett eltűrnie, míg végre lefeküdtek. Még pítymallott azonban, már ébren voltak mind a hárman és felszállottak lovaikra, hogy Old Zach lakása felé lovagoljanak.

Wyoming és Nebraska határa felé tartottak. Nehéz útjuk volt a Fekete-hegyeken át, folytonosan barátságtalan vidékeken. Késő délután erdő meredt elébük, mely azonban olyan szálfából állott, hogy a fák között elegendő helyük maradt a lovaglásra. A talaj emelkedett; meglehetősen hegyet kellett megmászniuk, végre fennsík felére érkeztek, hol a szálerdő alacsonyabb, gyepes csíkokkal tarkított bozótba ment át. A két Ned itt hirtelen lekanyarodott. A hegyesorrú kis darabon előre lovagolt, kezével maga elé mutatott és így szólt:

- A Shagan-tó.

Mély, tojásalakú medence partján állapodtak meg, melynek falait meredeken felmeredő sziklák alkották. Egészen úgy nézett ki, mintha ez a bemélyedés egy tűzhányóhegy kialudt krátere lenne. Majdnem száz méter mélyen a lábaik alatt, ennek a kráternek a fenekén terül el a tó, melynek átmérője bizonyára egy jó órányi utat jelentett. Sehol sem ömlött patak belé, mely táplálta volna, de a fenekén több forrás lehetett, mert elég jelentékeny lefolyása volt, mely e medence északkeleti oldalán áttörte a sziklákat és ahogy Knife Ned magyarázta, a közeli Shayanba ömlött. Ez a lefolyás sziklahasadékon vágatott át, mely legfeljebb két méter széles volt és az egyetlen út, melyen át különösebb nehézségek nélkül kívülről a tóhoz, tehát az egykori kráter belsejébe lehetett jutni. Ennek a kivezető torkolatnak közelében volt az egyetlen hely is, hol nagyobb veszedelem nélkül le lehetett mászni a meredeken; ott ugyanis keskeny, de azért járható csatorna vezetett a völgy aljára, mely bizonyára úgy keletkezett, hogy télen a hóvíz idefenn gyülemlt össze és utat vágott magának. Különben sehol sem látszott lehetségesnek lóval leereszkedni, sőt még gyakorlott hegymászonak is nehezeére esett,

sőt sok helyütt lehetetlen lett volna. Északon és nyugaton ugyan néhány karcsú és magas fenyő bújt ki a sziklák közül, de a figyelmes szemlélő hamar észre vehette, hogy a veszedelmes sarkokat, szakadékokat, lyukakat a páfrány és tövisbokrok csak csalékonyan fedik el. Délről pedig a medence éles párkánya majdnem függőlegesen esett a mélybe; volt ugyan itt-ott egy kiugrás, keskeny nyúlvány vagy egyéb egyenetlenség, de a fel- és leszálláshoz valóságos halál-megvetésre volt szükség.

A három lovas a keleten lévő csatorna felé tartott, melynek jelenleg száraz medrében nagy óvatossággal és nem minden fáradság nélkül lassan bejutottak a tóhoz. Onnan lelovagoltak a sziklahasadékba, melyet a vízfolyás teremtett magának és oly szoros volt, hogy a vadul rohanó folyó mellett csak egyetlen lovasnak maradt helye. Az út kemény és sziklás volt és nagyon nehéz a már leszálló alkonyatban.

Mintegy negyedórányi út után a vízfolyást még egy kis patak növelte, mely balról bújt elő egy sziklamélyedésből és melynek torkolatát bozót vette körül. Knife Ned kijelentette Old Firehandnak, hogy itt van a bejárat Old Zach hide-spotjához, melyhez tehát a tó felől éppen úgy el lehet jutni, mint a Shayan-folyó felől.

Amint éppen ezt magyarázta félhalkan, a sűrűből, a patak torkolata mellől, egy hang szólalt meg:

- Who is there?

- The both Neds, öreg medve - felelt a hegyesorrú - talán csak ismersz még minket, Hopkins Jack? Jó barátot hoztunk magunkkal, csodálkozni fogsz, ha meghallod a nevét!

Most kibukkant az ör feje a bozótból; rövid köszönés után mindhárman a vízbe vezették lovaikat és a patak medrében lovagoltak tovább. Néhány perc múlva a sziklahasadék kiszélesedett, és nagy, fával benőtt, széles körben sziklafalak közé zárt térség tárult eléjük.

A közepén kis tisztás képződött, melyet storm-gap névvel szoktak jelölni és mely úgy keletkezik, hogy egy, a széltől, vagy öregségtől kidőlt óriásfa kevésbé magas környezetét magával sodorja és így az őserdő mélyén olyan helyet alkot, hogy valamelyik vadász fejsze és tűz segítségével hiding-hole-t vagy hide-spotot csinálhat belőle, melyet a vadászok szívesen használnak állandó táborhelyül és rejtekhelynek az indiánok üldözése elől. Fehér tűz (így nevezik a fehérek szokása szerint nagy hasábokból álló, tehát magasra lobogó tüzet) égett rajta, mely körül igazi őserdő-alakok heverésztek festői helyzetben. A térség legmélyén, magas és sűrű fenyőfák mellett sok falomb volt felhalmozva, mely alól a kis patak előbújt, jobbfelé kanyarodott és a Shayan-tó lefolyásába ömlött. Tovább balra, éppen a tisztást határoló bozót szélén, kis cölöpház állott, melynek kapujába egy férfi támaszkodott.

- Az ott Old Zach, Sir! - jegyezte meg Ned I. és feléje mutatott. - Jöjjön, menjünk legelőbb hozzá.

- Legelőbb hozzá! - ismételte Ned II.

Kiugrattak lovaikkal a partra és leszállottak, Old Firehand szikár alakjával felkeltette mindnyájuk érdeklődését.

Old Zach néhány lépést eléjük jött. Nem sokkal maradt el Old Firehandtól magasságban. Hosszú, fehér haja széles válláig omlott alá; nagy, kék szemeinek fényét nem homályosította el az öregség. Vihar és szélvész, hó és eső, hideg és meleg kicserezték kemény vonásait és egész alakja olyan erőről tanúskodott, melyet sem az idő, sem a fáradságok nem tudtak megtörni. Knife Ned feszesen és fontoskodó léptekkel ment feléje, hogy fülébe súgja a nagy újságot. Az öreg szemei egy pillanatra rávillantak Old Firehandra:

- Legyen üdvözölve, Sir, nálunk, egyszerű csapdaállítóknál! Örvidenek öreg szemeim, hogy megláthatták a Nyugat egyik leghíresebb hősét. Hűséges Knife Nedem éppen most jelenti, hogy mi vezette önt hozzánk. Életem legboldogabb napjának tekintem, hogy Old Firehandot üdvözölhetem és egyben hírét vehetem, hogy szegény fivérem gyilkosa közeledik. Ön tudja, Sir, hogy mit követett el velem szemben ez a Burkers Joe és remélem, hogy rövidesen kiolthatom a másik szemét is.

Old Firehandnak nyújtotta kezét, melybe ez hatalmasan belecsapott.

A két Ned most megfogta a lovak kantárát, hogy balra, a fák közé vezesse, ahol a többi lovakkal legeltették és hol fészker is volt számukra emelve.

Old Zach és Old Firehand ezalatt bementek a házba. Az előbbi szájára tette kezét és a prérityúk üvöltő hangját hallatta, ami összes embereit beszólította. A kunyhó csak két helyiségből állott, egy nagyobb teremből, mely lakószobául szolgált és egy mögötte fekvő, kisebb szobából, hol a lakók egyszerű fekvőhelyei állottak. A terem, melyben most összegyülekezett az egész csapat az őrt álló Hopkins Jack kivételével, rendkívül egyszerű volt, minden cicoma nélkül. Az egyes fatörzsek közötti rések mohával voltak betömve és a világosság csak két kis szűk nyíláson ömlött be, az ajtó két oldalán. A falak egy részét szörmék és mindenfajta fegyverek borították. A kunyhóban hosszú, gyalulatlan asztal, néhány pad és fatönk állott, melyek székekül szolgáltak.

- Halljátok, boys - kezdte Old Zach - ez a férfi, kit itt láttok magatok előtt, nem kisebb személyiség, mint Old Firehand!

Örömteli csodálkozás futott át a kis csapaton és mindenféle lehetséges és lehetetlen felkiáltásokkal tolongtak a nevezetthez, hogy nyersen kezet szorítsanak vele és éppen olyan szívélyesen, mint faragatlanul kifejezzék nagyrabecsülésüket. Hamarosan lecsillapodott azonban a tetszésvihar, mert a vezetőjük folytatta:

- Ami ezt a mindnyájunk által csodált westmant a mi egyszerű telepünkre vezet, az rövid szavakban a következő: Burkers Joe, a félszemű, kit már négy év óta hiába keresünk és kivel komoly számadást kell lebonyolítanunk, mintegy negyven rabló élén közeledik, hogy minket gyilkos szándékkal megtámadjon és munkánk gyümölcsét magának kaparintsa meg. Hogy ez miképpen történt és honnan tudta meg ezt Old Firehand, azt majd a két Ned fogja elmondani. Talán nem vagyunk egészen saját ökleinkre utalva, mert a félszeműt állítólag egy barátságos érzelmű indiáncsapat követi nyomon. De azért minden eshetőségre meg kell tennünk a szükséges intézkedéseket! Mindenki tudja köztetek, hogy mi a teendője és hogyan fogunk szembeszállani egy ilyen támadással! Magától értetődik, hogy örömmel engedem át a küzdelem tartamára a vezérletet Old Firehandnak. Mindenekelőtt valakinek ki kell mennie Hopkins Jackhoz, hogy őt értesítse és segítsen neki az örködésben. Rawley Wat, vedd fel az övedet és indulj kifelé! Kétóránként lesz a leváltás.

- Ne felejtse azt se el - tette Old Firehand hozzá, - hogy a fehér tűzből vöröset csináljon! Különben pedig, uraim, álljanak készen, mert bár nem várhatjuk rövidesen az ellenséget, mégis számolnunk kell előre nem látható eseményekkel.

A kis csapat megint eloszlott és csak Old Zach, meg Old Firehand maradtak együtt bizalmas beszélgetésben. Sült szarvascombot tettek elébük és étkezés közben beszélt el Old Zach, hogy micsoda elővigyázatossági rendszabályokat készített elő egy esetleges támadás esetére.

- De ha mégis rosszul állana a dolog, akkor van még egy bizalmas eszköz a kezemben - fejezte be. - Nézzen ide, Sir!

A faház hátsó szobácskájába lépett és kinyitott egy kicsi, alig észrevehető ajtót, mely a szabadba, a házhoz simuló bozótba vezetett. Azután megfordult Helming Zach és meghúzott egy, az ajtó mellé kifeszített bivalybőr zsinórt: az elülső bejárat becsapódott és lezárult. Majd félretolta az egyik egyszerű nyugágyat és a földbe fúrt kis lyuk bukkant elő, melyből keskeny, alig látható csatorna vezetett a falhoz; figyelmesebb vizsgálatnál észre lehetett venni, hogy kanóc van benne.

- Érti már, Sir?

Old Firehand igenlőleg bólintott. Ez a berendezés arra szolgált, hogy az ellenséget a faházba csalogassa, oda bezárja és míg a lakók hátul elmenekülnek, a házat a levegőbe repítse. A „derk and bloody grounds” (a komor és véres földek) nem jó talaj a környéklet bimbójának.

- A szörmék a sziklalyukakba vannak eldugva - folytatta az öreg - ha szükség van rá, nyugodtan hozzányúlhatok a végső eszközhöz és meggyújtom a kanócot.

- Well, Sir! - bólintott Old Firehand. - Remélhetőleg nem kell igénybe vennünk ezt az utolsó segédeszközt. De most ki akarok kissé menni az örökhöz és azután esetleg kissé még messzebb, hogy némileg megismerjem a környéket és kémlelődjem a trampok után.

Ebben a pillanatban megszólalt odakünn a prérityúk kiáltása; rögtön utána egy lövés dördült el és egy ordítás zúgott bele az éjszakába. A két férfi átsietett a cölöpházon, majd a többiekkel együtt a szakadék bejárata felé, ahonnan még további lövések dörgése hallatszott. Rohanó futással, lihegve jött Rawley Wat visszafelé.

- By good, Old Zach, a fickók már itt vannak. Éppen akkor ölték meg a szegény Hopkins Jacket, mikor odaértem. Nem tudtam tartani a bejáratot és magam is alig tudtam megmenekülni! Szorosan a sarkomban vannak!

És már hallották is töredező ágak és közeledő lépések zaját; halk kiáltások is hangzottak. A messze sötétségben a tisztás szélén sötét alakok voltak láthatók.

- Gyorsan be a konyhába! - kiáltá Old Zach és a megtámadottak nyílsebesen besurrantak a védőházba. Egyik leesett, mielőtt még elérhette volna az ajtót, ellenséges golyótól találva, de több támadó is lezuhant nagy nyögéssel, mert eltalálták a meglepettek lövései. A csapdaállítók elreteszelték az őket védő lakásuk bejáratát és sebtében lekapkodták a falon függő fegyvereket és egyéb értéktárgyakat, hogy azokkal együtt a túlsó kijárathoz meneküljenek, mely a sűrűségbe vezetett. Alig hagyta el közülök az utolsó a hátsó szobácskát, mikor már hallották, hogy az ellenség benyomult, mert a csak gyatrán bezárt ajtó felnyitása nem okozott neki nehézséget.

Helming Zachariás meggyújtotta öngyújtójával az elrejtett kanócot, azután lezárta a hátsó ajtót súlyos külső reteszekkel. Most a cölöpház mögött állott és figyelt néhány másodpercig; azután gyorsan megrántotta a már említett zsinórt és az elülső bejárat is lezárult újból, gyorsan és szilárdan; a művészién készített biztonsági reteszek elrekesztették a bezárt gazembereket a külvilágtól és kétségbeesett kiabálásuk hamarosan elárulta, hogy tudatában vannak a veszélynek; hatalmas fejszezapásokkal iparkodtak megmenekülni börtönükből, támogatva azok csapatától, kik még nem hatoltak be a cölöpházba.

- Legalább a fele benn van a konyhóban -, suttogta Old Zach -, és el is fognak pusztulni! Halkan előre, boys, át a bozóton, kerüljétek meg a hide-spotot és a patakban megint előre!

Előre sietett és Old Firehand, meg a többi kísérője nesztelenül követték a bozótba vágott rejtékúton, mely félkört leírva a patakba torkollott, melynek vízében a kis csapat éppen olyan halkán és elővigyázatosan a tisztásra lopózott. Ott, hol a patak a bozótból a tisztásra bújt ki, a titkos utat néhány bokor pompásan eltakarta és innen kilátás nyílt a tanyára.

Csak néhány perc telt el. A cölöpház előtt állott a támadók egy része, hogy tomahawkjaikkal utat nyissanak a szabadba bezárt társaiknak, míg egyesek, fák mögé rejtőzve, a sűrűség felett, őrködtek fegyvereikkel. Egyszerre rettenetes robbanás keletkezett, mely messze-távol megremegtette a földet és a sziklafalakon többszörös, félelmetes visszhangban tört meg; óriási tűzoszlop emelkedett égnek, tölcseyszerűen, ahol a faház állott és annak roncsait a levegőbe repítette. Aki a cölöpház belsejében volt, annak össze kellett roncsolódnia, sőt a robbanás még a kívül állók közül is megsebzett és megölt kettőt. A többiek a rémülettől hangosan felsikoltva ugrottak vissza és a fák mögött rejtőzködő társaikhoz menekültek.

Ekkor a szakadék bejáratánál vad, velőtrázó ordítás harsant fel. - Ho-ho-hó! - rengett az indián csatakiáltás és a támadókból védekezőkké vedlett csapat hallotta, amint a tetongok elősietnek az alkonyodó éjszakában.

- Pokai-po! - szólalt meg egy harsány hang a sűrűségből. - Old Firehand van itt fehér vadászok társaságában; közöttünk és harcosaid között az utolsó élvemaradtak a Cast-erődbeli trampokból! Előre, si-puxk!

Félrehajtotta a bokrokat és kilépett a patakból, hogy ő is a szorongatott bushrangerekre vesse magát.

- All derits! - hallatszott most Burkert Joe hangja. - Old Firehandnak köszönhetjük ezt a csapdát! Megállj, fickó, ezt megkeserülöd!

Előugrott az őt védelmező fa mögül és a westman felé sietett. Ekkor felbukkant Old Firehand mellett Old Zach alakja és rettenetes dühvel vetette magát a félszeműre. A két tomahawk összezapódott, eltörött és erre a két halálos ellenség vad tusával birkózni kezdett.

Old Firehandnak nem volt lehetséges az öreg segítségére sietnie, mert neki, éppen úgy, mint a többieknek, néhány tramp állotta el, dühtől lihegve, az útját; hosszú, szürke haja sörényszerűleg lebegett feje körül; szemei csillogtak a harci vágtyól és akit bárdja elért, az elveszett. Utolsó ellenfele zuhant a földre és fellélegezve fordult a Burkert Joeval még mindig birkózó Helming felé, kinek a két Ned szintén igyekezett segítségére sietni. Mielőtt a barátok közeledhettek volna a két elkeseredetten küzdő és egymást vadul ide-oda cibáló ellenfélhez, Old Zach elfojtott kiáltással a földre zuhant és Burkert Joe félig ráesett abban való igyekezetében, hogy kirántsa kését az alatta fekvő melléből.

Időközben azonban a tetongok is odaértek és leöldösték az utolsó trampokat. Gyors ugrásokkal szökelt Halálos tűz oda.

- Pokai-po megbosszulja magát - kiáltá éles hangon.

Balkezével megragadta hajánál fogva a támolygó Burkert; jobbán megvillant kése. Három villámsebes metszés, egy hatalmas rántás és az elevenen megskalpolt ember fejbőre a kezében maradt. Borzalmas ordítással zuhant Burkert Old Zach élettelen testére, de a dühöngő vörös azonnal lerántotta róla és félrecipelte.

Old Firehand letérdelt a haldokló Helming mellé. Ez bágyadtan nyitotta fel szemeit és megtört tekintetét hálával tele szegezte a vadászra.

- Nekem végem, de szegény fivérem meg van bosszulva. Ássák fel a földet, ott, hol a tanyám állott, Sir, ott fogják találni - végrendeletemet. Legyen jó - az én - derék, hűséges - embereimhez!

Pillantása üveges lett és Old Firehand megindultan zárta le szemeit.

A két Nednek és a többi csapdaállítónak könnyek peregtek le az arcán. Az indiánok főnökük intésére halkán visszavonultak a küzdőtérrel. Pokai-po némi távolságban összefont karokkal támaszkodott egy fához, és annyi részvétellel pillantott a kis csapatra, amennyit neki, mint indiánnak csak szabad volt elárulnia.

Hamarosan megtették az előkészületeket, hogy eltemessék a halottakat. Old Zachot, két másik emberével együtt, kik szintén elesetek, egy előugró szikla alá temették, míg a trampok hulláit a vörösök segédkezésével a patak medrén át a tóhoz cipelték és az elesett védelmezők utolsó nyugvóhelyétől távol ásták el; Burkers Joe, a félszemű is közöttük volt, mert a vörösbőrűek őt éppen úgy megölték, mint társait.

Egyike játszódtott itt le azoknak a számtalan, rettenetes drámáknak, melyek a vad Nyugaton a tizenharmadik és tizenkilencedik században oly gyakoriak voltak. A vörös faj pusztulásával mind gyérbek és gyérbek lesznek, de nem szabad azt hinni, hogy a kiveszőfélben levő vörös nemzetet kell az ilyen események egyedüli okozójának tekinteni. Az indián szerette a nyílt, rettenetes harcot, mert megfelelt hajlamainak, de őszinte, büszke és igazságos volt, míg a betolakodott fehérek alattomosága és ravaszsága nem kényszerítette reá is a gonoszságot és a cselszövést.

Halálos tűz és harcosai nemsokára barátságosan elváltak Old Firehandtól és a csapdaállítóktól, hogy hazafelé induljanak a tetongok vadászterületéről. A fehérek azonban megvárták, míg elhamvadt a cölöpház tüze, és lehetségessé vált felásni azt a helyet, hol Old Zach tanyája állott. Megtalálták ott pergamentbe burkolva az öreg csapdaállító végrendeletét és kiderült, hogy a mende-monda nagyon túlbecsülte a vagyonát. Nuggetje és veretlen aranya egyáltalában nem volt, hanem takaros betétje az egyik santa-féi bankban, ebből jelentős részt hű embereinek hagyott, míg a többi jótékony célokra szánta.

Old Firehand tanácskozott a csapdaállítókkal és elhatározták, hogy legelőbb is felkeresik Winnetout, azután egyesülten Santa-Fébe mennek, hogy teljesítsék Old Zach utolsó akaratát.

- Azután pedig, úgy vélem, derék emberek -, mondá Old Firehand -, eljöttek velem a Mankizilához, ahol magamnak is van hide-spotom és a westmanok bátor csapatával a vadászatnak élek. Aki egyszer megszokta a „derk and bloody ground”-okat, az nem tudja többé nélkülözni örömeit, borzalmait és titkait!

- Helyesen beszélt, Sir! - felelt Ned I. és szívélyesen megrázta kezét. - Engedje meg, hogy ezeknek az embereknek a nevében megköszönjem az ajánlatát. Soha sem fogja megbánni, hogy felvett minket társai sorába. Nagyon szerettük a mi Old Zachunkat, mi egyszerű emberek; sokáig nem fogjuk gyászolni; de önnek éppen olyan hűségesen fogunk szolgálni, mint neki!

- Szolgálni, mint neki! - erősítette meg Ned II. és a fájdalom, meg meghatottsága könnyűje pergett végig fekete szakállán.

-&-